

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ОПШТИНА ИРИГ**

Председник Скупштине Општине

Мирослав Ивановић

Број: 01-011-18/2014

Дана: 20.05.2014.год.

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ ИРИГ

ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ - НОВИ САД

E-2442

ОДГОВОРНИ ПЛАНЕР

ДИРЕКТОР

Зорица Санадер, дипл.инж.ел.

Владимир Зеленовић, дипл.инж.маш.

Нови Сад, мај 2014.године

НАЗИВ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА:	ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ ИРИГ
НАРУЧИЛАЦ:	ОПШТИНА ИРИГ
ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ:	Владимир Петровић
НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ ПЛАНА:	ОПШТИНСКА УПРАВА Служба за заштиту животне средине и урбанизам
ОБРАЂИВАЧ ПЛАНА:	ЈП "Завод за урбанизам Војводине", Нови Сад Железничка 6/III
ДИРЕКТОР:	Владимир Зеленовић, дипл.инж.маш.
Е –БРОЈ:	2442
ОДГОВОРНИ ПЛАНЕР:	Зорица Санадер, дипл.инж.ел.
СТРУЧНИ ТИМ:	Радомир Овука, дипл.инж.арх. Зорица Санадер, дипл.инж.ел. Љиљана Јовичић Малешевић, дипл.екон. др Оливера Добривојевић, дипл.пр.план. Мирољуб Љешњак, дипл.инж.агроном. Славица Пивнички, дипл. инж.пејз.арх. Зоран Кордић, дипл.инж.саоб. Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио. Милан Жижић, дипл.инж.маш. мр Љубица Протић Еремић, дипл.инж.хорт. Тања Топо, маст.дипл.инж.зашт.жив.сред. Радованка Шкрбић, дипл.инж.арх. Далибор Јурица, дипл.инж.геод. Милко Бошњачић, маст.дипл.инж.геод. Теодора Томин Рутар, дипл.прав. Оливера Његомир, дипл.мат. Злата Хома Будински, геод.техн. Драгана Матовић, оператер Аљоша Дабић, копирант
КОНСУЛТАЦИЈЕ И САРАДЊА:	Дејан Петровић, дипл.инж.шум.

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД	1
А) ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ	4
1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	4
1.1. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	4
1.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	4
2. ИЗВОД ИЗ УСВОЈЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ ИРИГ (СЛ.ЛИСТ ОПШТИНА СРЕМА БР.11/13)	4
2.1. ОБУХВАТ И ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	4
2.2. ОСНОВНЕ ПОСТАВКЕ И УПОРИШТА.....	5
2.3. КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА.....	5
Б) ПЛАНСКИ ДЕО	9
І ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА	9
1. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНА ПРОСТОРА	9
1.1. БИЛАНС ПОВРШИНА.....	10
2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА	14
2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ.....	14
2.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ.....	15
2.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ.....	16
2.4. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ.....	18
2.5. ПОТЕНЦИЈАЛИ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ.....	19
3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА И МРЕЖА НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ	20
3.1. СТАНОВНИШТВО.....	20
3.2. МРЕЖА НАСЕЉА, ОДНОС ГРАДСКИХ И СЕОСКИХ НАСЕЉА И ФУНКЦИОНАЛНО ПОВЕЗИВАЊЕ НАСЕЉА И ЦЕНТАРА.....	21
3.3. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ.....	23
4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ	25
4.1. ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО, ЛОВ И РИБОЛОВ.....	25
4.2. ИНДУСТРИЈА, МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА.....	27
4.3. ТРГОВИНА, УГОСТИТЕЉСТВО, ЗАНАТСТВО.....	28
5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА	28
6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА	32
6.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	32
6.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	34
6.2.1. Воде и водотоци.....	34
6.2.2. Снабдевање водом.....	35
6.2.3. Одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода.....	37
6.2.4. Хидротехничке мелиорације (одводњавање и наводњавање).....	38
6.2.5. Регулација водотокова и заштита од ерозије.....	40
6.2.6. Могућност коришћења хидроенергетског потенцијала.....	41
6.2.7. Заштита вода.....	41
6.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА.....	42
6.3.1. Гасоводна инфраструктура.....	42
6.3.2. Електроенергетска инфраструктура.....	43
6.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије.....	44
6.3.4. Енергетска ефикасност.....	45
6.4. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	45
6.5. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	47
7. ПРОПОЗИЦИЈЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ ДОБАРА, КУЛТУРНИХ ДОБАРА, ОДБРАНЕ ЗЕМЉЕ И ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА	48
7.1. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	48

7.2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРЕДЕЛА	50
7.3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА	51
7.3.1. Заштићена подручја	51
7.3.2. Подручја планирана за заштиту	52
7.3.3. Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и типови станишта	52
7.3.4. Подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности	53
7.3.5. Еколошка мрежа	53
7.4. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА	54
7.5. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ	55
7.6. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА	56
II ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА	57
1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА	57
1.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	57
1.2. ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	59
1.3. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	61
1.4. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	61
1.4.1. Грађевинско подручје насеља	61
1.4.1.1. Граница грађевинског подручја насеља	62
1.4.2. Грађевинско земљиште ван границе грађевинског подручја насеља	67
1.4.2.1. Опис грађевинског земљишта ван грађевинског подручја насеља	74
1.5. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ ЦЕЛИНА И ЗОНА ЗА КОЈИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ САДРЖИ ШЕМАТСКИ ПРИКАЗ УРЕЂЕЊА	85
1.5.1. Уређење и изградња јавних објеката за целине и зоне за које плански документ садржи шематски приказ уређења	85
1.5.2. Биланс површина у насељима за које плански документ садржи шематски приказ уређења	91
1.6. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И УСЛОВИ ЗА ЊИХОВО ПРИКЉУЧЕЊЕ	93
1.6.1. Услови уређења и грађења инфраструктурне мреже ван грађевинских подручја насеља	93
1.6.2. Услови уређења и грађења инфраструктурне мреже у грађевинском подручју насеља	111
1.7. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА ПО ЦЕЛИНАМА И ЗОНАМА КОЈИ ЈЕ ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКЕ И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ	115
1.8. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ	115
1.8.1. Услови и мере заштите живота и здравља људи	115
1.8.2. Услови и мере заштите, уређење и унапређење животне средине	117
1.8.3. Услови и мере заштите, уређење и унапређење природних добара	119
1.8.4. Услови и мере заштите, уређење и унапређење културних добара	127
1.8.4.1. Попис објеката за које се пре обнове и реконструкције морају израдити конзерваторски или други услови за предизимање мера техничке заштите и других радова	131
1.8.5. Инжињерско-геолошки услови, услови и мере заштите од пожара, елементарних непогода и техничко- технолошких несрећа	131
1.8.6. Услови и мере заштите од ратних разарања	132
1.8.7. Услови и мере за обезбеђење енергетске ефикасности изградње	133
1.8.8. Услови и мере за обезбеђење приступачности површинама и објектима јавне намене лицима са посебним потребама у простору	134
2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА	134
2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	135
2.1.1. Пољопривредни објекти и радни садржаји у функцији пољопривреде ...	136
2.1.2. Пољопривредна домаћинства (салаши)	139
2.1.3. Антенски стубови	141
2.1.4. Противградне станице	142
2.1.5. Површине за експлоатацију минералних сировина	142
2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ	142
2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ	143

2.3.1. Правила грађења за шумске путеве и објекте	143
2.3.2. Правила грађења и обликовања објеката на одмориштима и слободним просторима	143
2.3.3. Правила грађења за ловачке куће и ловне објекте.....	143
2.3.4. Правила грађења простора у оквиру зона Националног парка "Фрушка гора"	144
2.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ	144
2.4.1. Правила грађења у грађевинском подручју насеља	145
2.4.1.1. Правила грађења у зони централних садржаја	145
2.4.1.2. Правила грађења у зони становања	147
2.4.1.3. Правила грађења у радној зони	153
2.4.1.4. Правила грађења за комплекс верског објекта	158
2.4.1.5. Правила грађења у зони спорта и рекреације	158
2.5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА	159
2.5.1. Зоне кућа за одмор и рекреацију	159
2.5.2. Манастирски комплекси.....	159
2.5.3. Радне зоне и радни садржаји у склопу експлоатације минералних сировина.....	160
2.5.4. Комунални објекти	162
2.6. КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА НА ОДРЕЂЕНОМ ПРОСТОРУ ИЛИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ ОБЈЕКТЕ.....	163
2.6.1. Заштитни коридор око јавних путева.....	163
2.6.2. Зоне санитарне заштите изворишта водоснабдевања	164
2.6.3. Зона заштите надземних високонапонских водова.....	165
2.6.4. Зона ветроелектрана	165
2.6.5. Зона заштите коридора електронских комуникационих система веза.....	165
2.6.6. Зона заштите термоенергетске инфраструктуре	165
2.6.7. Зона заштите око објеката који се користе за заштиту од елементарних непогода-противградне станице	166
2.6.8. Зона станишта заштићених врста од националног значаја	166
2.6.9. Зона ограничене градње.....	166
2.6.10. Зона забрањене градње.....	166
2.6.11. Зона забране лова.....	166
3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	166
3.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	166
3.1.1. Смернице за израду планова генералне регулације за насеља Ириг, Врдник и Јазак	168
3.1.2. Смернице за израду планова детаљне регулације за садржаје у грађевинском земљишту ван грађевинског подручја насеља	169
3.1.2.1. Смернице за израду планова детаљне регулације за компатабилне садржаје у зони кућа за одмор и рекреацију	169
3.1.2.2. Смернице за израду плана детаљне регулације за планирану радну зону 2 у КО Јазак.....	170
3.1.2.3. Смернице за израду планова детаљне регулације за туристичко рекреативни локалитете.....	170
3.1.2.4. Смернице за израду планова детаљне регулације за садржаје на грађевинском земљишту ван грађевинског подручја насеља у границама Националног парка "Фрушка гора" са режимом заштите III степена	171
3.1.2.5. Смернице за израду плана детаљне регулације за саобраћајне капацитете.....	171
3.1.2.6. Смернице за израду планова детаљне регулације за водопривредну инфраструктуру.....	172
3.1.2.7. Смернице за израду планова детаљне регулације за комуналне објекте ..	173
3.1.2.8. Смернице за израду плана детаљне регулације за енергетске објекте ...	174
3.2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ	175
3.3. МЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ ТЕРИТОРИЈАЛНОГ РАЗВОЈА И КООПЕРАЦИЈЕ СА СУСЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	178
3.3.1. Територијални развој и кооперација са суседним јединицама локалне самоуправе	178

3.3.2. Прекогранична сарадња	179
3.4. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	182
3.5. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	182

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Ред.бр.	Назив рефералне карте	Размера
1.	РЕФЕРАЛНА КАРТА бр. 1. Намена простора	1:50 000
2.	РЕФЕРАЛНА КАРТА бр. 2. Мрежа насеља и инфраструктурни системи	1:50 000
3.1..3.3.	РЕФЕРАЛНА КАРТА бр. 3. Туризам и заштита простора	1:50 000
4.	РЕФЕРАЛНА КАРТА бр. 4. Карта спровођења	1:50 000

Ред.бр.	Шематски приказ уређења насеља	Размера
5.1.1.	Шематски приказ уређења насеља Велика Ремета – План намене површина и саобраћајне инфраструктуре насеља	1:5000
5.1.2.	Шематски приказ уређења насеља Велика Ремета - План водопривредне, електроенергетске, гасоводне и електронске комуникационе инфраструктуре	1:5000
5.2.1.	Шематски приказ уређења насеља Гргетег - План намене површина и саобраћајне инфраструктуре насеља	1:5000
5.2.2.	Шематски приказ уређења насеља Гргетег - План водопривредне, електроенергетске, гасоводне и електронске комуникационе инфраструктуре	1:5000
5.3.1.	Шематски приказ уређења насеља Добродол - План намене површина и саобраћајне инфраструктуре насеља	1:5000
5.3.2.	Шематски приказ уређења насеља Добродол - План водопривредне, електроенергетске, гасоводне и електронске комуникационе инфраструктуре	1:5000
5.4.1.	Шематски приказ уређења насеља Крушедол Прњавор - План намене површина и саобраћајне инфраструктуре насеља	1:5000
5.4.2.	Шематски приказ уређења насеља Крушедол Прњавор - План водопривредне, електроенергетске, гасоводне и електронске комуникационе инфраструктуре	1:5000
5.5.1.	Шематски приказ уређења насеља Крушедол Село - План намене површина и саобраћајне инфраструктуре насеља	1:5000
5.5.2.	Шематски приказ уређења насеља Крушедол Село - План водопривредне, електроенергетске, гасоводне и електронске комуникационе инфраструктуре	1:5000
5.6.1.	Шематски приказ уређења насеља Мала Ремета - План намене површина и саобраћајне инфраструктуре насеља	1:5000
5.6.2.	Шематски приказ уређења насеља Мала Ремета - План водопривредне, електроенергетске, гасоводне и електронске комуникационе инфраструктуре	1:5000
5.7.1.	Шематски приказ уређења насеља Нерадин - План намене површина и саобраћајне инфраструктуре насеља	1:5000
5.7.2.	Шематски приказ уређења насеља Нерадин - План водопривредне, електроенергетске, гасоводне и електронске комуникационе инфраструктуре	1:5000
5.8.1.	Шематски приказ уређења насеља Ривица - План намене површина и саобраћајне инфраструктуре насеља	1:5000
5.8.2.	Шематски приказ уређења насеља Ривица - План водопривредне, електроенергетске, гасоводне и електронске комуникационе инфраструктуре	1:5000
5.9.1.	Шематски приказ уређења насеља Шатринци - План намене површина и саобраћајне инфраструктуре насеља	1:5000
5.9.2.	Шематски приказ уређења насеља Шатринци - План водопривредне, електроенергетске, гасоводне и електронске комуникационе инфраструктуре	1:5000
6.1-5ж	Графички приказ зона кућа за одмор и рекреацију	1:5000

В) ДОКУМЕНТАЦИОНА ОСНОВА ПЛАНА

A) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ ИРИГ

УВОД

Изради овог Просторног плана приступило се на основу Одлуке о усклађивању ("Службени лист општина Срема", бр. 7/11) Просторног плана општине Ириг ("Службени лист општина Срема", бр. 13/11) са Законом о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка и 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 53/13-УС и 98/13-УС).

Послови усклађивања Просторног плана општине Ириг (у даљем тексту: Просторни план) са Законом, поверени су ЈП "Завод за урбанизам Војводине" Нови Сад.

Усклађивање Просторног плана општине Ириг се врши кроз израду Нацрта Просторног плана општине Ириг.

Планска решења дата овим Просторним планом проистичу као разрада основних стратегијских опредељења и смерница утврђених Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године ("Службени гласник Републике Србије", број 88/2010), (у даљем тексту: ПП РС), Регионалним просторним планом Аутономне Покрајине Војводине ("Службени лист АПВ", број 22/2011), (у даљем тексту: РПП АПВ), Просторним планом подручја посебне намене Фрушке горе до 2022. год. ("Службени лист АПВ", број 16/04), (у даљем тексту: ППППН Фрушке горе), Просторним планом подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда бр. 21 Нови Сад-Рума-Шабац и државног пута I реда бр. 19 Шабац-Лозница ("Службени гласник РС", број 40/2011).

Просторни план садржи шематске приказе уређења насељених места Велика Ремета, Гргетег, Крушедол Прњавор, Крушедол Село, Мала Ремета, Нерадин, Ривица, Шатринци и Добродол.

Планска решења су усклађена са прописима, који посредно или непосредно регулишу ову област:

- Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка и 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 53/13-УС и 98/13-УС);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде планских докумената ("Службени гласник РС", бр. 31/10, 69/10 и 16/11);
- Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године ("Службени гласник РС", број 88/10);
- Закон о регионалном развоју ("Службени гласник РС", бр. 51/09 и 30/10);
- Закон о територијалној организацији Републике Србије ("Службени гласник РС", број 129/07);
- Закон о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 129/07);
- Закон о утврђивању надлежности Аутономне Покрајине Војводине ("Службени гласник РС", бр. 99/09 и 67/12-УС);
- Закон о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр. 62/06, 65/08-др. закон и 41/09);
- Закон о пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник РС", број 41/09);
- Закон о сточарству ("Службени гласник РС", бр. 41/09 и 93/12);
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10 и 93/12);
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон - одредбе чл. 81. до 96.);

- Закон о јавним путевима ("Службени гласник РС", бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13);
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник РС", бр. 41/09, 53/10, 101/11 и 32/13-УС)
- Закон о железници ("Службени гласник РС", број 45/13);
- Закон о безбедности и интероперабилности железница ("Службени гласник РС", број 104/13);
- Закон о ваздушном саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 73/10, 57/11 и 93/12);
- Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09– др. закон, 72/09– др. закон, 43/11 УС);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр.135/04 и 36/09);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", број 135/04);
- Закон о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10 и 91/10-исправка);
- Закон о националним парковима ("Службени гласник РС", бр. 39/93, 44/93, 53/93, 67/93, 48/94)(одредбе чл. 6. и 7. и опис подручја националних паркова);
- Закон о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", број 36/09 и 13/10);
- Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10);
- Законом о заштити од нејонизујућих зрачења ("Службени гласник РС", број 36/09);
- Закон о хемикалијама ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 92/11 и 93/12);
- Закон о заштити од јонизујућих зрачења и нуклеарној сигурности ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 93/12)
- Закон о здравственој заштити ("Службени гласник РС", бр. 107/05, 72/09-др. закон, 88/10, 99/10 и 57/11)
- Закон о ветеринарству ("Службени гласник РС", бр. 91/05, 30/10 и 93/12);
- Закон о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о експропријацији ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 23/01-УС, "Службени лист СРЈ" 16/01-УС, "Службени гласник РС", број 20/09 и 55/13-УС);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима ("Службени гласник РС", број 88/11);
- Закон о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника ("Службени гласник РС", број 104/09);
- Закон о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима ("Службени гласник РС", бр. 44/77, 45/85 и 18/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93-др. закон, 67/93 - др. закон, 48/94 - др. закон и 101/05 - др. закон);
- Закон о електронским комуникацијама ("Службени гласник РС", број 44/10 и 60/13-УС);
- Закон о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11- др. закон, 52/11- др. закон и 99/11-др. закон);
- Закон о туризму ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 99/11-др. закон и 93/12);
- Закон о енергетици ("Службени гласник РС", бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12);
- Закон о ефикасном коришћењу енергије ("Службени гласник РС", број 25/13);
- Закон о шумама ("Службени гласник РС" бр. 30/10 и 93/12);
- Закон о шумама ("Службени гласник РС" бр. 46/91, 83/92, 53/93 - др. закон, 54/93 60/93-исправка, 67/93-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон одредбе чл. 9- 20);
- Закон о државном премеру и катастру ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 18/10 и 65/13)
- Закон о дивљачи и ловству ("Службени гласник РС", број 18/10);
- Закон о ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр. 111/09, 92/11 и 93/12);
- Закон о одбрани ("Службени гласник РС", бр. 116/07, 88/09, 88/09-др.закон и 104/09-др.закон);

- Закон о заштити од пожара ("Службени гласник РС", број 111/09);
- Закон о сахрањивању и гробљима ("Службени гласник СРС", бр. 20/77, 24/85-др.закон, 6/89-др.закон, "Службени гласник РС", бр. 53/93-др.закон, 67/93-др.закон, 48/94-др.закон, 101/05-др.закон);
- Уредба о утврђивању водопривредне основе Републике Србије ("Службени гласник РС", број 11/02);
- као и други законски и подзаконски акти (правилници, техничке препоруке) који на директан или индиректан начин регулишу ову област.

У овај Просторни план уграђене су смернице и стратешка опредељења из следећих докумената Владе Републике Србије:

- Национална стратегија одрживог развоја ("Службени гласник РС", број 57/08);
- Стратегија националне безбедности Републике Србије ("Службени гласник РС", број 88/09);
- Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији ("Службени гласник РС", број 11/06);
- Стратегија развоја информационог друштва у Републици Србији до 2020. године ("Службени гласник РС", број 51/10);
- Стратегија развоја електронских комуникација у РС од 2010. до 2020. године ("Сл. гласник РС", број 68/10);
- Стратегија развоја поштанских услуга у Србији ("Службени гласник РС", бр. 23/08 и 21/10);
- Стратегија подстицања и развоја страних улагања ("Службени гласник РС", број 22/06);
- Национална стратегија за укључивање Републике Србије у механизам чистог развоја Кјото протокола за секторе управљања отпадом, пољопривреде и шумарства ("Службени гласник РС", број 8/10);
- Стратегија развоја пољопривреде Србије ("Службени гласник РС", број 78/05);
- Стратегија развоја шумарства Републике Србије ("Службени гласник РС", број 59/06);
- Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2015. године ("Службени гласник РС", број 44/05);
- Стратегија развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године ("Службени гласник РС", број 4/08);
- Стратегија развоја радиодифузије у Републици Србији до 2013. године ("Службени гласник РС", број 115/05);
- Стратегија развоја туризма Републике Србије ("Службени гласник РС", број 91/06)
- Стратегија развоја туризма Војводине - Маркетинг стратегија туризма Војводине ("Службени лист АПВ", број 6/10);
- Стратегија развоја конкуретних и иновативних малих и средњих предузећа за период од 2008. до 2013. године ("Службени гласник РС", број 103/08);
- Стратегија развоја трговине Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 15/09)
- Стратегија увођења чистије производње у Републици Србији ("Службени гласник РС", број 17/09);
- Национални програм заштите животне средине ("Службени гласник РС", број 12/10);
- Стратегија водоснабдевања и заштите вода у АП Војводини ("Службени лист АПВ", број 1/10);
- Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019 ("Службени гласник РС", број 29/10);
- Стратегија развоја социјалне заштите ("Службени гласник РС", број 108/05);
- Национална стратегија о старењу ("Службени гласник РС", број 76/06);
- Стратегија унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији ("Службени гласник РС", број 1/07);
- Програм демографског развоја Аутономне Покрајине Војводине са мерама за његово спровођење ("Службени лист АПВ", број 3/05);
- Стратегија развоја спорта у Републици Србији за период од 2009. до 2013. године ("Службени гласник РС", број 110/08);

- Стратегија и политика развоја индустрије РС 2011-2020. ("Службени гласник РС", број 55/11);
- Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије 2011-2018 ("Службени гласник РС", број 16/11);
- Стратегија заштите од пожара за период 2012-2017. године ("Службени гласник РС", број 21/12);
- Национална стратегија заштите и спасавања у ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", број 86/11);
- Европска конвенција о пределу ("Службени гласник РС-Међународни уговори", број 4/11);
- Закон о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта ("Службени гласник РС - Међународни уговори" број 102/2007);
- Закон о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности ("Службени лист СРЈ" Међународни уговори, број 11/01, "Службени лист СЦГ" Међународни уговори, број 16/05 - др. пропис).

А) ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1.1. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Правни основ за израду Просторног плана су Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка и 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 53/13-УС и 98/13-УС), Правилник о садржини, начину и поступку израде планских докумената ("Службени гласник РС", бр. 31/10, 69/10 и 16/2011) и Одлука о усаглашавању Просторног плана Општине Ириг ("Службени лист општина Срема" бр. број 7/2011).

1.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Плански основ за израду Просторног плана је Просторни план Републике Србије од 2010 до 2020 ("Службени гласник Републике Србије", број 88/10), Регионални просторни план Аутономне Покрајине Војводине ("Службени лист АПВ", број 22/2011) и Просторни план подручја посебне намене Фрушке горе до 2022. године ("Службени лист АПВ", број 16/2004):

2. ИЗВОД ИЗ УСВОЈЕНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ ИРИГ (СЛ.ЛИСТ ОПШТИНА СРЕМА БР.11/13)

2.1. ОБУХВАТ И ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Просторни план јединице локалне самоуправе доноси се за територију јединице локалне самоуправе и одређује смернице за развој делатности и намену површина, као и услове за одрживи развој на територији јединице локалне самоуправе. Просторни план је законска обавеза.

Површина подручја обухваћеног Просторним планом износи 230,28 km² и обухвата целе катастарске општине КО Банковци, КО Велика Ремета, КО Врдник, КО Гргетег, КО Добродол, КО Ириг, КО Јазак Прњавор, КО Јазак Село, КО Крушедол Прњавор, КО Крушедол Село, КО Мала Ремета, КО Нерадин, КО Ривица и КО Шатринци и 12 насељених места Ириг, Врдник, Велика Ремета, Гргетег, Јазак, Крушедол Прњавор, Крушедол Село, Мала Ремета, Нерадин, Ривица, Шатринци и Добродол.

Просторни план обухвата подручје Националног парка "Фрушка гора" у површини од 4587 ha и његову заштитну зону површине око 9600 ha.

2.2. ОСНОВНЕ ПОСТАВКЕ И УПОРИШТА

Подручје Просторног плана је недовољно развијено и депопулационо, са следећим специфичним наменама од значаја за утврђивање планских решења: пољопривредно-ратарско, са наглашеним уделом воћарско-виноградарске производње. Неадекватна инфраструктурна изграђеност и осавремењеност и у извесној мери деградираност животне средине. Постојање природних и културних вредности.

Основне природне и створене вредности на територији Општине, које на неки начин утичу на развој Општине су те, што је значајни северни део територије уједно део Националног парка "Фрушка гора". Подручје Просторног плана има и значајне развојне потенцијале у области природних ресурса које чине, пре свега, квалитетно земљиште погодно за пољопривредну производњу, посебно воћарства и виноградарства, значајан шумски фонд, природне и створене услове за развој туристичких активности, (Национални парк "Фрушка гора", значајан број споменика културе, и др).

Упоришта равномернијег развоја су изградња локалне и регионалне инфраструктуре и уређење простора за развој профитабилних привредних комплекса; побољшање саобраћајне приступачности и инфраструктурне опремљености простора.

2.3. КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Положај. Општина Ириг има повољан геосаобраћајни положај, захваљујући државним путевима I и II реда који пролазе преко територије Општине. Државни пут I реда Нови Сад-Рума-Шабац практично омогућује све везе Општине са окружењем односно са центрима Нови Сад, Рума, Сремска Митровица и Београд.

Становништво. Општа демографска ситуација на подручју Општине је неповољна. Пораст укупног броја становника (по последњем попису) резултат је позитивног миграционог салда, али присутан је негативан природан прираштај, као и перманентно погоршање старосне структуре и виталних карактеристика популације.

Циљ будућих демографских кретања у Општини односи се на успоравање негативних трендова у кретању укупног броја становника и спречавању даљег погоршања виталних карактеристика популације, као и на стварање услова за повећање степена запослености у насељима.

Мрежа насеља и функционално повезивање насеља. У општини Ириг се налази 12 (дванаест) насеља, која су у различитим величинским категоријама (најмање је Велика Ремета са 42 становника, а највеће је општински центар Ириг са 4848 становника. Сва насеља су претежно руралног карактера. По својим карактеристикама разликује се насеље Врдник, које је до недавно као рударско, а данас као бањско насеље има значајан број становника непољопривреде делатности. Тако су се на територији Општине развила два центра настала као последица одређених историјских околности и између којих је извршена одређена прерасподела функција.

Циљеви развоја у области мреже и функције насеља су: постизање оптималне и што равномерније густине насељености на територији Општине; постизање оптималног нивоа урбаног и руралног живљења по насељима; преиспитивање постојећих грађевинских подручја насеља; повећање нивоа социо-економске развијености подручја.

Концепцију развоја у планском периоду треба усмерити ка активирању локалних развојних потенцијала. Такође, треба радити на промени у привредној структури и развоју непољопривредних активности, при чему не сме да се угрози постојећи пољопривредни потенцијал. Постојећу мрежу насеља у будућности не треба проширивати, али насеља треба, међусобно и са ширим окружењем, што боље повезати. Насеља Ириг и Врдник ће и убудуће имати функције општинског, односно бањског центра и она треба да се развију у урбана насеља, односно значајне привредне центре, уз развијање секундарних, терцијарних и непривредних делатности. Остала насеља ће остати претежно руралног карактера. У наредном периоду треба радити на комбинованом развоју пољопривреде и других привредних активности, од малих производних погона, занатства, трговине, сервисних и финансијских услуга, до туризма и домаће радности.

Организација јавних служби. Постојећа заступљеност јавних служби у насељеним местима Општине је углавном задовољавајућа и у складу са величином, степеном развоја и улогом у мрежи насеља.

На основу препоруке за организацију јавних служби према хијерархијском нивоу насеља, у Иригу, као мањем урбаном центру, подразумева се обавеза организовања дневног центра, центра за социјални рад, предшколског образовања, основног образовања и средњег образовање уз обавезно организовање комплементарног-пратећег садржаја, ученички дом, амбуланту, здравствену станицу, мобилну здравствену службу, дом здравља, мултифункционалне просторе/објекте, библиотеке/књижаре. У насељима – локалним заједницама Општине неопходно је обезбедити: дневни центар, предшколско образовање, основно образовање, амбуланту, здравствену станицу, мобилну здравствену службу, мултифункционалне просторе/објекте.

Привредне делатности. Основни циљ у области привреде је обезбеђење просторних услова за развој стабилне и развијене привредне структуре, која ће дугорочно посматрано омогућити одрживо коришћење природних и створених ресурса и компаративних предности Општине.

У области **индустрије** основни циљ је развијање свих грана индустрије (нарочито прерађивачке и металне), у складу са заштитом животне средине. Општина спада у најзначајнија винородна подручја и позната је по производњи најквалитетнијих вина. У оквиру индустрије најразвијенија је прехранбена индустрија (производња пића, прерада воћа и поврћа), метална и индустрија грађевинског материјала. Динамичнији развој индустрије треба заснивати на технолошком, економском и власничком реструктурирању, високој финализацији производње и обезбеђењу просторних услова за отварање малих и средњих предузећа, уз активну и атрактивнију политику привлачења инвеститора.

Циљ у развоју капацитета **терцијалних делатности** је подстицање њиховог развоја да би се достигао ниво који захтевају савремени стандарди живљења.

Развој капацитета терцијарних делатности (трговине, угоститељства, занатства) биће условљен укупним привредним развојем, а биће у директној зависности од раста производње, животног стандарда и куповне моћи становништва.

Пољопривреда. У општини Ириг површине под њивама, превасходно намењене ратарској производњи, обухватају око 87,26% обрадивог земљишта, чинећи тако најзаступљенију категорију обрадивог земљишта. Ипак, оно што чини основну карактеристику пољопривреде овог подручја јесу процентуално невелике, али економски, привредно, па и културолошки значајне површине под воћњацима 5,39 % обрадивих, површина и виноградима 4,64% обрадивих површина у Општини. Стога се може очекивати да ће се порастом економске снаге овог подручја, улагати средства у подизање нових винограда и воћњака и осавременавање и проширење капацитета за њихову прераду, тако да ће те гране пољопривреде имати водећу улогу у развоју Општине.

У општини Ириг, постоје и могућности развоја мешовитог сточарства, како је то предвидео ПП РС, али је ова делатност за сада у другом плану и ако за њен развој постоје значајни природни услови. Ипак се може очекивати значајан пораст ове гране производње у будућности.

Шумарство. Циљеви у области шумарства су унапређење стања шума, коришћење шума у складу са одрживим развојем и еколошким принципима.

Сви наведени циљеви развоја уређења, размештаја и заштите шума, шумског земљишта и ваншумског зеленила имају карактер краткорочности, дугорочности и сталности. Санација деградираних и девастираних састојина у производним наменским целинама има карактер хитности, како би што пре почели да испуњавају своје основне функције.

Ловство. У области развоја ловства на територији Општине општи циљеви се односе на заштиту ловишта и дивљачи у њему као трајног добра; гајење снажне и здраве дивљачи и брзо достизање нормалне густине популације гајених врста дивљачи; коришћење дивљачи и њених делова;усаглашено газдовање са корисницима суседних ловишта и евидентирање свих промена и збивања у ловишту.

Сви наведени циљеви прописани су ловним основама ловишта и спроводиће се у периоду важења ловних основа.

Туризам. Циљеви развоја туризма на простору обухваћеном Просторним планом представљају: валоризовање потенцијала у складу са захтевима туристичке тражње и принципима развоја одговорног и одрживог туризма, повећање искоришћености капацитета, дефинисање приоритетних облика и обима туристичких активности и подручја на којима ће се спроводити, као и израда развојних планова туризма за цело подручје Фрушке горе.

Развој туризма на простору Општине чиниће природне и антропогене вредности са следећим облицима туризма: културни, рекреативни, здравствени, рурални (сеоски, салашарски).

Најзначајније туристичке зоне и локалитети су: регионални центар I категорије Иришки Венац, туристички центар I категорије Врдник, регионални центар I категорије Нерадин, центри верског туризма и простори око постојећих и планираних акумулација за потребе туризма и рекреације.

Саобраћајна инфраструктура. Основна концепција у домену путног-друмског саобраћаја је задржавање постојећих саобраћајних праваца, уз обавезну реконструкцију и модернизацију, утврђивање новог путног коридора на правцу државног пута I реда ДП бр.21, како би могли у будућности да испуне сва очекивања повећаних транспортних захтева, на високом нивоу комфора, безбедности и нивоа саобраћајне услуге, заснована је на циљевима стварања услова да саобраћај иницира привредни развој овог простора.

Изградња обилазнице око Ирига (као сегмента планираног вишетрачног пута са новим техничким елементима - тунел), омогућиће решење вишедеценијског проблема транзитирања насеља и побољшати квалитет насељског интерног саобраћаја, са одговарајућим нивоом безбедности и проточности саобраћаја.

Нови саобраћајни капацитет значајан не само за општину Ириг, суседне општине Рума и град Нови Сад, већ и за целу АП Војводину је реализација саобраћајнице вишег хијерархијског нивоа – државног пута на правцу државних путева I реда бр. 21 и бр. 19, чије је коридор опредељен кроз просторно-планску и техничку документацију. Ова саобраћајница пролази кроз општински простор на правцу север – југ, (ДП. бр. 7 - Е-75) Нови Сад –Ириг – Рума - Шабац – Лозница. Већим делом коридор ове саобраћајнице, планиране као вишетрачни пут, је ван насеља, док поред општинског центра Ириг користи већ утврђен коридор обилазнице државних путева бр.21 чији је интегрални део.

Такође, успостављање нових општинских и међуопштинских веза са окружењем је важан део концепта саобраћајне инфраструктуре, који се операционализује реализацијом изградње и реконструкције општинске путне мреже.

Водопривредна инфраструктура. Као делови основног стратешког циља у области водопривреде, систематизовани су следећи циљеви:

- Дефинисање водопривредног развоја и могућности водопривреде као подстицајног, или ограничавајућег фактора у оквиру других компонената развоја подручја;
- Интегрално, комплексно, рационално и јединствено коришћење водних ресурса, како за водоснабдевање становништва, тако и за подмирење потреба осталих корисника вода;
- Осигурање заштите и унапређење квалитета вода до нивоа несметаног коришћења вода за предвиђене намене, као и заштита и унапређење животне средине уопште и побољшање квалитета живљења људи;
- Очување и унапређење заштите од поплава, ерозија и бујица, као и других видова штетног дејства вода, при чему се и други системи (урбани, привредни, инфраструктурни итд), упућују, како да усмере свој развој да би се заштитили од штетног дејства вода;
- Унапређење свих делатности на водама и око њих, како би се успешно могли реализовати други циљеви у области водопривреде;
- Заштита и уређење сливова са гледишта развоја водопривредних система и развоја других водопривредних грана, посебно шумарства, путем заштите и ревитализације угрожених екосистема, антиерозионог газдовања шумама, унапређења естетских вредности, очувања и унапређења археолошких, историјских, биолошких, геолошких и других природних и створених ресурса и вредности.

Просторним планом, планирано је да се снабдевање водом највишег квалитета остварује развојем регионалних система, из којих ће се снабдевати највећи број насеља. Из Дринског изворишта вода ће се упућивати преко Богатића и Сремске Митровице до Руме, док ће се други део насеља Срема снабдевати из савског изворишта. Очекује се завшетак радова на регионалним системима комплетирањем свих објеката у систему.

Планира се завршетак изградње канализационих система и постројења за пречишћавање отпадних вода већих насеља.

У наредном периоду се очекује санација ерозионих и бујичних жаришта, као и конзервација и рекултивација сливова, те је потребна израда Плана за проглашење ерозионих подручја на територији општине Ириг. У избору редоследа заштите, први приоритет имају сливови акумулација, као и уређење оних ерозивних сливова и бујица који угрожавају насеља, значајне привредне и инфраструктурне објекте и мелиорационе системе.

Енергетска инфраструктура. Општи циљ развоја термоенергетске и електроенергетске инфраструктуре је њихова синхронизација са свим активностима на овом подручју и обезбеђење најповољнијих услова за заштиту животне средине, очување природних вредности, живот и рад људи на овом подручју.

Са аспекта коришћења енергетских извора и енергетске инфраструктуре, као плански циљ утврђује се функционално коришћење и штедња необновљивих ресурса и штедња произведене енергије и стимулисање примене нових технологија производње енергије, нарочито оних које доприносе рационалном коришћењу, штедње енергије и заштити животне средине, као и коришћења обновљивих извора енергије.

Електроенергетска инфраструктура. На простору обухваћеном Просторним планом, постоји изграђена преносна и дистрибутивна електроенергетска мрежа, коју је у циљу квалитетног и сигурног снабдевања електричном енергијом потрошача потребно ревитализовати и обезбедити довољно капацитета изградњом трансформаторских постројења и средњенапонске и нисконапонске електроенергетске мреже. Електродистрибутивна мрежа ће се развијати према потреби развоја конзума у насељима Општине, уз планско опремање мреже.

Обновљиви извори енергије. У наредном планском периоду потребно је стимулисати развој и коришћење обновљивих извора енергије, чиме ће се знатно утицати на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

Енергетска ефикасност. Један од приоритета енергетског развоја је рационална употреба квалитетних енергената и повећања енергетске ефикасности у производњи, дистрибуцији и коришћењу енергије код крајњих корисника енергетских услуга.

Повећање енергетске ефикасности потребно је разматрати, не само као начело и циљ, већ и као велики потенцијални извор енергије.

Електронска комуникациона инфраструктура. Развој и унапређење електронског комуникационог система реализоваће се у складу са утврђеним плановима развоја појединих електронских комуникационих оператера. Ради ефикаснијег и бржег развоја, као и ангажовања свих потенцијалних извора финансирања, приступиће се потпуној дигитализацији електронског комуникационог система, обезбеђење универзалног сервиса сваком домаћинству, обезбеђење широкопојасног приступа мрежи сваком привредном субјекту, државним установама, организацијама и грађанима, обезбеђење најмање по један мобилни прикључак сваком грађанину, обезбеђење доступности најмање седам радио-ТВ канала, у дигиталном облику, до сваког становника, потпуна замена аналогне комутације као и дигиталне из старије генерације, доградња постојеће мреже магистралних оптичких каблова, а по потреби реконструкција постојећих релација.

Заштита животне средине. У контексту заштите животне средине и одрживог развоја предметног простора, основни циљеви су:

- повећање нивоа комуналне опремљености;
- снабдевање свих насеља довољном количином воде за пиће;
- изградња канализационе мреже у свим насељима са уређајем за пречишћавање;
- регулисање режима бујичних водотокова;
- санација постојеће и неуређених депонија са рекултивацијом;
- комунални отпад из насеља ће се одлагати на регионалној депонији, у складу са Стратегијом управљања отпадом;

- контролисана примена хемијских средстава заштите и вештачког ђубрива у пољопривреди;
- формирање свих категорија насељског зеленила, посебно заштитног зеленила;
- изградња обилазнице око насеља;
- гасификација насеља;
- одлагање сточних лешева ће се вршити у складу са Законом о ветеринарству.

Стратешко опредељење просторног развоја Општине је усмерено у контексту рационалног коришћења природних ресурса, реализације посебних режима заштите просторних целина са значајним природним вредностима, уз очување аутохтоности посматраног подручја и санацију, заштиту и унапређење природних и радом створених вредности животне средине.

Заштита и уређење природних добара. Циљеви заштите природних вредности су заштита природних добара, пре свега, Националног парка "Фрушка гора" у складу са режимима заштите I, II и III степена, спровођење заштите на заштићеној околини манастира која са културним добром чини јединствену целину и валоризација и установљење високог концепта заштите на подручјима пашњака, ливада и акумулација која су предвиђена за заштиту као станишта природних реткости.

У границама обухвата Просторног плана, изван граница Националног парка "Фрушка гора", одређене су целине са предлогом намене простора као подручја значајна за заштиту-потенцијална природна добра.

Заштита и уређење културних добара. На подручју Општине је заступљен велики број непокретних културних добара. Културна добра од великог значаја и објекти сакралне архитектуре (цркве) су у релативно добром стању, али су остали објекти под претходном заштитом, најжалост, у доста лошем грађевинском стању, док су археолошка налазишта недовољно испитана и неистражена.

Посебно се истичу зоне заштите манастирских комплекса који представљају специфичност Општине.

Ужа зона заштите обухвата манастирски комплекс који подлеже највишем степену заштите кроз примену конзерваторских и рестаураторских радова. Шира зона заштите обухвата подручје око манастирског комплекса и у њој посебно утврђене просторе контролисане градње објеката за потребе привређивања манастирског братства и потребе туристичке презентације манастира (паркинзи, санитарни чворови, продаја сувенира, приступне саобраћајнице).

Манастирски прњавори - као прилазни коридори, обухваћени су широм зоном заштите, како би се избегла неконтролисана градња и сачувала постојећа регулација и спратност објеката.

Културно наслеђе, уз повезивање са другим (природним и створеним) потенцијалима, треба да буде активно укључено у развој едукативног и верског туризма на овом подручју. Нарочито су интересантни манастирски комплекси, цркве и објекти етнологије, које треба очувати и прилагодити за потребе културно-едукативног, верског, транзитног, манифестационог и сеоског туризма.

Заштита од елементарних непогода. На подручју Просторног плана континуирано ће се спроводити мере заштите и одбране од елементарних непогода, које настају као последица климатских, орографских и сеизмичких карактеристика на овом простору.

Б) ПЛАНСКИ ДЕО

I ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНА ПРОСТОРА

Територија општине Ириг заузима површину од 23028,2499 ha и подељена је на 14 катастарских општина.

Према основним категоријама коришћења земљишта за плански период, простор у обухвату Просторног плана у површини од 23028,2499 ha, намењен је пољопривредном земљишту у површини од 14417,67 ha, или 62,63% површине Општине. Пољопривредно земљиште ће се највећим делом користити као обрадиво пољопривредно земљиште, а значајне су воћарско-виноградарске површине. Незнатне површине користи се као атарски путеви.

Шумско земљиште заузима површину од 4 754,44 ha или 20,64 % површине Општине. Водно земљиште заузима површину од 568,31 или 2,46 % површине Општине и чине канали, мали водотоци (потоци) и акумулације.

Грађевинско земљиште у површини од 3 287,86 ha, или 14,27% површине Општине, чини грађевинско подручје насеља 1619,72 ha и 1668,14 ha грађевинско подручје ван грађевинских подручја насеља, намењено за зоне кућа за одмор и рекреацију, манастирске комплексе, радне зоне, туристичке садржаје, комуналне објекте и инфраструктурне објекте.

1.1. БИЛАНС ПОВРШИНА

У следећим табелама приказан је начин коришћења земљишта по основним категоријама, као и осталим категоријама, односно наменом у оквиру основних категорија и планиране промене које ће настати на простору Општине и по катастарским општинама.

Табела I-4: Структура коришћења земљишта са билансом површина за подручје општине Ириг

Ред. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	постојеће		планирано	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	15 739,21	68,35	14 417,67	62,63
2.	Шумско земљиште	4 765,63	20,69	4 754,44	20,64
	Укупно плодно 1+2	20 494,84	89,01	19 199,00	83,39
3.	Водно земљиште	385,47	1,67	568,31	2,46
4.	Грађевинско земљиште	2147,93	9,32	3 287,86	14,27
Σ	Укупно 1+2+3+4	23 028,24	100,00	23 028,24	100,00

Посматрано по основним категоријама земљишта може се констатовати да ће у планском периоду доћи до следећих промена: пољопривредно земљиште ће се смањити за 5,73%, тако да ће учешће овог земљишта у укупном износити 62,63%.

До смањења укупног пољопривредног земљишта доћи ће делом због планираних садржаја у атару (туристички садржаји, акумулације, саобраћајна инфраструктура итд.) и проширења грађевинских подручја, пре свега насеља Ирига, Врдника и Јаска.

Шумско земљиште ће се незнатно смањити, због планираних садржаја, али због пејзажног уређења непосредног окружења путева, подизања вишегодишњих ловних ремиза, озелењавања радних и комуналних површина ван и у насељима утицаће на повећање укупних зелених површина.

Грађевинско земљиште ће се повећати за 1139,93,04 ha тј. за 4,95%. Ово учешће се може сматрати рационалним имајући у виду велики број насеља (12) и зона кућа за одмор и рекреацију, као и садржаја у атару.

*Предложена проширења грађевинских подручја насеља ће се преиспитати и прецизирати кроз израду урбанистичких планова (за насеља за која је предвиђена израда ПГР-а).

Намена простора са билансом површина (постојеће и планирано), дата је у наставку текста појединачно за сваку катастарску општину:

Табела I-5. Биланс постојеће и планиране намене простора за **КО Банковци:**

Ред. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	744,61	93,49	743,63	93,36
2.	Шумско земљиште	11,74	1,47	11,74	1,47
3.	Водно земљиште	35,21	4,42	36,20	4,54
4.	Грађевинско земљиште	4,85	0,60	4,85	0,60
Σ	Укупно 1+2+3+4	796,42	100,00	796,42	100,00

Табела I-6. Биланс постојеће и планиране намене простора за КО Велика Ремета:

Ред. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	237,40	48,75	50,87	10,43
2.	Шумско земљиште	221,44	45,42	210,01	43,07
3.	Водно земљиште	3,56	0,73	3,56	0,73
4.	Грађевинско земљиште	24,85	5,09	223,12	45,76
	Грађевинско подручје насеља	9,07	1,86	12,25	2,51
	Зона кућа за одмор и рекреацију	3,29	0,67	195,80	40,15
	Манастирски комплекс	6,11	1,25	6,11	1,25
	Саобраћајнице	6,38	1,3	8,96	1,83
Σ	Укупно 1+2+3+4	487,56	100,00	487,56	100,00

Табела I-7. Биланс постојеће и планиране намене простора за КО Врдник:

Ред. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	945,81	28,12	806,04	24,00
2.	Шумско земљиште	1451,79	43,17	1451,79	43,17
3.	Водно земљиште	57,54	1,71	57,54	1,71
4.	Грађевинско земљиште	907,73	26,99	1047,5	31,14
	Грађевинско подручје насеља	335,13	9,96	497,56*	14,79
	Зона кућа за одмор и рекреацију	397,23	11,8	427,67	12,7
	Туристичко- рекреативни комплекси	121,40	3,61	67,59	2,0
	Железничка пруга			9,97	0,29
	Саобраћајнице	4,71	1,33	44,71	1,33
Σ	Укупно 1+2+3+4	3362,87	100,00	3362,87	100,00

Табела I-8. Биланс постојеће и планиране намене простора за КО Гргетег:

Ред. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	152,78	24,52	125,48	20,16
2.	Шумско земљиште	422,91	67,95	422,91	67,95
3.	Водно земљиште	16,60	2,66	16,60	2,66
4.	Грађевинско земљиште	30,05	4,82	57,35	9,21
	Грађевинско подручје насеља	16,52	2,65	16,52	2,65
	Зона кућа за одмор и рекреацију			25,90	4,16
	Манастирски комплекс	5,06	0,81	5,06	0,81
	Саобраћајнице	8,92	1,43	9,87	1,58
Σ	Укупно 1+2+3+4	622,34	100,00	622,34	100,00

Табела I-9. Биланс постојеће и планиране намене простора за КО Добродол:

Ред. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	399,57	93,88	399,57	93,88
2.	Шумско земљиште	/		/	
3.	Водно земљиште	12,33	2,89	12,33	2,89
4.	Грађевинско земљиште	13,71	3,22	13,71	3,22
	Грађевинско подручје насеља	10,27	2,41	10,27	2,41
	Саобраћајнице	3,44	0,80	3,44	0,80
Σ	Укупно 1+2+3+4	425,61	100,00	425,61	100,00

Табела I-10. Биланс постојеће и планиране намене простора за **КО Ириг:**

Ред. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	3944,72	71,59	3379,57	61,34
2.	Шумско земљиште	933,69	16,94	933,69	16,94
3.	Водно земљиште	92,85	1,68	135,65	2,46
4.	Грађевинско земљиште	549,34	9,97	1046,29	18,99
	Грађевинско подручје насеља	486,71	8,83	590,79*	10,72
	Зона кућа за одмор и рекреацију			355,17	6,44
	Манастирски комплекс	5,16	0,09	5,16	0,09
	Железничка пруга			3,96	0,07
	Туристички локалитет и стан. у Нац. парку			26,07	0,47
	Комуналне површине	5,12	0,09		
	Саобраћајнице	45,86	0,83	65,14	1,18
Σ	Укупно 1+2+3+4	5509,19	100,00	5509,19	100,00

Табела I-11. Биланс постојеће и планиране намене простора за **КО Јазак Село:**

Ред. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	2056,65	94,74	1943,77	89,54
2.	Шумско земљиште	27,01	1,24	27,01	1,24
3.	Водно земљиште	13,04	0,6	29,25	1,34
4.	Грађевинско земљиште	104,11	4,79	171,14	7,87
	Грађевинско подручје насеља	77,32	3,56	99,05*	4,56
	Зона кућа за одмор и рекреацију			7,82	0,36
	Радне површине и комплекси			34,89	1,60
	Саобраћајнице	20,53	0,94	29,34	1,35
Σ	Укупно 1+2+3+4	2170,67	100,00	2170,67	100,00

Табела I-12. Биланс постојеће и планиране намене простора за **КО Јазак Прњавор:**

Ред. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	150,25	11,3	42,21	
2.	Шумско земљиште	1121,81	84,5	1121,81	84,5
3.	Водно земљиште	27,03	2,03	27,03	2,03
4.	Грађевинско земљиште	19,82	1,49	37,99	10,3
	Грађевинско подручје насеља	13,23	0,99	13,23*	0,99
	Зона кућа за одмор и рекреацију			84,42	6,35
	Манастирски комплекс	1,0		1,00	0,74
	Саобраћајнице	5,59		29,34	2,20
Σ	Укупно 1+2+3+4	1327,31	100,00	1327,91	100,00

Табела I-13. Биланс постојеће и планиране намене простора за **КО Крушедол Прњавор:**

Ред. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	2304,14	89,27	2151,95	83,3
2.	Шумско земљиште	54,55	5,98	54,55	5,98
3.	Водно земљиште	39,72	1,53	50,64	1,96
4.	Грађевинско земљиште	82,55	3,19	172,83	6,69
	Грађевинско подручје насеља	51,69	20,59	66,96	2,59
	Зона кућа за одмор и рекреацију			75,01	2,90
	Манастирски комплекс	23,91	0,92	23,91	0,92
	Саобраћајнице	6,95	0,26	6,95	0,26
Σ	Укупно 1+2+3+4	2580,96	100,00	2580,96	100,00

Табела I-14. Биланс постојеће и планиране намене простора за **КО Крушедол Село:**

Ред. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	748,08	85,98	678,82	75,67
2.	Шумско земљиште	54,43	6,06	54,43	6,06
3.	Водно земљиште	10,64	1,18	10,64	1,18
4.	Грађевинско земљиште	83,70	9,33	152,96	17,05
	Грађевинско подручје насеља	77,87	8,68	86,28	9,62
	Зона кућа за одмор и рекреацију			60,85	6,78
	Саобраћајнице	5,83	0,65	5,83	0,65
Σ	Укупно 1+2+3+4	896,85	100,00	896,85	100,00

Табела I-15. Биланс постојеће и планиране намене простора за **КО Мала Ремета:**

Ред. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	719,49	81,07	628,62	70,83
2.	Шумско земљиште	126,82	14,29	126,82	14,29
3.	Водно земљиште	6,02	0,67	29,76	3,35
4.	Грађевинско земљиште	35,12	3,95	102,25	11,52
	Грађевинско подручје насеља	15,85	1,78	21,61	2,43
	Зона кућа за одмор и рекреацију			66,24	7,46
	Манастирски комплекс	3,37	0,37	3,37	0,37
	Саобраћајнице	11,82	1,33	6,95	1,33
	Радне површине и комплекси	4,08	0,45	4,08	0,45
Σ	Укупно 1+2+3+4	887,45	100,00	887,45	100,00

Табела I-16. Биланс постојеће и планиране намене простора за **КО Нерадин:**

Ред. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	1007,70	73,30	1000,40	72,77
2.	Шумско земљиште	293,04	21,31	293,04	21,31
3.	Водно земљиште	16,79	1,22	16,79	1,22
4.	Грађевинско земљиште	57,08	4,15	64,29	4,69
	Грађевинско подручје насеља	48,39	3,52	55,69	4,05
	Саобраћајнице	8,69	0,63	8,69	0,63
Σ	Укупно 1+2+3+4	1374,61	100,00	1374,61	100,00

Табела I-17. Биланс постојеће и планиране намене простора за **КО Ривица:**

Ред. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	1834,60	91,25	1779,98	88,53
2.	Шумско земљиште	46,40	2,31	46,40	2,30
3.	Водно земљиште	54,14	2,69	56,74	2,82
4.	Грађевинско земљиште	68,15	3,38	120,17	5,97
	Грађевинско подручје насеља	59,77	2,97	77,82	3,86
	Зона кућа за одмор и рекреацију			33,35	1,67
	Саобраћајнице	2,78	0,14	9,00	0,44
Σ	Укупно 1+2+3+4	2010,49	100,00	2010,49	100,00

Табела I-18. Биланс постојеће и планиране намене простора за **КО Шатринци:**

Ред. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	493,41	85,77	481,26	83,66
2.	Шумско земљиште	/		/	
3.	Водно земљиште	20,58	3,57	20,58	3,57
4.	Грађевинско земљиште	61,17	10,63	73,41	12,76
	Грађевинско подручје насеља	59,45	10,33	71,69	12,46
	Комуналне површине	0,43	0,07	0,43	0,07
	Саобраћајнице	1,29	0,22	1,29	0,22
Σ	Укупно 1+2+3+4	575,25	100,00	575,25	100,00

2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА

Пољопривредно и шумско земљиште, воде и водно земљиште, геолошки ресурси (минералне сировине) и потенцијал у обновљивим изворима енергије су природни ресурси који представљају важан потенцијал на коме ће се заснивати привредни развој општине Ириг.

2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Све присутнија деградација пољопривредног земљишта, као и последице угрожености општег стања животне средине, захтевају доношење интегралних решења у области заштите основних природних ресурса, које чине пољопривредно и шумско земљиште, вода и ваздух.

Ради спровођења ових мера планирају се следеће промене намене коришћења пољопривредних површина:

- Пошумљавање плитких и еродибилних ораница које су захваћене ексцесивном ерозијом;
- Пошумљавање дела нископродуктивних пашњака;
- Искључивање из пољопривредне производње земљишта дуж државних путева I и II реда, као и око других аерозагађивача ради подизања шумских појасева. То су претежним делом земљишта угрожена контаминацијом тешким металима и другим штетним агенсима;
- Подизање шума и заштитног зеленила на ободима насеља и радних зона;
- Подизање шумских пољозащитних појасева.

Предложене промене намене пољопривредног земљишта утицаће, у планском периоду, на смањење укупног пољопривредног земљишта, као и на промену структуре коришћења по катастарским категоријама. Истовремено, ове мере ће допринети заштити пољопривредног земљишта, а самим тим повећању квалитета земљишта, као и приноса.

Заштита пољопривредног земљишта подразумева следеће:

- Коришћење пољопривредног земљишта искључиво у пољопривредне сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту и овим Просторним планом;
- Забрану испуштања и одлагања опасних и штетних материја на пољопривредном земљишту и у каналима за оводњавање и наводњавање;
- Обавезу испитивања пољопривредног земљишта и воде за наводњавање у циљу утврђивања количина опасних и штетних материја;
- Примену противерозивних мера;
- Контролу плодности обрадивог пољопривредног земљишта и количину унетог минералног ђубрива и пестицида;

- Забрану коришћења обрадивог пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе, осим за: подизање шума, вештачких ливада и пашњака на обрадивом земљишту, по претходно прибављеној сагласности надлежног Министарства; за експлоатацију минералних сировина и одлагање јаловине, пепела, шљаке и др. по претходно прибављеној сагласности надлежног Министарства; у другим случајевима ако је утврђен општи интерес;
- Забрану уситњавања обрадивог пољопривредног земљишта уређеног комасацијом, у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

Пољопривредно земљиште на подручју Националног парка "Фрушка гора" и заштитне зоне

Коришћење пољопривредног земљишта у оквиру Националног парка "Фрушка гора" и заштитне зоне је условљено прописаним режимима заштите.

Израда програма управљања природним ресурсима, треба да уважи интересе заштите природе, локалне заједнице и постојећих привредних делатности: шумарства, пољопривреде, водопривреде, лова и риболова и др.

У режиму заштите III степена у Националном парку "Фрушка гора" дозвољена је пољопривредна производња усклађена са функцијама Националног парка (воћарство, виноградарство, лековито биље, производња здраве хране, пчеларство и др.).

У заштитној зони дозвољене су пољопривредне активности уз ограничну примену вештачких ђубрива и других хемијских средстава.

2.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

Просторни развој шумарства подразумева континуирано газдовање шумом кроз одржавање производних потенцијала шумског земљишта, као једног од најважнијих производних фактора.

Концепција развоја шумарства на подручју обухвата Просторног плана заснива се на следећим поставкама и опредељењима:

- коришћење шума у складу са одрживим развојем кроз општекорисне функције и производне функције (коришћење дрвне масе и других шумских производа, наменске производње дрвне масе за енергетске потребе и др.);
- унапређење сарадње сектора шумарства и дрвне индустрије у циљу ефикаснијег протока добара и новца у оквиру ланца стварања вредности;
- изградња оптималних стања састојина према дефинисаним функционално – наменским захтевима;

Потребно је унапредити стање шума и формирати заштитне појасеве који ће међусобно повезати веће шумске комплексе.

Заштити шума и шумског земљишта, као и стабилности шумских екосистема, треба дати приоритет и посебан значај због опште угрожености од многих биотичких и абиотичких чинилаца, али и због значаја општекорисних функција шума и њене глобалне и основне намене.

Све посебне основе газдовања шумама, програме заштите и развоја заштићених добара, ловне основе, годишње извођачке планове и друге планске докуменате је потребно међусобно усагласити.

Газдовање шумама на просторима који су проглашени заштићеним природним добрима мора бити у складу са актима о њиховом проглашењу.

Шуме и шумско земљиште Националног парка "Фрушка гора"

Просторним планом се предвиђа унапређење стања шума и у том смислу ће се обављати радови на обнављању, попуњавању и нези састојина.

Планира се унапређење постојећих шума Националног парка "Фрушка гора" у којима доминирају изданачке састојине у односу на високе и вештачки подигнуте састојине.

Планско газдовање шумама оствариваће се спровођењем Плана развоја за Национални парк "Фрушка гора" и основа газдовања шумама којима се планирају радови на обнављању, попуњавању, нези и коришћењу шума.

Остале шуме и заштитно зеленило

Остале шуме и заштитно зеленило ће сачињавати зеленило заштитних појасева, зеленило у подручју потока, зеленило путних појасева, зеленило зона кућа за одмор и рекреацију и зеленило насеља. Планираном структуром шума и заштитног зеленила и њиховом прерасподелом у простору (у зависности од услова средине и намене) оствариће се заштитна, културно-социјална и производна функција.

Лов

Корисници ловишта у границама подручја обухваћеног Просторним планом имају добре услове за развој и гајење дивљачи.

Корисници ловишта ће, у складу са Законом о ловству, газдовати својим ловиштем на основу важећих ловних основа и годишњих планова газдовања, којима ће се прописати конкретне планске мере које ће имати за циљ заштиту, исхрану и коришћење дивљачи. Пун економски капацитет ловишта ће се постизати добром прогнозом динамике развоја популације дивљачи, односно пројекцијом оптималног матичног фонда за сваку ловну годину уз уважавање реалног прираста, губитка и одстрела дивљачи.

У ловиштима ће бити дозвољен одстрел дивљачи у складу са годишњим плановима газдовања. Одстрел се планира за сваку ловну годину појединачно, тако да се у предвиђеном року достигне жељено стање матичног фонда, уз истовремено регулисање односа полова и старосне структуре код крупне дивљачи. Ловишта ће се опремати ловно-техничким објектима, ловно-узгојним објектима и ловачким домовима у складу са планираним развојем ловног туризма.

У складу са посебним условима на подручју обухвата Просторног плана дефинисана је неловна зона у полупречнику од 1500,0m, у којој је забрањен лов, а иста се мора видно обележити.

2.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Вода и водотоци као добра од општег интереса, под посебном су заштитом и користе се под условима и на начин који одређује Закон о водама.

Заштита и коришћење водног ресурса подразумева:

- оптимизирање режима вода,
- праћење стања и
- анализу квалитета вода.

При планирању будућег снабдевања становништва водом, у домену избора изворишта, предност добијају она изворишта која су економски повољнија и која су изложена мањим ризицима угрожавања квалитета вода, па их релативно лако можемо адекватно заштитити, односно свести ризике на прихватљиви ниво. Неопходно је сва изворишта висококвалитетних подземних и површинских вода адекватним мерама заштитити и унапредити (пошумљавање сливова, санирање извора загађивања, итд.).

Оптималну дугорочну оријентацију снабдевања водом становништва представља изградња рационалних регионалних и међурегионалних система у које би били интегрисани постојећи насељски водоводни системи. Ови системи треба на складан начин да допуне недостајуће количине вода са локалних изворишта. Постоје насеља за која није рационално повезивање на регионалне водоводне системе, односно где је повољније користити само локална изворишта. При томе се оптимално решење налази у коришћењу подземних и површинских вода на најрационалнији начин.

Подземна вода је повољна као извориште хигијенски исправне воде, јер изданска средина представља природни филтер и биохемијски реактор у коме се природним физичким, хемијским и биолошким процесима врши трансформација квалитета воде, у смислу побољшања квалитативних особина.

На подручју Општине планира се праћење површинских и подземних вода ради потпунијег увида у квалитет вода и утврђивања потреба за предузимање мера у зависности од степена угрожености и врсте загађења. Елиминацију или редукуцију појединих параметара из састава воде за пиће, које не одговарају правилником утврђеним граничним вредностима треба спровести путем објеката и опреме за кондиционирање вода. У садашњем тренутку једине мере кондиционирања су дезинфекција (активна мера) и испирање мреже (пасивна мера).

Код свих врста изворишта, а посебно код изворишта чије су воде намењене водоснабдевању становништва, морају се предузети све потребне мере развоја и превентивне заштите изворишта од случајног или намерног загађивања. Ово се пре свега односи на потребу увођења зона и појасева санитарне заштите и опште санитарно уређење изворишта у складу са Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта водоснабдевања.

Приликом коришћења вода не смеју се угрозити прописани водни режими (квалитативне и количинске компоненте), довести у опасност здравље људи, угрозити животињски и биљни свет, природне и културне вредности и добра (естетске вредности вода и околине, археолошки, историјски, биолошки и геолошки ресурси, итд.), као и рационалне потребе низводних корисника и заинтересованих за воде.

Код коришћења површинских вода за просторну и временску прераспodelу вода неопходна је изградња одговарајућих акумулација и регионалних система допремања воде, а све у рационалном односу са комплексним системом заштите и коришћења речних вода. Висококвалитетне воде би се користиле првенствено за водоснабдевање становништва, а воде нешто нижег квалитета треба користити за друге намене (снабдевање индустрије, наводњавање, рибарство итд.).

У контексту заштите воде, као природног ресурса потребно је:

- око постојећих и планираних изворишта подземних вода дефинисати зоне санитарне заштите, у складу са Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта водоснабдевања ("Службени гласник Републике Србије", бр. 92/2008);
- ради заштите и коришћења подземних вода, пратити стање нивоа и квалитета подземних вода прве фреатске издани, дубљих и дубоких подземних вода;
- у циљу заштите вода и водних ресурса, забрањује се упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама;
- забрањено је упуштати у мелиорационе канале, баре и водотоке било какве воде осим атмосферских и условно чистих расхладних вода, које не задовољавају услове по Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у води и роковима за њихово достизање;
- одржавати систем за одводњавање и наводњавање (чишћење канала од муља и растиња) и изводити реконструкцију и изградњу.

Овим мерама омогућиће се рационално и вишенаменско коришћења вода (водоснабдевање, рекреативне и туристичке активности, хидроенергетски потенцијал, порибљавање и сл.).

У циљу постепеног смањења загађења вода и довођења свих деоница водотока у прописану класу предвиђа се:

- 1) Смањење емисије суспендованог и органског загађења из концентрисаних извора који су обухваћени програмом за око 90%;
- 2) Свођење емисије тешких метала на вредности прописане стандардима ефлуента;
- 3) Свођење емисије токсичних органских супстанција на вредности нормиране квалитетом ефлуента;
- 4) Оплемењивање малих вода.

Забрањено је упуштати у мелиорационе канале, баре или водотоке било какве воде осим атмосферских и условно чистих расхладних вода које задовољавају услове по Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у води и роковима за њихово достизање. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода у канале, морају се обавезно комплетно пречистити (примарно и секундарно) до траженог степена квалитета.

Објекте за смештање, складиштење и чување опасних, отровних и лако запаљивих течности треба пројектовати према важећим правилницима који обрађују ове услове, а нарочиту пажњу треба посветити сигурној и трајној заштити подземних и површинских вода.

Квалитет токова подземних вода заштити реконструкцијом и рекултивацијом постојећих депонија око насељених места на територији Општине.

Водно земљиште, у смислу Закона о водама, јесте земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем.

Водно земљиште текуће воде, у смислу овог Закона, јесте корито за велику воду и приобално земљиште.

Водно земљиште стајаће воде, у смислу овог Закона, јесте корито и појас земљишта уз корито стајаће воде, до највишег забележеног водостаја.

2.4. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ

Минералне сировине ће се користити у складу са принципима одрживог развоја у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима.

Простори који служе за експлоатацију минералних сировина (геотермалне воде, нафта, гас, опекарске сировине, песак) одређују се Решењем надлежног Покрајинског секретаријата, а у складу са овим Просторним планом.

На простору општине Ириг врши се истраживање минералних сировина и то глина и песак на локалитеу Крушевље код Врдника, термалне воде на локалитету у кругу комплекса предузећа Промонт групе у Врднику и насељу Шатринци, минералних вода, подземних вода на локалитету Манастир Велика Ремета, фабрички погон ЕУРОРА д.о.о у Ириг, као и сеоским подручјима на простору општине Ириг, и на крају истраживање нафте и гаса на територији Срема.

Утврђене резерве кречњака налазе се на локалитету Стрмоглавица код Врдника, термалних вода у Врднику, подземних вода на локалитету Атос Винум у Малој Ремети, круг Фриго Срема, налазиште Јазак Фабрика и извориште ВЛАБНОС ГРУП-е, доломита на локалитету Вење.

Експлоатација минералних сировина и то глине врши се на локалитету Горњи Батинци.

Уколико се експлоатационо поље налази на пољопривредном земљишту мора се прибавити одобрење за пренамену пољопривредног земљишта од надлежног Министарства туризма, пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Постојеће експлоатационе површине опекарске глине, минералних и термалних вода на овом простору се задржавају. После престанка експлоатације опекарских сировина, деградирани простори се морају рекултивисати.

На простору обухвата Просторног плана наставиће се са даљом експлоатацијом подземних вода и геотермалних вода.

Геотермалне воде се могу користити за:

- производњу топлотне енергије за грејање објеката и припрему потрошне топле воде,
- производњу топлотне енергије за грејање стакленика и пластеника, сушење пољопривредних производа;
- за технолошке потребе;
- за рекреативне потребе, бањски и здравствени туризам.

На простору села Јазак Прњавор налазе се две производне бушотине за питку воду Јаз-1/Н и ИВЈф-2. Бушотина Јаз-1/Н повезана је цевоводом са фабриком воде у селу Јазак. У кругу фабрике налази се бушотина ИВЈф-1 намењена за снабдевање фабрике техничком водом и ИВЈф-2 у селу намењена за водоснабдевање села.

За будући развој бање "Врдник" неопходно је извршити додатна истраживања у циљу добијања веће количине воде, јер је утврђено да ниво воде у рударском окну константно опада.

Хидрогеотермални потенцијали на простору обухвата Просторног плана испитани су на бушотинама Врд-1/Х и МР-1/Х.

С обзиром на хидрогеолошке карактеристике Врдничког басена постоје услови за добијање квалитетне минералне воде која би се, поред примене у балнеологији, користила и за унутрашњу употребу, односно пиће, што би у знатној мери повећало балнеолошку понуду и проширило медицински обим деловања природног лековитог фактора за кориснике услуга ове бање.

Са аспекта експлоатације енергетских извора (нафте, природног гаса, геотермалних и подземних вода), простор општине Ириг, изузимајући Национални парк "Фрушка гора"), по решењу надлежног Покрајински секретаријата за енергетику и минералне сировине) је одређен за истражни простор термалних и минералних вода, нафте и гаса.

2.5. ПОТЕНЦИЈАЛИ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ

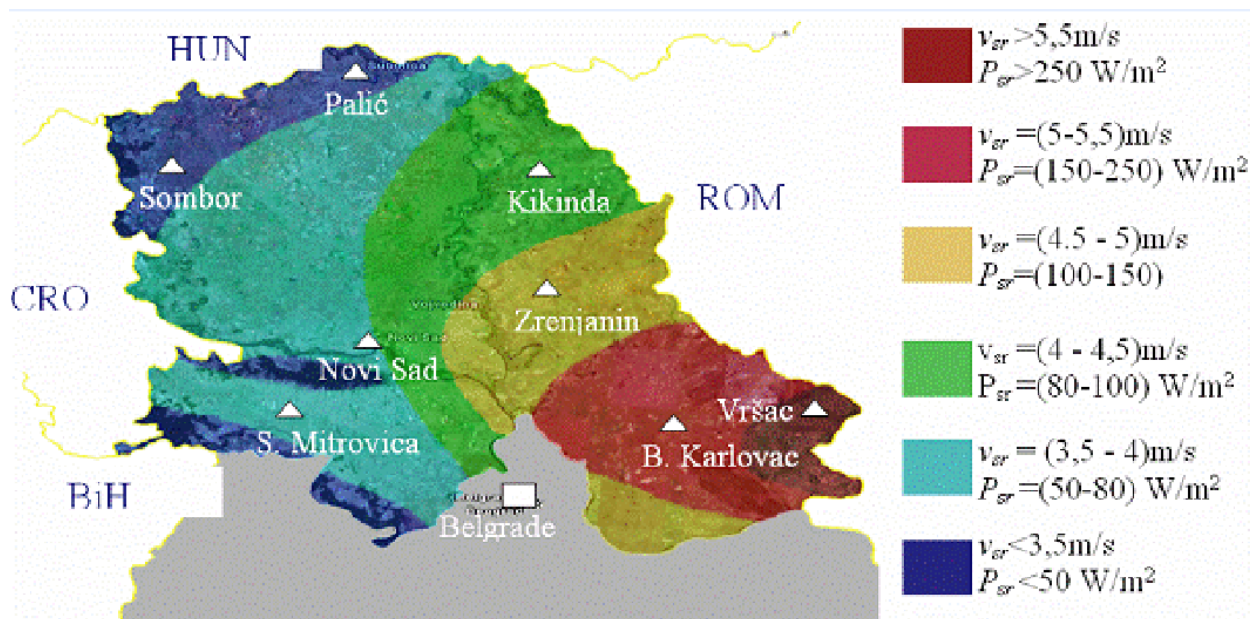
На основу резултата израђених студија за подручје АП Војводине, на простору Општине као мањи и већи потенцијали обновљивих извора енергије издвајају се :

- биомаса;
- биогаз;
- геотермална енергија;
- сунчева енергија;
- енергија ветра;
- хидроенергија;

С обзиром да припада пољопривредном подручју, да су истражене геотермалне бушотине, постоје предуслови за коришћење ових потенцијала као извора обновљиве енергије мањих капацитета за производњу топлотне енергије за потребе пољопривредне производње, бањског и здравственог туризма.

Сунчева енергија, с обзиром на повољну осунчаност, број сунчаних дана у току године овог простора, може се користити као обновљиви извор енергије.

Подручје општине, на основу Студије Атласа ветрова на територији АП Војводини, се налази у зони повољних ветрова (3,5-4,0m/s) на висинама преко 50m изнад тла, а нарочито 100m изнад тла, што одговара савременим ветроелектранама снага 2-2,5 MW, где је експлоатација енергије ветра економски исплатива.

Слика I-1. - Приказ брзине и енергетског потенцијала ветра на висини 50m у W/m² W

Постојање акумулација и мањих водотока на овом простору пружа могућност коришћења хидроенергије за производне енергетске објекте мањих капацитета, (до 10MW).

Стварни потенцијал, као и исплативост коришћења ових потенцијала установиће се детаљним испитивањем и израдом неопходне документације.

3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА И МРЕЖА НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ

3.1. СТАНОВНИШТВО

Осим мера популационе политике на глобалном нивоу, на регионалном нивоу и у сарадњи са локалном самоуправом морају се изналазити и дефинисати конкретне мере за подстицање одрживог и остварење просторно уравнотеженог демографског развоја, и инструменти за њихово спровођење у конкретним условима и у зависности од просторно-демографских специфичности.

Због тога је у планском периоду неопходно активирање Општине у популационој политици. Локална заједница мора да брине о становништву и мора конституисати своју популациону политику да би предупредила поремећаје, односно да би их зауставила, јер постоје. Популациона политика локалне самоуправе треба да буде комплементарна популационој политици државе и да, одговарајући на специфичне потребе локалне заједнице, делује у садејству са њом.

На основу утврђених биодинамичких карактеристика популације, досадашњих развојних тенденција, планираних мера демографске политике, као и прогнозираног привредног и укупног друштвеног развоја, у периоду 2002-2021. год. за насеља Општине прогнозиран је благ пад укупног броја становника, тако да ће 2021. године у општини живети 11640 становника. Просечна величина домаћинства износиће 2,7 чланова по домаћинству, а укупан број домаћинстава биће 4353.

Табела I-19. Укупан број становника, домаћинстава и просечна величина домаћинства

Насеље	Број становника		Индекс 2021/02	Прос. стопа раста 2002/21	Број домаћинстава		Просечна величина домаћинства	
	2002. г	2021.г			2002.г.	2021.г.	2002.г.	2021г.
Велика Ремета	42	35	83,3	-1,0	16	14	2,6	2,5
Врдник	3704	3600	97,2	-0,2	1419	1450	2,6	2,5
Гргетег	85	75	88,2	-0,7	25	24	3,4	3,1
Добродол	127	120	94,5	-0,3	42	40	3,0	3,0
Ириг	4848	4600	94,9	-0,3	1686	1650	2,9	2,8
Јазак	1100	1000	90,9	-0,5	386	370	2,8	2,7
Крушедол Прњавор	277	250	90,3	-0,5	109	100	2,5	2,5
Крушедол Село	388	360	92,8	-0,4	147	142	2,6	2,5
Мала Ремета	151	130	86,1	-0,8	53	48	2,9	2,7
Нерадин	551	500	90,7	-0,5	171	160	3,2	3,1
Ривица	657	600	91,3	-0,5	224	220	2,9	2,7
Шатринци	399	370	92,7	-0,4	140	135	3,2	2,7
Укупно	12329	11640	94,4	-0,3	4418	4353	2,8	2,7

3.2. МРЕЖА НАСЕЉА, ОДНОС ГРАДСКИХ И СЕОСКИХ НАСЕЉА И ФУНКЦИОНАЛНО ПОВЕЗИВАЊЕ НАСЕЉА И ЦЕНТАРА

Административна општина Ириг обухвата дванаест насеља: Велика Ремета, Врдник, Гргетег, Добродол, Ириг, Јазак, Крушедол Прњавор, Крушедол Село, Мала Ремета, Нерадин, Ривица, Шатринци. Насеље Ириг има статус локалног центра. Насеља Ириг и Врдник су градског карактера, док су остала насеља руралног карактера и имају статус насеља – локалне (месне) заједнице.

Што се тиче села и уопште руралних подручја, концепција просторног развоја полази, пре свега од начела вишефункционалног-интегралног развоја и јачања економске снаге пољопривредних домаћинстава и њиховог укључивања у тржишне услове привређивања.

Таква развојна концепција подразумева развој и најповољније коришћење производних ресурса пољопривреде и других привредних, услужних и посредничких делатности у руралном подручју.

Планирани просторни развој руралних подручја обухвата:

- Интегрисање села и других садржаја у атару, као што су салаши, радне зоне, зоне кућа за одмор и рекреацију и слично, у привредни, културни и социјални развој руралних подручја;
- Побољшање комуникације између садржаја у руралном подручју и центара вишега реда надоградњом постојеће и изградњом нове инфраструктуре;
- Коришћење веће могућности комплементарног развоја села и атара;
- Рационално коришћење земљишта у циљу подизања веће искоришћености земљишта унутар постојећих граница грађевинског подручја и грађевинског земљишта ван грађевинског подручја, усмеравањем изградње на подручја са изграђеном инфраструктуром;
- Подизање нивоа комуналне опремљености руралних подручја;
- Афирмација различите туристичке понуде у руралном подручју – етно, ловни и риболовни туризам.

Планирано унапређење пољопривреде, изградња и модернизација свих видова инфраструктуре, развој туризма, посебно сеоског туризма, допринеће да се рурална подручја брже и адекватније развијају уз заустављање негативних демографских тендеција.

Просторно-функционална организација мреже насеља треба и даље да обезбеди:

- Рационализацију управљања и ефикасније обављање послова из домена свакодневних потреба становника;
- Организацију јавних служби усклађену са потребама, могућностима и интересима локалних заједница;
- Ефикасно координирање активности и програма локалних заједница.

Из тога следи да ће у Општини у погледу међусобне функционалне организације и даље постојати три типа насеља:

- Насеља локалне заједнице са неразвијеним центром - то су насеља Велика Ремета, Гргетег, Добродол, Јазак, Крушедол Прњавор, Мала Ремета, Нерадин, Ривица, Шатринци, тј. пољопривредна насеља, са минималном опремљеношћу јавним услугама и службама, без икаквих спољних функција према суседним селима;
- Насеља, локалне заједнице са развијеним центром - то су Врдник, Крушедол Село, тј. насеља која поред унутрашњих имају развијене и спољне функције према насељима са неразвијеним центром;
- Локални центар Ириг поред унутрашњих има развијене и спољне функције према свим насељима укључујући и насеља са развијеним центром.

Подручје Општине на тај начин обухвата следеће функционалне целине:

- Мала Ремета и Јазак, као локалне заједнице са неразвијеним центром, гравитирају Врднику који је локална заједница са развијеним центром. Врдник и Ривица гравитирају Иригу као локалном центру.
- Велика Ремета, Гргетег и Крушедол Прњавор, као локалне заједнице са неразвијеним центром гравитирају Крушедол Селу који је локална заједница са развијеним центром. Добродол и Шатринци, као локалне заједнице са неразвијеним центром такође гравитирају Крушедол Селу. Крушедол Село гравитира Иригу као локалном центру.
- Ривица и Нерадин, као локалне заједнице са неразвијеним центром директно гравитирају Иригу као локалном центру.

Шире посматрано, општина Ириг се налази у функционалном урбаном подручју (ФУП) међународног значаја са центром у Новом Саду, са којим има релативно добре везе. Утицај Новог Сада се огледа у административном смислу, интеракцијама у терцијалном сектору и кроз повезаност привреде и инфраструктуре.

За задовољавање потреба вишег реда, као што су: високоспецијализовано здравство, високо и специјално образовање, извесни садржаји у области културе и спорта, општина Ириг гравитира ка Новом Саду (центру међународног значаја) и Београду (центру у категорији европских МЕГА-3 градова).

На бржи развој Општине и насеља велики утицај могу имати активности на тему регионалне сарадње, потенцирањем еколошки очуване средине, производњи здравствено безбедне хране, развојем одрживог туризма и конкурисањем у међународним и европским фондовима за финансирање. У том смислу, у наредном периоду треба радити на унапређењу и јачању веза са осталим локалним центрима који гравитирају коридору I6 реда **бр. 21 (М-21)**¹, Нови Сад – Ириг – Рума – Шабац - Коцељева-Ваљево – Косјерић – Пожега – Ариље – Ивањица - Сјеница, и шире регионалним центрима (Сремска Митровица).

¹ Донета је Уредба о категоризацији државних путева; у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП: М-21 је државни пут I6 реда бр.21; Р-130 је државни пут II6 реда бр.313; Р-106 је државни пут II6 реда бр.314;

3.3. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Јавне службе, односно услуге од јавног интереса, се класификују у две групе:

- основне услуге, којима се остварују социјална и културна права гарантована Уставом Републике Србије и
- услуге вишег ранга, које се такође финансирају из јавних фондова и треба да буду доступне свим припадницима одређене циљне групе за коју се услуга организује.

Организовање основних услуга - предшколско и осмогодишње образовање, основна здравствена заштита, дневни центри за различите социјалне и мултифункционални центри за различите културне програме, подразумевају се у сваком насељеном месту, односно на раздаљини до 30 минута организованим јавним превозом.

Организовање услуга вишег ранга – средње, више и високо образовање, болничка и специјализована здравствена заштита, одређени видови социјалне заштите осетљивих друштвених група, активности и услуге у области културе, спорта и рекреације, се обезбеђује на већем гравитационом подручју, односно на раздаљини до 45 минута од места становања корисника.

Табела I-20. Мрежа јавних служби према хијерархијском нивоу насеља општине Ириг

Врста јавне службе	Ириг	Врдник	Велика Ремета	Гргетег	Добродол	Јазак
I Социјална заштита						
1. Дечија установа	+	+				
2. Центар за социјални рад	+					
3. Дневни центар	**	**	**	**	**	**
4. Геронтолошки дом	**	**				
II Образовање						
1. Предшколско образовање	+	+	+	+	+	+
2. Подручна школа			+			+
3. Основна школа	+	+				
4. Средња школа						
III Здравствена заштита						
1. Амбуланта, здрав. станица	+	+	+	+		+
2. Дом здравља	+					
3. Спец. заводи, бања		+				
4. Апотека	+	+				+
5. Ветеринарска станица	+	+				
IV Култура						
1. Библиотека	+	+	+	+		+
2. Дом културе	+	+			+	+
3. Музеј	+					
4. Галерија и изложбени простор	+	+				
5. Народни универзитет	+					
V Информативна делатност и комуникације	**	**				
VI Физичка култура						
1. Уређени спортски терени	+		+	+		+
2. Уређени и опрем спортски терени	+	+				+
3. Мањи спор-рекр. центри мултинаме. карактера	**	**				

НАПОМЕНА: ** планирани садржаји

Врста јавне службе	Круshedол прњавор	Круshedол село	Мала Ремета	Нерадин	Ривица	Шатринци
I Социјална заштита						
1. Дечија установа	+	+				
2. Центар за социјални рад	+					
3. Дневни центар	**	**	**	**	**	**
4. Геронтолошки дом						
II Образовање						
1. Предшколско образовање	+	+	+	+	+	+
2. Подручна школа	+		+	+	+	+
3. Основна школа		+				
4. Средња школа						
III Здравствена заштита						
1. Здравствена станица		+				
2. Дом здравља						
3. Спец. заводи, бања						
4. Апотека		+				
5. Ветеринарска станица		+				
IV Култура						
1. Библиотека		+				
2. Дом културе	+	+	+	+	+	+
3. Музеј		+				
4. Галерија и изложбени простор						
5. Народни универзитет						
V Информативна делатност и комуникације		**				
VI Физичка култура						
1. Уређени спортски терени	+	+	+	+	+	+
2. Уређени и опрем спортски терени		+				+
3. Мањи спор-рекр. центри мултинаме. карактера						

НАПОМЕНА: ** планирани садржаји

Постојећа организација јавних служби на територији општине Ириг углавном одговара хијерархијском нивоу насеља и у складу је са препорукама датим у ПП РС. Иако садашње стање, услови рада и ниво опремљености појединих садржаја, је релативно задовољавајуће, у наредном периоду их је неопходно побољшати, а предвиђене садржаје, који недостају, организовати.

У области **социјалне заштите** у Иригу постоји центар за социјални рад, који опслужује потребе целе Општине. Организовање **дневних центара**, који сападају у основне услуге, се подразумева у сваком месту. Наиме, дневни центри су форма пружања разноврсних услуга нестационарног типа у области социјалне заштите у непосредној близини места становања, намењени пре свега рањивим групама популације (старо становништво, старачка домаћинства, особе са сметњама у развоју, лица са хроничним болестима, особе са инвалидитетом и др.) Оснивање стационарних **центара за старе**, с обзиром на велики удео старог становништва, може се очекивати у наредном периоду, било у овину јавног или приватног сектора.

Дом здравља у Иригу, са **амбулантама** и **апотекарском службом** пружа здравствену заштиту на целој територији Општине. Стање дома здравља и амбуланти и поред неуједначене опремљености је задовољавајуће.

У области **културе**, на подручју Општине, је од значаја је функционисање Прве српске библиотеке са читаоницом у Иригу, као и Културног центра и планиране реконструкције биоскопа такође у Иригу. Културни центар већи део својих активности је усмерио на организовање културних садржаја приређивањем филмских и позоришних представа, концерата и забаве за младе. Већина насеља има изграђене домове културе, али је потребна њихова реконструкција и адаптација.

Наиме, свако насеље би за потребе обављања различитих културних, образовних и социјалних програма и активности, који спадају у основне услуге, требало да има одговарајући објекат/простор организован као мали мултифункционални центар. У ту сврху се могу адаптирати и трансформисати објекти месних заједница и домова културе, али је важно да се јасно дефинише њихов својински статус, режими коришћења, модалитети финансирања и одржавања и да се предупреди њихова конверзија у намену која не обезбеђује јавни интерес.

Организоване **спортске активности** на територији Општине се одвијају у оквиру спортских клубова (фудбал, кошарка, шах и др.). Сва насеља имају уређене терене за фудбал, али многима недостају квалитетни пратећи садржаји (санитарни, гардеробни, спремнишни, гледалишни и др.), док се мали спортови одвијају у физкултурним салама у склопу школа. У даљем периоду неопходно је учинити напоре на развоју спортског аматеризма и рекреативног спорта, као и обезбеђење материјалних услова за реконструкцију и адаптацију постојећих спортских објеката на подручју Општине. Спортски објекти могу бити у јавном/државном или у приватном сектору.

У планском периоду потребно је пратити просторни и демографски развој сваког насеља и старосну структуру становништва и у складу са тим развијати јавне службе. Обезбеђивање доступности јавних служби подразумева: саобраћајну доступност (организовани систем насељског и међунасељског превоза, употреба специјализованих аутобуса као што су ђачки аутобуси, субвенциониран превоз за поједине друштвене групе и сл.), информатичку доступност (телефон, телефакс, интернет), развој мобилних јавних служби ради пружања услуга корисницима у месту становања (услуге путујећег васпитача, покретне библиотеке, мобилне амбуланте и здравствене службе за превентивне здравствене услуге, стоматолошке услуге, курсеви и сл.).

Развој јавних служби зависиће и од расположивог грађевинског фонда, економске моћи и активности локалне заједнице, традиције, културне развијености и потенцијала, заинтересованости инвеститора и других услова. Пожељно је стимулисати и приватну иницијативу у сектору јавних служби, развијати различите програме прилагођене особеностима подручја и локалне заједнице, као што су:

- брига о деци;
- социјална и здравствена заштита (деце, жена, старих, лица са посебним потребама);
- специјализована образовања (побољшање квалитета основног образовања, образовање за оне који намеравају да остану у области пољопривредне производње, туристичке делатности и сл.);
- организовање агроветеринарских и сличних установа;
- туристичке организације (културно-манifestациони, транзитни, ловни, риболовни и рурални туризам).

4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Користећи своје компаративне предности, а имајући у виду укупне и посебне потенцијале општине Ириг, основни развојни приоритет треба да буде ревитализација укупне привреде и развој ефикасне привредне инфраструктуре, уз активну и атрактивну политику привлачења инвеститора, уз императив заштите и очувања животне средине, а у циљу побољшања квалитета живота становништва.

4.1. ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО, ЛОВ И РИБОЛОВ

Пољопривреда

Општина Ириг, као ретко која друга, има изузетно повољне услове за развој воћарства и виноградарства. Простире се на осунчаној, јужној падини Фрушке горе и има повољне климатске услове за ову врсту производње.

Осим тога, педолошка ситуација је таква, да у потпуности одговара овој врсти пољопривредне делатности. Ако се на повољне природне услове придода и богата традиција узгоја винове лозе, које су на ово подручје донели још стари Римљани, онда постаје јасно да има све предиспозиције да постане значајни воћарски, а пре свега виноградарски центар, чији значај може превазићи границе наше земље. Све ове чињенице праћене су и одговарајућим прерађивачким капацитетима за производњу вина, као и подрумским просторима за његово одлеживање и неговање.

И поред свега тога, последњих деценија површине под воћњацима и виноградима су се из разноразних разлога константно смањивале. Сада се међутим, чине напори да се ова врста производње, која у овом крају представља у ствари врсту лепе уметности, поново ревитализује, путем подмлађивања засада и увођења у производњу нових сорти, које се уклапају у традицију овог поднебља. Туристичке манифестације (Пударски дани), потреба укључивања овог подручја у винске туре по Србији, са могућношћу дегустације и конзумације вина на месту где се производе, служе популарисању ове производне гране. Оно што Општину чини врло карактеристичном, јесте чињеница да сем крајњег северног обода Општине, који представља гребен Фрушке горе и који је под шумским покривачем, сви остали делови територије су мање, или више погодни за воћарску и виноградску производњу, тако да у овој Општини чак није потребно ни вршити рејонизацију.

Повезати виноградарство, тј. саму производњу грожђа и вина са подрумарством, стимулацијом ревитализације и отварања за јавност старих иришких подрума.

Укупну виноградарску производњу и винарство повезати са терцијарним делатностима, нарочито туризмом, у циљу што брже валоризације производње и обезбеђења подстицаја за њен даљи развој и напредак.

Уз правилно усмеравање развоја индивидуалног сектора и сарадњу са научним институцијама у области пољопривреде могу се постићи значајни резултати. Они ће допринети поновној афирмацији Општине и као привредног и као туристичког центра Фрушке горе.

Сви напред наведени показатељи, односе се не само на виноградарство, већ и на воћарство, јер се у суштини не разликују природни услови за ове две врсте производње.

И поред тога што постоје добри природни услови и за остале облике пољопривредне делатности, заступљеност других грана пољопривреде знатно је мања, што је последица, управо привилеговане улоге виноградарства и воћарства. Могло би се ипак рећи да је знатан удео ратарске производње, али више на основу површина под ратарским културама, него по њеном привредном значају.

Шумарство и лов

Побољшањем стања шума унапредиће се и сировинска база за примарну и финалну прераду. Такође, кроз повећање прерађивачких капацитета, обезбедити већу упосленост становништва на територији Општине.

Концепција развоја шумарства на подручју обухвата Просторног плана је:

- остварити привредне и остале функције шуме;
- организовање трајне максималне шумске производње;
- пласман коришћења дрвне масе у прерађивачким капацитетима у земљи;
- коришћење дрвне масе и потенцијала према могућностима и динамици успостављања оптималног и нормалног стања;
- унапредити стање постојећих шума;
- формирати нове површине под шумама на чистинама на шумском земљишту;
- газдовање шумама ускладити са биолошким капацитетима станишта, што подразумева газдовање врстама дрвећа на одговарајућим стаништима.

Ловиште на територији Општине има добре услове за развој и гајење дивљачи. Планским мерама се предвиђа:

- Формирање агенције, односно туристичке организације, која би била носилац развоја ловног туризма;
- Пошумљавање непродуктивног земљишта – у циљу формирања станишта за дивљач, ремиза;
- Изградња фазанерије;
- Уређење и опремање ловишта.

Газдовање ловиштем ће се спроводити на основу важеће ловне основе и годишњих планова газдовања, којима ће се прописати и конкретне планске мере које ће имати за циљ заштиту, исхрану и коришћење дивљачи.

Пун економски капацитет ловишта ће се постизати добром прогнозом диманике развоја популације дивљачи, односно пројекцијом оптималног матичног фонда за сваку ловну годину уз уважавање реалног прираста, губитака и одстрела дивљачи.

Рибарство

У Општини постоје вештачке акумулације, које пружају могућности за спортски риболов. Уз систематско порибљавање аутохтоним рибљим врстама, ове локације могу имати атрактивну улогу у оквиру излетничко-туристичке понуде.

Овакав приступ подразумева уређење прилазних путева и саме обале, њено амбијентално опремање, као и континуирани надзор чуварске службе.

Услови за развој комерцијалног рибарства у Општини су доста ограничени.

4.2. ИНДУСТРИЈА, МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА

Основни развојни приоритет је оживљавање и јачање конкурентне, извозно оријентисане индустрије, базиране на знању, иновацијама и сталном унапређењу и савременој предузетничкој инфраструктури. Развој индустрије треба да се заснива на коришћењу компаративних предности општине Ириг, уз стварање атрактивног пословног амбијента и конкурентне индустријске структуре. У наредном периоду, у области индустрије, приоритет треба да буде динамичнији развој прерађивачке индустрије, првенствено везане за локално сировинско залеђе и афирмација Општине као произвођача најквалитетнијих вина и здраве хране.

Да би се обезбедили услови за брже запошљавање и пораст прихода становништва веома важан развојни приоритет треба да буде развој сектора малих и средњих предузећа (МСПП), као главног генератора даљег развоја (нарочито сеоских насеља). Неопходна је и подршка локалне самоуправе у процесима едукације будућих предузетника МСПП. Значајни сировински потенцијали сеоских насеља, као и недовољно ангажована радна снага треба да се активира обезбеђењем услова за развој прерађивачких капацитета мањег обима (нарочито прерада грожђа и другог воћа, затим услужне делатности итд.), чиме би се обезбедио и бржи трансфер становништва из примарних делатности. Интензивирањем привредног и укупног развоја Општине ангажоваће се највећи део континента радно способног становништва.

Изван грађевинских подручја насеља могу се градити објекти намењени примарној пољопривредној производњи (у складу са Законом о пољопривредном земљишту), објекти локационо везани за сировинску основу, објекти намењени туризму, мреже и објекти инфраструктуре.

4.3. ТРГОВИНА, УГОСТИТЕЉСТВО, ЗАНАТСТВО

У свим насељима потребно је развијати капацитете за задовољавање основних, свакодневних потреба становништва у области трговине, занатства и угоститељства. Мрежу капацитета намењених снабдевању и услугама развијати у складу са критеријумом учесталости њиховог коришћења: капацитете намењене задовољавању свакодневних потреба становништва развијати у складу са просторном дистрибуцијом становништва, капацитете намењене повременом или изузетном коришћењу развијати у централној насељској зони и у зонама највеће концентрације становника и посетилаца.

5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА

Простор општине Ириг у односу на издвојене туристичке дестинације према РПП АП Војводина, налази се у оквиру туристичке дестинације Нови Сад и Фрушка гора.

Према ППППН Фрушке горе подручје Просторног плана се налази у неколико туристичких зона:

Зона II - Иришки Венац

Ова зона обухвата шири простор источног била Фрушке горе од Поповице, преко Иришког Венца до јужних падина Фрушке горе. Ово је, уз Подунавље уједно и најперспективнији простор за развој туризма Фрушке горе. Доминантне активности су рекреација и одмор у шумско-брдском простору који нуди природни амбијент шуме, свеж ваздух, али и бројне активности различите од оних које се могу упражњавати у градовима, у најширем смислу, са различитим подоблицима. Осим тога у манастирима и око њих је могуће организовати активности из области културе (манifestације, окупљања, семинаре), а у насељима различите активности руралног туризма.

Туристички правци су: Нови Сад- Поповица - Иришки Венац, Нови Сад - Парагово - Иришки Венац - "НОРЦЕВ", Рума - Ириг - Хопово - Иришки Венац, Ириг- Врдник - Змајевац (или Врдник - Јазак), Инђија - Марадик - Крушедол - Иришки Венац.

Туристички локалитети који припадају овој зони су: Иришки Венац, Бања Врдник, манастири - Крушедол, Хопово, Јазак, Ириг и сеоска насеља - Врдник, Нерадин и Јазак.

Зона III - Црвени чот

Ова зона обухвата централни део Фрушке горе, нешто дислоциран у односу на главна емитивна подручја, али са врло снажним туристичким атрактивностима. Главни садржаји у овој зони су доминантно рекреативни садржаји излетничког или боравишног карактера.

Туристички правци ове зоне су: Беочин - Бранковац – Летенка и Врдник - Бранковац. Туристички локалитет ове зоне је: Бранковац.

Зона V - Фрушкогорско виногорје

Ова зона обухвата цело фрушкогорско виногорје, од Дунава до шумских делова на северу, као и јужне падине. У овој зони је потребно одређеним мерама омогућити ревитализацију Фрушке горе, као винаградарско-воћарског рејона и простора са дугом традицијом, тако да би могла да се укључи у савремене европске токове оживљавања и организовања "винских тура".

Туристички локалитети ове зоне би могли бити већи вински подруми и насеља у којима има више индивидуалних подрума, чија би понуда била интересантна за посетиоце. Ириг би био један од центара ове зоне. У просторној организацији су издвојене туристичке зоне, правци и локалитети (Реферална карта 3.1).

Приказ планираних намена и садржаја туристичких локалитета дат је у следећој табели:

Табела I-21. Намена и садржај туристичких локалитета

ФУНКЦИЈЕ	ЛОКАЛИТЕТ	НАМЕНА ЛОКАЛИТЕТА	НЕОПХОДНА ОПРЕМА
ТУРИСТИЧКИ ЦЕНТРИ - I КАТЕГОРИЈА			
РЕГИОНАЛ. ЦЕНТАР	ИРИШКИ ВЕНАЦ	ПРИМАРНИ ТУРИСТИЧКИ ЦЕНТАР -ОПШТЕ НАМЕНЕ	основни и/или допунски објекти смештаја
РЕГИОНАЛ. ЦЕНТАР	НЕРАДИН	РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР РУРАЛНОГ ТУРИЗМА	комплетна инфраструктурна опрема прилазни путеви доброг квалитета паркинг простор
ЦЕНТРИ ЗОНА			помоћни услужни објекти угоститељства и трговине
II ЗОНА	ВРДНИК	БАЊСКИ И ЗДРАВСТВЕНО-РЕКРЕАТИВНИ ЦЕНТАР	информативни центар са салом и продајним делом допунски мањи објекти у функцији посебне намене сваког центра комплетна туристичка опремљеност простора-информ. табле, одморишта, чесме, тоалети објекти и опрема уклопљени у простор и основна својства Фрушке горе - величином, врстом материјала, стилем градње
БОРАВИШНИ ТУРИСТИЧКИ ЛОКАЛИТЕТИ -II КАТЕГОРИЈА			
III ЗОНА			допунски објекти смештаја мањег капацитета
	БРАНКОВАЦ	СПОРТСКО-РЕКРЕТИВНИ ЛОКАЛИТЕТ	комплетна инфраструктурна опрема прилазни путеви доброг квалитета паркинг простор мањи помоћни услужни објекти угоститељства и трговине мањи информативни пункт допунски мањи објекти у функцији посебне намене сваког центра
ЦЕНТРИ ВЕРСКОГ ТУРИЗМА			
	ХОПОВО	ЦЕНТРИ ВЕРСКОГ И КУЛТУРНО-ОБРАЗОВНОГ ТУРИЗМА ЗА СПЕЦИЈАЛНЕ МАЛЕ ГРУПЕ ПОСЕТИЛАЦА,	смештај посетилаца за мале специјалне групе у склопу постојећих верских целина и објеката (смештај у коначима или адаптација помоћних објеката) осмишљени простори за окупљања, манифестације прилагођени угоститељски и трговински објекти инфраструктурна и саобраћајна
	КРУШЕДОЛ		
	ВРДНИК		
	ГРГЕТЕГ		
	ВЕЛИКА РЕМЕТА		
	ЈАЗАК		
	МАЛА РЕМЕТА		

	СТАРО ХОПОВО	ЦЕНТРИ ВЕРСКОГ ТУРИЗМА СА КРАЋИМ ЗАДРЖАВАЊЕМ	опрема у складу са потребама манастира добра туристичка опремљеност- табле, чесме, клупе без смештаја посетилаца специјализовани објекти - спомен собе, изложбене поставке, ризнице, инфраструктурна опремљеност по потреби туристичка опремљеност мања
--	--------------	--	---

ФУНКЦИЈЕ	ЛОКАЛИТЕТ	НАМЕНА ЛОКАЛИТЕТА	НЕОПХОДНА ОПРЕМА
ЦЕНТРИ РУРАЛНОГ И ВИНСКОГ ТУРИЗМА			
		ВИНСКИ ТУРИЗАМ	туристички објекти за смештај посетилаца мали и угоститељски и трговински објекти - сви у склопу постојећих сеоских објеката (смештај у домаћинствима, или адаптација сеоских кућа специјализовани објекти - вински подруми, етно-куће, спомен собе, изложбене поставке осмишљени простори за окупљања, манифестације инфраструктурна и саобраћајна опрема у складу са потребама села добра туристичка опремљеност- табле, чесме, клупе
	ВЕЛИКА РЕМЕТА	РУРАЛНИ ТУРИЗАМ	
	НЕРАДИН ЈАЗАК		
ОСТАЛЕ РЕКРЕАТИВНЕ ПОВРШИНЕ			
		ВЕЋА И МАЊА ОДМОРИШТА МЕСТА ЗА ПИКНИКЕ ВИДИКОВЦИ УРЕЂЕНИ ПЕЈЗАЖИ И АМБИЈЕНТИ ПЛАНИНАРСКЕ И ШЕТНЕ СТАЗЕ САДРЖАЈИ ЗА РЕКРЕАЦИЈУ НА ВОДИ ПОРЕД АКУМУЛАЦИЈА	клупе, столови, информативне табле, надстрешнице и путокази - унифицирани, од природних материјала, у натур-стилу одморишта и видиковце треба просећи, очистити да се добије светлост и ваздух овакви локалитети се морају уредити и одржавати

Основ развоја туризма чиниће природне вредности и антропогене вредности. Развијаће се следећи облици туризма:

1. Културни (сви облици) – школа у природи, еколошки кампови, екскурзије;
2. Рекреативни – стационари и специјализовани (планинари, љубитељи природе);
3. Здравствени (SPA/WELLNES) – превентивни одмор за децу, омладину, раднике и специјализоване групе (спортисти и инвалиди), као и лечилишта (у бањама) и климатско лечење;
4. Рурални (сеоски, салашарски);

Најзначајнији туристички локалитети су:

Регионални центар I категорије Иришки Венац – примарни туристички центар опште намене са Туристичко информативним центром, смештајним капацитетима, угоститељским објектима, поштом, безинском пумпом.

Туристички центар I категорије Врдник – бањски и здравствено рекреативни туризам.

Регионални центар I категорије Нерадин – регионални центар сеоског (руралног, салашарског) туризма.

Центри верског туризма за специјалне мале групе посетилаца: Крушедол, Хопово, Јазак, Врдник, Гргетег, Велика Ремета.

Центри верског туризма са краћим задржавањем: Мала Ремета, Старо Хопово.

Простори око постојећих акумулација (Борковац, Међеш, Шелевренац, Добродол) и планираних акумулација за потребе туризма и рекреације.

Очекивана је туристичка тражња:

1. У односу на простор (Београд, Нови Сад, Сремска Митровица, Шид и читава Војводина), затим делови суседних регија у земљи и иностранству.
2. У односу на карактер туриста:
  - Школска деца и млади (извиђачи, горани, школске екскурзије, наставе у природи);
  - Одрасли и мешовите групе преко организација (спортске, еколошке, планинари, рекреативци, еколози, истраживачи различитих профила...);

Све ово се мора постићи кроз планиран и контролисан развој туризма који неће угрозити природну и културну баштину подручја.

У кретању туристичког производа полази се од следећих елемената: атрактивност, смештајне и друге погодности, приступачност дестинације, препознатљивост и цене.

Туристички производ се мора дефинисати на основу критеријума конкурентности свих сегмената понуде и могућности за остваривање профита у односу на потенцијале и слабости које посматрано подручје има у погледу развоја туризма и у односу на потенцијална тржишта. У том контексту потребно је одговорити на све израженију тражњу или групе производа у односу на категорије посетилаца:

- **City tours.** Последње две године бележи се пораст броја страних туриста који посећују Београд и Нови Сад, а спадају у ову категорију посетилаца. Ради се о краћим и учесталим посетама, у понуди туристичких агенција постоји понуда која обухвата и иришко подручје, али ту понуду треба обогатити, понудити главним туристичким агентима у Београду и Новом Саду и радити на промоцији тих нових туристичких производа. Понуда која се ослања на атрактивну природну и културну баштину мора бити употпуњена са хотелима са 2 или 3*.
- **Специјална интересовања.** Ова врста посетилаца, или туристичке тражње издвојена је из културних и рекреативних облика туризма, а последњих година бележи интензивни раст на туристичком тржишту Западне Европе. Ради се о активностима у очуваној природној средини која укључује старе занате, етнолошке и културне садржаје и њихову комбинацију, а постаје све више једина активност специјализованих агенција. Примарна мотивација код ових посетилаца су активности у природи. Природни услови који су неопходни су: атрактивна природа, језера, шуме... Понуду која их прати чине: кампови, излетнички и туристички и етно центри који омогућују активан одмор.
- **Транзитни туризам.** Због положаја, подручје Општине може понудити садржаје да задржи туристе који су у пролазу. За овај вид тражње потребни су добри путеви и добро опремљени центри за одмор.
- Све интересантнији сегмент посетилаца постају пословни људи који остају дан-два дуже ради одмора и резгледања туристичких дестинација (pre-and post-commercial tours). Близина Београда и Новог Сада где је концентрација ове потенцијалне клијентеле највећа, даје простора за ову врсту понуде. Потребно је имати квалитетне бањске и друге хотелске капацитете.

Један од основних предуслова одрживог развоја туризма у заштићеним подручјима је план едукације свих учесника у туризму: туристичких радника, локалног становништва, туриста и свих осталих укључених у туристичке и пратеће активности. Потребно је:

1. Донети регионалне и локалне планове развоја у поменутих областима и одговарајуће одлуке које могу подржати те планове.

2. Усвојити европске стандарде и мере подршке развоју туристичке инфраструктуре.
3. Идентификовати контакте ,бирое координације.
4. Идентификовати пунктове за прикупљање свих релевантних података о елементима туристичке понуде.
5. Користити одрживи принцип планирања, не само када је природна и културна баштина у питању, већ и на друштвеном и економском плану.
6. Посебну пажњу посветити маркетингу и промоцији.

За све туристичке производе мора се урадити јасна сегментација у односу на то, да ли се ради о домаћем или регионалном (западна, централна или источна Европа) тржишту. За сваки сегмент понуде потребно је осмислити маркетиншку и промотивну стратегију. Јасно је да у овој фази развоја туризма домаћи гост је од највеће важности, зато се посебна пажња мора усмерити на:

- Рекреативно-излетничке токове које чине домаћи туристи, претежно са београдског и новосадског подручја. Њима се морају понудити брошуре, леци, где су излетничко рекреативни садржаји набројани и објашњени на професионалан начин. Важно је повезати се са манифестацијама спортско-рекреативног садржаја у околини (котлићи, Фрушкогорски маратон, бербе, бостанијаде...) али и створити сопствену везану за традицију, фолклор. Рекламирање је могуће и пожељно преко средстава информисања (нарочито ТВ). У ту сврху је могуће организовати студијски боравак новинарима редакција који се баве туризмом, екологијом, спортом;
- Културни туризам постаје све значајнији облик туризма и он прожима готово све облике туризма, јер је потребна (мотивација) за упознавањем са културом, обичајима, баштином неког краја у основи туристичког кретања. Било да се ради о руралном, омладинском, верском, транзитном, или туристичкој тражњи која је готово у потпуности окренута културним садржајима (манифестацијама, културној и споменичкој баштини, традицији старих заната...). Потребно је прилагодити се и укључити у пројекте који већ постоје у окружењу или Европи (војна архитектура, барокно наслеђе, винске туре, трагом археолошких налазишта, повезивање са важним историјским догађајима и личностима...). Брошуре, леци, студијска путовања за организаторе путовања, чланци у новинама, нарочито на ТВ, су пут презентације понуде;
- Омладински, дечији, екскурзиони токови, које претежно организују туристичке агенције на захтев школа;
- Удружења еколога, љубитеља цвећа и животиња су све бројнија. Сарадња са таквим удружењима је двојака. Прво треба понудити садржаје боравка за скупове (на домаћем и интернационалном нивоу), а са друге стране треба уз сарадњу са тим удружењима организовати школе за младе екологе, курсеве употребе лековитог биља, здраве хране, ткања, старих заната, колоније сликара, фотографа. Везу треба направити преко локалне еколошке организације улажући у њен рад кроз делимично спонзорство манифестација које би се одржавале у кампу;
- На регионалном плану потребно је повезати се са срединама сличног садржаја у региону (Мађарска, Хрватска) ради заједничког наступа на тржишту, могућег страног улагања.

6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА

6.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Основни постулат будућег развоја саобраћаја у општини Ириг, је ослањање на само један облик саобраћаја на овом простору, путни-друмски саобраћај, уз могућност успостављања интегралног саобраћаја са другим видовима саобраћаја у окружењу користећи специфичан геосаобраћајни положај.

Основно опредељење у домену саобраћаја је да се задржавају постојећи установљени саобраћајни правци, уз изградњу, реконструкцију и модернизацију, како би могли у будућности да испуне сва очекиване превозне захтеве.

Све ове мере имају за циљ транспорт људи и добара до одредишта на високом нивоу комфора и саобраћајне услуге, уз изградњу обилазнице око Ирига и новим техничким решењима (тунел), у циљу побољшања безбедности саобраћаја.

Концепцијска опредељења овог простора предвиђају стимулисање јавног превоза, како би се смањио обим кретања по улицама и саобраћајницама свих учесника у саобраћају, односно, како би се подигао ниво урбаног живљења и животне средине.

Државни пут Iб реда **бр. 21 (М-21)²**, Нови Сад – Ириг – Рума – Шабац - Коцељева-Ваљево – Косјерић – Пожега – Ариље – Ивањица - Сјеница, се утврђује у оквиру новог путног коридора, као вишетрачни пут на основном путном правцу ДП бр.12 (М-7) – Е-75 - Нови Сад – Рума – Шабац – Лозница – граница БиХ. Овај путни коридор проистиче из ППРС и РПП АПВ и прецизније је дефинисан у оквиру ППППН ИК ДП бр.21 и бр.19, и као такав пренет у оквиру деоница које се налазе на територији општине Ириг. Такође овим ППППН ИК је утврђен оптималан број и врста раскрсница узимајући у обзир да се ради о вишетрачном путу који захтева комплексније сагледавање саобраћајних, просторних, урбанистичких и других услова укрштања.

Основни циљ реализације овог путног правца је побољшања саобраћајних услова (проточност и еколошки аспект) и геометријских елемената пута (безбедност кретања), посебно у делу око насеља Ириг (обилазница) и у оквиру НП Фрушка Гора (тунел Иришки Венац).

Такође државни пут IIб реда **бр. 313 (Р-130)¹**, Раковац – Змајевац – Врдник - Ириг-Крушедол - Марадик - веза са државним путем 100 се задржава у оквиру утврђеног коридора (наслеђене трасе атарских путева) са низом елемената који угрожавају безбедност одвијања саобраћаја и утичу на отежану проходност током зиме. У наредном планском периоду потребно га је реконструкцијом и појединим захватима довести на потребан ниво услуге државног пута II реда.

Државни пут IIб реда **бр. 314 (Р-106)¹**, Ердевик – Бингула – Чалма – Манђелос - Велики Радинци - Рума - веза са државним путем 120, само мањим делом пролази кроз општину Ириг (~ 2 km), задржава се у оквиру постојећег коридора уз побољшање елемената у функцији квалитетнијег међуопштинског повезивања (Шид – Сремска Митровица – Ириг – Рума – Стара Пазова).

РПП АПВ предвиђен је путни правац регионалног значаја (перспективно ДП II реда, што ће се утврдити на основу категоризације путне мреже и захтеваних услова за ову категорију саобраћајнице), на правцу од ДП II реда бр. 313 код насеља Ривица, до ДП II реда бр. 314 на територији општине Рума.

На овом простору постоји и низ некатегорисаних и општинских путева који су углавном приступног карактера са различитим степеном изграђености. Ови путеви обављају основне функције иако по изграђености и елементима (путеви IV разреда у брдско-планинским подручјима) не задовољавају захтеване експлоатационе и безбедносне елементе.

У оквиру простора Општине од путних садржаја у атару постоје станице за снебдевање горивима - ССГ које по броју и правцима не задовољавају своје функције.

² Донета је Уредба о категоризацији државних путева; у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП: М-21 је државни пут Iб реда бр.21; Р-130 је државни пут IIб реда бр.313; Р-106 је државни пут IIб реда бр.314;

Концепцијско опредељење је и успостављање нових веза са окружењем – општински путеви (манастир Гргетег – Велика Ремета, Шатринци – Жарковци, Шатринци-Путинци и др.). Остварењем ових веза би се успоставио саобраћајни систем веза који би пружао значајне економске ефекте.

РПП АПВ су планиране активности на регионалном пружном правцу Нови Сад – Врдник – Рума, са планираном трасом паралелном са Iб реда **бр. 21 (М-21)** у зони тунела, док би у оквиру насеља Врдник и ка Руми траса пратила коридор демонтиране пруге Врдник – Рума. За реализацију ове пруге потребно је извршити студијска и теренска истраживања која би утврдила оправданост трасе и њену изградњу.

6.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА

6.2.1. Воде и водотоци

Воде у водоточима и подземне воде, као део укупних вода, представљају јединствен водопривредни подсистем и њихове количине и квалитет морају бити у складу са потребама друштва и заштитом животне средине.

Приликом коришћења вода не смеју се угрозити прописани водни режими (квалитативне и количинске компоненте), довести у опасност здравље људи, угрозити животињски и биљни свет, природне и културне вредности и добра (естетске вредности вода и околине, археолошки, историјски, биолошки и геолошки ресурси, итд.), као и рационалне потребе низводних корисника и заинтересованих за воде.

Принцип је да се најпре до рационалних, еколошки прихватљивих граница искористе локална изворишта подземних и површинских вода, док се регионалним системима допремају недостајуће количине вода.

Све ове ресурсе вода, као јединствену целину, потребно је рационално и оптимално користити дефинишући улоге појединих објеката система у оквиру целине (базна изворишта, изворишта за покривања врхова дијаграма потрошње, итд.). Подземне воде су скоро једини извор висококвалитетних вода у северном делу Републике. Посебно су значајне алувијалне издани поред Дунава, па се на њима предвиђају изворишта регионалног значаја. Подземне воде одговарајућег квалитета потребно је на савремен и рационалан начин заштитити и искористити за водоснабдевање становништва. Остале подземне воде, уколико њихова експлоатација не угрожава природну средину, могу се користити за потребе индустрије, наводњавања и у друге сврхе.

При планирању будућег снабдевања становништва водом, у домену избора изворишта, предност добијају она изворишта која су економски повољнија и која су изложена мањим ризицима угрожавања квалитета вода, па их релативно лако можемо адекватно заштитити, односно свести ризике на прихватљив ниво. Неопходно је сва изворишта висококвалитетних подземних и површинских вода адекватним мерама заштитити и у напредити (пошумљавање сливова, санирање извора загађивања, итд.).

Оптималну дугорочну оријентацију снабдевања водом становништва представља изградња рационалних регионалних и међурегионалних система у које би били интегрисани постојећи насељски водоводни системи. Ови системи треба на складан начин да допуне недостајуће количине вода са локалних изворишта.

Подземна вода је повољна као извориште хигијенски исправне воде, јер изданска средина представља природни филтер и биохемијски реактор у коме се природним физичким, хемијским и биолошким процесима врши трансформација квалитета воде, у смислу побољшања квалитативних особина.

За област јужног Срема може се рећи да располаже најповољнијим условима за развој водоснабдевања. Досадашње водоснабдевање базирано је на подземним водама из алувијалних наслага реке Саве, затим из плиоцено-плеистоцених наслага и мање из пукотинско-карстних издани у карбонатима миоцена и мезозоика.

Издани у карбонатним седиментима, пукотинско-карстне разбијене издани, представљају посебно интересантан потенцијал. У њима су акумулиране подземне воде које се препоручују за флаширање због веома доброг квалитета. Воде из ове издани се већ флаширају из изворишта Јазак. Подручје Бешенова, Парагова и Купинова недовољно је истражено. Не треба искључити могућност откривања још неких потенцијалних изворишта овога типа, повећањем степена истражености подручја.

Издан у плиоцено-квартарним седиментима, представља реалну основу за одрживи развој водоснабдевања уз побољшање прихрањивања изградњом вештачких акумулација на потоцима дуж јужних обронака Фрушке горе.

Код свих врста изворишта, а посебно код изворишта чије су воде намењене водоснабдевању становништва, морају се предузети све потребне мере развоја и превентивне заштите изворишта од случајног или намерног загађивања. Ово се пре свега односи на потребу увођења зона и појасева санитарне заштите и опште санитарно уређење изворишта у складу са Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник Републике Србије", број 92/2008).

Воде из плићих издани могу се користити за потребе појединих потрошача или индустрије, али углавном за техничке потребе и у условима где нису потребне хемијски и бактериолошки исправне воде.

Развој и значај водних ресурса зависиће од њихове заштите, очувања и уређења, наставка изградње заливних система, затим развоја привредног и спортског риболова, као и изградња одговарајуће туристичке инфраструктуре и развоја туризма.

6.2.2. Снабдевање водом

У складу са стратешким опредељењима, снабдевање водом највишег квалитета оствариће се развојем регионалног система водоснабдевања (у овом случају Сремски регионални систем – подсистем "Рума"), из којег ће се снабдевати становништво насеља општине Ириг, као и само они технолошки процеси у којима је неопходна вода највишег квалитета.

До реализације регионалног система водоснабдевања, даљи развој водоснабдевања развијаће се у правцу који је сада у функцији, уз повећање броја црпних бушотина на постојећим, или новим извориштима са изградњом појединачних уређаја за дотеривање квалитета воде по захтеваним критеријумима, као и изградњом неопходних елемената у системима (резервоари, црпне станице, коморе итд.)

У наредној табели дате су укупне предвиђене потребе становништва и индустрије за водом одређене на основу броја становника, прикључености на водоводне системе и норме потрошње.

Табела I-22. Предвиђене потребе становништва и индустрије за водом

Висококвалитетне Воде (10 ⁶ m ³ / год.)	Индустрија (10 ⁶ m ³ / год.)	Укупно (10 ⁶ m ³ / год.)
1,8	0,3	2,1

Извор: Водопривредна Основа Србије, 2002.

Иако се иде на рационализацију потрошње и максималну штедњу подземних ресурса питке воде, потребно је извршити проширење постојећих изворишта са неколико бунарских водозахвата због континуалног пропадања извесног броја бунара, а како би се остварио потребан резервни капацитет.

Уколико се на основу претходног истраживања установи да на постојећим насељским локацијама изворишта нема могућности за бушење нових бушотина, то ће захтевати оформљивање нових изворишта, што представља значајније и дуготрајније кораке у техничком и финансијском смислу.

У наредном периоду ићи ће се на смањивање специфичне потрошње воде у домаћинствима, политиком реалних цена воде, мерењем утрошка воде и мерама планске рационализације потрошње.

Норма потрошње за становништво ће бити на нивоу од 120 л/стан.-дан - 150 л/стан.дан, што је у већини случајева мање од данашње норме за становништво. Не предвиђа се потрошња воде преко 150 л/стан.дан јер ће се увођењем економске цене воде знатно изменити понашање потрошача.

Ради рационализације коришћења висококвалитетне воде за пиће и заштите исте од непотребног расипања, потребно је на минималну меру свести губитке на водоводној мрежи. Процес рационализације коришћења питке воде се може спровести осим на већ поменуते начине:

- Смањење броја дефеката заменом и реконструкцијом дотрајале водоводне мреже;
- Увођењем што бољег система мерења, како би се открила места настанка губитака;
- Едукацијом – дизањем свести потрошача: сталним информисањем, рекламама, наградним играма које организују водоводи, јавним дискусијама, продајним изложбама опреме за уштеду, а посебно политиком цена која штити од непотребног расипања овог природног блага и друго.

У свим решењима комплексних водопривредних система која користе воду највишег квалитета - снабдевање становништва увек има приоритет при расподели воде на кориснике.

Усвојена концепција техничког решења предвиђа дистрибуциону мрежу за обезбеђење сваког потрошача водом довољном количином, потребног притиска и одговарајућег квалитета, а која се напаја из регионалног водовода "Источни Срем". Основни проблем функционисања овог дела подсистема је транзит воде од фабрике воде до Руме. У циљу решавања овог проблема израђена је техничка документација за изградњу новог транзитног цевовода који би се водио паралелно постојећем цевоводу профила $\varnothing$ 500 mm, дужине $L=11.840$ m од фабрике воде на "Фишиеровом салашу" до црпне станице "Борковац" у Руми. Изградњом овог правца решило би се уредно снабдевање свих потрошача повезаних на регионални водовод за дуже време.

Трасе дистрибутивних цевовода полагаће се, генерално поред постојећих путева, где су услови за изградњу и каснију експлоатацију повољни. За правилно функционисање и рад цевовода у експлоатационим и прелазним режимима, пројектом се предвидети потребан број типских објеката: пумпне станице, резервоари, шахтови за испуст и испирање, шахтови за смештај ваздушних вентила, пролази испод пруга, путева, пролази испод водотокова, мерно-регулациони објекти.

За насеља источно од Ирига (Нерадин, Крушедол Прњавор, Крушедол Село, Добродол и Шатринци) већ постоји техничка документација и прорачуном је добијено да је за та насеља потребно обезбедити око 40 л/с.

У ближој будућности остаје да се реши питање снабдевања водом насеља западно од Ирига: Ривица, Врдник, Јазак и Мала Ремета.

Постојећи извори и бунари задржавају се, уз њихово уређење, контролу и заштиту квалитета воде за санитарну употребу. Локално извориште на локалитету "Батинци" са два цеваста бунара, се задржава као допуна система у шпигевима потрошње.

Снабдевање водом насеља вршити из артешких водоносних слојева уз строгу контролу исправности воде пре и у току експлоатације. Посебну пажњу посветити избору места за бушење, као и регулисању зоне око бунара и објеката у мрежи, а све у складу са Законом о водама.

Снабдевање водом у оквиру рубних предела насеља и атару, као и тамо где нема могућности за снабдевање водом преко водоводне мреже, биће решено индивидуално, путем бушених бунара.

Постојећа водоводна мрежа у насељима се задржава са делимичном реконструкцијом на деоницама које не задовољавају планске потребе.

Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације, чиме ће се обезбедити вишеструка употреба захваћане воде, очување и заштита водних ресурса како од загађења, тако и од прекомерне експлоатације и исцрпљивања појединих издани.

Снабдевање технолошким водом је могуће из првог водоносног слоја (фреатска издан) уз сталну контролу воде пре и у току експлоатације или из водотокова.

6.2.3. Одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода

Површинске воде, природни и вештачки водотокови изложени су перманентној деградацији, упуштањем отпадних индустријских и насељских вода. Зато се ове воде морају прихватити и одвести до реципијента. На простору Општине развијаће се сепарациони канализациони системи, којима ће се посебно одводити фекалне отпадне воде, а посебно атмосферске отпадне воде.

Основни задатак канализационог система је потпуна хидротехничка санитација урбаних простора. Фекални канализациони системи треба да прикупе и одведу ван територије све отпадне воде формиране при употреби и коришћењу. Канализациони системи су у врло уској вези са водоснабдевањем и представљају функционалну и органску целину са њим. Због тога се канализациони системи морају развијати упоредо са развојем система водоснабдевања.

Индустријске отпадне воде решаваће се, по потреби, посебним системима. Зависно од врсте и типа загађене воде, вршиће се њихово претходно пречишћавање кроз предtretман, па ће се тек онда ићи на заједничко пречишћавање са санитарном и атмосферском отпадном водом.

Услови предtretмана индустријских отпадних вода треба да:

- Заштите здравље особља које ради на одржавању канализационих система;
- Заштите канализациони систем и објекте на њему;
- Заштите процес пречишћавања отпадних вода на централном уређају;
- Обезбеде одстрањивање из индустријских отпадних вода материје које се мало или никако не одстрањују на централном уређају за пречишћавање отпадних вода, а које могу угрозити захтевани квалитет вода реципијента.

Пре упуштања отпадних вода у реципијент предвиђа се њихово пречишћавање на централном постројењу за пречишћавање отпадних вода (ППОВ). Карактер реципијента предвиђа, односно захтева висок степен пречишћавања. После пречишћавања на уређајима за пречишћавање отпадних вода, пре испуштања у реципијент концентрација појединих загађујућих материја у ефлуенту мора задовољавати услове у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у води и роковима за њихово достизање.

Капацитет ППОВ-а мора бити усклађен са демографским растом и планираним повећањем индустријских капацитета, што је неопходно анализирати и документовати одговарајућом студијом.

С обзиром да у осталим насељима Општине не постоји изграђена јавна канализациона мрежа, иста ни не може да се гради без започињања активности на изградњи уређаја за пречишћавање отпадних вода, како је дефинисано водопривредном основом.

Мања насеља, туристички локалитети и центри, као и зоне кућа за одмор и рекреацију, проблем одвођења отпадних вода решаваће преко компактних мини уређаја за биолошко пречишћавање.

Где год је могуће, користити тзв. групне системе, којима се једним ППОВ пречишћавају отпадне воде из више оближњих насеља, повезаних магистралним колекторима са одговарајућим КЦС (канализационим црпним станицама).

Развој атмосферске канализације има задатак заштите урбанизованих површина унутар насеља и индустријских погона од плављења атмосферским водама. Кишну канализацију конципирати за меродавне услове (временски пресек, урбанизованост простора, рачунска киша итд.), а етапно реализовати тако да се изграђени делови рационално уклапају у будуће решење.

У насељима општине Ириг, постојећа мрежа отворених канала ће се ширити у складу са потребама, са уливама у најближе потоке путем уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала (потока). За атмосферске отпадне воде са зауљених и запрљаних површина (бензинске пумпе и сл.), предвидети одговарајући третман на сепаратору уља и таложнику. Садржај уља у третираној води не сме бити већи од 0,1 mg/l, а суспендованих материја од 30 mg/l.

Приликом израде пројекта, који евентуално предвиђа израду концепта атмосферске канализације, потребно је претходно дефинисати укупне количине упуштених вода и сходно томе уз консултацију надлежних органа водопривреде проценити могућност прихвата дефинисаних количина. У случају да су процењене количине упуштених вода веће од оних на које су димензионисани делови каналске мреже у које се предвиђа упуштање, потребно је предвидети могућност реконструкције (повећање противвајног профила и сл.). Без обзира на евентуалну потребу реконструкције са надлежним водопривредним предузећима потребно је уговорно решити прихват прикупљених вода.

У случају да се у неки од канала у склопу система за одводњавање предвиђа упуштање атмосферских вода прикупљених са било које површине, потребно је имати у виду да се могу упуштати само чисте воде и евентуално технолошке које морају бити пречишћене, без таложљивих или муљевитих материја (пливајући предмети, амбалажа, делови хране, тешки метали, разна уља, и течности за моторе и сл.) ради обезбеђења II₆ класе квалитета воде у каналу односно крајњем реципијенту.

Атмосферске и отпадне воде сакупљати канализацијом мешовитог типа.

Атмосферске и условно чисте технолошке воде (расхладне и сл.), чији квалитет одговара II₆ класи квалитета воде, могу се без пречишћавања упуштати у малиорационе канале.

Изливи атмосферских и пречишћених вода у мелиорационе канале морају бити изведени на одређен начин, да би се спречило деградирање и нарушавање стабилности косина канала.

6.2.4. Хидротехничке мелиорације (одводњавање и наводњавање)

Регулисањем водног режима у земљишту, уз изградњу и реконструкцију постојећих система за одводњавање омогућиће интензивну пољопривредну производњу.

Полазиште за техничка решења у домену хидротехничких мелиорација је ревитализација постојећих мелиорационих система и постепено смањење садашњег заостајања Србије у домену наводњавања, изградњом нових система на земљиштима највиших бонитетних класа. Будући системи се планирају као интегрални мелиорациони системи (одводњавање, наводњавање, заштита од спољних вода), са свим мерама хидротехничких и агротехничких мелиорација. Системи за одводњавање реализују се тако, да се уклапају у решења интегралног уређења простора, при чему се води рачуна о потреби касније доградње и система за наводњавање

Решење обезбеђења пољопривредних површина Срема водом базира се на коришћењу акумулација (фрушкогорских за горњу зону, босутске и каналских за доњу зону система) за изравнања потреба у води, чиме се значајно смањују капацитети спољашњих црпних станица и других објеката унутар система.

Повезивање фрушкогорских акумулација на горњу зону Срема извршено је унутрашњим црпним станицама са магистралним цевоводима као дистрибутивним органима, или у комбинацији са каналима. Транспорт воде унутар савских делова система врши се постојећом каналском мрежом за одводњавање преливањем из једне каналске акумулације у другу, или препумпавањем из нижих зона у више. Допремање воде до парцела на којима не постоји изграђена каналска инфраструктура врши се црпним станицама високог притиска и цевном мрежом. За горњу зону допремање воде на парцеле врши се искључиво цевном мрежом.

За усвојено техничко решење наводњавања пољопривредних површина у Општини, а у оквиру Сремског система, предвиђено је преко 60 устава разних типова, 11 спољних и 20 каналских црпних станица, преко 40 km доводних канала за наводњавање и велики број мањих објеката различитог типа.

Критеријум за оцену погодности земљишта за наводњавање узима у обзир три параметра:

- рељеф терена;
- могућност довода воде;
- квалитет замљишта.

Код рељефа нарочито је важан нагиб терена и висински положај терена. Као горња граница висинског положаја на јужним падинама је узета изохипса 300 m н.в., а код стрмих терна и 200 m н.в. Нагиб терена до 10 % оцењује се као погодан ако се ради о воћарству и виноградарству. Међутим, најповољнији су нагиби испод 5 %. Нагиби између 5 % и 10 % траже опрезност код одабира технике наводњавања и мере заштите од ерозије. Што се тиче квалитета земљишта већина земљишта (обрадивог) формирана је на лесу, који је добра подлога због своје порозности и водопрпусности.

Да би се проблематика флувијалне ерозије решила, потребно је површине заштити биолошким интервенцијама, затрављивањем, пошумљавањем и др. За контролу течења у водотоцима предложена је изградња брана и преграда. Ова концепција би омогућила осим уређења сливова и водотока и умањења штетног деловања и многоструке користи за привредни развој овог региона.

Под појмом одржавања система за одводњавање подразумева се комплексна и редовна примена одређених мера, које омогућавају непрекидно ефикасан рад свих објеката у одвођењу сувишне воде за одређене сливне површине, ради испуњења прописаних критеријума на успостављању оптималног водног режима земљишта.

Планиране активности на одржавању већ изграђених мелиорационих система на подручју (чишћење од замуљења и растиња и евентуалне реконструкције постојећих канала), омогућиће двоаменско коришћење постојећих система, односно и за потребе наводњавања.

Воде које служе за наводњавање земљишта морају бити одговарајућег квалитета. Предност код наводњавања имају земљишта повољнијих класа погодности за наводњавање, уз уважавање социјалних и еколошких чинилаца. У зависности од карактеристика земљишта и режима подземних вода, наводњавање, по правилу, треба да је у спрези са одводњавањем и општим уређењем мелиоративног подручја. Обезбеђеност коју је потребно постићи код наводњавања је око 80 % - 85 %.

Посебну пажњу треба поклонити ревитализацији и бољем коришћењу постојећих система за наводњавање.

6.2.5. Регулација водотокова и заштита од ерозије

Ерозијом земљишта је угрожено више привредних грана и области: водопривреда, пољопривреда, шумарство, саобраћај и комунална инфраструктура и др.

Потребно је извршити санирање и довођење у исправно функционално стање, као и извршити ревитализацију радова и објеката који служе за заштиту од ерозија и бујица. Треба успоставити заштитне појасеве на бујичним токовима у којима се ограничавају активности у циљу очувања функционалности противбујичних мера и ради спречавања загађивања вода.

У склопу антиерозионог уређења територије, основни интерес водопривреде се састоји у заштити водопривредних објеката од наноса. Због тога се, при разматрању антиерозионих мера за потребе водопривреде, мора водити рачуна, с једне стране, о степену угрожености појединих објеката, а с друге стране, о степену осетљивости објеката на засипање наносом. Степен угрожености објеката од наноса зависи од количине наноса која пристиже до објекта, односно, од величине сливног подручја и стања ерозионих процеса. Степен осетљивости појединих објеката на засипање наносом зависи од тога колико нанос угрожава основну функцију објеката, као и од чињенице да ли су наносне насlage привременог карактера (као у регулисаном речном кориту), или сталног карактера (у акумулационом басену).

При разматрању критеријума за избор приоритета антиерозионих радова на заштити водопривредних објеката, треба имати у виду следеће чињенице:

- 1) Значај објеката за водопривреду;
- 2) Степен угрожености објеката од наноса;
- 3) Степен осетљивости функције објеката на засипање наносом;
- 4) Старост објеката или планирано време изградње објеката за будуће објекте.

Антиерозионо уређење обухвата радове и мере за заштиту од ерозије и бујица и контролу наноса на разматраном простору. Ови радови и мере могу се разврстати на:

- 1) Биолошке мере (пошумљавање, мелиорације шума, мелиорације пашњака и ливада и затрављивање);
- 2) Биотехничке мере (изградња зидова против спирања, контурних ровова, градона, тераса и др.);
- 3) Техничке мере (бујичарске зидне преграде, рустикалне преграде и др.);
- 4) Административне антиерозионе мере (прописи којима се регулишу обавезе корисника да антиерозионо газдују поседом).

Обезбеђење најповољнијих и најцелисходнијих техничких, економских и еколошких решења антиерозионог уређења једног подручја, састоји се у оптималној комбинацији биолошких, биотехничких и техничких радова, уз адекватну примену мера за заштиту животне средине и административних антиерозионих мера. Примена појединих категорија антиерозионих мера зависи од конкретних услова посматраног локалитета - геоморфолошких, геолошких и педолошких услова терена, стања вегетације, метеоролошких и хидролошких фактора и др.

Када је реч о заштити од бујица, приступ овој проблематици зависи од величине водотока. У случају већих бујичних токова, заштита од вода се постиже класичним мерама уређења водотока и одбране од поплава.

Код уређења водотока кроз насељена места поред захтева функционалности води се рачуна и о естетским, урбаним, комуналним и другим захтевима, како би се постигло најскладније уклапање регулисаног тока у урбано ткиво насеља.

Регулацију еколошки вредних водотока заснивати на решењима којима се не ремете водени екосистеми (по принципима природне регулације), уз поштовање критеријума очувања биодиверзитета акваторије и њене припадајуће околине.

Дугорочни циљ је санација свих ерозионих и бујичних жаришта, као и конзервација и рекултивација сливова. У избору редоследа заштите, први приоритет имају сливови акумулација, као и уређење оних ерозивних сливова и бујица који угрожавају насеља, значајне привредне и инфраструктурне објекте и мелиорационе системе.

Флувијална ерозија представља једну компоненту комплексних речних процеса, који се одигравају под утицајем природних и антропогених фактора. Отуда је логично да се заштита од флувијалне ерозије третира у оквиру уређења водотока. Контрола флувијалне ерозије има двоструки ефекат: спречавањем бочне ерозије корита постиже се, с једне стране, заштита обала и приобаља, а с друге стране, зауставља се улаз материјала из рушевних обала у речно корито и тиме онемогућава формирање наносних наслага, које смањује пропусну моћ корита.

Да би се проблематика флувијалне ерозије решила, потребно је површине заштити биолошким интервенцијама, затрављивањем, пошумљавањем и др. За контролу течења у водотоцима предложена је изградња брана и преграда. Ова концепција би омогућила осим уређења сливова и водотока и умањења штетног деловања и многоструке користи за привредни развој овог региона.

Што се тиче еолске ерозије, мере заштите од овог феномена (ветрозаштитни и пољозаштитни појасеви и агротехничке мере) спадају у домен пољопривреде и шумарства. Међутим, заштита од еолске ерозије може бити и у интересу водопривреде, у случају када се у близини подручја интензивне ерозије ветром налазе водопривредни објекти (акумулације, регулисана речна корита, ациони канали и др.).

Основни задатак водопривреде би се састојао у детерминисању свих водопривредних објеката, који могу бити угрожени еолском ерозијом, као и у разради концепције њихове заштите.

6.2.6. Могућност коришћења хидроенергетског потенцијала

Коришћење хидроенергетског потенцијала у равничарским пределима, као што је Војводина, доскоро није налазило своје место осим ретких изузетака. Основна карактеристике подручја Војводине је, да кроз њега протичу велике количине воде, али је могућност концентрације падова мала, а то је први услов за коришћење хидро потенцијала.

Хидроенергетски потенцијал Општине спада у трећу категорију технички искористивог хидроенергетског потенцијала. То значи да на постојећим акумулацијама постоје могућности за изградњу малих хидроелектрана, које би се изградиле на евакуационим органима тих акумулација.

6.2.7. Заштита вода

Основни задатак у области заштите вода је заштита квалитета вода до нивоа да се оне могу користити за потребе корисника са највишим захтевима у погледу квалитета вода. У наредном периоду, предузеће се мере заштите ресурса пијаћих вода као националног богатства, које ће се користити искључиво за водоснабдевање становништва. Код свих врста изворишта, а посебно код изворишта чије су воде намењене водоснабдевању становништва, морају се предузети све потребне мере развоја и превентивне заштите изворишта вода од случајног или намерног загађивања. Ово се у првом реду односи на потребу увођења зона санитарне заштите и опште санитарно уређење изворишта, систематску контролу и адекватну службу за реализацију постављених циљева.

У циљу заштите вода и водних ресурса, забрањује се упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама.

За технолошке отпадне воде потребно је предвидети предtretман код сваког загађивача као и пречишћавање на постројењу пре упуштања у реципијент, тако да упуштена вода задовољава II₆ класу квалитета воде.

Пречишћене санитарно-фекалне отпадне воде и технолошке воде се могу упуштати у реципијенте (отворене канале) с тим да се задовољавају следећи квалитет воде:

- БПК₅ ср. дневни до 25 mg/l
- ХПК до 125 mg/l
- суспендоване материје до 35 mg/l
- укупан азот N до 15 mg/l
- укупан фосфор P до 2 mg/l
- масти и уља (етарски екстракт) до 0,1 mg/l
- штетне и опасне материје у складу са Правилником о опасним материјама у водама ("СЛ. гласник СРС", бр. 31/82).

У циљу постепеног смањења загађења вода и довођења свих деоница водотока у планском периоду у прописану класу предвиђа се:

- 1) смањење емисије суспендованог и органског загађења из концентрисаних извора који су обухваћени програмом за око 90%,
- 2) свођење емисије тешких метала на вредности прописане стандардима ефлуента,
- 3) свођење емисије токсичних органских супстанција на вредности нормиране квалитетом ефлуента и
- 4) оплемењивање малих вода.

Забрањено је упуштати у мелиорационе канале, баре или водотоке било какве воде осим атмосферских и условно чистих расхладних вода по Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у води и роковима за њихово достизање. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода у канале, морају се обавезно комплетно пречистити (примарно и секундарно) до траженог степена квалитета.

Објекте за смештање, складиштење и чување опасних, отровних и лако запаљивих течности треба пројектовати према важећим правилницима који обрађују ове услове а нарочиту пажњу треба посветити сигурној и трајној заштити подземних и површинских вода.

Квалитет токова подземних вода заштити реконструкцијом и рекултивацијом постојећих депонија око насељених места на територији Општине.

6.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

6.3.1. Гасоводна инфраструктура

Концепција развоја гасоводне инфраструктуре је да се изгради гасоводна мрежа средњег притиска, мернорегулационе станице и дистрибутивна гасна мрежа до свих постојећих и планираних потрошача, што подразумева:

- Изградња разводног гасовода од насеља Ривица до насеља Јазак и МРС "Јазак", са разводним гасоводом за фабрику воде у Јазку;
- Изградња разводног гасовода од гасног чвора Ч7 до насеља Врдник и МРС "Врдник", са разводним гасоводом до хотела "Термал" и МРС "Термал".
- Изградња дистрибутивне гасне мрежа у свим насељима, изузимајући насеље Ириг, као и у свим зонама кућа за одмор и рекреацију, туристичким локалитетима и манастирским комплексима.

6.3.2. Електроенергетска инфраструктура

Концепција развоја електроенергетске инфраструктуре је да се:

- Обезбеди квалитетно и поуздано напајање потрошача на простору обухваћеном Просторним планом;
- Ревитализује постојећа преносна мрежа;
- Изгради 20kV далековод на релацији Мали Радинци-Шатринци, огранак за Добродол, уместо постојећег 10kV далековода;
- Изгради далековод 20kV од Шатринаца према Банковцима, код Бране Међаш, чиме би се затворио прстен на 20 kV –тној мрежи и омогућило двострано напајање;
- Изгради далековод 20kV Гргетег – Велика Ремета уместо постојећег 10kV далековода;
- Деоница 10 kV далековода на дрвеним стубовима Ириг-Иришки Венац преко ког се снабдева зона кућа за одмор и рекреацију, замени новим 20kv далеководом;
- Од Велике Ремете до викенд насеља Чортановци изградити 20kV далековод, којим би се остварила и веза са трећим извором напајања са ТС 110/20kV "Инђија";
- Средњенапонски 35 kV водови прећи ће на 20 kV напонски ниво, а трафостанице 35/10 kV и 35/20 kV задржаће се као 20 kV разводна чворишта;
- Целокупна 10 kV мрежа реконструише за рад на 20 kV напонском нивоу;
- Изграде нове трафостаница 20/0,4 kV напонског преноса и реконструишу постојеће 10/0,4 kV.

Постојећу нисконапонску мрежу у свим насељима, као и ону за потребе туристичких и других садржаја, на простору у обухвату Просторног плана, потребно је у потпуности реконструисати. За нове садржаје потребно је изградити нову електроенергетску мрежу и трафостанице 20/0,4 kV напонског преноса.

Изградњом нових трафостаница 20/0,4 kV напонског преноса и реконструкцијом постојећих обезбедити довољно капацитета за све потрошаче. Електроенергетска мрежа у насељима, ће бити углавном надземна на бетонским и гвоздено-решеткастим стубовима. У деловима насеља где је планирано вишепородично становање, радне зоне, централни садржаји, спортско-рекреативне и парковске површине, мрежа ће се у потпуности каблирати.

Електроенергетска мрежа ван насеља, на пољопривредном земљишту ће се градити надземно, док је исту унутар планираних садржаја (комплекса) ван насеља потребно градити подземно.

Поправљање квалитета испоруке и напонских прилика у мрежи решаваће се локално по потреби, изградњом нових средњенапонских и нисконапонских објеката. Градиће се углавном монтажано-бетонске и стубне трафостанице. Зидане трафостанице типа "кула" потребно је заменити новим. Највећи број трафостаница градиће се у радним зонама и подручјима где је планирано становање, као и за потребе планираних садржаја ван насеља.

У деловима насеља и садржаја ван насеља, где су планиране радне зоне и где постоји надземна средњенапонска и нисконапонска мрежа, која прелази преко тих површина, мрежу је потребно каблирати.

Мрежа јавног осветљења ће се каблирати у деловима насеља где је електроенергетска мрежа каблирана, а у деловима насеља где је електроенергетска мрежа надземна, светиљке за јавно осветљење ће се постављати по стубовима електроенергетске мреже. Мрежу јавног осветљења дуж главних саобраћајница треба реконструисати, а у делу насеља са централним садржајем, поставити расветна тела на украсне канделабре.

У свим насељима, зонама кућа за одмор и рекреацију, туристичким и другим локалитетима потребно је изградити квалитетну јавну расвету, у складу са новим технологијама развоја расветних тела.

Електричну енергију у наредном периоду потребно је обезбедити делом и из обновљивих извора.

Напајање електричном енергијом и у наредном периоду биће обезбеђено из постојећих 110/20kV трафостаница "Рума 2" и "Инђија" уз могућност обезбеђивања дела и из обновљивих извора.

Напајање електричном енергијом садржаја ван насеља може се обезбедити и из сопствених извора (агрегати, обновљиви извори енергије).

Изградња електроенергетске мреже, високонапонске и нисконапонске, на простору Општине вршиће се у складу са плановима развоја електроенергетске мреже надлежних предузећа, односно условима надлежних предузећа.

6.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије

У наредном планском периоду потребно је стимулисати развој и коришћење обновљивих извора енергије, чиме ће се знатно утицати на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

Енергетски производни објекти који користе обновљиве изворе енергије (биомаса, биогаз, геотермална енергија, соларна енергија и др.) за производњу (електричне, топлотне) енергије и који ће ову енергију користити за сопствене потребе, или конектовати у јавну средњенапонску, односно нисконапонску мрежу, могу се градити у склопу радних комплекса, односно туристичких комплекса (геотермална енергија, соларна енергија) ван насеља, као и у насељима.

Енергетски производни објекти већих капацитета који би користили биомасу, биогаз и др. за производњу енергије (топлотне, електричне), као и енергетски производни објекти који би користили сунчеву енергију који ће произведену енергију конектовати у јавну високонапонску или средњенапонску мрежу, градити ван насеља као засебне комплексе на основу Урбанистичког плана.

Парк ветроелектрана се може градити на пољопривредном земљишту, ван зона насеља, на основу урбанистичког плана.

За искоришћавање енергије ветра, поред неопходних климатских карактеристика (брзина, учесталост и правац ветра, геомеханичка својства терена, сеизмолошки аспекти), један од важних фактора је и постојећа путна и железничка инфраструктура и приступачност терена на ком се планира изградња ветроелектрана. Важан фактор је и покривеност територије средњенапонском и високонапонском мрежом и могућност прикључења на исту.

Такође важни критеријуми за одабир локација ветрогенератора су и:

- утицај на животну средину и биодиверзитет - неугрожавање флоре и фауне;
- довољна удаљеност од насеља и стамбених објеката како би се избегло повећање интензитета буке;
- довољна удаљеност од инфраструктурних објеката (електронских комуникационих мрежа и опрема, радарских, аеродрома, линијских инфраструктурних објеката и др).

Ограничења за изградњу ветроелектрана представљају:

- посебно заштићене природне вредности, станишта и миграторни правци птица, према условима надлежног Завода за заштиту природе,
- подручја насељених места,
- остало грађевинско земљиште (радне зоне, зоне турист. садржаја и кућа за одмор..).

Начин прикључивања ветроелектрана на постојећу и планирану електроенергетску мрежу ће бити дефинисано кроз даљу урбанистичку разраду сваке поједине локације, а на основу услова надлежног предузећа (ЈП ЕМС и електродистрибуције).

За соларне енергетске производне објекте потребно је обезбедити грађевинско земљиште ван насеља, такође се могу градити у радним зонама у насељу, а соларни панели у насељима, као и садржајима ван насеља се могу постављати и на грађевинске објекте (кровове) стамбених и др. објеката.

Хидроенергију канала (водотока) могуће је користити изградњом малих хидроелектрана или реконструкцијом постојећих водопривредних објеката уградњом турбина на водном земљишту. Мале хидроелектране се могу градити на основу плана детаљне регулације, а реконструкција постојећих водопривредних објеката уградњом турбина на постојећим уставама/бранама, директном применом Плана, издавањем локацијске дозволе, уз прибављање услова заштите природе и услова водопривреде и неугрожавања осталих корисника простора. Мале хидроелектране се могу градити и на пољопривредном земљишту, уз претходно прибављену сагласност министарства надлежног за послове пољопривреде.

6.3.4. Енергетска ефикасност

Један од пет основних приоритета, сагласно Стратегији развоја енергетике РС до 2015 год, је приоритет рационалне употребе квалитетних енергената и повећања енергетске ефикасности у производњи, дистрибуцији и коришћењу енергије код крајњих корисника енергетских услуга.

Нерационална потрошња енергије је, у највећој мери, последица значајног коришћења енергије, посебно електричне, у домаћинствима и јавним и комерцијалним делатностима, првенствено за потребе грејања.

Повећање енергетске ефикасности потребно је разматрати, не само као начело и циљ, већ и као велики потенцијални извор енергије.

Основни циљ је повећање енергетске ефикасности у секторима зградарства, индустрије, саобраћаја и комуналних услуга, што је и у економском интересу, од значаја за заштиту животне средине, а све у контексту одрживог коришћења и очувања природних ресурса.

У циљу истог потребно је:

- детаљно сагледавање стања потрошње енергената (према структури и врсти енергетских услуга) у секторима индустрије, саобраћаја, зградарства и комуналних услуга);
- побољшање постојећег и даљи развој система даљинског грејања, развој гасоводне мреже, која ће омогућити супституцију коришћења електричне енергије и класичних фосилних енергената;
- пројектовање нових енергетски ефикасних зграда и реконструкција постојећих уз поштовање принципа енергетске ефикасности;
- утврђивање ефеката мера које се спроводе у погледу рационалне употребе енергије;
- унапређење и развој статистичких података и енергетских индикатора за праћење енергетске ефикасности;
- замена класичних сијалица тзв. штедљивим;
- оснивање подстицајних фондова за реализацију програма и пројеката енергетске ефикасности на локалном нивоу;
- унапређење технолошког нивоа индустријских предузећа;

6.4. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

Садашњи развој електронске комуникационе инфраструктуре није на нивоу који би задовољио све потребе, грађана и привреде. У наредном периоду, у области електронских комуникационих система, неопходно је увођење дигиталне технологије, како за нове објекте, тако и замена постојећих аналогних комуникационих система, тј. аналогних телефонских централа, довољног капацитета, којим ће се омогућити неопходно укидање двојничких и инсталација дигиталних (ISDN и HDSL) телефонских прикључака.

Проширење комутационих система реализоваће постављањем нових електронских комуникационих уређаја и проширивањем постојећих који су лоцирани у постојећим објектима и постављањем мултисервисних приступних уређаја и друге електронске комуникационе опреме у indoor или outdoor кабинетe.

Дигитализацију је потребно извршити на свим нивоима, што подразумева и увођење оптичких каблова у месне мреже и до крајњих корисника. Дигитализацију и проширење комутационих система пратиће и проширење транспортне мреже, засноване на постојећим и новим оптичким кабловима и система преноса најсавременије дигиталне технологије.

За потребе квалитетног одвијања електронског комуникационог саобраћаја на подручју Општине, потребно је у потпуности извршити дигитализацију електронске комуникационе мреже. Дигитализација подразумева увођење дигиталних комутационих центара и дигиталних система преноса у свим равнима мреже. Ово подразумева и полагање каблова са оптичким влакнима као медијумом преноса на свим нивоима међумесне мреже, са перспективом увођења оптичких каблова и у месне мреже, туристичке комплексе, зоне кућа за одмор и рекреацију, као и манастирске комплексе. Овим ће се створити услови за примену и коришћење широкопојасних сервиса и приступног мултиплексера дигиталних претплатничких линија (DSLAM) којим ће се омогућити брзи приступ интернету, као и мултимедијални сервиси.

Осим постојећих оптичких спојних путева, који су изграђени од надређене телефонске централе у Сремској Митровици до централе у Врднику и Јаску, потребно је изградити оптичке спојне путеве до насеља Ривица, Нерадин, Гргетег, Крушедол Село, Крушедол Прњавор, Шатринци, Добродол, Велика и Мала Ремета, као и спојни пут Крушедол-Марадик, Ириг-Рума, Ириг-Ср.Митровица, спојни пут према Беочину и Ср.Карловцима. У овим насељима, потребно је такође инсталирати дигиталне телефонске централе.

Оптичке кабловске везе се планирају дуж свих планираних саобраћајних коридора свих нивоа, као и у коридорима постојећих саобраћајница у трасама постојеће електронске комуникационе мреже у сврху реконструкције постојећих кабловских веза и повећања капацитета, повезивање нових локација мултисервисних приступних уређаја, базних станица мобилних комуникација и локација корисника.

Да би се створили услови за испоруку интерактивних широкопојасних сервиса како код индивидуалних, тако и осталих корисника, постојеће дистрибуционе и комутиране мреже се морају унапредити у широкопојасне комутиране корисничке, базиране на квалитету сервиса, што подразумева и промене у приступним мрежама.

У области приступних мрежа користиће се оптички, као и симетрични и коаксијални каблови, бежични приступ, системи са вишеструким коришћењем каблова и комбинација наведених медијума.

С обзиром на брз развој електронског комуникационог система, као и услове које буде диктирала нова технологија развоја система мобилних комуникација, нове локације базних радио-станица и радио-релејних станица биће одређиване у складу са овим Просторним планом, односно урбанистичким плановима за подручја Просторног плана где су исти прописани, као и плановима развоја надлежних оператера, уз задовољење законских и техничких прописа за ту врсту објеката.

Радио-дифузни систем засниваће се такође на дигиталној технологији, што на простору обухвата Просторног плана подразумева замену постојећих уређаја емисионих система.

За пријем и дистрибуцију сателитских и земаљских радио и ТВ програма, у свим насељима потребно је изградити кабловски дистрибуциони систем. Према савременим техничким стандардима, кабловски дистрибутивни систем (КДС) је вишенаменски широкопојасни комуникациони систем намењен, како дистрибуцији радио и ТВ сигнала, тако и пружању широкопојасних интерактивних, тј. двосмерних сервиса корисницима.

У наредном периоду поштански саобраћај одвијаће се преко постојећих поштанских јединица у насељима, са евентуалним новим уговорним шалтерима у насељима.

Изградња електронске комуникационе инфраструктуре на простору Општине вршиће се у складу са овим Просторним планом и плановима развоја, односно условима надлежних предузећа.

6.5. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

Постројење за пречишћавање отпадних вода (ППОВ)

За потребе пречишћавања отпадних вода, у насељима на територији Општине предвиђена је изградња постројења одговарајућег капацитета пречишћавања у сваком појединачном насељу, али је могуће користити и тзв. групне системе, којима се једним ППОВ пречишћавају отпадне воде из више оближњих насеља, повезаних магистралним колекторима са одговарајућим КЦС (канализационим црпним станицама). На тим пречистачима вршиће се пречишћавање искључиво комуналних отпадних вода насталих у домаћинствима, док се за индустријске отпадне воде предвиђа пречишћавање унутар самих индустријских комплекса.

Гробља

На подручју Просторног плана постоје гробља ван грађевинског подручја насеља у КО Гретег, КО Јазак, КО Крушедол Село и КО Шатринци, и она се као таква задржавају.

Управљање отпадом

С обзиром на акутне проблеме због неадекватног одлагања комуналног отпада, Општина се укључила у реализацију принципа Стратегије управљања отпадом за период 2010-2019. године и у складу са тим, приступила је формирању региона за управљање отпадом општина Срема: Рума, Сремски Карловци, Стара Пазова, Шид, Инђија, Пећинци и Ириг (регионална депонија у Инђији). Формирањем региона за управљање отпадом и израдом Регионалног плана управљања отпадом и Плана управљања отпадом на територији општине Ириг, прецизиран је начин и динамика сакупљања отпада и др. Због близине регионалне депоније (Инђија), на предметном простору није предвиђена изградња трансфер станице.

Депоноване комуналног отпада и одлагање животињских лешева на територији Општине је до сада решавано парцијално. Свако насеља је отпад комуналног и животињског порекла одлагало на локацијама чији степен уређености и опремљености не задовољава потребне критеријуме. На тим локацијама и у њиховом непосредном окружењу присутна је деградација простора, у смислу загађења земљишта, подземних вода и ваздуха. Евидентна је и нерентабилност оваквог начина одлагања отпада, јер је потребно адекватно уредити и опремити више локација.

Просторним планом је предвиђено прихватање савременог концепта одлагања отпада, преласком на систем регионалног депоноване отпада, прикључењем Општине вишеопштинском региону са једном регионалном депонијом, која се налази на територији општине Инђија.

За постојећу депонију комуналног отпада неопходно је израдити радни план са програмом мера и динамиком прилагођавања рада, као и попис неуређених депонија на овом подручју (за које је потребно у року од две године израдити пројекте санације и рекултивације), у складу са чланом 96. Закона о управљању отпадом.

Локалним планом управљања отпадом за Општину, прецизиран је начин ефикасног система управљања отпадом, са динамиком сакупљања отпада.

У односу на положај регионалне депоније, планира се формирање сакупљачког центра у КО Ириг (рециклажно двориште), као простор где би грађани остављали кабасте и кућни опасан отпад (типа тв, монитора, батерија, фрижидера, акумулатора итд) и за лоцирање контејнера, које ће континуирано празнити надлежна комунална организација. За реализацију и изградњу сакупљачког центра потребна је израда урбанистичког плана.

Третман отпада животињског порекла

Одлагања сточних лешева треба вршити у складу са Стратегијом управљања отпадом односно Законом о ветеринарству.

У погледу решавања проблематике третмана отпада животињског порекла, Закон о ветеринарству прописује систем који обухвата обавезе локалне самоуправе као и свакога ко својим радом ствара отпад животињског порекла.

Третман отпада животињског порекла у складу са овим Законом, подразумева нешкодљиво уклањање лешева животиња и других отпадака животињског порекла до објеката за сабирање, прераду или уништавање отпада животињског порекла на начин који не представља ризик по друге животиње, људе или животну средину.

У изузетним случајевима лешеви животиња се закопавају или спаљују на сточном гробљу или јами гробнице (лешеви кућних љубимаца, лешеви животиња у неприступачним подручјима и они који су сврстани у другу категорију у случају избијања нарочито заразних болести) у складу са важећим Правилником о утврђивању мера раног откривања и дијагностике заразне болести трансмисивних спонгиоформних енцефалопатија, начину њиховог спровођења, као и мерама за спречавање ширења, сузбијање и искорењивање ове заразне болести.

Начин нешкодљивог уклањања животињских лешева је дефинисан на основу Правилника о начину нешкодљивог уклањања и искоришћавања животињских лешева и Правилника о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице.

7. ПРОПОЗИЦИЈЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ ДОБАРА, КУЛТУРНИХ ДОБАРА, ОДБРАНЕ ЗЕМЉЕ И ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

7.1. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Стратешко опредељење просторног развоја општине Ириг је усмерено у контексту рационалног коришћења природних ресурса, реализације посебних режима заштите просторних целина са значајним природним вредностима и санацију, заштиту и унапређење природних и радом створених вредности животне средине, уз очување аутохтоности предметног подручја.

Делимично деградиран квалитет животне средине Општине захтева примену одређених просторно-планских мера у контексту заштите животне средине и становника предметне Општине.

Заштита ваздуха

Као мера заштите ваздуха потребно је израдити локални регистар извора загађивања животне средине на територији Општине од стране надлежног општинског органа и успоставити мониторинг ваздуха, односно вршити систематска мерења емисије загађујућих материја у ваздух и примењивати одређене техничко-технолошке мере заштите квалитета ваздуха.

Обавезно је вршење мониторинга квалитета ваздуха на територији Општине, на основу утврђене мреже мерних станица и/или мерних места у државној и локалној мрежи мерних станица, вршење континуалног и/или повремених мерења загађујућих материја на фиксним локацијама, као и повремених мерења загађујућих материја на мерним местима која нису обухваћена мрежом мониторинга, у складу са Законом о заштити ваздуха, Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у ваздух ("Службени гласник РС", бр. 71/10) и осталим пратећим подзаконским актима.

У циљу заштите ваздуха од загађења реализоваће се гасификација свих насеља у Општини.

Око индустријских зона, комуналних површина, фарми, саобраћајница и др, неопходно је формирати заштитне појасеве, као баријере у промету аерозагађивача у односу на околне садржаје.

Такође, неопходно је примењивати све мере и услове заштите од буке, као и успоставити мониторинг буке, у складу са Законом о заштити од буке у животној средини.

Током истраживања и експлоатације минералних сировина неопходна је примена заштитних мера ваздуха од загађивања, у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима.

Ваздух, као природни ресурс, заштитиће се адекватном елиминацијом комуналног отпада континуираним одношењем на регионалну депонију, у складу са Стратегијом управљања отпадом, која је донета од стране Владе Републике Србије; у наведеном контексту је донешена одлука локалне самоуправе општине Ириг да се прикључи региону, који подразумева формирање регионалне депоније за више општина у Срему, са локацијом на територији општине Инђија.

Заштита вода

У циљу заштите вода од загађења, предвиђене су следеће активности:

- Остварити снабдевање свих насеља у Општини довољном количином воде за пиће, у оквиру регионалног водоводног система;
- Изградити сепаратни канализациони систем, посебно за фекалне воде, а посебно за атмосферске воде у свим насељима Општине;
- Индустријске отпадне воде ће се одводити посебним системима, уз претходно пречишћавање кроз предтретман;
- Пре упуштања отпадних вода у реципијент вршиће се њихово пречишћавање на уређају за пречишћавање отпадних вода;
- На туристичким локалитетима решити проблем снабдевања водом за пиће и одвођења отпадних вода;
- Обезбедити заштиту од спољних и унутрашњих вода (адекватно одвођење атмосферских вода);
- Обезбедити заштиту водозавхвата, у складу са законским прописима.

Заштита земљишта

У циљу заштите земљишта од загађења предвиђене су следеће мере:

- Адекватно одвођење отпадних вода из насеља;
- Заштита од ерозије регулацијом водотокова и пошумљавањем;
- Контролисана примена хемијских средстава заштите и агромера у области пољопривреде;
- Адекватно коришћење земљишта за пољопривредну производњу, што подразумева до 5% нагиба користити за ратарску производњу, на нагибу од 5-15% користити за воћарско - виноградарску производњу, а земљиште са нагибом преко 20% наменити за озелењавање формирањем заштитних појасева;

- Заштита од клизишта ће се обезбедити пошумљавањем и адекватним одвођењем отпадних вода;
- Извршиће се санација и рекултивација општинске и других неуређених депонија, сточних гробаља и напуштених копова;
- Експлоатација минералних сировина ће се вршити на постојећим експлоатационим површинама, у складу са законским и подзаконским актима, уз обезбеђење свих мера заштите воде, ваздуха и земљишта, предвиђене Законом, а субјекат који врши експлоатацију је дужан да по завршетку радова изврши ревитализацију и рекултивацију напуштеног копа;
- Одлагање комуналног отпада ће се вршити на регионалној депонији планираној на територији општине Инђија у складу са Стратегијом управљања отпадом;
- Уклањање животињских лешева са територије Општине ће се вршити у складу са Стратегијом управљања отпадом и Законом о ветеринарству, који прописују систем који обухвата обавезе локалне самоуправе, као и свакога ко својим радом ствара отпад животињског порекла.
- Формираће се заштитно зеленило дуж саобраћајница, око комуналних и радних површина, на земљишту већег нагиба, на коме је изражена ерозија и неповољном за пољопривредну производњу.

Унапређењем стања шума и подизањем на квалитетнији ниво, као и њиховим повезивањем са заштитним зеленилом и зеленим површинама насеља у јединствен систем, унапредиће се санитарно-хигијенски и амбијентални услови на територији Општине.

7.2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРЕДЕЛА

Заштиту и уређење предела је потребно спроводити у складу са Европском конвенцијом о пределу. Концепција управљања вредностима предела и физичке структуре насеља на подручју обухвата Просторног плана подразумева:

- Очување предела и њиховог идентитета и унапређење предела и предеоне разноврсности;
- Постизање равнотеже између активности у простору и предеоних елемената ради минимизирања оптерећења на заступљене типове предела;
- Планирање привредног развоја на принципима одрживости у складу са предеоним одликама (регионалним карактером предела и физичком структуром насеља);
- Правовремену и активну заштиту природних вредности, укључујући и фрагменте који тренутно нису под заштитом, а чија се заштита у будућности очекује, као и заштиту споменика културе и препознатљивих и вредних амбијената руралног и урбаног типа;
- Санацију и ревитализацију предела који су нарушени;
- Подстицање позитивних и минимизирање негативних утицаја кроз механизме управљања пределима;
- Промоцију, заштиту и одрживо коришћење природног и културног наслеђа и њихово повезивање у простору;
- Јачање и промовисање постојећих и креирање нових вредности у просторима од посебног значаја за развој (туристичка, културна подручја).

На простору обухвата Просторног плана се могу издвојити *полуприродни* и *културни предели*, где се у оквиру културних разликују *рурални* и *урбани*, одређени карактером и интензитетом промена, коришћењем и насељавањем простора.

Карактеристичне *полуприродне пределе* који се екстензивно користе, а станишта су заштићених врста је потребно очувати кроз заштиту укупног биодиверзитета. Заштита, уређење и развој природе, подразумева и смањење притисака на биодиверзитет кроз рационално коришћење природних и биолошких ресурса.

У оквиру *руралних предела* (аграрни предели и сва сеоска насеља) је потребно успоставити равнотежу између активности у простору и предеоних елемената ради минимизирања оптерећења на предео и постизања предеоне разноврсности.

У том смислу је потребно очувати и заштитити рубна станишта, живице, међе, појединачна стабла, баре и ливадске појасеве, као и друге екосистеме са очуваном или делимично измењеном дрвенастом, жбунастом, ливадском или мочварном вегетацијом. Развој руралних предела треба да се заснива на уважавању њиховог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела. Планским решењима је потребно омогућити: очување и унапређење карактеристичне структуре и слике руралних предела и креирање позитивног архитектонског идентитета насеља у руралним пределима.

Развој *урбаног предела* (насеље као локални центар) који је изложен бројним и конфликтним притисцима развоја, али и поседују значај за квалитет живота становништва, треба обезбедити кроз унапређење/очување слике и структуре урбаног предела и креирање позитивног архитектонског идентитета насеља.

У насељима на простору обухвата Просторног плана, заштита биодиверзитета се заснива на стварању и одржавању зелених површина. Формирање система зелених површина насеља, доприноси повезивању природне средине са урбаним простором.

7.3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

На простору обухвата Просторног плана су евидентирани просторне целине од значаја за очување биолошке разноврсности: заштићена подручја Национални парк (НП) "Фрушка гора" и Споменик природе (СП) "Оскоруша код Хопова").

Осим заштићених подручја на простору обухвата Просторног плана се налазе подручја планирана за заштиту, станишта врста од националног значаја и подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности. На основу Уредбе о еколошкој мрежи Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 102/10), на предметном подручју је утврђено еколошки значајно подручје и деонице еколошких коридора.

У оквиру заштићених подручја, потребно је ускладити режиме и мере заштите са коришћењем простора који је под заштитом. У заштићеним подручјима је на основу Закона о заштити природе, препоручено коришћења биолошких и биотехничких средстава којима ће се очувати биолошка равнотежа, а хемијска средства се могу користити у складу са прописаним режимима заштите уз одобрење министарства надлежног за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде.

7.3.1. Заштићена подручја

Национални парк (НП) "Фрушка гора" заштићен Законом о националним парковима, прва заштита на основу Указа о проглашењу НП („Сл. гласник НРС“, бр. 53/60), у којем је ППППН Фрушке горе утврђен тростепени режим заштите са заштитном зоном.

На територији општине Ириг за подручје Националног парка "Фрушка гора" као природног добра I категорије утврђени су режими I, II и III степена заштите.

- Подручја режима I степена са искључењем свих облика коришћења и активности осим научно-истраживачког рада, контролисане едукације и активности којима се спречава деградација и нестанак осетљивих екосистема. То су простори специфичних геолошких, геоморфолошких и других облика и појава и значајни шумски екосистеми Фрушке горе, као и станишта заштићених биљних и животињских врста у оквиру заштите биодиверзитета Националног парка.
- Подручја режима II степена на угроженим и значајним просторима, са мерама којима се ограничава и строго контролише коришћење. Дозвољене су активности на унапређењу и презентацији природних вредности. То је највећи део шумског комплекса Националног парка, који захтева специфичне мере неге и обнове нарушених шумских екосистема и станишта значајне флоре и фауне Фрушке горе на којима су неопходне интервентне мере заштите и очувања.

- Подручја режима III степена на којима је одређено ограничено коришћење и контролисане активности у складу са функцијама Националног парка, традиционалним привредним делатностима и становањем, укључујући и туристичку изградњу. То су туристичко-рекреативни и културно историјски локалитети, деградирани површине под шумском вегетацијом, површински копови, акумулације и сл.

Споменик природе "Оскоруша" код Ирига заштићен је Решењем бр. 633-4/76-01 о заштити СП "Оскоруша код Хопова" ("Сл.лист општина Срема", бр. 18/76), у складу са којим, потребно је спроводити адекватне мере ради његовог очувања.

7.3.2. Подручја планирана за заштиту

Подручја планирана за заштиту на простору обухвата Просторног плана су: Фрушкогорски лесни плато - подручје које обухвата станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја IRI01, IRI02a,b, IRI03, IRI04, IRI05, IRI06, IRI07, IRI09, IRI10, IRI11, IRI14, IRI15, IRI16.

7.3.3. Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и типови станишта

На подручју обухвата Просторног плана у бази података Покрајинског завода за заштиту природе су регистрована у складу са критеријумима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Сл. гласник РС", бр. 5/10 и 47/11) следећи локалитети станишта заштићених и строго заштићених врста:

1. Ознака: **IRI01**, назив: "Пашњаци код Мале Ремете (део)", тип станишта: степе на лесу, панонске шумостепе,
2. Ознака: **IRI02a,b**, назив: "Пашњаци код Јаска", тип станишта: степе на лесу, панонске шумостепе,
3. Ознака: **IRI03**, назив: "Пашњаци Ривице лок. Брег", тип станишта: степе на лесу, рурални мозаици,
4. Ознака: **IRI04**, назив: "Пашњаци код Ирига локалитет Касарне", тип станишта: степе на лесу, панонске шумостепе,
5. Ознака: **IRI05**, назив: "Увале потока Кокињаш и Калодер", тип станишта: степе на лесу, рурални мозаици, листопадне шуме сувих терена,
6. Ознака: **IRI06**, назив: "Акумулација Међеш", тип станишта: акумулације, степе на лесу, рурални мозаици,
7. Ознака: **IRI07**, назив: "Пашњаци код Нерадина и Савине чесме", тип станишта: степе на лесу, рурални мозаици, панонске шумостепе,
8. Ознака: **IRI09**, назив: "Реметски до", тип станишта: степе на лесу, рурални мозаици,
9. Ознака: **IRI10**, назив: "Пашњаци подсела код Крушедола", тип станишта: степе на лесу, ливаде, панонске шумостепе,
10. Ознака: **IRI11**, назив: "Акумулација Шелевренац (део)", тип станишта: акумулације, ливаде, рурални мозаици,
11. Ознака: **IRI14**, назив: "Пашњаци Велики Зоваљ", тип станишта: степе на лесу, ливаде, шумарци,
12. Ознака: **IRI15**, назив: "Врдничко шипражје", тип станишта: листопадне шуме сувих терена, панонске шумостепе,
13. Ознака: **IRI16**, назив: "Пашњаци и акумулације ка Борковцу", тип станишта: степе на лесу, ливаде, панонске шумостепе, акумулације,
14. У складу са овим Правилником, заштита строго заштићених врста се спроводи забраном коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама. Заштита заштићених дивљих врста се спроводи ограничењем коришћења, забраном уништавања и предузимања других активности којима се наноси штета врстама и њиховим стаништима као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама.

7.3.4. Подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности

На подручју обухвата Просторног плана евидентирана су следећа подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности:

Фрушка Гора RS0000007 - подручје од међународног значаја за очување биолошке разноврсности **EMERALD мреже** - еколошке мреже подручја од посебне важности за заштиту природе (Areas of Special Conservation Interest - ASCI) која укључује подручја од посебног еколошког значаја за угрожене врсте и типове станишта заштићених на основу **Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта** ("Сл. гласник РС - Међународни уговори", бр. 102/2007);

Фрушка Гора и Ковиљско - петроварадински рит - подручје од међународног значаја за биљке (**IPA - Important Plant Area**) издвојена међународним пројектом **Plantlife**;

Фрушка Гора RS019IBA - подручје од међународног значаја за птице (**IBA - Important Bird Area**) издвојена по строгим критеријумима IBA пројекта чији је носилац међународна организација **Bird Life International**;

Фрушка гора - одабрано подручја од међународног значаја за дневне лептире (**PBA - Prime Butterfly Area**).

7.3.5. Еколошка мрежа

Еколошку мрежу у обухвату Просторног плана чине еколошки значајна подручја заједно са еколошким коридорима.

Фрушка гора и Ковиљски рит- део **еколошки значајног подручја** бр. 14. утврђеног **Уредбом о еколошкој мрежи** 05 број 110-9411 /2010-3 од 24.12.2010. („Сл. гласник РС" бр. 102/2010), које обухвата заштићена подручја НП "Фрушка гора" и СРП "Ковиљско-петроварадински рит"; Емералд подручја Фрушка гора и Ковиљско-петроварадински рит; IPA подручја Фрушка гора и Ковиљско - петроварадински рит; IBA подручја Фрушка гора, Ковиљско-петроварадински рит и Дунавски лесни отсек и PBA подручје Фрушка гора.

Еколошке коридоре чине:

- Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја IRI05, IRI06, IRI07 и IRI14 која обухватају Добродолски поток са Кажиновцем, потоком Међеш и Прогарском Јарчином и њихов обалски појас као и графички приказани еколошки коридори који их повезују - регионални еколошки коридор и
- Стејановачки поток са потоком Ровача, Врањаш (Манђелоски поток), поток Кудош, Борковачки поток, поток Јеленце, поток Шелевренац са потоком Контић и њихов обалски појас - идентификовани локални еколошки коридори.

Еколошки коридори садрже остатке природне вегетације и омогућују одвијање миграција и размену генетског материјала између изолованих и/или просторно удаљених станишта. Долине и канали унутар долина представљају станишта насељена водоземцима, гмизавцима и птицама међу којима су и заштићене врсте. Бројност врста и јединки природних вредности показује сезонску варијабилност, са највећим вредностима у периодима миграције појединачних животињских група.

Међе, живице, пољозаштитни појасеви, а понекад и шумски засади, такође могу играти улогу зелених еколошких коридора, а представљају станиште заштићених врста. Еколошке коридоре је потребно одржавати у природном и полуприродном стању.

Заштиту еколошке мреже је потребно је спроводити на основу Уредбе о еколошкој мрежи, којом се обезбеђује спровођење мера заштите ради очувања предеоног и биолошке разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређења заштићених подручја, типова станишта и станишта дивљих врста.

Еколошки значајна подручја и коридори националне еколошке мреже који испуњавају критеријуме Директиве о заштити природних станишта и дивље фауне и флоре (Директива о стаништима) на основу које се идентификују и штите тзв. Посебна подручја очувања (Special Areas of Conservation-SACs) и Директиве о заштити птица (Директива о птицама), на основу које се идентификују и штите тзв. Подручја под посебном заштитом (Special Protection Areas- SPAs), предложиће се за **европску еколошку мрежу НАТУРА 2000** до дана приступања Републике Србије Европској унији.

7.4. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Једна од специфичности општине Ириг су карактеристично и распрострањено културно наслеђе. На територији Општине постоји велики број вредних културно-историјских и верских споменика, градитељског и археолошког наслеђа. Територија Општине са чак осам манастирских комплекса се налази унутар Културног подручја Фрушке горе.

Временска и тематска разноврсност споменика културе на подручју Просторног плана пружа широке могућности за укључивање ове огромне баштине у савремене токове живота и адекватно коришћење простора.

Програм заштите непокретних културних добара на подручју општине Ириг подразумева заштиту: споменика културе, евидентираних културних добара и археолошких налазишта. Споменике културе и културна добра која су у процесу утврђивања (налазе се под предходном заштитом) треба третирати законом прописаним мерама заштите, као и свим потребним сагласностима које прописује закон. Културно добро и добро које ужива претходну заштиту не сме се оштетити, уништити, нити се без сагласности, у складу с одредбама закона, може мењати његов изглед, својство или намена.

Мере заштите споменика културе треба синхронизовати са осталим активностима (туризам, култура, становање итд.), полазећи од основног значаја и карактера сваког појединачног споменика.

Услови заштите непокретног културног наслеђа односе се на опште одреднице и посебне услове очувања, одржавања и коршћења што подразумева очување свих карактеристика на основу којих је утврђено споменичко својство.

Археолошки локалитети

На подручју Просторног плана регистрована су бројна археолошка налазишта (преко 40), од времена палеолита до периода турске владавине у Срему. Постојање већине локалитета утврђено је рекогносцирањем (површинском проспекцијом), а на мањем броју су обављена и археолошка ископавања. Број регистрованих налазишта није коначан, с обзиром на то да се неке врсте археолошких локалитета не манифестују површинским налазима. У зонама археолошких локалитета који су проглашени за непокретна културна добра односно евидентираних археолошких локалитета могуће је извођење грађевинских радова само уз предходно прибављање појединачних мера заштите.

Манастирски комплекси биће дефинитивно истражени у читавом њиховом обиму, укључујући конаке, економске зграде и утврђења. Обавиће се конзерваторско-рестаураторски радови и оствариће се њихово привођење одговарајућим савременим потребама.

За манастирске комплексе утврђују се зоне заштите непокретног културног добра:

- Ужа зона заштите;
- Шира зона заштите са зонама контролисане изградње.

Ужа зона заштите¹ обухвата манастирски комплекс који подлеже највишем степену заштите кроз примену конзерваторских и рестаураторских радова.

Шира зона заштите² обухвата подручје око манастирског комплекса и у њој посебно утврђене просторе контролисане градње објеката за потребе привређивања манастирског братства и потребе туристичке презентације манастира (паркинзи, санитарни чворови, продаја сувенира, приступне саобраћајнице).

Манастирски прњавори - као прилазни коридори, обухваћени су широм зоном заштите како би се избегла неконтролисана градња и сачувала постојећа регулација и спратност објеката.

Сакрални објекти

Насељске цркве ће се уредити у циљу очувања карактеристичних елемената архитектуре, габарита, конструктивних и симболичких елемената екстеријера и ентеријера. Нарочиту пажњу треба дати оним сакралним објектима у којима се налазе значајнији покретни споменици или уметничка дела која нису регистрована као споменици.

Просторна културно-историјска целина насеља

На утврђивање зона заштите непокретних културних добара у насељима и евидентирања зона са амбијенталним вредностима, утицале су пре свега карактеристике првобитне структуре насеља: сачуваност првобитног система парцелације и регулације, улични профили, као и концентрација оригиналних објеката са очуваним аутентичним карактеристикама. Заштитом ових зона чувају се карактеристичне визуре и воде насеља.

Приликом утврђивања локације етно села (Врдник) водити рачуна о вредности постојећих објеката као и могућности преноса етнолошких објеката на ове локације, амбијенталној вредности заштићене зоне, постојећој инфраструктури и могућности одговарајућег саобраћајног повезивања.

Објекти народног градитељства

Објекти профане архитектуре средњег века, остаци градова, кула, утврђења, бедема, биће археолошки истражени, конзервирани, рестаурирани и укључени у мрежу туристичке понуде Општине.

Објекти профане архитектуре новијег доба и амбијенталне целине биће оцењени и ревитализовани у складу са принципима заштите и савременим потребама.

7.5. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

Приликом израде Просторног плана, посебно при планирању организације и уређења простора, у свему су поштовани и уграђени Услови и захтеви за прилагођавање Просторног плана потребама одбране земље, добијени од Министарства одбране Републике Србије, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру, Београд (Пов. број 1550-26/10, од 12.03.2012. године). Саставни део Просторног плана је и Посебан прилог-услови и захтеви у погледу одбране земље и ратних разарања.

У случају непосредне ратне опасности и у рату, све мере цивилне заштите (заштита људи и материјалних добара, померање становништва, збрињавање становништва и др.) спроводиће се у складу са Законом о ванредним ситуацијама и прописима који регулишу ову област.

1 Студија заштите непокретних културних добара - Покрајински завод за заштиту споменика културе - 2003. год.

2 "Предлог заштите простора око непокретних културних добара" - Елаборат Завода за заштиту природе Републике Србије Студија заштите непокретног културног наслеђа за потребе израде просторног плана - Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица

Планским решењима, у зонама забрањене градње, може се приступити након подношења појединачних захтева (захтева инвеститора) и добијања позитивног мишљења од Министарства одбране Републике Србије.

7.6. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

Заштита од елементарних непогода подразумева планирање простора у односу на могуће природне и друге појаве које могу да угрозе здравље и животе људи или да проузрокују штету већег обима на простору за који се Просторни план ради, као и прописивање мера заштите за спречавање елементарних непогода или ублажавање њиховог дејства. При утврђивању просторне организације насеља приликом зонирања (размештај виталних објеката), прописивања урбанистичких параметара за поједине зоне, планирања мреже саобраћајница и остале инфраструктуре, потребно је поштовати опште принципе заштите од елементарних непогода и природних катастрофа, у мери у којој то просторна организација насеља дозвољава.

Законом о ванредним ситуацијама установљене су обавезе, мере и начини деловања, проглашавања и управљања у ванредним ситуацијама. Општи принципи управљања ризиком од елементарних непогода и технолошких удеса односе се на:

- планирање и имплементацију превентивних мера заштите;
- приправност и правовремено реаговање;
- санирање последица.

На подручју Просторног плана континуирано ће се спроводити мере заштите и одбране од елементарних непогода, које настају као последица климатских, орографских и сеизмичких карактеристика на овом простору.

На основу сеизмичке рејонизације Републике Србије, која се односи на параметре максималног интензитета земљотреса за повратни период од 100 и 200 година, подручје општине се налази у зони могуће угрожености **земљотресом** јачине 7°MCS и 8°MCS за повратни период од 100 година, односно 8°MCS за повратни период од 200 година.

Због могућности појаве земљотреса овог интензитета потребно је код изградње и пројектовања објеката применити Правилник о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима ("Службени лист СФРЈ", бр. 31/81, 49/82, 29/83, 21/88 и 52/90).

На деловима територије где су **потенцијална клизишта** пре градње извршити испитивање носивости земљишта и израдити елаборат геомеханичким својствима тла.

На деловима територије где су **евидентирана (активна) клизишта**, забрањује се свака градња објеката, или било каква активност која би у случајевима трусног померања тла могла да допринесе увећању штетних ефеката.

За заштиту од **града** Републички хидрометеоролошки завод је развио систем одбране од града и у ту сврху је на подручју општине изграђено 4 (четири) противградне станице са којих се током сезоне одбране од града испаљују противградне ракете. У пречнику од 100 m од противградних станица није дозвољена градња нових објеката без сагласности Републичког хидрометеоролошког завода Србије.

Основне мере заштите од јаких **ветрова** су углавном дендролошке мере, које су планиране као ветрозаштитни појасеви одговарајуће ширине уз саобраћајнице, канале и као заштита пољопривредног земљишта.

Настајање **пожара**, који могу попримити карактер елементарне непогоде не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите. Ризик од појаве пожара умањиће се просторно-планским мерама заштите. Шумске састојине ће бити уређене тако да ће се створити услови за ефикасну просторну заштиту, а посебним мерама заштите штитиће се пољопривредно земљиште.

Основне смернице за даљу разраду овог Просторног плана је да се у одговарајућим урбанистичким плановима дефинишу одређени параметри који ће обезбедити пожарну безбедност, као што су: растојање регулационе и грађевинске линије, висина објекта (спратност), ширина саобраћајница са могућношћу планирања зелених појасева, прилази објектима (поготово блоковског типа) и окретнице за ватрогасна возила, равномеран распоред хидрантске мреже за потребе гашења пожара и др.

Да би се у потпуности елиминисао **утицај сувишних спољних и подземних вода**, неопходно је реализовати планиране мере заштите, као што су изградња недостајуће каналске мреже и обезбеђење услова за одржавање и заштиту свих водопривредних објеката, у складу са законом.

Уређење бујичних токова и санирање појава ерозије вршиће се применом техничко – биолошких мера, нарочито у горњем делу појединих сливова.

На подручју Просторног плана, а и шире, не постоје **радиоактивне материје** у количини која би могла изазвати акциденте типа елементарне непогоде.

II ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

1.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

У обухвату Просторног плана пољопривредно земљиште заузима око 14 417,67 ha, или око 62,63 % површине Општине. Пољопривредно земљиште се користи за пољопривредну производњу (њиве, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци). Ово земљиште је углавном у приватном власништву са мањим индивидуалним парцелама. Обрадиво пољопривредно земљиште јесу: њиве, вртови, воћњаци, виногради и ливаде.

Пољопривредно земљиште се користи за пољопривредну производњу и не може се користити у друге сврхе осим у случајевима и под условима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту, Просторним планом и урбанистичким плановима.

Изузетно, коришћење обрадивог пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе може да се врши ако то захтева општи интерес, у складу са прописима, и када је то неопходно за потребе одбране и то првенствено на земљишту слабијег бонитета.

Обрадиво пољопривредно земљиште не може да се уситњава на парцеле чија је површина мања од 0,5 ha, односно на земљиштима која су уређена комасацијом, парцела не може да буде мања од 1,0 ha.

Пољопривредно земљиште које је коришћено за експлоатацију минералних сировина или друге намене које нема трајни карактер приводи се одговарајућој намени, односно оспособљавању за пољопривредну производњу по пројекту рекултивације пољопривредног земљишта.

Пашњак се може привести другој култури само под условом да се тиме постиже рационалније и економичније коришћење земљишта.

На коришћење пашњака у државној својини који су враћени селима на коришћење примењује се закон којим се уређује враћање утрина и пашњака селима на коришћење.

У Просторни план су уграђена правила уређења и изградње на пољопривредном земљишту, односно начин и услови под којим се може вршити промена намене пољопривредног земљишта у другу врсту земљишта (најчешће у грађевинско). На пољопривредном земљишту је забрањена изградња. Дозвољена је изузетно:

- Када то захтева општи интерес (изградња путева, са припадајућим површинама и објектима, изградња водопривредних објеката, енергетских објеката, објеката за коришћење обновљивих извора енергије, комуналних објеката, ширење насеља и сл), уз плаћање накнаде за промену намене, у складу са Просторним или урбанистичким планом;
- За експлоатацију минералних сировина и одлагање јаловине, пепела, шљаке и других опасних и штетних материја на пољопривредном земљишту, као и изградња рибњака на обрадивом пољопривредном земљишту, одобрење може да се изда ако је претходно прибављена сагласност Министарства пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде;
- За изградњу објеката за потребе пољопривредног газдинства и обављања примарне пољопривредне производње и складиштења производа, уз обезбеђивање услова заштите животне средине (носилац пољопривредног газдинства обавља сточарску, живинарску, воћарску или виноградарску производњу, односно узгој рибе, односно обавља друге облике пољопривредне производње: гајење печурака, пужева, пчела и др.).

Када се приступа радовима на обрадивом пољопривредном земљишту, којима се то земљиште трајно или привремено приводи другој намени (грађевинско), инвеститор плаћа накнаду у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

Евентуална изградња објеката који прате експлоатацију нафте и гаса (сабирни системи, приступни путеви и сл.), вршиће се на истражном, односно експлоатационом простору. Простори, објекти и постројења која служе за експлоатацију минералних одређују се на основу решења Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине и општине, у складу са овим Просторним планом. Ако се планирани простор за експлоатацију минералних сировина налазе на пољопривредном земљишту, уз захтев за издавање одобрења за експлоатацију минералних сировина подноси се и сагласност Министарства пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде за промену намене пољопривредног земљишта у сврху експлоатације минералних сировина.

На просторима намењеним експлоатацији минералних сировина може се почети са радовима на основу одобрења за експлоатацију, коју издаје надлежни Секретаријат, техничке документације за извођење рударских радова, одобрења за извођење рударских радова и других услова, у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима. Експлоатација минералних сировина врши се на експлоатационом пољу. Експлоатационо поље обухвата простор у коме су истражене и оверене билансне резерве минералних сировина, као и простор предвиђен за јаловишта и за изградњу објеката одржавања, водозавода и других објеката, а ограничено је одговарајућим линијама на површини или природним границама, и простире се неограничено у дубину земље.

На просторима где је завршена експлоатација минералних сировина мора се извршити рекултивација и ревитализација земљишта у свему према напред наведеном пројекту рекултивације, а у складу са о Законом о рударству и геолошким истраживањима.

Претварање необрадивог у обрадиво пољопривредно земљиште и побољшање квалитета обрадивог пољопривредног земљишта је један од приоритетних циљева. Пољопривредно земљиште се може пошумити без обзира на катастарску класу, по претходно прибављеној сагласности Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства, а на основу Закона о пољопривредном земљишту.

У циљу заштите пољопривредног земљишта од штетног дејства ерозија изазване ветром (еолска ерозија), примењују се противерозионе мере које обухватају сађење вишегодишњих дрвенастих биљака или подизање и гајење ваншумског зеленила у виду пољозаштитних појасева.

На пољопривредном земљишту које је у саставу ловишта могу се подизати и ловне ремизе ради заштите дивљачи. Ловне ремизе су једногодишњи или вишегодишњи засади на мањим површинама који пружају уточиште, заклон и исхрану дивљачи.

Једногодишње ремизе се могу заснивати од различитих група једногодишњих биљака (легуминозе, влатасте траве, коренасто-кртоласте биљке), а вишегодишње од мешовитих вишеспратних дрвенастих врста, у зависности од услова средине.

Пољопривредно земљиште на подручју Националног парка "Фрушка гора"

Коришћење пољопривредног земљишта у оквиру Националног парка "Фрушка гора" и заштитне зоне је условљено прописаним режимима заштите. У режиму заштите III степена у Националном парку "Фрушка гора" дозвољена је пољопривредна производња усклађена са функцијама Националног парка (воћарство, виноградарство, лековито биље, производња здраве хране, пчеларство и др.).

1.2. ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

У обухвату Просторног плана је укупно 4 754,44 ха шумског земљиште, односно 20,64% површине Општине.

Под шумским земљиштем, у складу са Законом о шумама, подразумева се земљиште на коме се гаји шума, или земљиште на коме је због његових природних особина рационалније да се гаји шума, као и земљиште које је просторним, односно урбанистичким планом намењено за шумску производњу. Дрвореди, шумски расадници паркови у насељеним местима, као и групе шумског дрвећа које чини целину на површини до пет ари, не сматрају се шумама.

Шуме треба да остваре заштитне, културно-социјалне и производне функције, а заштитно зеленило превасходно заштитну функцију. Како би се постигли задати циљеви и оствариле основне функције шума и заштитног зеленила потребно је:

- Шумско земљиште користити у складу са његовим биолошким капацитетима;
- Организовати трајну максималну шумску производњу;
- Очувати постојеће шуме, шумско земљиште и заштитно зеленило и унапредити њихово стање;
- Санирати изразито лоша узгојна стања (деградирана, разређена и др.), као и зреле и презреле састојине са присутним деструктивним процесима дрвне масе;
- Заштитити шуме од негативног деловања и успоставити стабилност шумских екосистема;
- Подизати заштитне имисионе шуме у граничним зонама индустријских постројења и саобраћајница;
- У складу са Конвенцијом о биолошкој разноврсности избегавати коришћење инвазивних врста, ради очувања биодиверзитета;
- Формирати заштитно зеленило уз радне комплексе у атару, на површинама за рекултивацију (напуштене депоније, деградирано земљиште), у зонама кућа за одмор и рекреацију;
- Остварити подизање заштитних појасева на око 2% територије Општине на деловима простора уз канале, путне коридоре и у оквиру пољопривредног земљишта, са циљем побољшања микроклиматских услова повећања приноса у пољопривреди и укупне шумовитости Општине. Ови заштитни појасеви уколико су већи од 5 а ће се сматрати шумом;
- Шуме и заштитно зеленило повезати у систем зелених површина који ће омогућити јачање укупног биоэколошког система;

Шумама и шумским земљиштем у државној својини на подручју обухвата Просторног плана, газдоваће се на основу планских докумената (План развоја шумског подручја, План развоја шума у Националном парку, основа газдовања шумама, годишњи план газдовања шумама, извођачки пројекат газдовања шумом). Заштитним појасевима и шумама које су настале пошумљавањем голети, газдоваће правно лице чији је оснивач Република Србија, АПВ, односно јединица локалне самоуправе које испуњавају услове прописане Законом о шумама. Овим шумама ће се, такође, газдовати на основу планских докумената. Шумама у приватној својини газдоваће се на основу програма газдовања приватним шумама. Основе доноси сопственик шума, односно корисник шума уз сагласност надлежног органа АП Војводине. Програм доноси надлежни орган на територији АП Војводине.

Основе и програми се доносе за период од десет година. Спровођење основа и програма газдовања шумама обезбедиће се годишњим извођачким планом газдовања. План развоја, основе и програми морају бити међусобно усаглашени.

Газдовање шумама, у смислу Закона о шумама подразумева скуп усаглашених стручно-научних, техничко-технолошких, економских, организационих и друштвених активности које се у одређеном периоду предузимају у шуми ради њене заштите, одржавања, унапређивања и коришћења.

Корисници шума су дужни да:

- Газдовање шума прилагођавају начину газдовања високим шумама као основном облику гајења шума, условима средине, биолошким особинама врста дрвећа, стању и функцији шума;
- Шумско-узгојним и др. мерама обезбеђују природни начин обнављања шума;
- Примењују мере неге (чишћење и прореде) и мере заштите шума;
- Преводне ниске и деградиране шуме и шикаре у високе шуме;
- Пошумљавају стара сечишта, пожаришта, површине оголене деловањем природних чинилаца, биљних болести и других узрочника;
- Шумска земљишта штите од даље деградације и ерозије и приводе шумској производњи;
- Избор врста дрвећа за пошумљавање прилагоде еколошким условима подручја уз већу примену аутохтоних врста;
- Газдовање шумама ускладе са специфичним потребама свих делова шума који су под посебним режимима заштите као природне вредности.

Корисници шума су дужни да изврше пошумљавање површина на којима није успело пошумљавање и подмлађивање, као и површина на којима је извршена бесправна сеча и крчење шума. У шумама које се природно обнављају чиста сеча се врши у доба мировања вегетације.

Крчење шума може се вршити ради промене врсте дрвећа или узгојних облика шуме, подизања шумских плантажа и расадника, отварања шумских просека, изградње шумских саобраћајница и других објеката који служе газдовању шумама и којима се обезбеђује унапређење и коришћење у случајевима утврђеним Просторним планом, као и код спровођења комасације и арондације пољопривредног земљишта. У другим случајевима за крчење шума се плаћа надокнада. Чиста сеча, ако није одобрена као редовни вид обнављања шума, може да се врши у складу са Законом о шумама.

У шумама је забрањена сеча ретких и угрожених врста дрвећа као и сакупљање плодова и биља који су посебним прописом заштићени. Сакупљање шумских плодова, лековитог и др. биља, коришћење камена, песка, шљунка, хумуса као и пчеларење, испаша стоке и жирење могу да се врше уз одобрење корисника шума.

Корисници шума су дужни да предузимају мере заштите од пожара, других елементарних непогода, биљних болести, штеточина и других штета као и мере неге шумских засада. Уређење и опремање ловишта и шумског земљишта ће се вршити у складу са ловном и шумском основном. На шумском земљишту у државној и друштвеној својини које је дато у закуп не може се вршити изградња.

Правила уређења ловишта

На пољопривредном, шумском и водном земљишту које је у саставу ловишта могу се: градити ловно-техничких објекти, постављати ограде ради заштите и лова дивљачи, градити ловно-производне објекте, фарме за производњу фазанске дивљачи, подизати ловне ремизе ради заштите дивљачи.

Ловне ремизе су једногодишњи или вишегодишњи засади на мањим површинама који пружају уточиште, заклон и исхрану дивљачи. Ремизе се могу подизати на оним местима у ловишту где нема природних површина које могу да пруже заштиту дивљачи. Једногодишње ремизе заснивати од различитих група једногодишњих биљака (легуминоза, властистих трава или коренасто-кртоластих биљака).

Вишегодишње ремизе подизати од мешовитих вишеспратних дрвенстих врста у зависности од услова средине. Вишегодишње ремизе ће сем стварања бољих услова за заштиту дивљачи, имати економску функцију (кроз пласман дрвне масе) и већу концентрацију дивљачи на малом простору.

На водном земљишту које је у саставу ловишта могу се градити само ловно-техничких објекти.

У оквиру саобраћајних коридора, специјалним техничко-технолошким решењима, тз. еколошким прелазима, омогућити несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња на основу Правилника о специјалним техничко-технолошким решењима која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња ("Службени гласник РС" број 72/10).

Зона забране лова дефинисана је у полупречнику од 1500m у складу са посебним условима. Ова зона се мора видљиво обележити знацима упозорења.

1.3. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

У складу са Законом о водама, воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра.

Водно земљиште користи се на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају права других, и то за:

- изградњу водних објеката и постављање уређаја намењених уређењу водотока и других вода;
- одржавање корита водотока и водних објеката;
- спровођење мера заштите вода;
- спровођење заштите од штетног дејства вода;
- остале намене, утврђене Законом о водама.

На водном земљишту забрањена је изградња. Дозвољена је изузетно у следећим случајевима:

- изградња објеката у функцији водопривреде, одржавања водотока,
- изградња објеката инфраструктуре у складу са просторним или урбанистичким планом,
- изградња објеката за наутуку, туризам и рекреацију на основу урбанистичког плана,
- изградња објеката за експлоатацију речног материјала.

На водном земљишту се могу подизати заштитни појасеви уз канале и водотоке у складу са условима водопривреде и надлежне институције за заштиту природе, који треба да буду део мреже заштитних појасева на територији Општине.

1.4. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ

Грађевинско земљиште у обухвату Просторног плана чине грађевинска подручја 12 насеља и грађевинско земљиште ван грађевинских подручја насеља, које је изграђено или је овим Просторним планом предвиђено за изградњу.

1.4.1. Грађевинско подручје насеља

Грађевинско подручје насеља **Ириг** је дефинисано Генералним планом Ирига ("Службени лист општина Срема", бр.11/2005). Овим Просторним планом дате су смернице за израду плана генералне регулације насеља.

Грађевинско подручје насеља **Врдник** је дефинисано Урбанистичко уређајном основом насеља Врдник ("Службени лист општина Срема", бр. 9/94 и 24/03). Даље уређење дефинисаће се израдом Плана генералне регулације насеља Врдник за који се овим Просторним планом дају смернице.

Грађевинско подручје насеља **Јазак** је дефинисано Урбанистичко уређајном основом насеља Јазак ("Службени лист општина Срема", бр. 1/95 и 24/03). Овим Просторним планом дате су смернице за израду плана генералне регулације насеља.

До израде Законом и овим Просторним планом прописаних планова генералне регулације, ако нема промене у регулацији, услови за уређење и изградњу на грађевинском земљишту у грађевинском подручју насеља Ириг, одвијаће се према ГП Ирига, у грађевинском подручју насеља Врдник одвијаће се према Урбанистичком уређајном основом насеља Врдник, а у грађевинском подручју насеља Јазак одвијаће се према и Урбанистичком уређајном основом насеља Јазак, уколико нису у супротности са овим Просторним планом.

За остала насеља **Велика Ремета, Гргетег, Добродол, Крушедол Прњавор, Крушедол Село, Мала Ремета, Нерадин, Ривица и Шатринци** границе грађевинских подручја, уређење насеља и правила грађења су дефинисани овим Просторним планом кроз шематски приказ.

1.4.1.1. Граница грађевинског подручја насеља

Опис границе грађевинског подручја насеља Велика Ремета

Опис границе грађевинског подручја насеља Велика Ремета почиње тачком број 1 која се налази на тремеђи парцела број 114, 387 и 384. Од ове тачке граница иде у правцу југа пратећи источну међу парцеле 114 до тачке број 2 на тремеђи парцела 114, 323 и 385.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи јужну међу парцеле 385, потом сече парцелу 1208 и даље прати северну међу парцеле 314 до тачке број 3 на тремеђи парцела 310, 314 и 3313.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи источну међу парцела 314, 319 сече парцелу 1210, даље прати источну међу парцеле 545, сече парцелу 1200 и даље прати источну међу парцеле 543 до тачке број 4 на тремеђи парцела 543, 542 и 544.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи северну међу парцеле 644, а потом јужну међу парцеле 117, 110 и 111 до тачке број 5 на тремеђи парцела 111, 112 и 450.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи јужну , а потом источну међу парцеле 112, даље се ломи и прати јужну међу парцела 112 и 80 до тачке број 6 на тремеђи парцела 80, 433 и 1231.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи западну међу парцеле 80, а потом се ломи и пратећи северну међу парцеле 1231, а потом северну и источну међу парцеле 404 долази до тачке број 7 на тремеђи парцела 428, 60 и 404.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи северозападну међу парцела 60, 113, 56, 57, 53, 44, 115, 5, 4, 2, 1 и 114 где долази до тачке број 1, почетне тачке описа.

Опис границе грађевинског подручја насеља Гргетег

Опис границе грађевинског подручја насеља Гргетег почиње тачком број 1 на тремеђи парцела 807,151/1 и 1. Од ове тачке граница иде у правцу југа пратећи западну међу парцела 807 и 815 до тачке број 2 на четворемеђи парцела 815, 320, 308 и 27.

Након тачке број 2 граница иде у правцу југозапада пратећи северозападне међе парцела 308 и 806 до тачке број 3 на тремеђи катастарских парцела 143/3, 806 и 769.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи јужну међу парцеле 143/3 и 142 до тачке број 4 на четворемеђи парцела 142, 767, 142 и 768.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточне међе парцела 767, 810, 462, 461 и 442 до тачке број 5 на тромеђи парцела 442, 382 и 95.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи јужне међе парцела 382, 153, 152, 150/2, 151/2 и 151/1 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Опис границе грађевинског подручја насеља Добродол

Опис границе грађевинског подручја насеља Добродол почиње тачком број 1 на четворомеђи парцела 76, 576, 332 и 1. Од тачке број 1 граница иде у правцу истока пратећи северну међу парцеле број 1 до тачке број 2 на тромеђи парцела број 1, 332, и 333.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи источну међу парцела број 1, 3, 77, 6, 9, 78, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 80, 28, 33 и 35 до тачке број 3 на тромеђи парцела 35, 539 и 540.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи јужне међе парцела 35, 76 и 36 до тачке број 4 на тромеђи парцела 36, 463 и 458.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи западне међе парцела број 36, 37, 38, 39, 43, 81, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 82, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74 и 75 до тачке број 5 на тромеђи парцела 75, 412 и 565.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу истока пратећи северне међе парцела број 75 и 76 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Опис границе грађевинског подручја насеља Крушедол Прњавор

Опис границе грађевинског подручја насеља Крушедол Прњавор почиње тачком број 1 на тромеђи парцела 54, 979/1 и 2065. Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока пратећи западну међу парцеле број 2065 до тачке број 2 на тромеђи парцела број 340, 2065, и 2071/2.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југоистока и југозапада пратећи западну међу парцела 2065, 2079, 1061, 1062, 1063, 1066, а потом северозападну међу парцела 1077, 1078, 1079, 1080, 1081 и 1082 до тачке број 3 на тромеђи парцела 1082, 333 и 2072.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу број 3 југозапада пратећи северну међу парцела 2072 и 2071/1 до тачке број 4 на тромеђи парцела 1071/1, 1085/1 и 2066.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу парцеле 2066 у дужини од око 249,0 m до тачке број 5 на међи парцеле 2066.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу североистока секући парцелу 1086/1 паралелно југоисточној међи парцеле 1086/1 до тачке број 6 на североисточној међи парцеле 1086/1.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу парцеле 1086/1 до тачке број 7 на тромеђи парцела 1086/1, 1086/2 и 200.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи јужну међу парцеле 1086/2, а потом секући парцелу 1086/1 до тачке број 8 на источној међи парцеле 2066.

Након тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи западну међу парцеле 1086/1, потом сече парцелу 2064, ломи се и иде у правцу североистока пратећи северну међу парцеле 2064 и даље се ломи и иде у правцу северозапада у дужини од око 113,0 m пратећи југозападну међу парцеле 938/1, поново се ломи и сече парцеле 938/1 и 938/3 до тачке број 9 на тромеђи парцеле 943, 942 и 938/3.

Од тачке број 9 граница се ломи и иде у правцу југоистока, а потом североистока пратећи источну међу парцеле 938/3, а потом југоисточне међе парцела 943, 944, 945, 946, 947, 2063, 948, 961, 962, 963, 964, 965, 967, 969 и 972 до тачке број 10 на четворомеђи парцела 30, 972, 974 и 975.

Након тачке број 10 граница се ломи и иде у правцу југа, а потом североистока пратећи источну међу парцеле број 30, а потом јужну међу парцела 978/2, 979/2 и 979/1 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Опис границе грађевинског подручја насеља Крушедол Село

Опис грађевинског подручја насеља Крушедол Село почиње тачком број 1 на тремеђи парцела број 839/3, 839/1 и 2092, од ове тачке граница иде у правцу југоистока пратећи северну међу парцеле 2092 и 1098 у дужини од око 40,0 m до тачке број 2 на међи парцеле 1098.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југоистока секући парцелу 1098 до тачке број 3 на североисточном прелому међе парцеле број 2.

Од тачке број 3 граница наставља у правцу југоистока пратећи југозападну међу парцеле 1098 до тачке број 4 на тремеђи парцела 1098, 1094/1 и 1094/2.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу истока секући парцелу 1098, паралелно јужној међи парцеле 1098 до тачке број 5 на југозападној међи парцеле 2094.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи југозападну међу парцеле 2094, сече парцелу 2066, прати југозападне међе парцела 1821/2 и 1821/1 до тачке број 6 на тремеђи парцела 1821/2, 1822 и 1821/95.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи северну међу парцеле 1822 и 1821/1 до тачке број 7 на југозападном прелому међе парцеле 1821/65.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу југозапада секући парцелу 1821/1, а потом пратећи западну међу парцеле 1821/1 до тачке број 8 на тремеђи парцела 1789, 2102 и 1821/1.

Након тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи јужне и југоисточне међе парцела 1783, 1784, 433, 341, 343, 345, 346, 347, 427, 1500, 1499, 372, 446, 425 и 426 до тачке број 9 на тремеђи парцела 426, 2069 и 1137.

Од тачке број 9 граница се ломи и иде у правцу севера и северозапада пратећи источне међе парцела 1137, 1136, 1135, 1134, 1132, 1131, 1130, 1129, 1128, 1127, 1126, 1124, 1121, 1122, 1123 и 2070 до тачке број 10 на четворемеђи парцела 2070, 1119249 и 444.

Након тачке број 10 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи источне међе парцела 1119, 1118, 1117, 1116, 1115, 1114, 1107, 1106, 1105, 1103, 1102, 1101, 1100 и 1099 до тачке број 11 на тремеђи парцела 1099, 219 и границе катастарске општине.

Од тачке број 11 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи границу катастарске општине до тачке број 12 на тремеђи парцела 2062, 427 и границе катастарске општине.

Након тачке број 12 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи северну међу парцела број 427, 174, 429, 89, 90 и 432 до тачке број 13 на четворемеђи парцела 432, 88, 838 и 839/1.

Од тачке број 13 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи источну међу парцеле 839/1 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Опис границе грађевинског подручја насеља Мала Ремета

Опис границе грађевинског подручја насеља Мала Ремета почиње тачком број 1 на међи парцела 1258 и 1429, од ове тачке граница иде у правцу истока секући парцелу 1258, затим пратећи северну међу парцеле 1257, а потом опет секући парцелу 1258 долази до тачке број 2 на међи парцела 1258 и 1229.

Од тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи источну међу парцела 1258, 1254, 117, сече парцелу 1402 до тачке број 3 на тремеђи парцела 1402, 116 и 114/2.

Након тачке број 3 граница прати источну међу парцела 116, 115, 112, 110, 104, 102, 95, сече парцеле 90 и 86, прати источну међу парцеле 85/3, даље сече парцеле 82 и 79, а потом прати источне међе парцела 76, 73, 69/1, 67, 62, 57, 53, 50/2, 48, 45, 36/1, 35/2, 32, 29, 27, 24, сече парцелу 1407, даље прати источну међу парцела 18, 13, 10, 3, 1/2, 1/4, 1/3, 1/1 до тачке број 4 на тремеђи парцела 1/1, 1004/8 и 5.

Од тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу истока пратећи северну међу парцеле 1004/8 и 1004/1, а потом се ломи и иде у правцу југа пратећи источну међу парцеле 1004/1 у дужини од око 191,0 m до тачке број 5 на међи парцела 1004/1 и 1076.

Након тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу запада секући парцеле 1004/1 и 1415, а потом прати северну међу парцеле 1000/5, до тачке број 6 на тромеђи парцела 1000/5, 1428 и 1000/1.

Од тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи источну међу парцеле 1428 у дужини од око 97,0 m до тачке број 7 на источној међи парцеле 1428.

Након тачке број 7 граница се ломи иде у правцу запада секући парцелу 1428, а потом прати јужну међу парцеле 226/21 до тачке број 8 на тромеђи парцеле 226/21, 226/22 и 232.

Од тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи источне међе парцела 232, 235, 236/1 и 236/2 до тачке број 9 на четворомеђи парцела 226/16, 226/17, 236/2 и 237/1. Након тачке број 9 граница се ломи и иде у правцу истока пратећи северну међу парцеле 226/17, а потом се ломи и иде у правцу севера пратећи источну међу парцела број од 226/16 до парцеле број 226/1, а даље се ломи иде у правцу запада, а потом севера, пратећи источну међе парцела 262, 260, 190, 183, 174, 158, 134 и северну међу парцеле 133 до тачке број 10 на четворомеђи парцела 133, 1406, 132 и 124.

Након тачке број 10 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи западну међу парцеле 1406 до тачке број 11 на тромеђи парцела 1406, 124 и 119.

Од тачке број 11 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи северну међу парцела 118/2, а потом се ломи и пратећи источну међу парцеле 1429 иде у правцу севера до тачке број 1 почетне тачке описа.

Опис границе грађевинског подручја насеља Нерадин

Опис границе грађевинског подручја насеља Нерадин почиње тачком број 1 која се налази на четворомеђи катастарских парцела број 58, 385, 1795 и 3880/1. Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока пратећи западну међу парцеле 3808/1 део тачке број 2 на тромеђи парцела број 240, 241 и 3808/1.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу североистока секући парцелу 3808/1, даље прати међу парцеле 1761 са северне стране, а потом скреће на југ пратећи источне међе парцела 1761, 1759, 1758/2, 1757, 1752, 1751, 1747, 1746 и 1744 до тачке број 3 на тромеђи парцела 1744, 1741 и 1740.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи јужну међу парцеле 1744, даље сече парцелу 3808/1, а потом прати јужне међе парцела 269 и 382 до тачке број 4 на четворомеђи парцела 382, 314, 316 и 3727.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи југозападну међу парцеле 3727 до тачке број 5 на тромеђи парцела 3727, 3728 и 2676.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи јужну међу парцеле 3728, а потом сече парцелу 3732 до тачке број 6 на југозападној међи парцеле 3732.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну и северну међу парцеле 2670 и 3803 до тачке број 7 на тромеђи парцела 3803, 1985/2 и 302.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи западне међе парцела 302, 301, 300, 299, 297, 296, 295, 294, 293 и 291 до тачке број 8 на четворомеђи парцела 1960, 3802, 394 и 291.

Након тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи западну међу парцела 394, 195 и 393 до тачке број 9 на петомеђи парцела 151, 393, 3785, 1943 и 1942.

Од тачке број 9 граница наставља у правцу севера пратећи западну међу парцела 151, 150, 149, 148, 146 и 144 до тачке број 10 на четворомеђи парцела 144, 1926, 1924 и 1925. Након тачке број 10 граница се ломи и иде у правцу североистока, а потом северозапада пратећи западне међе парцела 144, 392, 120, 118, 116, 114, 112, 110 и 109 до тачке број 11 на тромеђи парцела 109, 1823 и 1803/2.

Након тачке број 11 граница се ломи и иде у правцу истока пратећи северну међу парцела 109, 383 107, 391, 104, 382, 103, 389 и 1 до тачке број 12 тромеђи парцела 1340, 1339 и 1.

Од тачке број 12 граница иде у правцу североистока сече парцеле 1340, 3743 и 1341 до тачке број 13 на тромеђи парцела 1341, 1344 и 1343.

Након тачке број 13 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи источну међу парцеле 1341 до тачке број 14 на четворомеђи парцела 1341, 1342, 57 и 56.

Од тачке број 14 граница се ломи и иде у правцу истока пратећи северну међу парцела 57, 384 и 58 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Опис границе грађевинског подручја насеља Ривица

Опис грађевинског подручја насеља Ривица почиње тачком број 1 на тромеђи парцела број 3819, 1102/17, 1102/44, од ове тачке граница иде у правцу истока, а потом југоистока пратећи западну међу парцеле 1102/44 до тачке број 2 на тромеђи парцела 1102/44, 1102/46 и 1102/41.

Након тачке број 2 граница наставља у правцу југоистока пратећи западну међу парцела 1102/46, сече парцелу 3826/1 и наставља у правцу југоистока пратећи западне међе парцела 1376/1, 1375, 1428, 1430, 1431, 1433, 1435, 1438 до тачке број 3 на тромеђи парцела 1437, 1341 и 3830.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи источну међу парцеле 3830 до тачке број 4 на тромеђи парцела 1322, 3830 и 3829.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу североистока, а потом југоистока пратећи северне и источне међе парцела 3829, 3828 до тачке број 5 на југозападној међи парцеле 1304.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу истока пратећи јужну међу парцеле 1304, даље сече парцелу 1105, а потом се ломи и иде источном међом парцеле 1105, иде у правцу југозапада и југоистока до тачке број 6 на источној међи парцеле 1105 на око 400,0 m северно од тромеђе парцела 3831, 1105 и границе катастарске општине.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи источну међу парцеле 1105 до тачке број 7 на око 183,0 m северно од тромеђе парцела 3831, 1105 и границе катастарске општине.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу југозапада секући парцелу 1105 и 3831 до тачке број 8 на западној међи парцеле 3831.

Након тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи западну међу парцеле 3831, а потом сече парцелу 1728 до тачке број 9 на тромеђи парцела 1728, 2079 и 2077.

Од тачке број 9 граница се ломи и иде у правцу запада, а потом северозапада пратећи јужну међу парцелу 2077, а потом западне међе парцела 2077, 2073, 2072, 2068, 2065/2, 2065/1 и 2058, до тачке број 10 на тромеђи парцела 2052, 2058 и 3834.

Након тачке број 10 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи југозападну међу парцеле 3834 до тачке број 11 на четворомеђи парцела 3834, 1856, 1721 и 1722.

Од тачке број 11 граница иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу парцеле 1856, 1872, 1876, 1878, 1879, 1881, 1883, 1887 и 1908 до тачке број 12 на тромеђи парцела 1908, 1895 и 3825/1.

Након тачке број 12 граница се ломи и иде у правцу североистока секући парцелу 3825/1, а потом обухватајући парцелу 1186/1 долази до тачке број 13 на тромеђи парцела 1186/1, 1187/1 и 3821.

Од тачке број 13 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи југозападну међу парцеле 3821 до тачке број 14 на међи парцеле 1196.

Након тачке број 14 граница се ломи и иде у правцу североистока секући парцелу 3821, а потом прати северозападну међу парцела 1237/2, 1236, 1235, 1234/3, 1234/2, 1234/1, сече парцелу 3820/1 даље прати северозападну међу парцела 1250/1, 1250/2, 1259, 1260/1, 1260/2 сече парцеле 1011, 1012, 1013, 1014, 1261 и 3819 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Опис границе грађевинског подручја насеља Шатринци

Опис границе грађевинског подручја насеља Шатринци почиње тачком број 1 на тромеђи парцела 1/1, 329 и 1375. Од тачке број 1 граница иде у правцу југа пратећи западне међу парцела 329 и 328 до тачке број 2 на тромеђи парцела 328, 1/1 и 147.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу истока, а затим југоистока пратећи западне међе парцела 1382, 895/1, 895/2, 896, 1383, 894, 893, 892, 891, 887, 886, 881, 880, 877, 876, 875, 879, 874, 872, 871, 870, 889, 863, 862, 861, 855, 854, 852, 851,

850, 849, 848, 847, 846, 845, 844, 843, 842, 841, 840, 839, 838, 837, 836, 835, 834 и 833 до тачке број 3 на тромеђи парцела 252, 839 и 832.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи јужну међу парцела 252 и 255 до тачке број 4 на четворомеђи катастарских парцела 255, 814/2, 1374 и 228.

Од тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи југозападну међу парцеле 1374 до тачке број 5 на тромеђи катастарских парцела 1374, 1179 и 814/2.

Након тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи југоисточну међу катастарске парцеле 814/2 до тачке број 6 на тромеђи катастарских парцела 1180, 814/2 и 1372.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи источну међу парцела 1372, 722, 716, 792, 790, 789, 788, 786, 784 и 1372 до тачке број 7 на четворомеђи парцела 1372, 44, 43 и 253.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северне међе парцела 1372, 778, 777 и 776 до тачке број 8 на тромеђи парцела 776, 37 и 770.

Након тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи источну међу парцеле 770, 1378 и 1380 до тачке број 9 на тромеђи парцела 34, 347 и 1380.

Од тачке број 9 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи јужне међе парцела 347, 348 и 1371 до тачке број 10 на тромеђи парцела 1371, 253 и 33.

Након тачке број 10 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи источну међу парцеле 1371 до тачке број 11 на тромеђи парцела 22, 1371 и граница катастарске општине.

Од тачке број 11 граница се ломи и иде у правцу истока пратећи северне међе парцела 22, 21, 20, 256, 19/1, 11/1, 255,1/2 и 1/1 до тачке број 1 почетне тачке описа.

1.4.2. Грађевинско земљиште ван границе грађевинског подручја насеља

Грађевинско земљиште ван грађевинских подручја насеља у обухвату Просторног плана чини: зоне кућа за одмор и рекреацију, манастирски комплекси, радне зоне, зоне спортско-рекреативних и туристичких садржаја и различити комунални садржаји (гробље, пречистачи).

Зоне кућа за одмор и рекреацију

Повољне амбијенталне карактеристике јужних падина Фрушке горе, повољан рељеф терена и атрактивне визууре, те близина путних праваца и саобраћајна доступност из градских центара макрорегиона резултирали су градњом великог броја кућа за одмор. Поред насеља, где постоје услови за прикључење на саобраћајну и комуналну инфраструктуру изграђеност ове зоне је највећа. Тако у близини већих насеља (Врдник, Ириг), поједине куће за одмор прерастају у објекте примарног становања, те постоји тенденција припајања грађевинским подручјима. На осталим, удаљенијим локацијама градња кућа за одмор је мање учестала.

Аутентичност природног и руралног амбијента, као и мали проценат заузетости земљишта, карактеристични су за ове зоне.

Положај у односу на Национални парк "Фрушка гора", те специфичан положај у односу на насеља и манастирске комплексе, условљавају и глобалан приступ у диспозицији, обликовању, те избору материјала и начину градње објеката. Основни циљ је очување и надградња амбијенталних карактеристика подручја, кроз покушаје изналагања савремених начина уклапања, са једне стране, или примену елемената традиционалног градитељства са друге стране. Савремено комунално опремање, а при томе поштовање дискреције и аутентичности поседа у окружењу, је најбитнији услов у дефинисању ових зона. Постоје тенденције за градњу и других садржаја у оквиру ове зоне, од којих су компатибилни пословање, у области туризма и угоститељства, спорта и рекреације. У овој зони није дозвољена изградња производних објеката, а од складишних дозвољена је изградња само винских подрума.

Правила уређења и грађења у овим зонама дефинисана су овим Просторним планом.

У случају потребе промене регулације приступних путева, као и градња наведених компатибилних садржаја туризма, угоститељства спорта и рекреације. услови уређења и грађења у овој зони дефинисаће се урбанистичким планом, према смерницама из Просторног плана.

Ради једноставнијег сналажења у простору, с обзиром на положај извршена је функционална подела зоне кућа за одмор и рекреацију на следеће зоне (**Графички прилог 6.1-5ж Зоне кућа за одмор и рекреацију**):

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 1. Налази се на територији катастарских општина Јазак Прњавор и Врдник. На северној страни граничи се са Националним парком "Фрушка гора", на западној грађевинским подручјем насеља Јазак, на источној грађевинским подручјем насеља Врдник, а на јужној пољопривредним земљиштем.

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 1а. Налази се на територији катастарске општине Мала Ремета и на северној и западној страни граничи се са Националним парком "Фрушка гора", на западној општином Сремска Митровицаи, а на јужној пољопривредним земљиштем.

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 1б. Налази се на северозападу територије катастарске општине Врдник, између Националног парка "Фрушка гора", на северној и на западној страни и грађевинским подручјем насеља Врдник на источној и јужној.

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 2. Налази се на истоку територије катастарске општине Врдник између Националног парка "Фрушка гора" на северној, грађевинског подручја насеља Врдник на западној страни, катастарском општином Ириг на источној и пољопривредним земљиштем на јужној страни.

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 3. Налази се на западу територије катастарске општине Ириг, између Националног парка "Фрушка гора", на северној и североисточној, катастарском општином Врдник, на западној, грађевинског подручја насеља Ириг на југоисточној страни и пољопривредним земљиштем на јужној страни.

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 4. Налази се на истоку територије катастарске општине Ириг, између Националног парка "Фрушка гора", на северној, катастарском општином Нерадин, на источној, грађевинског подручја насеља Ириг на југозападној страни и пољопривредним земљиштем на јужној страни.

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 5. Простире се на четири катастарске општине Велика Ремета, Гргетег, Крушедол Прњавор и Крушедол Село. На западној страни се граничи са Националним парком "Фрушка гора" у КО Велика Ремета, КО Гргетег, КО Крушедол Прњавор и КО Крушедол Село. Источни део се граничи са општином Инђија, а јужни део се граничи са пољопривредним земљиштем у КО Велика Ремета, КО Гргетег, КО Крушедол Прњавор и КО Крушедол Село.

Зона кућа за одмор и рекреацију бр.5а,5б,5с,5д,5е,5ђ,5ж. Налази на источној половини катастарске општине Велика Ремета, северозападном делу територије КО Гргетег и северном делу територије КО Крушедол Прњавор и Крушедол Село. Њен северни део је компактан док је јужни део због карактеристика терена разуђен у више малих целина. Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 5ж се налази у Националном парку "Фрушка гора".

Манастирски комплекси

Манастирски комплекси, поред тога што су овим Просторним планом дефинисани и третирано као културна добра од непроцењивог значаја представљају и са осталих аспеката значајан садржај. Као импозантне грађевине на релативно малим поседима, сведоче о својој некадашњој многострукој улози: едукације, лечења, па чак и физичке заштите становништва. Чување културних вредности народа кроз векове експлицитно наглашава њихов стални значај. Поред функције богослужења (верски обреди)

манастири су били школе, болнице, уточишта путника намерника, а у повољним временима око њих се развијала земљорадња, трговина, занатство, тј. формирала су се пратећа насеља (прњавори) која данас постају самостална. О историјском значају манастира сведоче физичке карактеристике и архитектура објеката. Својим габаритом надмашују све остале грђевине у простору обухвата Просторног плана. По броју и концентрацији ове врсте верских објеката који су у потпуности очувани и активни у смислу њихове примарне функције, општина Ириг представља феномен светских размера. Дакле, манастири живе свој живот и даље, са својим текућим потребама одолевају физичким и друштвеним утицајима. Временски период за који се овај Просторни план доноси је незнатан у односу на време њиховог трајања. Стога ће овај Просторни план покушати безрезервно да одговори на њихове актуелне потребе и да доприноси њиховом постојању.

Еуфорија враћања духовности, вери и обнављања улоге цркве је несумњива потреба новије историје. Стога манастирски комплекси представљају не само предмет интересовања поклоника транзитног туризма и научне експертизе, већ се отварају и ширем аудиторијуму, при томе задржавајући дискрецију која је неопходна за одржање вековне духовне снаге. У том погледу очекују се извесни захтеви и активности на доградњи, реконструкцији или новој градњи манастирских објеката (цркве, коначи и сл.) и њиховом савременом комуналном опремању.

Уколико буде захтева и потребе за ширењем комплекса манастира ван простора његових парцела, потребна је израда урбанистичког плана.

Границе манастирских комплекса, тј. ужих зона заштите и ширих зона заштите дефинисани су Решењима и уграђена у овај Просторни план, а Решења ће бити саставни део Документације Просторног плана.

Уређење и грађење у комплексу манастира (ужој зони) и његовој широј зони реализоваће се на основу овог Просторног плана и условима надлежног Завода за заштиту споменика културе.

Манастир Врдник – Раваница

Манастир Раваница налази се у Националном парку "Фрушка гора" али је физички инкорпориран у насеље Врдник.

Посвећен је Св. Спасу и Видовдану. Први пут се помиње у турским тефтерима из 1566/67. године. У време Аустро-турских ратова 1690. је напуштен. Обновљен је 1697. године. Стара манастирска црква је срушена 1813. године, а данашња је саграђена 1801. у духу класицизма. Иконостас и зидно сликарство потичу из средине 19. века и дело су Димитрија Абрамовића. Коначи су изграђени у 18. веку са бројним изменама током 19. века. Заштићен је као непокретно културно добро од изузетног значаја.

Површина заштићене околине непокретног културног добра Манастир Раваница износи 24,5582 ha.

Манастир Гргетег

Манастир Гргетег налази се у Националном парку "Фрушка гора" али је физички и функционално повезан са насељем Гргетег.

Основао га је према предању, 1471. Змај Огњени Вук, а према другом основао га је деспот Гргур Бранковић. Први подаци о постојању манастира потичу из 1545/46. године. У току ратова између Аустрије и Турске у 17. веку манастир је опустошен, да би га населили калуђери из Србије у току велике сеобе 1690. Барокизација манастира је започела изградњом западног и северног крила конача 1751., а источно крило је изграђено 1760. Потојећа црква је изграђена од 1766. до 1771. Велика реконструкција цркве изведена је од 1899. до 1901. по пројекту Хермана Болеа. У Другом светском рату оштећени су коначи и звоник. Обнова је започела 1953. године.

Заштићен је као непокретно културно добро од изузетног значаја.

Површина заштићене околине непокретног културног добра Манастир Гргетег износи 19,2703 ha.

Манастир Јазак

Манастир Јазак налази се у Националном парку "Фрушка гора" али је физички и функционално повезан са насељем Јазак.

Посвећен је Силаску Св. Духа, а изграђен је 1736-41. године. Манастир Стари Јазак данас предствља архелашко налазиште. Манастир је напуштен у другој половини 18. века након изградње манастира Нови Јазак 1741. год., а званично је укинута 1744. год. Црква манастира Нови Јазак је обликована у духу позноморавске архитектуре са

високим барокним торњем. Конаци су подигнути са три стране са спратним крилима. Иконостас је дело Димитрија Бачевића из 1769. године. Највеће интервенције су се догодине 30-тих године 20-тог века. У Другом свеском рату манастир је страдао, а конаци су срушени. Обнова манастира је започела 1953. године. Заштићен је као непокретно културно добро од изузетног значаја.

Површина заштићене околине непокретног културног добра манастира Јазак износи 18,8008 ha.

Манастир Крушедол

Манастир Крушедол налази се на југоисточном делу Фрушке горе изван границе националног парка. Налази се између насеља Крушедол Село и Крушедол Прњавор Основан је и саграђен између 1509. и 1516. године. Манастир је задужбина владике Максима Бранковића. Први пут је црква осликана у 16. веку. Најтеже страдање је претпео 1716., након чега је уследила обнова од 1722. до средина 18. века. Тада је обновљен у барокном духу. Црква је живописна у 17. веку у олтару и припрати и то је дело Јова Василијевића. Иконостас манастирске цркве је настајао од 16. до 19. века и спада у најзначајније споменике српске црквене уметности. У манастирској цркви се налазе мошти Стефана Слепог, а сахрањени су патријарси Арсеније Трећи Чарнојевић, Арсеније Четврти Јовановић, Војвода Стефан Шупљикац, гроф Георгије Бранковић, Кнегиња Љубица и краљ Милан Обреновић. Конаци су данас подигнути са све четири стране у барокном духу, као последица обнове после 1722. У 18. веку је изграђено западно крило са звоником и капела владике Максима у источном крилу. Заштићен је као непокретно културно добро од изузетног значаја.

Површина заштићене околине непокретног културног добра манастир Крушедол износи 26,5658 ha.

Манастир Велика Ремета

Манастир Велика Ремета налази се у Националном парку "Фрушка гора" али је функционално повезан са истоименим насељем.

Подигнут је највероватније крајем 15. века, али свакако у првој половини 16. века. С обзиром да се први пут помиње 1543.год. под именом Ремета, односно 1562. године под именом Велика Ремета. Забележено је да је црква манастира била осликана 1568. године. Од 1733-35 год. дозидан је звоник. Црква је обнављена 1850. Манастирски конаци постоје са све четири стране и настали су у различитим периодима. У барокном духу су обнављени 1722.год. Манастир је страдао крајем Другог светског рата након чега се приступило његовој обнови од 1951. год. Заштићен је као непокретно културно добро од изузетног значаја.

Површина заштићене околине непокретног културног добра манастира Велика Ремета износи 41,8794 ha.

Манастир Мала Ремета

Манастир Мала Ремета налази се у Националном парку "Фрушка гора" али је функционално повезан са истоименим насељем.

Посвећен је празнику Покрова Богородице. Подигнут је 1739.год. на месту старијег манастира. Црква је изграђена у духу позноморавске архитектуре. Спратни конак потиче из 1758.год. Заштићен је као непокретно културно добро од изузетног значаја.

Површина заштићене околине непокретног културног добра манастира Мала Ремета износи 15,1849 ha.

Манастир Ново Хопово

Манастир Ново Хопово налази се у Националном парку "Фрушка гора" али је функционално повезан са општинским центром тј. насељем Ириг. Манастир Ново Хопово налази се у близини Иришког Венца, недалеко од пута Нови Сад-Ириг. Локалним путем се стиже до манастирског конака, одакле се пут продужава ка манастиру Старо Хопово.

Први пут се помиње крајем 15. века. Стара црква је била изграђена 1490. год., а постојећа је подигнута 1576.год. живописана је у првој половини 17. века, барокни звоник потиче из 1760. год. Манастирски конаци су зидани и рушени од 16. века. Манастир је знатно оштећен у Другом светском рату. Обнављан је од 60-тих година 20-тог века. Заштићен је као непокретно културно добро од изузетног значаја.

Површина заштићене околине непокретног културног добра манастира Ново Хопово износи: 61,5047 ha.

Манастир Старо Хопово

Манастир Старо Хопово налази се на југоисточним обронцима Фрушке горе на надморској висини од 270 m, у Националном парку "Фрушка гора". Северозападно од манастира је Иришки Венац, са којим је повезан само пешачким стазама, колског прилаза нема. Ова чињеница доприносила је очувању аутентичног пејзажа, аутохтоне вегетације и природних токова два потока питке и минералне сумпоровите воде. Планирана је изградња саобраћајнице Ново – Старо Хопово.

Први се пут помиње 1546.год. Постојећа црква је изграђена 1752.год. Комплекс је више пута подизан и рушен. Данас постоји само манастирска црква и остаци конака. Заштићен је као непокретно културно добро од изузетног значаја.

Површина заштићене околине непокретног културног добра Манастира Старо Хопово износи: 22,6654 ha. (**Графички прилог II 1-2 манастири**).

Радне зоне ван грађевинских подручја насеља

Радне зоне у атару, ван грађевинских подручја насеља представља планирана радна зона 1 и радна зона 2 у КО Јазак.

Планирана радна зона 1

У оквиру планиране радне зоне могуће је градити индустријске капацитете, капацитете у функцији пољопривреде и сточарстава и др.

Услови уређења и изградња садржаја наведеног локалитета радне зоне 1 дефинисани су овим Просторним планом уз обавезну израду урбанистичког пројекта у складу са условима из овог Просторног плана и условима надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

Планирана радна зона 2

Услови уређења и изградња садржаја локалитета радне зоне 2 дефинисаће се урбанистичким планом на основу смерница датим овим Просторним планом.

Туристичко-рекреативне површине

У природним срединама као што су шуме, акумулације и др, могу се планирати објекти или комплекси у функцији туризма: излетнички, ловни, здравствено-рехабилитациони; спорта и рекреације: спортови на води, стрелишта, јахалишта, хиподроми, голф терени, планинарски домови и др; и образовања и културе: школе у природи, паркови, спомен обележја, уметничке колоније, летње позорнице, амфитеатри и сл.

За ове комплексе потребна је израда одговарајућег урбанистичког плана уз добијене сагласности надлежних органа и служби за заштиту природе, водопривреде, енергетике и др.

Туристичко-рекреативне површине у Националном парку "Фрушка гора" у зони са режимом заштите III степена

Ови локалитети налазе се у границама Националног парка "Фрушка гора". За уређење и изградњу садржаја свих наведених локалитета преузима се обавеза израде урбанистичких планова по смерницама из ПППН Фрушка гора, које су уграђене у овај Просторни план.

Постојећи локалитети

Локалитет бр.1

Иришки венац – примарни туристички центар опште намене са смештајним капацитетима, угоститељским објектима, поштом, безинском пумпом.

Локалитет бр.2

Спомен комплекс Иришки Венац са туристичко информативним центром.

Локалитет бр.3

Бранковац - туристички центар са смештајним капацитетом, угоститељским објектом и излетничким мобилијаром.

На постојећим објектима дозвољени су радови на реконструкцији и ограниченој доградњи (неопходни пратећи објекти и површине), уколико то просторне могућности дозвољавају.

Локалитет бр. 4

Санитас – туристичко рехабилитациони центар поред обилазног пута Венац-Ириг на северном ободу зоне кућа за одмор и рекреацију бр.3 са угоститељским објектом, смештајним капацитетом и излетничким мобилијаром. За овај комплекс усвојен је урбанистички план: ПДР на катастарској парцели бр. 590 (одмаралиште "Санитас") у КО Ириг ("Службени лист општина Срема" бр. 28/11).

Локалитет бр. 5

Винарија "Ковачевић"- поред обилазног пута Венац-Ириг у оквиру зоне кућа за одмор и рекреацију бр.3 са угоститељским објектом. За овај комплекс усвојен је урбанистички план: ПДР комплекса "Винарија Ковачевић") у Иригу ("Службени лист општина Срема" бр. 18/10).

Планирани локалитети

Локалитет бр. 6

Аква парк – планирани туристички центар на североисточном ободу насеља Врдник, са објектима рекреације, угоститељства и излетничким мобилијаром.

Локалитет бр. 7

Локалитет бившег комплекса посебне намене - планирани туристички центар на северозападном ободу викенд зоне бр. 16 код насеља Врдник, са објектима рекреације, угоститељства и излетничким мобилијаром.

Локалитет бр. 8

Планирани туристички локалитет у Националном парку "Фрушка гора" у близини зоне кућа за одмор и рекреацију бр.4, на северном делу, са објектима рекреације, угоститељства и излетничким мобилијаром.

Туристички садржаји уз изворе термалне воде

Повољне микроклиматске карактеристике, те изградња путне мреже омогућиће да се око локација на свим потенцијалним налазиштима термалне воде остваре садржаји угоститељства, спорта и рекреација.

За ове комплексе потребна је израда одговарајућег урбанистичког плана уз добијене сагласности надлежних органа и служби за заштиту природе, водопривреде, енергетике и др.

Објекти у функцији туризма и рекреације на акумулацијама

Изградња и опремање објеката, намењених рекреацији, туризму, разоноди на води, спортском риболову и слично, мора бити првенствено од монтажних елемената, са неопходним санитарно-техничким уређајима. Архитектонска обрада ових објеката може се третирати слободно, са циљем да се уклопе у пејзаж. Режији коришћења морају да буду такви да осигурају земљиште од појаве ерозионих процеса и поремећаја режима вода, а уз услове и сагласност надлежног предузећа.

За ове комплексе потребна је израда одговарајућег урбанистичког плана уз добијене сагласности надлежних органа и служби за заштиту природе, водопривреде, енергетике и др.

Комплекс рехабилитационог центра са становањем у границама Националног парка "Фрушка гора"

На локалитету Иришки Венац у склопу комплекса постојеће болнице као пратећи садржај заступљено је становање са породичним стамбеним објектима запослених. За дефинисање услова грађења ових садржаја као и осталих садржаја комплекса болнице обавезна је израда урбанистичког плана.

Комунални садржаји ван грађевинских подручја насеља

Гробља

Насеља Крушедол Село, Крушедол Прњавор, Добродол и Гргетег, имају гробља ван границе грађевинског подручја, њихове потребе за ширењем ће се регулисати кроз урбанистичку разраду.

Постројења за пречишћавање отпадних вода (ППОВ)

Ван грађевинског подручја насеља су дефинисане три локације за ППОВ, остали комплекси ППОВ планирани су унутар грађевинских подручја насеља.

Пројектовању ППОВ приступа се након анализе улазних параметара и излазних критеријума, односно након усвајања капацитета постројења и технолошког процеса пречишћавања, претходне анализе алтернативних решења израђеним према потребама пречишћавања, локалним условима урбаног подручја и техно-економским подацима. Из одабраног процеса пречишћавања произилази избор објеката и уређаја, избор локације ППОВ, конципирање шеме постројења, дефинитиван хидраулички прорачун, избор опреме, архитектонско-грађевинско обликовање, услови извођења и експлоатације постројења, услови заштите на раду и др.

Локација ППОВ се лоцира ближе насељу, што утиче на смањење дужине колектора, а омогућава се и лакше прикључење на осталу инфраструктуру (вода, струја, пут), а такође се води рачуна и о близини реципијента, као и о правцу доминантних ветрова. Локација се поставља обично на најнижем месту у канализационом систему, како би се избегла градња црпних станица и дубље укопавање остале инфраструктуре, што значајно поскупљује изградњу. Идеално је да се омогући гравитациони доток загађене воде до ППОВ. Код избора локације треба водити и рачуна о томе где ће се одлагати и депоновати обрађени муљ.

Препорука је да се ППОВ руралних насеља Општине граде као постројења за биолошко пречишћавање. Техничком документацијом ће се решити третман отпадних вода као и отпадних вода великих индустријских загађивача у насељима. Студијом процене сваког појединачног пројекта на животну средину ће се оценити квалитет животне средине у контексту предложеног третмана отпадних вода.

Услови за изградњу пречистача ван насеља ће се стећи на основу урбанистичког плана.

Комплекс зоохигијенске службе – На површини сточног гробља парцела бр.5030/1 и 5030/2 КО Ириг предвиђа се изградња комплекса зоохигијенске службе као и уређење постојећег азила за псе. Као прелазно решење задржава се сточно гробље уз обавезу уређења и одржавања у складу са Правилником који ову област регулише. Површина комплекса је 1,48 ха. Услови за изградњу ће се стећи на основу урбанистичког плана.

Рециклажно двориште - Постојећи простор депоније смећа на парцели 6846 у К.О. Ириг пренамењује се у сакупљачки центар-рециклажно двориште. Уређење и грађење рециклажног дворишта изводиће се по савременим стандардима за ову врсту објеката. Површина комплекса је 0,48 ha. Услови за изградњу ће се стећи на основу урбанистичког плана.

Енергетски објекти

Мерно-регулационе станице (МРС) и регулационе станице (РС)

Мерно-регулационе станице (МРС) и регулационе станице (РС) за потребе садржаја ван грађевинских подручја насеља чије се спровођење предвиђено овим Просторним планом, градити или реконструисати у складу са условима датим овим Просторним планом.

1.4.2.1. Опис грађевинског земљишта ван грађевинског подручја насеља

Зоне кућа за одмор и рекреацију

Опис границе зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 1.

Опис границе зоне кућа за одмор и рекреацију број 1 почиње тачком број 1 на тремеђи парцеле 1329, 1323/2 у КО Врдник и границе катастарске општине. Од ове тачке граница иде у правцу истока, пратећи јужну и западну међу парцела 1329, 1328, 1325, 1299, 1295, 1297, 1295, 1296 и 1295 до тачке број 2, на тремеђи катастарских парцела 1307, 1295 и 1311/1.

Након тачке број 2, граница се ломи и иде у правцу запада, секући парцелу 1311/1, а потом прати јужну међу парцеле 1311/1 и источну међу парцела 3998, 3999, 4002/1, 4003, 4008/3, 4011, 4054, 406. Потом се ломи и иде у правцу запада, пратећи јужну међу парцела 4062/2, 4062/1 и 4076 до тачке број 3, на тремеђи парцела 4067, 4072/1 и 7213/1.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи источну међу парцела 7213/1 и 7213/2 до тачке број 4 на тремеђи парцела 7213/2, 4092/5 и 4092/2.

Након тачке број 4, граница се ломи и иде у правцу истока, пратећи северну међу парцела 4092/5, 4096, 4100, 4103, 4109, 4107, 4106, 4122, 4124/1 и 4129 до тачке број 5 на тремеђи парцела 4129, 7192 и 4119.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи западну међу парцеле 7192, а потом се ломи и иде у правцу истока и североистока пратећи јужну и источну међу катастарских парцела 7191, 3977/1 и 3976, а даље прати северну међу парцела 3976, 3974/1, 3974/2, 3903/2, 3903/1, 3904, 3911, 3912, 3917, 3918, 3919, 3920, 3921, 3922, 3923, 3924/1, 3924/2, 3925/1, 3926, 3927, 3928, 3929, 3930, 3930 и 3931 до тачке број 6, на тремеђи парцела 3932/1, 3931 и 3934/9.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи источну међу катастарске парцеле 3932/1, сече парцелу 7193, даље се граница ломи и прати јужну међу парцеле 7193, а потом источну међу парцела у правцу југоистока 3890, 3882/2. Потом се граница ломи и прати западне међе парцела у правцу југозапада 3829/2, 3829/3, 3829/4, 3829/5, 3829/6, 3829/1, 3831, 3832, 3837, 4618, 1649, 4610, 4624, 4623, 4622, 4620, 4631, 4629 и јужну међу катастарске парцеле 4606, до тачке број 7 на тремеђи парцела 7188, 4604 и 4603.

Од тачке број 7, граница се ломи и иде у правцу запада пратећи јужну међу парцела 7188 и 7189 до тачке број 8, на тремеђи парцела 7189, 4255 и 7213/2.

Након тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи источну међу парцеле 7213/2 до тачке број 9 на тремеђи парцела 7213/2, 4189/1 и 4188/4.

Од тачке број 9 граница прелази у КО Јазак Прњавор и иде у правцу запада и југа пратећи јужну међу парцеле 1051 до тачке број 10, на тремеђи парцела 1051, 274 и границе катастарске општине.

Након тачке број 10 граница прелази у КО Јазак и иде у правцу југозапада и југа пратећи источну међу парцеле 3717 до тачке број 11, на тремеђи парцела 767, 768 и 3717.

Од тачке број 11 граница се ломи и иде у правцу запада секући парцелу 3711, а потом пратећи јужне међе парцела 751 и 753 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи

источне међе парцела 754, 755 и 3716 до тачке број 12, на тромеђи парцела 3717, 3716 и 761.

Након тачке број 12 граница се ломи и иде у правцу запада секући парцелу 3716, а потом прати јужну међу парцела 522/1, 3712, 524/1, 524/2 и 522/1 до тачке број 13, на тромеђи парцеле 522/1, 514 и 3804.

Од тачке број 13 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи источну међу парцеле 3804, а потом западну међу парцеле 336, 3715, 323, 322/1 и 322/2 до тачке број 14, на тромеђи парцела 322/2, 3714 и границе катастарске општине.

Након тачке број 14 граница прелази у КО Јазак Прњавор, а затим прати у правцу севера источне међе парцела 365, 361, 363/2. Даље се ломи и прати југозападну међу парцеле 1042 у правцу северозапада, граница се ломи и иде у правцу североистока, пратећи западну међу парцела 1046, 116, сече парцелу 1047 и њеном северном међом долази до тачке број 15 на тромеђи парцела 102, 1047 и 1045.

Од тачке број 15 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи источну међу парцела 1045, а потом се ломи и иде у правцу истока и севера пратећи западне међе парцела 91 и 90 до тачке број 16, на тромеђи парцела 90, 82 и 1022.

Од тачке број 16 граница се ломи иде у правцу истока пратећи северне међе парцела 90, 91, 94, 95, 149, 150/1, а потом источну међу парцеле 1021/4 до тачке број 17, на тромеђи парцела 1021/3, 1021/4 и 1021/1.

Након тачке број 17 граница се ломи иде у правцу севера пратећи западне међе парцеле 1021/1, 1056 даље се граница ломи и иде у правцу истока секући парцелу 1056, а потом прати јужну међу парцела 1002, 993/15. Потом се граница ломи и иде у правцу севера пратећи западну међу парцеле 993/17, 996, 993/10, а затим прати јужну међу парцеле 993/6 до тачке број 18, на тромеђи парцела 993/6, 993/16 и границе катастарске општине.

Од тачке број 18 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи североисточну међу парцеле 993/16 до тачке број 1, почетне тачке описа.

Укупна површина зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 1 износи сса 221,03 ха.

Опис границе зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 1а.

Опис границе зоне кућа за одмор и рекреацију 1а почиње тачком број 1 на тромеђи парцела 1434, 1432/1 и 1367, од ове тачке граница иде у правцу југоистока пратећи источну међу парцеле 1434 до тачке број 2 на тромеђи парцела 1429, 1434 и 1258.

Након тачке број 2 граница се ломи, сече працелу 1429 и иде у правцу запада пратећи јужну међу парцеле 1429 до тачке број 3 на међи парцела 1429 и 1355 и границе катастарске општине.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи западну међу парцела 1355, 1354, 1353 и 1352 до тачке број 4 на тромеђи парцела 1352, 1351 и границе катастарске општине.

Од тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу истока пратећи северну међу парцеле 1352, а потом се ломи и иде у правцу севера пратећи западну међу парцеле 1431 и источну међу парцела 1432/1 и 1366/150 до тачке број 1, почетне тачке описа.

Укупна површина зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 1а износи сса 65,85 ха.

Опис границе зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 1б.

Опис границе зоне кућа за одмор и рекреацију број 1б почиње тачком број 1 на тромеђи парцеле 1473, 1474/1 и 1467. Од ове тачке граница иде у правцу југоистока пратећи југозападну и југоисточну међу парцела 1467, 1470, 1506, 1503 и 1519 до тачке број 2 на тромеђи парцела 1519, 1522 и 1517.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи јужне међе парцела 1517, 1541/1, 1540 и 1548 до тачке број 3 на тромеђи парцела 1548, 1536 и 1537.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу југозапада, а потом запада пратећи западну међу парцела 1536, 2123, 2124, и северну 2141, 2139/4 и 1491 до тачке број 4 на тромеђи парцела 1489, 2274 и 7174.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи западну међу парцеле 7174, а потом прати северозападну, и западну међу парцела 2384, 2383, 2382, 2390/2,

2390/1, 2393/2, 2391/1, 2401/3, 2399/3, 2405/3, 2405/2, 2405/4 и 2405/1 до тачке број 5 на тромеђи парцела 2405/1, 2406 и 2794.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу истока пратећи јужне међе парцела 2406, 2407, 7175, до тачке број 6 на тромеђи парцела 2785/3, 2785/4 и 7175.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу запада секући парцелу 7175, а потом пратећи јужну међу парцела 2761 и 7156 до тачке број 7 на тромеђи парцела 7156, 2701/3 и 2701/1.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи југозападну међу парцела 7156, 2660/2, 2661/2 и 2663/3 до тачке број 8 на тромеђи парцела 2666, 2669/3 и 2664.

Након тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи јужну и источну међу парцела 2666, а потом југоисточне међе парцела 2669/2, 2669/1 и 2675/1 до тачке број 9 на тромеђи парцела 2674, 2692/2 и 2675/1.

Од тачке број 9 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи западну међу парцела 2499, 2502, а потом се ломи и у правцу северозапада прати североисточну међу парцела 2502, 2501, 2499 и јужну међу парцеле 2497 до тачке број 10 на тромеђи парцела 2497, 2539/2 и 7172/1.

Након тачке број 10 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи западну међу парцеле 7172/1, а потом се ломи и иде у правцу истока секући парцелу 7172/1, а потом прати јужну међу парцела 2466, 2467, 2468, 2469, 2448, 2449/1, 2450, 2449/2, 7173, 7171, 2358/2, 2359/1, 2360/2, 2360/1, 2361 и 2359/2 до тачке број 11 на тромеђи парцела 2354, 2353/1 и 2359/2.

Од тачке број 11 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи јужне међе парцела 2353/1, 2353/2, 2355, 2356 и 2357, а потом се ломи и иде у правцу северозапада пратећи источну међу парцела 7171, 2475, 2476, 7172/1. Даље сече парцелу 7162, а потом се ломи и иде у правцу југозапада и прати међу парцеле 7162, а потом се ломи и иде у правцу североистока пратећи источну међу парцела 1410, 1411, 1406 и 1401 до тачке број 12 на тромеђи парцела 1417/5, 1401 и 1421.

Након тачке број 12 граница се ломи и иде у правцу југа, а потом истока пратећи источну међу парцела 1417/5, 1417/6, а потом се ломи и секући парцеле 1421 и 7162 иде у правцу истока и југоистока прати јужне међе парцела 2487, 1444, 1445, 1446, 1449, 1456, 1455, 1457, 1458, 1432, 1465, 7170 и 1467 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Укупна површина зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 16 износи сса 121,27 ха.

Опис границе зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 2.

Опис границе зоне кућа за одмор и рекреацију број 2 почиње тачком број 1 на тромеђи парцеле 1648, 1645 и 7209/1 у КО Врдник. Од ове тачке граница иде у правцу југа пратећи границу катастарске општине до тачке број 2 на тромеђи парцела 323, 3233 и границе катастарске општине.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи северне међе парцела 3233, 3234, 3236, а потом прати јужну међу парцела 7180 до тачке број 3 на тромеђи парцела 7180, 3366 и 3365.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи западне међе парцела 3365, 3373, 3374, 3382, 3386, 3388, 3394/1 и даље прати источну међу парцеле 7185 до тачке број 4 на тромеђи парцела 7185, 5021 и 7164.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи источну међу парцеле 7164, а потом се ломи и иде у правцу југозапада секући парцелу 7164 и прати северну међу парцела 5260 и 5258 до тачке број 5 на тромеђи парцела 5284, 5295 и 5293.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи западну међу парцела 5284, а потом се ломи и иде у правцу запада пратећи јужну међу парцеле 7164, а даље се ломи и секући парцелу 7164 иде у правцу северозапада пратећи западну међу парцела 4848 и 7184 до тачке број 6 на међи парцела 7184 и 3652.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу запада секући парцелу 3652, а потом прати северне и североисточне међе парцела 3657, 3658, 3656, 3662, 3672, 3691, 3690, 3689, 3692, 3694, 3695, 3696, 3683/2, 3682/2, 3682/1, 1240, 114, 117, 3031 и 3033 до тачке број 7 на тромеђи парцела 3033, 3034 и 3032.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу истока пратећи јужне међе парцела 3034, 3040, 7159, 3070, 3593, 3592, 3589, 3587, 3586, 3584, 3585, 3583, 7182, 3514, потом прати источне међе парцела 7179 и 1645 до тачке број 1 почетне тачке описа. Укупна површина зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 2 износи сса 179,79 ha.

Опис границе зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 3.

Опис границе зоне кућа за одмор и рекреацију број 3 почиње тачком број 1 на тремеђи парцеле 915, 916/2 у КО Ириг и границе катастарске општине, од ове тачке граница иде у правцу југа пратећи границу катастарске општине Ириг и Врдник, а потом Ривице и Врдника до тачке број 2 на тремеђи парцела број 76 и 78 у КО Ривица и границе катастарске општине.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу истока пратећи јужну међу парцела 76, 77, 72, 96 и 97 затим сече парцелу 3845 до тачке број 3 на граници катастарске општине.

Од тачке број 3 граница наставља у правцу истока у КО Ириг секући парцелу 9765, а потом пратећи јужну међу парцела 950, 1412, 1411, 9744, 957, 1404, 1399, 1398, 1396, 1386, 1384, 1383, 1378, 1377, 1376/1 и 102/1 до тачке број 4 на тремеђи парцела 1025/1, 1024/1 и 9745.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи западну међу парцеле 9745 до тачке број 5 на западној међи парцеле 9745 на око 15,0 m јужно од југоисточне међе парцеле 3757/1.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу истока секући парцелу 9745, а потом иде у правцу североистока пратећи југоисточне међе парцела 1550, 1548/1, 1560/1, 1560/2, 1562/6, сече парцеле 1563, 1566/4, 1566/1, 1567/1, 1568, даље прати југоисточну међу парцеле 1570/1, сече парцелу 9723, прати југоисточну међу парцеле 1230/5 до тачке број 6 на тремеђи парцела 1230/5, 1230/6 и 1229.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи северозападне међе парцела 1229 и 1620 до тачке број 7 на тремеђи парцела 1664, 1620 и 9751.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи југозападну међу парцеле 9751 до тачке број 8 на тремеђи парцела 1621, 1622 и 9751.

Након тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи јужну међу парцела 1621, 119, сече парцелу 9751, прати јужну међу парцела 1198/1 и 1198/2 до тачке број 9 на тремеђи парцела 1198/2, 1190 и 9751.

Од тачке број 9 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи западну међу парцела 1198/2, 1197 и 48 до тачке број 10 на североисточном прелому међе парцеле 755/2. Од тачке број 10 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи јужну међу парцеле 48, сече парцелу 9723, прати јужну међу парцела 9741 и 587 до тачке број 11 на тремеђи парцела 594, 590 и 587.

Након тачке број 11 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи јужну међу парцела 590, 675 и 615 до тачке број 12 на тремеђи парцела 674/5, 673 и 615.

Од тачке број 12 граница сече парцелу 673, а потом се ломи и иде у правцу југа пратећи западну међу парцеле 673, 666 и 665 до тачке број 13 на тремеђи парцела 665, 663 и 691.

Након тачке број 13 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи јужне међе парцела 663, 3/1, 638/1, 638/5, сече парцелу 9744, прати јужну међу парцеле 915 до тачке број 1, почетне тачке описа.

Укупна површина зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 3 износи сса 257,76 ha.

Опис границе зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 4.

Опис границе зоне кућа за одмор и рекреацију број 4 почиње тачком број 1 на тремеђи парцеле 211,212 и 297 у КО Ириг. Од ове тачке граница иде у правцу истока пратећи северне међе катастарских парцела 297, 298, 299, 208/2, 192, 191, 444, 434 до тачке број 2 на тремеђи парцела број 187, 434 и 389.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи источну међу парцела 434, 393, 394, 395, 396, сече парцелу 402, затим прати североисточне међе парцела

1835, 1838, 1839, 1840, 1842, потом сече парцелу 358 до тачке број 3 на тромеђи парцела 358, 1847 и 1843.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи источне међе парцела 1843, 357, 362, 356, 355, 369, затим сече парцелу 9759, прати северну међу парцеле 351 и сече парцелу 9710 до тачке број 4 на источној међи парцеле 9710.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи источну међу парцеле 9710 у дужини од око 500.0 m, до тачке број 5 на источној међи парцеле 9710.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу запада секући парцелу 9710 и 9759, а потом прати југоисточну међу парцела 1867 и 9736 у правцу југозапада, а потом сече парцелу 9736 и прати јужну међу парцеле 1890 до тачке број 6 на тромеђи парцела 1890, 1889 и 1873.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи западну међу парцела 1890, 1891, 1893, 1894, 1830/1 и 1831 до тачке број 7 на тромеђи парцела 1831, 1833 и 1818.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи јужну међу парцела 1833, 1815, 1816, 1813, сече парцелу 9756, даље прати јужну и источну међу парцела 2045, 1997, 1993 и 2252 до тачке број 8 на тромеђи парцела 2252, 2251 и 9754.

Након тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу северозапада секући парцелу 9754, а потом прати југозападну и јужну међу парцела 9734, 9753/1 до тачке број 9 на тромеђи парцела 2299/2, 84 и 9753/1.

Од тачке број 9 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи источну међе парцела 84, 74 и 1679 до тачке број 10 на западној међи парцеле 9734.

Након тачке број 10 граница се ломи и иде у правцу истока секући парцелу 9734, а потом пратећи северну међу парцела 1700, 1691, 1716, 1728, 1729, 1724, 1956, 1955, 1954, 1744, 1743, 485, 484, 466 и 465 до тачке број 11 на четворомеђи парцела 465, 462, 456/2 и 457.

Од тачке број 11 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи западну међу парцела 457, 461, 9735 и 297 до тачке број 1, почетне тачке описа.

Укупна површина зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 4 износи сса 125,13 ha.

Опис границе зоне кућа за одмор и рекреацију бр.5

Почетна тачка описа границе зоне кућа за одмор и рекреацију 5 је тачка број 1 и налази се у КО Велика Ремета на тромеђи потока, парцела 112 и парцела 433 и 439.

Од тромеђе граница у правцу североистока прати источну међу потока, парцела 112 до тачке број 2, која се налази на тромеђи потока, парцела 112 и парцела 111 и 450.

Од тачке број 2 граница наставља у правцу истока и прати северну међу парцела 450, 451, 453, 454, 455, 456 и 544 до тачке број 3, која се налази на тромеђи пута, парцела 544 и парцела 542 и 543.

Од тромеђе граница наставља у правцу севера и прати западну међу парцеле 542, пресеца поток Шелевренац, парцела 1200, прати западну међу парцеле 546, пресеца пут, парцела 1210 и даље ка северу пратећи западну међу парцела 318 и 313 долази до тачке број 4, која се налази на тромеђи парцела 310, 313 и 314.

Од тачке број 4 граница наставља у правцу запада, прати јужну међу парцеле 310, пресеца локални пут Велика Ремета – Партизански пут, парцела 1208 и даље према западу пратећи северну међу парцела 325 и 324 долази до тачке број 5, која се налази на тромеђи пута, парцела 385, улице Карловачке, парцела 114 и парцеле 323.

Од тромеђе граница у правцу севера пресеца локални пут Велика Ремета – Партизански пут, парцела 385 и долази до тачке број 6, која се налази на четворомеђи локалног пута Велика Ремета – Партизански пут, парцела 385, улице Карловачке, парцела 114, пута, парцела 386 и парцеле 384.

Од тачке број 6 граница у правцу истока прати северну међу локалног пута Велика Ремета – Партизански пут, парцеле 385 и 1208 и пресецајући Партизански пут, Иришки Венац – Чортановци, парцела 1238 долази до тачке број 7, која се налази на северној међи Партизанског пута, парцела 1238.

Од тачке број 7 граница у правцу истока прати северну међу Партизанског пута, парцела 1238 до тачке број 8, која се налази на североисточној међи Партизанског пута и границом катастарске општине Сремски Карловци.

Од тачке број 8 граница пресеца Партизански пут и наставља у правцу истока пратећи границу катастарских општина Велика Ремета и Сремски Карловци, а потом у правцу југа прати границу катастарских општина Велика Ремета и Марадик до тачке број 9, која се налази на тремеђи катастарских општина Велика Ремета, Марадик и Круshedол Село.

Од тремеђе граница прелази у катастарску општину Круshedол Село и наставља у правцу југа и пратећи границу катастарских општина Круshedол Село и Марадик долази до тачке број 10, која се налази на тремеђи пута, парцела 2079, парцеле 655 и катастарске општине Марадик.

Од тачке број 10 граница наставља у правцу запада и пратећи јужну међу пута, парцела 2079 долази до тачке број 11, која се налази на тремеђи локалног пута, Партизански пут – Круshedол Село, парцела 2088, пута, парцела 2079 и парцеле 696.

Од тремеђе граница у правцу југа дужином од сса 360 m прати источну међу локалног пута, Партизански пут – Круshedол Село, парцела 2088 и долази до тачке број 12, која се налази на међи локалног пута, Партизански пут – Круshedол Село, парцела 2088 и парцеле 691.

Од тачке број 12 граница у правцу запада пресеца локални пут, прати јужну међу парцеле 723, а потом у правцу севера прати источну међу парцеле 724, пресеца пут, парцела 2085, прати његову западну међу, а затим у правцу запада прати јужну међу парцела 730, 748 и 750/4 и пресецајући поток Шелевренац, парцела 2062 и долази до тачке број 13, која се налази на међи потока и катастарске општине Круshedол Прњавор.

Од тачке број 13 граница у правцу севера прати границу катастарских општина Круshedол Село и Круshedол Прњавор до тачке број 14, која се налази на тремеђи парцела 506/1 и 506/2 (КО Круshedол Прњавор) и КО Круshedол Село.

Од тачке број 14 граница у правцу запада улази у КО Круshedол Прњавор и прати јужну међу парцеле 506/1, пресеца пут, парцела 2058 и наставља у правцу запада пратећи јужну међу парцела 454/1, 457 и 458 до тремеђе парцела 458, 466 и 471, а затим у правцу југа прати западну међу парцела 471, 474 и 485 до тачке број 15, која се налази на тремеђи парцела 481, 482 и 485.

Од тачке број 15 граница наставља у правцу запада и прати јужну међу парцела 482 и 478, пресеца пут, парцела 2056 и пратећи јужну међу парцеле дужином од сса 165 m долази до тачке број 16, која се налази на међи парцела 731 и 732.

Од тачке број 16 граница у правцу севера пресеца парцелу 732, прати источну међу парцеле 735 и пресецајући парцелу 737 долази до тачке број 17, која се налази на међи парцела 737 и 739.

Од тачке број 17 граница у правцу истока прати јужну међу парцеле 739 до тремеђе пута, парцела 2056 и парцела 738 и 739, а потом у правцу севера прати западну међу пута, парцела 2056 до тремеђе путева, парцеле 2056 и 2053 и парцеле 743 где мења правац ка западу и пратећи јужну међу путева, парцеле 2053 и 2055 долази до тачке број 18, која се налази на тремеђи путева, парцеле 2055 и 2054 и парцеле 743.

Од тремеђе граница наставља у правцу запада и прати јужну међу парцела 367, 366, пресеца пут, парцела 2053 и даље према западу прати јужну међу парцела 776, 777 и 790/2 и долази до тачке број 19, која се налази на тремеђи парцела 790/2 и 791/1 са катастарском општином Велика Ремета.

Од тремеђе граница у правцу севера дужином сса 220 m прати границу катастарских општина Круshedол Прњавор и Велика Ремета до тачке број 20, која се налази на међи парцеле 783 КО Круshedол Прњавор и КО Велика Ремета.

Од тачке број 20 граница у правцу севера прелази у катастарску општину Велика Ремета и прати јужну и западну међу парцеле 1138/2 и 1151/2 до тачке број 21, која се налази на тремеђи парцела 1137, 1151/1 и 1151/2.

Од тремеђе граница у правцу запада прати јужну међу парцеле 1137, пута, парцела 1232 и пресецајући пут, парцела 1236 долази до тачке број 22, која се налази на четворемеђи пута, парцела 1236 (КО Велика Ремета) и парцела 285, 278 и 815 (КО Гргетег).

Од тачке број 22 граница прелази у катастарску општину Гргетег и у правцу северозапада прати јужну и западну међу пута, парцела 815 и пресецајући га долази до тачке број 23, која се налази на тремеђи путева, парцеле 815 и 221 и парцеле 227/2.

Од тромеђе граница у правцу севера прати западну међу пута, парцела 221, западну међу парцела 228 и 234, а затим северном међом пута, парцела 813 долази до тачке број 24, која се налази на тромеђи пута, парцела 813, парцеле 203 и границе катастарских општина Гргетег и Велика Ремета.

Од тачке број 24 граница у правцу југа прати границу катастарских општина Гргетег и Велика Ремета, источну међу парцела 265, 267 и 268 (КО Гргетег), а затим опет прати границу катастарских општина Гргетег и Велика Ремета до тачке број 25, која се налази на источној међи парцеле 269 (КО Гргетег) и границе катастарских општина Гргетег и Велика Ремета.

Од тачке број 25 граница у правцу истока прелази у КО Велика Ремета и пратећи јужну међу парцеле 425 долази до тачке број 26, која се налази на међи пута, парцела 1232 и парцеле 425, на одстојању од сса 30 m северно од тромеђе парцела 1232, 425 и 1152.

Од тромеђе граница у правцу истока пресеца пут, парцела 1232 и прати северну међу пута, парцела 1104 и даље према истоку прати северну међу парцела 1130, 1132 и 1123/1 и долази до тачке број 27, која се налази на тромеђи пута, парцела 1231 и парцела 1109 и 1123/1.

Од тачке број 27 граница у правцу севера пресеца пут, парцела 1231, прати његову источну међу до тромеђе пута и парцела 1112/1 и 1113, а затим у правцу истока прати северну међу парцеле 1113 до тачке број 28, која се налази на тромеђи пута, парцела 1230 и парцела 1112/1 и 1113.

Од тромеђе граница наставља у правцу запада и прати јужну међу пута, парцела 1230 до тромеђе путева, парцеле 1230 и 1231 и парцеле 1110, а затим у правцу севера пратећи источну међу пута, парцела 1231 долази до тачке број 29, која се налази на четворомеђи путева, парцеле 1231 и 502 и парцела 487/1 и 505.

Од тачке број 29 граница наставља у правцу североистока и прати јужну и источну међу парцеле 487/1 до тачке број 30, која се налази на тромеђи парцела 487/1, 475 и 498/2.

Од тромеђе граница наставља у правцу запада и пратећи западну међу парцеле 475, јужну међу парцеле 474, источну међу парцела 476, 477 и 497, а затим северну међу парцела 487/1 и 433 долази до тачке број 1, која је уједно и почетна тачка описа викенд зоне 5.

Укупна површина зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 5 износи сса 304,14 ha.

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 5а

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 5а се налази у катастарској општини Велика Ремета и обухвата следеће парцеле: 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348/1, 348/2, 349/1, 349/2, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356/1, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365/1, 365/2, 366, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378/2, 378/3, 378/4, 378/5, 378/6, 378/7, 378/8, 379, 380, 381, 382, 383, 387, 388, 389, 390.

Укупна површина зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 5а износи сса 6,30 ha.

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 5б

Зона кућа за одмор и рекреацију 5б се налази у катастарској општини Велика Ремета и обухвата следеће целе парцеле: 361, 362, 554, 555, 564, 565, 572, 573, 574, 589, 590, 597, 606, 607, 608, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 340, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706/1, 706/2, 707, 708, 714/1, 715 716/1, 716/2, 717/1, 717/2, 717/3, 718, 719, 720, 721/1, 721/2, 722, 653/2, 654, 655, 656, 657/1, 657/2, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670/1, 670/2, 671/1, 671/2, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 693/1, 693/2, 693/3, 693/4, 639/5, 747, 748, 748, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 999, 1000, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1022, 1030, 1031, 1032, 1033 и делове парцела: 652, 692, 2053, 2054, 2059, 2060, 2061 и 2062/1.

Укупна површина зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 5б износи сса 28,29 ha.

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 5в

Зона кућа за одмор и рекреацију 5в се налази у катастарској општини Велика Ремета и обухвата следеће парцеле: 584, 593, 594, 595, 598, 599, 600, 601, 602/1 и 602/2. Укупна површина зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 5в износи сса 1,41 ха.

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 5г

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 5г се налази у катастарској општини Велика Ремета и обухвата следеће целе парцеле: 518, 519/1, 519/2, 519/3, 520, 521, 522, 610/1, 610/2, 611/3, 612, 613, 614 и 615 и делове парцела: 2060 и 2058. Укупна површина зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 5г износи сса 3,24 ха.

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 5д

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 5д се налази у катастарској општини Крушедол Село и обухвата следеће парцеле: 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789/1, 789/2, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 797, 798, 799, 800, 801 и 802. Укупна површина зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 5д износи сса 3,94 ха.

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 5ђ

Зона кућа за одмор и рекреацију 5ђ се налази у катастарској општини Крушедол Село и обухвата следеће парцеле: 763, 764, 765, 766, 767, 768 и 769. Укупна површина зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 5ђ износи сса 1,12 ха.

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 5е

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 5е се налази у катастарској општини Гргетег и обухвата следеће парцеле: 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319 и 320. Укупна површина зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 5е износи сса 3,11 ха.

Зона кућа за одмор и рекреацију бр. 5ж

Зона кућа за одмор и рекреацију бр.5ж се налази у катастарској општини Гргетег и обухвата следеће парцеле: 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187/1, 187/2, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200/1, 200/2, 201/1, 201/2, 202, 204, 205, 207/1, 207/2, 207/3, 208 и 210 и део парцеле 807. Укупна површина зоне кућа за одмор и рекреацију бр. 5ж износи сса 5,96 ха.

Манастирски комплекси

Манастир Врдник – Раваница

Граница непокретног културног добра Манастир Раваница обухвата у целини следеће парцеле катастарске општине Врдник: 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213/1, 1214, 1215, 1216, 1217, 1218, 1219, 1220, 1287, 1331, 1332, 1333/1, 1333/2, 1333/3, 1333/4, 1333/5, 1334, 1335, 1336, 1337, 1338, 1339, 1340, 460, 461, 1341, 1342 и 2729, те северни део парцеле 1379/1 (1% њене укупне површине) и то правом линијом од југозападне тачке парцеле 1338 до западне тачке парцеле 1211. Површина заштићене околине непокретног културног добра Манастир Раваница износи 24.56 ха.

Манастир Гргетег

Граница непокретног културног добра Манастир Гргетег обухвата у целини следеће парцеле катастарске општине Гргетег: 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 143/2 део, 150/1/део, 150/2, 151/1, 151/2, 152, 153, 154, 156, 157, 158, 159, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 399, 400, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413 и 430. Површина заштићене околине непокретног културног добра Манастир Гргетег износи 21.94 ха.

Манастир Јазак

Граница непокретног културног добра манастира Јазак обухвата у целини следеће парцеле катастарске општине Јазак Прњавор: 1/1, 1/2, 2/1, 2/2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 792/2/део, 872/3, 874/део, 1043, 1058, 1065 и 1085 део. Површина заштићене околине непокретног културног добра манастира Јазак износи 13.47 ha.

Манастир Крушедол

Граница непокретног културног добра манастира Крушедол обухвата у целини следеће парцеле катастарске општине Крушедол Прњавор: 1054/1, 1054/2, 1054/3, 1054/4, 1054/5, 1055/1, 1055/2, 1055/3, 1055/4, 1055/5, 1055/5, 1056/1, 1056/2, 1056/2, 1056/2, 1056/3, 1056/4, 1056/5, 1057/1, 1057/2, 1057/3, 1057/4, 1058/1, 1058/2, 1058/3, 1058/4, 1059, 1059, 1060, 2065. Површина заштићене околине непокретног културног добра манастир Крушедол износи 28,89 ha.

Манастир Велика Ремета

Граница непокретног културног добра Манастира Велика Ремета обухвата у целини следеће парцеле катастарске општине Велика Ремета: 408, 411, 412, 413, 415, 416, 417/1, 418, 426, 427, 430, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 502, 503, 504, 1100 и 1102. Површина заштићене околине непокретног културног добра манастира Велика Ремета износи 41.88 ha.

Манастир Мала Ремета

Граница заштићене околине непокретног културног добра манастира Мала Ремета обухвата катастарске парцеле : 1258 део, 1259, 1215, 1216, 1228/2, 1227, 1226/1, 1226/2, 1229, 1230, 1255, 1253, 1252/1, 1254, 1257, 1429/део, 118/2, 124, 125, 126, 127, 128/1, 128/2, 129/1, 129/2, 130/1, 130/2, 131/1, 131/2, 132, 133, 134, 135, 140/1, 140/2, 142, 144, 145/1, 145/2, 146, 149, 150, 151/1, 151/2, 119, 120, 122, 123, 279/1, и 1256. Површина заштићене околине непокретног културног добра манастира Мала Ремета износи 28,28 ha.

Манастир Ново Хопово

Граница заштићене околине непокретног културног добра манастира Ново Хопово обухвата катастарске парцеле: 48/део, 50/део, 51/део, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 74/део, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81/1, 81/2, 82/1, 82/2, 83/1, 83/2, 83/3, 84, 1191, 1192, 1193, 1194/1, 1194/2, 1194/3, 1195, 1196, 1197, 1198/1, 9712, 9713/2, 9713/3, 9713/4, 9733 и 9751. Површина заштићене околине непокретног културног добра манастира Ново Хопово износи: 63,37 ha.

Манастир Старо Хопово

Граница непокретног културног добра Манастира Старо Хопово обухвата у целини следеће катастарске парцеле: 85/део, 86/1, 86/2, 87, 88, 487/1, 487/2, 488, 489, 490, 492, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 1737. Површина заштићене околине непокретног културног добра Манастира Старо Хопово износи: 19,52 ha.

Планирана радна зона 1

Планирана радна зона 1 у КО Јазак се налази на парцелама бр. 4093/1, 4093/2, 4094, 4095, 4100, 4101/1, 4101/2 и 4101/3 укупне површине од око 8.04 ha.

Планирана радна зона 2

Планирана радна зона 2 у КО Јазак налази се јужно од грађевинског подручја насеља. Укупна површина је око 27 ha.

Туристичко-рекреативне површине

Туристичко-рекреативне површине у Националном парку "Фрушка гора" у зони са режимом заштите III степена

Постојеће

Локалитет бр.1

Туристичко-рекреативна површина локалитет бр.1 се налази у катастарској општини Ириг и обухвата следеће катастарске парцеле: 21 део, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 36, 37, 38, 39, 40 део, 47, 9732 део, 9723/2 део.

Укупна површина туристичко-рекреативне површине локалитет бр.1 износи сса 10,46ха.

Локалитет бр.2

Туристичко-рекреативна површина локалитет бр.2 се налази у катастарској општини Ириг и обухвата следеће катастарске парцеле: 62/1, 62/2, 63, 65, 66, 67, 68, 69/1, 69/2, 74/2, 9732 део.

Укупна површина туристичко-рекреативне површине локалитет бр.2 износи сса 8,13ха.

Локалитет бр.3

Туристичко-рекреативне површина локалитет бр.3 се налази у катастарској општини Врдник и обухвата следеће катастарске парцеле: 1379/8, 1379/9, 1379/10, 1379/11, 1379/12 и 1379/13.

Укупна површина туристичко-рекреативне површине локалитет бр.3 износи сса 1,26ха.

Локалитет бр.4

Туристичко-рекреативна површина локалитет бр.4 се налази у катастарској општини Ириг и обухвата следеће катастарске парцеле: 589, 590 и 9743 део.

Укупна површина туристичко-рекреативне површине локалитет бр.4 износи сса 1,54 ха.

Локалитет бр.5

Туристичко-рекреативна површина локалитет бр.5 се налази у катастарској општини Ириг и обухвата катастарску парцелу: 790/1.

Укупна површина туристичко-рекреативне површине локалитет бр.5 износи сса 0,75 ха.

Планирани локалитети

Локалитет бр.6

Почетна тачка описа границе туристичко-рекреативне површине локалитета бр.6 је тачка број 1 и налази се у КО Врдник на тремеђи катастарских парцела 1597, 1598 и 1569. Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока прати западну међу парцела 1569, 1645, 1663, 1670, 1665, 1666, 1687 и 3057 до тачке број 2, која се налази на тремеђи 3057, 1762 и 1763.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи северну међу парцела 3057, 3055 и 3054 до тачке број 3 на тремеђи катастарских парцела 7167, 1773 и 3054.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи источну међу парцеле 7167 до тачке број 4 на тремеђи парцела 1708, 1705 и 7167.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи источне међе катастарских парцела 1947, 1950, 1901, 1902, 1903, 1904, 1883, а затим прати јужне међе катастарских парцела 1883, 1882 и 1881 до тачке број 5 на тремеђи катастарских парцела 1881, 1879/1 и 2855.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи западне међе катастарских парцела 1881, 1918, 1927, 1590, 1582, 1580/2, 1581/1, 1576/2, 1578, 1576/1, 1577, 1574, 1573, 1572, 1571 и 1597 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Укупна површина туристичко-рекреативне површине локалитета бр.6 износи сса 67,60ха.

Локалитет бр.7

Локалитет бр.6 се налази у катастарској општини Врдник и обухвата катастарску парцелу бр. 1406.

Укупна површина туристичко-рекреативне површине локалитет бр.6 износи сса 9,57ha.

Локалитет бр.8

Локалитет бр.6 се налази у катастарској општини Ириг и обухвата катастарску парцелу бр. 583.Укупна површина туристичко-рекреативне површине локалитет бр.7 износи сса 0,349 ha.

Комплекс рехабилитационог центра са становањем у границама Националног парка "Фрушка гора"

Становање у границама Националног парка „Фрушка гора“ се налази у катастарској општини Ириг и обухвата следеће катастарске парцеле: 18/1, 18/2, 18/3, 18/4, 18/5, 18/6, 18/7, 18/8, 18/9, 18/9, 18/10, 18/11, 18/12, 18/13, 18/14, 18/15, 18/16, 18/17, 18/18, 18/19 и 19.

Укупна површина становања у границама Националног парка „Фрушка гора“ износи сса 4,48 ha.

Комунални садржаји

Гробља

Гробље Јазак Прњавор

Гробље Јазак Прњавор се налази у катастарској општини Јазак Прњавор и обухвата катастарску парцелу бр.16.

Укупна површина гробље Јазак Прњавор износи сса 0,15 ha.

Гробље Шатринци

Гробље Шатринци се налази у катастарској општини Шатринци и обухвата катастарску парцелу бр. 785.

Укупна површина гробља Шатринци износи сса 0,44 ha.

Гробље Гргетег (локалитет 1)

Гробље Гргетег (локалитет 1) се налази у катастарској општини Гргетег и обухвата катастарску парцелу бр. 346.

Укупна површина гробља Гргетег локалитет 1 износи сса 0,15 ha.

Гробље Гргетег (локалитет 2)

Гробље Гргетег (локалитет 2) се налази у катастарској општини Гргетег и обухвата катастарску парцелу бр. 352.

Укупна површина гробља Гргетег, локалитет 2 износи сса 0,17 ha.

Гробље Крушедол Село

Гробље Крушедол Село се налази у катастарској општини Крушедол Село и обухвата катастарске парцеле бр.1110/1 и бр.1110/2.

Укупна површина гробља Крушедол Село износи сса 1,35 ha.

Гробље Крушедол Прњавор

Гробље Крушедол Прњавор се налази у катастарској општини Крушедол Прњавор и обухвата катастарске парцеле бр. 1054/3 и бр. 1054/4.

Укупна површина гробља Крушедол Прњавор износи сса 0,81 ha.

1.5. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ ЦЕЛИНА И ЗОНА ЗА КОЈИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ САДРЖИ ШЕМАТСКИ ПРИКАЗ УРЕЂЕЊА

Просторни план општине садржи шематске приказе уређења насеља **Велика Ремета, Гргетег, Добродол, Крушедол Прњавор, Крушедол Село, Мала Ремета, Нерадин, Ривица и Шатринци**, за која су дати: опис границе грађевинског подручја насеља, подела грађевинског подручја на површине за јавне намене и остале површине, намена површина и трасе основне комуналне инфраструктуре и дата правила грађења по зонама - зона централних садржаја, зона становања, зона радних садржаја и зона спорта и рекреације.

1.5.1. Уређење и изградња јавних објеката за целине и зоне за које плански документ садржи шематски приказ уређења

Кроз шематски приказ уређења насеља је дата подела грађевинског подручја на површине за јавне намене и остале површине. Површине јавне намене су јавне површине (улични коридори, јавне зелене површине, канали и каналско земљиште) и јавни објекти (локалне управе, социјалне заштите, образовања, здравства, културе, спорта и комуналних садржаја), чије је коришћење, односно изградња од општег интереса.

Остале површине су подељене на три специфичне зоне: зона централних садржаја, зона становања и зона радних садржаја. Зона централних садржаја је најдинамичнији и највиталнији део насеља, у којем се, испреплетано са становањем и пословањем, налази мноштво јавних објеката.

Зона становања заузима највећи део површине насеља, а највише је заступљено породично становање малих густина, у виду слободностојећих објеката на великим парцелама. Зона радних садржаја је намењена првенствено привредним активностима, које због своје природе не могу бити лоциране у оквиру других зона (индустрија, производни погони, складишта, стоваришта, сервиси).

Површине јавне намене су простори одређени планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина за које је предвиђено утврђивање јавног интереса, у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и сл.). На површинама јавне намене, осим јавних објеката, дозвољена је изградња и простора/објеката стамбене и пословне намене.

Објекти јавне намене морају бити тако пројектовани и изведени да особама са посебним потребама у простору (деци, старим особама, хендикепираним и инвалидним лицима) омогуће несметан приступ, кретање, боравак и рад. У објекте јавне намене убрајају се болнице, домови здравља, домови културе, школе, домови за старе, рехабилитациони центри, спортски и рекреативни објекти, банке, поште, пословни објекти, саобраћајни терминали, објекти за потребе локалне самоуправе и други објекти.

При планирању и пројектовању јавних саобраћајних површина, пешачких стаза, пешачких прелаза, места за паркирање и других површина у оквиру улица, шеталишта, скверова и игралишта, морају се обезбедити услови за несметано кретање лица са посебним потребама у простору, у складу са Правилником о техничким стандардима приступачности ("Службени гласник РС", број 46/13).

Уређење и изградњу објеката јавне намене у насељима за које овај Просторни план садржи шематске приказе уређења, изводи у складу са важећим правилницима, који конкретну област уређују (здравство, школство, комунални садржаји...), као и са урбанистичким условима из овог Просторног плана.

Комплекс месне заједнице, месне канцеларије, комплекс поште: У центру сваког од ових насеља се налази објекат намењен за управу и администрацију-објекат Месне заједнице, Месне канцеларије, као и објекат поште.

Објекти својим капацитетом и садржајем задовољавају потребе становништва и у планском периоду се задржавају на постојећој локацији. Дозвољена је реконструкција и доградња, и нова изградња, у циљу побољшања услова за рад и пружања услуга становништву насеља. У оквиру комплекса Месне заједнице, Месне канцеларије могуће је организовање дневних центара.

- индекс заузетости парцеле	макс. 70%
- индекс изграђености	макс. 2,0
- спратност објеката	макс. П+1+Пк
- зелене површине	мин. 30%

Услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана.

Комплекс предшколске установе, основне школе:

У сваком насељу се морају обезбедити услови за 100%-тни обухват деце у предшколској установи узраста од 4-6 година и 30%-тни обухват деце узраста од 1-3 године. Постојеће површине комплекса потребно је уредити, реконструисати, односно изградити и опремити у складу са Правилником о ближим условима за почетак рада и обављање делатности установа за децу. У оквиру површине отвореног простора предвидети терене за игру (лоптом, ритмичке игре, слободно кретање и трчање), простор за справе, пешчаник и сл. Зелене површине треба да буду декоративно обрађене са више цветног материјала и дрвећа. Дечије установе се могу отварати и у оквиру осталог грађевинског земљишта (на основу услова из овог Просторног плана) уз услов да задовоље прописане нормативе за ову област.

- обухват деце (од 3-6 година)	мин. 70 %
- изграђена површина	мин. 5,5m ² /по детету
- слободна површина	мин. 10-15m ² /по детету
- травнате површине	мин. 3m ² /по детету
- зелене површине	мин. 30%
- индекс заузетости парцеле	макс. 30%
- индекс изграђености	макс. 0,6
- спратност објеката	макс. П+1

Услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана.

У насељима се морају обезбедити услови за 100%-тни обухват деце у основној школи узраста 7-15 година. У оквиру расположивих капацитета постојеће комплексе школе треба уредити, изградити и опремити у складу са прописима који ближе уређују ову област и потребама за осавремењивањем васпитања и образовања најмлађих.

- обухват деце (од 7-15 година)	100%
- изграђена површина	мин. 7,5m ² /по ученику
- слободна површина	25-30m ² /по ученику
- индекс заузетости парцеле	макс. 30%
- индекс изграђености	макс. 0,9
- спратност објекта	макс. П+1+Пк
- зелене површине	мин. 30%

Услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана.

Комплекс здравствене станице, апотеке: Комплекси здравствених станица и апотека се задржавају на постојећим локацијама у насељима. Неопходно је извршити уређење комплекса у складу са Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе ("Службени гласник РС", бр.43/06, 112/09, 50/10, 79/11 и 10/12-др.пропис).

- индекс заузетости парцеле	макс. 70%
- индекс изграђености парцеле	макс. 1,6
- спратност објекта	макс. П+1+Пк
- зелене површине	мин. 30%

Услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана.

У складу са Законом о ветеринарству и прописима из ове области уређују се услови за обављање ветеринарске делатности (заштита животиња, мере за спречавање појаве заразних болести код животиња, откривање, спречавање ширења, сузбијања и искорењивања заразних болести животиња и болести које се са животиња могу пренети на људе, ветеринарско-санитарна контрола, и др.). Услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана.

Комплекс дома културе, библиотеке, галерије: Задржавају се постојећи објекти културе са припадајућим комплексима. У смислу побољшања услова за обављање ове делатности објекте је могуће реконструисати, доградити/надоградити или изградити нове мултифункционалне просторе/објекте. У оквиру објекта доме културе могуће је организовање дневних центара.

- индекс заузетости парцеле	макс. 70%
- индекс изграђености парцеле	макс. 1,6
- спратност објекта	макс. П+1+Пк
- зелене површине	мин. 30%

Услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана.

Комплекс зелене пијаце: У центру насеља у ком постоји интерес се налази простор намењен за пијацу. Могућа је и изградња тржног центра у зависности од интереса инвеститора.

- индекс заузетости парцеле	макс. 70%
- индекс изграђености парцеле	макс. 1,4
- спратност објекта	макс. П+1

Услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана.

Спортско-рекреативни комплекс: У сваком насељу постоји терен за спортске активности (углавном фудбалско игралиште), међутим у планском периоду потребно је обезбедити и нове површине, било у јавном или приватном сектору, које ће становништву, а нарочито младима омогућити правилније и садржајније организовање слободног времена. Постојећи комплекси се задржавају на постојећим локацијама, уз могућност изградње нових садржаја и реконструкцију постојећих садржаја. На новим површинама планирати изградњу отворених/затворених простора, погодних за различите врсте спортских активности, са уређеним санитарним просторијама, осталим пратећим просторијама, уређеним површинама и садржајима за најмлађе, и сл. У оквиру спортско-рекреативних површина зелене површине ће чинити значајан проценат комплекса. Њихово уређење и опремање планирати у парковском стилу.

- индекс заузетости парцеле	макс. 40% ³
- индекс изграђености	макс. 0,8
- спратност објекта	макс. П+1+Пк
- зелене површине	мин. 40%

Радове на постојећим објектима изводити на основу услова из овог Просторног плана. За уређење и нову изградњу у комплексу неопходна је израда урбанистичког пројекта на основу услова из овог Просторног плана

Уређене јавне зелене површине: Задржавају се постојеће јавне зелене површине у насељима. Планира се озелењавање декоративним врстама и опремање урбаним мобилијаром. Услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана.

³ У индекс заузетости се не рачунају отворени травнати спортски терени

Уређење заштитног зеленила: Заштитно зеленило ће бити формирано углавном уз отворене канале и по ободу насеља.

Уређење и изградња комплекса гробља: Свако насеље има гробље. Функционална подела гробља треба да се састоји од следећих односа:

- 60% намењено гробним местима,
- 20% заштитни зелени појас и парковски обликован простор,
- 16% површине за саобраћајнице,
- 3% трг за испраћај,
- 1% остали садржаји (код улаза у гробље - капела, продавница свећа, цвећа и др, максималне спратности П (приземље)).

Уређење и изградњу радити у складу са Законом о сахрањивању и гробљима ("Сл. гласник СРС", бр. 20/77, 24/85 и 6/89 и "Сл. гласник РС", бр. 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 - др. закон и 120/2012 - УС) и на основу услова из овог Просторног плана.

Уређење ретензија: Ретензија у насељима намењене су за прихватање сувишних кишних вода, из којих ће се вода поступно празнити у систем околних канала, након проласка киша екстремно јаког интензитета. Ретензија је саставни део система посебне насељске кишне канализације, која се мора урадити на нивоу идејног пројекта.

Комплекс објекта за водоснабдевање насеља: У овом комплексу дозвољена је изградња само објекта у функцији водоснабдевања насеља. Дозвољено је озелењавање у складу са станишним условима.

Дефинисати зоне и појасеве санитарне заштите према Правилнику о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник Републике Србије", број 92/08). Извршити изградњу неопходних објекта на мрежи (резервоари, црпне станице и тд.), како би се комплетирао цео систем, а тиме и обезбедили потребни капацитети. Сви радови на пројектовању и изградњи водоводног система морају се извести у складу са законом и уз сагласност надлежних органа.

Постројење за пречишћавање отпадних вода: Препорука је да се ППОВ руралних насеља Општине граде као постројења за биолошко пречишћавање. Техничком документацијом решити третман отпадних вода као и отпадних вода великих индустријских загађивача у насељима. Студијом процене сваког појединачног пројекта на животну средину оценити квалитет животне средине у контексту предложеног третмана отпадних вода. Услови за изградњу ће се стећи првенствено на основу услова надлежног водопривредног предузећа и услова заштите животне средине. У случају потребе за формирањем грађевинске парцеле на јавном земљишту за градњу ППОВ приступити изради пројекта за препарцелацију, односно урбанистичког пројекта.

Каналско земљиште: У насељима постоје канали чија је обавеза да приме и одведу вишак атмосферских вода са површине грађевинског подручја. Ови канали су прикључени на мелиоративну каналску мрежу која се налази непосредно уз насеље. На ове канале ће се прикључити будућа кишна канализација насеља. На подручју насеља потребно је постојећу мрежу канала редовно одржавати у границама пројектованих елемената, уз уважавање ограничења датих у водним условима. Затечена каналска мрежа у насељу представљаће и у наредном планском периоду основу за прихватање и одвођење свих сувишних вода.

Ради заштите система за одводњавање на подручју обухваћеним Просторним планом потребно је сачувати интегритет детаљне каналске мреже. Неопходно је обезбедити радно-инспекциону стазу за одржавање канала у зони од 5m од ивице канала, где се не дозвољава изградња објекта, постављање ограда, садња трајних засада и сл. У канал се могу упуштати само чисте воде и евентуално технолошке које морају бити пречишћене, без таложљивих или муљевитих материја (пливајући предмети, амбалажа, делови хране, тешки метали, разна уља и течности за моторе и сл.), ради обезбеђења и одржавања II₆ класе квалитета воде у каналу, односно крајњем реципијенту.

Атмосферске и условно чисте технолошке воде (расхладне и сл.), чији квалитет одговара II₆ класи квалитета воде могу се без пречишћавања упуштати у мелиорациони канал. За атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (бензинска пумпа и сл.) пре улива у атмосферску канализацију или отворени канал предвидети одговарајући предtretман (сепаратор уља, таложник). Садржај уља у третираној води не сме бити већи од 0,1 mg/l, а суспендованих материја од 30 mg/l. Изливи атмосферских вода у мелиорациони канал мора бити изведени на одређен начин како би се спречило деградирање и нарушавање стабилности косина канала. Изградња на каналском земљишту саобраћајних објеката (прелази преко канала, паркинзи и сл.) и полагање инфраструктуре, ради задовољавања појединачних приватних интереса, вршиће се на основу овог Просторног плана и услова надлежног водопривредног предузећа.

Реконструкција постојећих канала вршиће се на основу овог Просторног плана, а изградња нових на основу плана детаљне регулације ако је потребно утврдити нову регулацију.

Уређење и изградња уличних коридора: Насеља карактеришу улични коридори одговарајућих ширина, у које ће се сместити све површине и објекти саобраћајне и друге комуналне инфраструктуре.

Улични коридори су део површине за јавне намене у којим је утврђена (или ће бити утврђена) регулација и нивелација саобраћајне, водоводне, канализационе, енергетске и електронске комуникационе инфраструктуре и површине намењене за подизање уличног зеленила.

У оквиру уличних коридора формирати линијско зеленило (високи, средњи и ниски лишћари или партерно зеленило) у зависности од ширине уличног профила које ће повезати зелене површине насеља, посебно јавне, у систем зелених површина.

За постојеће уличне коридоре услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана. За нове уличне коридоре неопходна је израда плана детаљне регулације у складу са смерницама датим у овом Просторном плану.

Насељска саобраћајна мрежа - у наредном планском периоду саобраћајна уређеност насеља (Велика Ремета, Гргетег, Добродол, Крушедол Село, Крушедол Прњавор, Мала Ремета, Нерадин, Ривица и Шатринци) се битније неће мењати (узимајући у обзир величине насеља, наслеђену саобраћајну мрежу, специфичност терена и мали степен моторизације), с тим да се планира успостављање насељског система улица са утврђивањем хијерархијских нивоа и то:

- главна насељска саобраћајница (ГНС);
- сабирна насељска саобраћајница (СНС);
- приступне насељске саобраћајнице (ПНС).

Главна насељска саобраћајница (ГНС) чини основни саобраћајни капацитет насеља и она ће кумулисати сав саобраћај на нивоу насеља и усмераваће га према жељеним одредиштима у окружењу. Главну насељску саобраћајницу извести са две саобраћајне траке и са елементима који припадају рангу државног/општинског пута, са ширином коловоза мин.7,0 (6,0)m.

Сабирна насељска саобраћајница (СНС) кумулише интерне саобраћајне токове између насеља и сировинског залеђа - атара. Потребно их је реконструисати или градити од савремених материјала са носивошћу за лак саобраћај, са ширином коловоза 6,0 m (изузетно 5,5 m) за двосмерни саобраћај.

Приступне насељске саобраћајнице (ПНС) омогућавају приступ до свих осталих насељских (стамбених и др.) садржаја и потребно је да имају ширину коловоза 5,0 m за двосмерни или 3,0 m за једносмерни саобраћај.

У наредном периоду потребно је у свим насељима утврдити и изградити/реконструисати микролокалитете аутобуских стајалишта (у облику сепарисаних ниша) у централној зони и зонама уз значајне саобраћајнице, која ће омогућити комфоран трансфер путника.

У свим насељима потребно је успоставити континуирани систем пешачких стаза ради омогућавања кретања пешака ван коловоза, како би се обезбедила потпуна безбедност кретања ове популације. Пешачке стазе у свим насељским улицама треба изградити најмање са једне стране улице како би се обезбедили услови за кретање пешака при свим временским условима (са ширинама од 1,0 - 1,5 m). Евентуалне бицикличке површине у оквиру коридора главних насељских саобраћајница могуће је планирати и градити или као траке (у оквиру коловозних површина), или као стазе (независно вођене) са одговарајућим ширинама (траке 1,0–1,5 m; стазе 1,75-2,0 m). У централним зонама насеља може се успоставити пешачки трг за масовно окупљање пешака у пригодним приликама. Такође централне садржаје потребно је опремити са одређеним бројем паркинг места за путничка возила како би се елиминисала стохастична појава паркираних возила на коловозу.

Водоводна и канализациона мрежа - приликом реконструкције постојеће водоводне мреже, односно изградње нових деоница, применити пластичне цеви ПВЦ, односно ПЕ цев) за одговарајући радни притисак до 10 бара. Траса за постављање водоводних цеви предвиђа се у појасу од 1,0m уз тротоаре, како би остатак уличног профила био слободан за остале инфраструктурне инсталације. При реализацији водовода придржавати се техничких прописа за пројектовање, извођење, пријем и одржавање мреже. Пројектовање и изградњу објеката водовода вршити у сарадњи са јавним комуналним предузећем, а на техничку документацију објеката прибавити сагласност истог.

На територији целог насеља канализациону мрежу изградити као сепаратну, тако да се посебно прихватају санитарне, а посебно атмосферске воде. Насељске отпадне воде одводити до постројења за пречишћавање отпадних вода. После пречишћавања на уређајима за пречишћавање отпадних вода, пре испуштања у реципијент концентрација појединих загађујућих материја у ефлуенту мора задовољавати услове у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у води и роковима за њихово достизање.

Атмосферску воду са тротоара, платоа, саобраћајница и сл., орјентисати ка постојећим и предвиђеним отвореним уличним каналима. Недостајућу атмосферску канализацију градити као отворену кишну канализацију за условно чисте атмосферске воде које се не пречишћавају, а делимично као зацевљену, у центру насеља, у деоницама испод паркинг простора, проширења коловоза, укрштању са саобраћајницама и томе сл., и тамо где ширина уличног профила не дозвољава изградњу отворених канала. Атмосферске воде пре упуштања у реципијент очистити од механичких нечистоћа на таложнику, односно сепаратору. Имајући у виду потенцијалне потребе за снабдевање технолошком водом пољопривредних домаћинстава, могуће је бушење бунара уз претходно прибављене услове надлежног водопривредног предузећа.

- Прикључак објеката на насељску водоводну мрежу извести преко водомера који се поставља на парцели корисника, на мин. 1,0m иза регулационе линије.
- Одводњу условно чистих атмосферских вода решавати у оквиру парцеле, риголама или нивелацијом према зеланим површинама или уличним каналима.
- Одвођење отпадних фекалних вода решити затвореним канализационим системом у оквиру парцеле, а прикључак на насељску канализациону мрежу извести по условима надлежног комуналног предузећа (када се за то стекну услови).

Електроенергетска мрежа – Електроенергетску мрежу и трафостанице 20/0,4kV градити у уличним коридорима у складу са условима датим овим Просторним планом за електроенергетску инфраструктуру и важећим законским прописима и техничким условима.

Гасоводна мрежа – Гасоводну мрежу градити у уличним коридорима по условима датим овим Просторним планом за гасоводну инфраструктуру.

Електронска комуникациона мрежа – електронску комуникациону мрежу градити у уличним коридорима, по потреби двострано, по правилима грађења датим за подземну мрежу из Просторног плана.

Парковско зеленило - најмање 70% површине треба да буде под зеленилом (од тога цветњаци 2-4%). Ове површине озелинити аутохтоним и декоративним садним материјалом. Потребно је формирати мрежу стаза, платое, места за одмор. Стазе и платои треба да чине максимум 30% од укупне површине парка/сквера, а евентуални објекти макс. 5% од укупне површине. Потребно их је опремити клупама, корпама за отпатке, светиљкама, справама за игру деце и др.

Заштитно зеленило - на овим површинама није дозвољена изградња објеката. Дозвољено је озелењавање у складу са станишним условима. Површине озеленети аутохтоним садним материјалом.

Улично зеленило - од укупне површине уличног коридора 30% треба да је под зеленилом. У свим улицама у којима постоји довољна ширина уличног профила формирати једностране или двостране дрвореде или засаде шибља. У ширим уличним профилима могуће је формирати групе садница лишћара и четинара са спратом шибља. Пожељно је да ширина зеленог појаса између коловоза и тротоара буде између 2,5-3,5m. Ради безбедности саобраћаја дрвеће садити 2,0m од ивице коловоза, а шибље 2,0 m од ивице зелене траке. Растојање стабала од објеката не би требало да буде мање од 4,5-7m, што зависи од избора врста. Растојање између дрворедних садница је најмање 5,0m, а у зависности од врсте креће се од 5,0-15,0m. За сваку улицу у којима не постоје дрвореди изабрати по једну врсту дрвећа (липа, дивљи кестен, јавор, млеч и др.) и тиме обезбедити индивидуалност улице. При избору врста за улично зеленило треба водити рачуна да сем декоративних својстава (фенолошке особине), буду прилагођене условима раста у уличним профилима (отпорност на збијеност тла, водни капацитет земљишта, прашина, гасови). Постојеће дрвореде неговати и заштитити. При формирању заштитног и линијског зеленила уз саобраћајнице руководити се одредбама Закона о јавним путевима.

1.5.2. Биланс површина у насељима за које плански документ садржи шематски приказ уређења

Биланс површина је исказан кроз основну намену простора. Исказане вредности су добијене графичким читавањем и не дају се као ограничавајући фактор.

Табела II-23. Биланс намене површина за насеље Велика Ремета

Намена површина	Р (ha)	%
Зона становања	7,68	62,6
Зона централних садржаја	0,17	1,5
Зона радних садржаја	0,30	2,0
Зона спорта и рекреације	1,37	11,2
Зона комуналних садржаја- гробље	0,25	2,1
Зона заштитног и јавног зеленила	0,47	4,0
Улични коридори	1,52	12,4
Поток	0,51	4,2
Укупно грађевинско подручје	12,26	100

Табела II-24. Биланс намене површина за насеље Гргетег

Намена површина	Р (ha)	%
Зона становања	11,34	69
Зона централних садржаја	0,16	1
Зона спорта и рекреације	0,32	2
Зона заштитног и јавног зеленила	2,50	15
Улични коридори	2,08	12
Поток	0,13	1
Укупно грађевинско подручје	16,53	100

Табела II-25. Биланс намене површина за насеље Добродол

Намена површина	Р (ha)	%
Зона становања	8,74	77,55
Зона централних садржаја	0,21	1,86
Улични коридори	2,32	20,58
Укупно грађевинско подручје	11,27	100

Табела II-26. Биланс намене површина за насеље Крушедол Прњавор

Намена површина	Р (ha)	%
Зона становања	48,29	72,0
Зона централних садржаја	0,18	0,3
Зона радних површина	6,41	9,7
Зона спорта и рекреације		
Зона комуналних садржаја	0,93	1,4
Зона заштитног и јавног зеленила	2,02	3,0
Улични коридори	9,13	13,6
Укупно грађевинско подручје	66,96	100

Табела II-27. Биланс намене површина за насеље Крушедол Село

Намена површина	Р (ha)	%
Зона становања	60,31	70
Зона централних садржаја	1,14	1,3
Зона радних површина	8,81	10,2
Зона спорта и рекреације	0,91	1
Зона комуналних садржаја-гробље	0,43	0,5
Зона заштитног и јавног зеленила	0,97	1
Улични коридори	12,14	14
Поток	1,56	2
Укупно грађевинско подручје	86,28	100

Табела II-28. Биланс намене површина за насеље Мала Ремета

Намена површина	Р (ha)	%
Зона становања	14,74	68
Зона централних садржаја	0,60	3
Зона радних површина	0,87	4
Зона спорта и рекреације	0,23	1
Зона комуналних садржаја- гробље	0,23	1
Зона заштитног и јавног зеленила	3,02	14
Улични коридори	1,93	9
Укупно грађевинско подручје	21,61	100

Табела II-29. Биланс намене површина за насеље Нерадин

Намена површина	Р (ha)	%
Зона становања	35,52	64
Зона централних садржаја	0,48	1
Зона радних површина	1,11	2
Зона спорта и рекреације	2,52	5
Зона комуналних садржаја		
- гробље	2,32	4
- кванташка пијаца	0,26	0,5
Зона заштитног и јавног зеленила	2,08	3,5
Улични коридори	9,95	17,5
Поток	1,44	2,5
Укупно грађевинско подручје	55,69	100

Табела II-30. Биланс намене површина за насеље Ривица

Намена површина	Р (ha)	%
Зона становања	57,73	72
Зона централних садржаја	0,59	0,7
Зона радних површина	2,51	3
Зона спорта и рекреације	2,34	3
Зона комуналних површина:		
- гробље	3,17	3,93
Зона заштитног и јавног зеленила	1,68	2,08
Улични коридори	12,6	15,3
Укупно грађевинско подручје	80,63	100

Табела II-31. Биланс намене површина за насеље Шатринци

Намена површина	Р (ha)	%
Зона становања	33,42	46,6
Зона централних садржаја	0,47	0,65
Зона радних површина	2,82	4,0
Зона спорта и рекреације	2,37	3,3
Зона комуналних површина- гробље	0,65	1,1
Зона јавног зеленила	13,23	18,4
Парковске површине	6,35	8,8
Собраћајне површине	9,77	13,8
Коридор водотока	0,56	0,7
Комуналне површине	0,65	0,7
Омладински камп	0,31	0,4
Станица за снабдевање горивом	0,22	0,4
Простор за будући рехабилитациони ценоар	1.12	1,5
Укупно грађевинско подручје	71,69	100

1.6. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И УСЛОВИ ЗА ЊИХОВО ПРИКЉУЧЕЊЕ

1.6.1. Услови уређења и грађења инфраструктурне мреже ван грађевинских подручја насеља

Линијска инфраструктурна мрежа

- Грађење линијске инфраструктурне мреже енергетске (електроенергетске средњенапонске (20(35)kV), нафтоводне, гасоводне), електронске комуникационе мреже, водоводне, на пољопривредном земљишту, шумском и водном земљишту могуће је на основу овог Просторног плана, а високонапонске (110kV и др.) на основу плана детаљне регулације.

1.6.1.1.Саобраћајна инфраструктура

Основни услови грађења за саобраћајну инфраструктуру за подручје обухвата Просторног плана су:

Путни саобраћај

- Државни пут – вишетрачни пут - са деловима сегмента обилазница на простору Општине ће се градити према предложеној траси ван насеља за моторни саобраћај у функцији међурегионалног повезивања и дислокације транзитних токова ка значајним извориштима робних токова. Елементи и објекти овог путног капацитета треба да задовоље захтевани хијерархијски ниво државног пута;

- Државне путеве I и II реда, потребно је реконструисати у оквиру постојећих коридора уз обезбеђење елемената активне и пасивне безбедности који припадају том рангу пута. Сва укрштања решити у складу са саобраћајним и условима управљача пута (у нивоу или ван нивоа) са обезбеђењем потребних елемената безбедности и увођењем одговарајуће сигнализације, у складу са саобраћајно техничким условима управљача пута;
- Дуж ових путева минимизирати број укрштања са атарским путевима, а у перспективним радним зонама ван насеља обезбедити сервисну саобраћајницу која ће оптимизирати број саобраћајних прикључака (искључиво преко постојећих саобраћајних прикључака атарских путева на јавне путеве, уз предходно прибављене услове за реконструкцију постојећег саобраћајног прикључка и уз сагласност управљача над јавним путем);
- Профиле државних путева I и II реда у насељеним местима обезбедити као насељске саобраћајнице са елементима уличног профила који омогућује сегрегацију моторног (динамичког) и немоторног саобраћаја - обостране пешачке стазе са зеленим појасом између површина и по могућству сепарисаном бицикличком стазом. Минимална ширина пешачке стазе за један смер кретања износи 1,5 m. Минимална ширина бицикличке стазе за један смер кретања износи 1,0 m. Физичко раздвајање саобраћаја моторних возила од стационарног и немоторизованог (пешачког и бицикличког) саобраћаја омогућити заштитним тракама минималне ширине 1,5 m. У зависности од обима саобраћаја у центрима насеља предвидети семафоре и друга решења у циљу заштите насељских функција (мере успоравања саобраћаја и сл.);

Елементи⁴ (препоруке) државних и општинских путева дати су у следећој табели:

Табела II-32. Елементи³ (препоруке) државних и општинских путева

ПУТЕВИ	ДП I реда	ДП II реда	општински путеви
V _{рас} (km/h)	100	80	(50)60
саобраћајне траке (m)	2x3,5	2x3,25	2x3,0
ивичне траке (m)	2 x 0,35	2x0,3	2x0,3
банкаина (m)	2x1,5	2x1,2	2x1,0
додатне ширине ⁵ (m)	2x10,0	2x7,5	2x5,0
укупно земљишни појас (m)	30	25	20
ширина заштитног појаса (m)	40	20	10
ширина коридора (m)	80	40	20
осовинско оптерећење (kN)	115	115	мин. 60

Табела II-33. Елементи⁶ (препоруке) државног вишетрачног пута

ВИШЕТРАЧНИ ПУТ-ДРЖАВНИ ПУТ	
ширина коридора (m)	110
ширина путног појаса (m)	70
саобраћајне траке (m)	2 x (2x3,5) - Iб реда бр. 21 (M-21) ⁷
стабилизована банкаина (m)	1,85
разделна трака (m)	2,0
ивичне траке (m)	2x0,35
банкаина (m)	2x1,5
носивост (kN)	110
V _{рас} (km/h)	80/100

4 Основни елементи за категорисане путеве предложени су на основу ЗОЈП (С.Г.РС бр.101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13), и Правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Службени гласник РС", бр.50/2011)

5 додатне ширине намењене су за изградњу косина насипа трупа пута, путних канала и инсталацијама које су у функцији јавног пута

6 Основни елементи за категорисане путеве предложени су на основу ЗОЈП (С.Г.РС бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13), и Правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Службени гласник РС", бр.50/2011)

7 Донета је Уредба о категоризацији државних путева; у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП: М-21 је државни пут Iб реда бр.21; Р-130 је државни пут IIб реда бр.313; Р-106 је државни пут IIб реда бр.314;

Табела II-34. Елементи⁵ (препоруке) државних и општинских путева у насељу

ПУТЕВИ-НАСЕЉСКЕ САОБРАЋАЈНИЦЕ	ДП I реда	ДП II реда	општински путеви
саобраћајне траке (m)	2x3,25	2x3,0	2x2,75
ивичне траке ⁸ (m)	2x0,3	2x0,3	2x0,2
банкина (m)	2x1,2	2x1,0	2x1,0
ширина коридора (m)	утврђена регулациона ширина улице		
ширина заштитног појаса ⁹ (m)	40	20	10
осовинско оптерећење (kN)	115	115	мин. 60
V _{рас} (km/h)	80-100	70-80	(50) 60

Саобраћајно прикључивање на државне путеве извести на следећи начин¹⁰:

1. На коловоз државних путева ван насељених места:
  - на основу услова и сагласности Законом о јавним путевима утврђеног управљача над државним путевима, а преко реконструисаних постојећих саобраћајних прикључака атарских и општинских путева и евентуалних сервисних саобраћајница уколико број и локација објеката захтева изградњу истих.
2. На коловоз пута у улицама које су општинском одлуком проглашене за правац пружања државног пута кроз насељено место:
  - на основу услова и сагласности Законом о јавним путевима утврђеног управљача над државним путевима уколико је сходно одредбама члана 37. Закона о јавним путевима у условима управљача над коловозом државног пута унутар насељеног места затражено грађење нових саобраћајних трака, острва за одвајање саобраћајних трака, семафоризација и расвета на државном путу,
  - на основу услова Законом о јавним путевима утврђеног управљача над државним путевима и сагласности Општинском одлуком утврђеног управљача над општинским путевима и улицама, уколико је сходно одредбама члана 37. Закона о јавним путевима у условима управљача над коловозом државног пута унутар насељеног места није затражено грађење нових саобраћајних трака, острва за одвајање саобраћајних трака, семафоризација и расвета на државном путу.
3. На коловоз општинских путева ван насељених места и улица у насељеним местима које нису општинском одлуком проглашене за правац пружања државног пута кроз насељено место:
  - ван насељених места на основу услова и сагласности Општинском одлуком утврђеног управљача над општинским путевима и улицама, а преко реконструисаних постојећих саобраћајних прикључака атарских и општинских путева и евентуалних сервисне саобраћајнице уколико број и локација објеката захтева изградњу истих,
  - унутар насељених места на основу услова и сагласности Општинском одлуком утврђеног управљача над општинским путевима и улицама.
  - Општинске путеве пројектовати/градити по устаљеним трасама - атарским путевима са минимизацијом новог заузимања пољопривредног земљишта и обезбеђењем потребних елемената за безбедна кретања.

Услови постављања инсталација у коридору државних путева:

- У коридорима државних путева каблови који се граде паралелно са државним путем, морају бити постављени минимално 3,0 m од крајње тачке попречног профила пута-ножице насипа трупа пута, или спољне ивице путног канала за одводњавање;
- Укрштање са путем извести искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на предметни пут у прописаној заштитној цеви;

⁸ Ивичне траке могу бити замењене ивичњацима, издигнутим или упуштеним

⁹ примена ове ширине важи у насељима осим ако је другачије утврђено урбанистичким планом

¹⁰ ЗОЈП (Сл.гласник бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13)

- Заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута, увећана за по 3,0 m са сваке стране;
- Минимална дубина постављања каблова и заштитних цеви (при укрштању са државним путем) износи 1,35 -1,5 m мерено од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви;
- Минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,0-1,2 m;
- Укрштање планираних инсталација удаљити од укрштања постојећих инсталација на мин.10,0 m;

За све предвиђене интервенције на државним путевима и инсталације које се воде кроз путно земљиште потребно је обратити се ЈП "Путеви Србије" за прибављање услова и сагласности за израду техничке документације и постављање истих.

Аутобуска стајалишта

- Аутобуска стајалишта градити после раскрснице, а у складу са важећим стандардима и правилницима¹¹, уз обезбеђење:
  - коловозне конструкције као и код предметног пута,
  - попречног пада коловоза стајалишта мин. 2% од ивице коловоза пута,
  - дужине прегледности од 1,5 дужине зауставног пута возила за $V_{\text{rac}} = 80$ (km/h) за ваннасељске деонице путева,
  - почетка – краја стајалишта мин.20,0 m удаљеног од лепезе прикључног пута у зони раскрснице, почетака-краја додатне саобраћајне траке на јавном путу,
  - изградње наспрамних стајалишта по систему лево па десно у смеру вожње уз мин. подужно растојање два наспрамна стајалишта (крај левог – почетак десног) од 30,0 m,

Атарски путеви

У оквиру простора општине Ириг егзистираће различити хијерархијски нивои атарских путева и они се утврђују овим Просторним планом, кроз:

- главни атарски пут има ширину коридора од 12-15m у коме се смешта сва инфраструктура и коловоз,
- сабирни атарски пут има ширину коридора 8-10m и служи за двосмерни саобраћај,
- приступни атарски пут има ширину коридора 4-6m и у њему се одвија једносмерни саобраћај, а на деоницама где су обезбеђене мимоилазнице и двосмерни саобраћај.

Прилазни путеви до садржаја у атару се воде кроз ове коридоре, а димензије и изграђеност коловоза (земљани, тврди или савремени застор) се утврђују у зависности од очекиваног саобраћаја.

У случају захтева за променом хијерархијске дефиниције општинских и атарских путева:

- ако су утврђене регулационе линије односно грађевинска парцела испуњава услове за изградњу, услови за изградњу се издају на основу Просторног плана,
- ако је потребно дефинисати регулационе линије, грађевинска парцела не испуњава услове за изградњу дате у Просторном плану (када нису испуњени просторни, геометријски и други услови потребни за реализацију елемената попречног профила предметног пута), обавезна је израда плана детаљне регулације.

¹¹ Правилник о ближим саобраћајно-техничким и другим условима за изградњу, одржавање и експлоатацију аутобуских станица и аутобуских стајалишта ("Сл. гласник РС", бр. 20/96, 18/04, 56/05, 11/06)

Железнички саобраћај

Пошто се планирају активности на утврђивању коридора, а касније и изградња, железничких пруге и постројења на простору Општине потребно је претходно урадити саобраћајно-техничко-технолошке студије које ће тачно дефинисати све потребне активности у оквиру реконструкције и модернизације која ће задовољити све услове и нормативе из Закона о железници ("Службени гласник РС",бр. 45/13), Закона о безбедности у железничком саобраћају ("Службени гласник РС",бр.60/98 и бр.36/99) и Закона о безбедности и интероперабилности железнице ("Службени гласник РС",бр. 104/13).

Елементи (препоруке) железничких пруга дати су у следећој табели:

Табела II-35. Елементи (препоруке) железничких пруга

Железничке пруге	регионална пруге
ширина коридора (m)	400
ширина пружног појаса (m)	16 (12 у насељу)
ширина колосека (mm)	1435
минимални полупречник кривине R мин (m)	300
макс.нагиб нивелете (°)	25
носивост (kN)	180
$V_{гас}$ (km/h)	(120) 160

Приликом свих интервенција у смислу студијске анализе, пројектовања и изградње, свих објеката железничке инфраструктуре ближе пројектно-техничке услове треба тражити од ЈП "Железнице Србије", која је задужена за развој железничке инфраструктуре.

Немоторни саобраћај

За имплементацију бицикличких стаза ван насељених места (националних, међунасељских и насељских) потребно је резервисати одговарајућу површину за коридор бицикличких стаза, која ће бити у оквиру коридора државних/општинских путева.

Безбедносне мере на местима укрштања бицикличких токова са моторним саобраћајем су обавезне како у насељима тако и ван њих. Приликом пројектовања бицикличких стаза потребно је користити одговарајућу регулативу о пројектовању истих.

Пратећи садржаји јавног пута

У заштитном појасу пута могуће је градити пратеће путне садржаје (станице за снабдевање моторних возила горивом, продавнице, објекте за рекреацију, мотеле, угоститељске објекте и друге објекте намењене пружању услуга корисницима пута), као и инфраструктурну мрежу и објекте.

Ови објекти могу се градити на удаљености у зависности од ранга државног или општинског пута и то:

- 20 m (ЗОЈП чл.1 и чл.29) од спољне ивице земљишног појаса ДП I реда
- 10 m (ЗОЈП чл.1 и чл.29) од спољне ивице земљишног појаса ДП II реда
- 5 m (ЗОЈП чл.1 и чл.29) од спољне ивице земљишног појаса општинског пута.

Уређењу и изградњи ових комплекса и објеката може се приступити на основу урбанистичког плана, а у складу са рангом и категоријом јавног пута (ДП I и II реда, општински путеви).

Одређивање микролокација пратећих садржаја је врло комплексан задатак који обухвата вишекритеријумску анализу параметара.

Основни критеријуми за избор микролокација за пратеће садржаје су:

- саобраћајно технички услови,
- просторни услови,
- природни услови,
- комунална и инфраструктурна опремљеност и
- услови заштите животне средине.

Саобраћајно технички услови се пре свега односе на сагледавање постојања излива/улива и њиховог утицаја на одвијање динамичког саобраћајног тока дуж путног правца. У том погледу места улива/излива за одморишта морају бити лако уочљива, из далека видљива и препознатљива у односу на окружење тј. овим микролокацијама се мора обезбедити тзв. спољна гледаност, која обезбеђује преглед свих могућих саобраћајних ситуација.

Растојања између два узастопна излива/улива на путном правцу треба да искључују у потпуности све негативне утицаје на саобраћајне токове са аспекта искоришћења капацитета пута, нивоа саобраћајне услуге и безбедности.

Саобраћајно технички услови лоцирања одморишта диктирају постојање довољне визуре прегледности у односу на очекиване брзине кретања, с тим што се у потпуности мора задовољити апсолутни минимум зауставне прегледности (гранична вредност визуре захтеване прегледности).

Просторни распоред пратећих садржаја дуж државног пута може бити наспраман и наизменичан. Може бити повезан са пешачком пасарелом или без ње у зависности и од других просторних услова.

Просторни услови су врло значајан критеријум за избор локације пратећих садржаја, јер у зависности од обима садржаја зависи и обим заузимања земљишта (од 0,5–1,5ha).

Природни услови су могућност за афирмацију појединих микролокација кроз формирање приступачних пратећих садржаја. Природне вредности привлаче кориснике пута својим положајем, изгледом и укупним нивоом атрактивности. Формирање комплекса пратећих садржаја не сме изазивати озбиљне захвате на ремоделирању терена, као и радње које би могле да поремете природне односе већ напротив, кроз оваква уређења треба да подигну ниво привлачности појединих микролокација.

1.6.1.2. Водопривредна инфраструктура

Снабдевање водом

- Снабдевање водом становништва и индустрије на простору Општине обезбедити из локалних водозахвата и Сремског регионалног система – подсистем "Рума";
- Дефинисати зоне санитарне заштите изворишта око постојећих и планираних изворишта подземних вода;
- Извршити изградњу неопходних објеката на мрежи: резервоари, црпне станице итд., како би се комплетирао цео систем и обезбедили потребни капацитети;
- Снабдевање индустрије водом нижег квалитета, обезбедити захватањем из речних система или из подземља захватњем прве издани. Висококвалитетну воду могу користити само индустрије које по природи технолошког процеса захтевају квалитетну воду (прехранбена индустрија);
- Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације;
- Трасе регионалних система полагаати уз главне путне правце, а према усвојеним пројектним решењима;
- Пролазак испод саобраћајница и укрштање са осталим уличним инсталацијама обезбедити челичном заштитном цеви, односно према рангу пута и условима путне привреде;

- Дубина укопавања не би смела да је плића од 1,0 m-1,2 m од нивелете терена, због зоне мржњења и саобраћајног оптерећења;
- Сви радови на пројектовању и изградњи водоводног система морају се извести у складу са законом и уз сагласност надлежних органа.

Одвођење вода

- Извршити предtretман отпадне воде индустрије до нивоа квалитета који задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, па тек онда их упустити у насељску канализациону мрежу;
- Минимални пречник уличних канализационих колектора је $\varnothing$ 200 mm;
- Минималне падове колектора одредити у односу на усвојене пречнике, према важећим прописима и стандардима;
- Црпне станице фекалне канализације радити као шахтне и лоцирати их у зеленој површини са прилазом за сервисно возило;
- Пре упуштања у реципијент, отпадне воде пречистити на насељским постројењима за пречишћавање отпадних вода (ППОВ) до степена који пропише надлежно водoprивредно предузеће;
- Атмосферску канализацију градити делимично као зацевљену, положену уз уличне саобраћајнице, а делимично као отворену, у зависности од техно-економске анализе;
- Атмосферске воде пре упуштања у реципијент очистити од механичких нечистоћа на таложнику, односно сепаратору уља и масти;
- Одвођење атмосферских вода из индустријских зона и комплекса вршити искључиво преко сепаратора уља и масти;
- Све колске прилазе и укрштања са саобраћајницама обавезно зацветити према важећим прописима и стандардима.

Хидротехнички објекти и системи

- Улив атмосферских вода у мелиоративне канале и потоке извести путем уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала-потока;
- Улична кишна канализација се може прикључити на постојеће мелиорационе канале-потоке, али под условом да сакупљају само условно чисте атмосферске воде чији квалитет одговара II₆ класи вода;
- Све друге отпадне воде прикључити на јавну канализацију са њиховим пречишћавањем на заједничком уређају за пречишћавање до нивоа секундарног третмана и са њиховим препумпавањем у реципијент. Тамо где јавна канализација није изграђена, отпадне воде могу се прикључити на водонепропусне септичке јаме, без упијајућег бунара које ће празнити месно комунално предузеће;
- Забрањује се спречавање несметаног протицаја воде, успоравање и дизање нивоа воде, чиме би се могао пореметити постојећи режим вода на објектима и у земљишту;
- Уређење отворених канала и регулационих радова на коритима мелиоративних канала и потока, биће дефинисано израдом одговарајуће техничке документације и према мишљењу Јавног водoprивредног предузећа "Воде Војводине" - Нови Сад и условима надлежног органа;
- Дуж мелиорационих канала и потока, са обе стране обезбедити по минимум 5,0 m слободног простора преко којег ће се вршити одржавање канала, односно према мишљењу надлежног водoprивредног предузећа и условима надлежног органа, и у том појасу забрањено је градити објекте, садити дрвеће, орати и копати земљу и обављати друге радње којима се ремети функција или угрожава стабилност мелиорационих канала за одводњавање и предузимати радње којима се омета редовно одржавање ових канала;
- Ради очувања и одржавања водних тела површинских и подземних вода и заштитних и других водних објеката, спречавања погоршања водног режима, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, као и заштите животне средине, забрањено је вршити радње које су дефинисане чланом 133. Закона о водама.

1.6.1.3. Енергетска инфраструктура

Електроенергетска инфраструктура

Општа правила грађења за електроенергетску инфраструктуру за подручје обухвата Просторног плана су:

- Трафостанице градити као зидане, монтажано-бетонске (МБТС) и стубне (СТС), за рад на 20 kV напонском нивоу на основу услова из Просторног плана;
- Монтажано-бетонске трафостанице, градити као слободностојећи објекат. Могуће је изградити једноструке (са једним трансформатором називне снаге до 630 kVA и могућношћу прикључења до 8 нисконапонских извода) и двоструке (са два трансформатора називне снаге до 630 kVA и могућношћу прикључења до 16 нисконапонских извода);
- За изградњу оваквих објеката потребно је обезбедити слободан простор максималних димензија 5,8 m x 6,3 m за изградњу једноструке монтажано-бетонске трафостанице и слободан простор максималних димензија 7,1 m x 6,3 m за изградњу двоструке монтажано-бетонске трафостанице;
- За постављање носећег портала (порталног стуба) стубне трансформаторске станице, мора се обезбедити слободан простор димензија 4,2 m x 2,75m за изградњу темеља портала и постављање заштитног уземљења.
- Минимална удаљеност од других објеката треба да буде 3m.
- Стубна трафостаница се може градити у линији постојећег надземног вода или ван њега на парцели власника (корисника);
- Високонапонска мрежа (110 kV) ће се градити надземно на пољопривредном земљишту, шумском и водном земљишту, по могућности у већ постојећим електроенергетским коридорима, по условима надлежних институција заштите, на основу плана детаљне регулације;
- У зони I и II степена није дозвољена изградња надземне електроенергетске мреже,
- Средњенапонску 20(35) kV мрежу и нисконапонску мрежу на шумском земљишту градити подземно у путном појасу шумског пута или стази;
- Око надземних 110 kV далековода обезбедити коридор 25 m од осе далековода са обе стране;
- Грађење објеката у овом коридору, као и засађивања стабала мора бити у складу са, Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV ("Службени лист СФРЈ", бр. 65/88 и "Службени лист СРЈ" 18/92) техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења СР ПС Н.ЦО. 105 ("Службени лист СФРЈ" бр. 68/86), Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, Заштитом од опасности СР ПС Н.ЦО. 101 ("Службени лист СФРЈ", бр. 68/88), Законом о заштити од нејонизујућих зрачења, као и условима надлежног предузећа;
- Електроенергетску мрежу градити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV (Службени лист СФРЈ, бр. 65/88 и 18/92);
- Средњенапонску (20(35) kV и нисконапонску мрежу до 1 kV градити по условима из Просторног плана;
- Проводнике електроенергетског вода постављати на гвоздене, односно бетонске, стубове;
- Паралелно вођење и укрштање електроенергетске инфраструктуре са саобраћајном, водопривредном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром мора бити у складу са условима надлежних предузећа за инфраструктуру;
- Минимална удаљеност електричног стуба од земљишног појаса пута при укрштању, треба да буде од 10-40m у зависности од категорисаности пута, односно по условима надлежног предузећа за путеве;
- Минимална висина најнижих високонапонских проводника треба да буде око 7,5m, при укрштању са путевима, односно по условима надлежног предузећа за путеве;
- Минимална удаљеност електричног стуба од пружног појаса неелектрифициране пруге при укрштању, треба да буде од 5,0-10,0 m, а минимална висина најнижих проводника 7,0 m, односно по условима надлежног предузећа;

- Минимална удаљеност електричног стуба од пружног појаса електрифициране пруге при укрштању, треба да буде минимално 15,0 m, а минимална висина најнижих проводника 12,0 m, односно по условима надлежног предузећа.

Електроенергетска подземна мрежа

- Ван насеља, за потребе садржаја предвиђених Просторним планом, електроенергетску каблирану мрежу полагаати у коридорима саобраћајница, некатегорисаних путева шумским путевима и стазама, на пољопривредном земљишту;
- Дубина полагања каблова треба да буде најмање 0,8 m;
- Каблове полагаати у зеленим површинама или путном појасу поред саобраћајница и пешачких стаза, уз удаљеност мин. 1,0 m од коловоза и 0,5 m од пешачких стаза у насељима, односно по условима надлежног предузећа за путеве;
- У Националном парку градити зидане или МБТС трафостанице;
- Високонапонска, средњенапонска и нисконапонска мрежа се може градити надземно или подземно на пољопривредном земљишту, по могућности у већ постојећим електроенергетским коридорима, уз сагласност власника (корисника) парцеле;
- Средњенапонску 20 kV мрежу и нисконапонску мрежу на шумском земљишту градити подземно у путном појасу шумског пута или стази;
- У зони националног парка електроенергетску мрежу, средњенапонску и нисконапонску, градити подземно у путним коридорима саобраћајница, шумским путевима и стазама II и III степена заштите;
- У зони I степена заштите није дозвољено грађење електроенергетске мреже;
- У коридорима државних путева каблови који се граде паралелно са државним путем, морају бити постављени минимално 3,00 m од крајње тачке попречног профила пута-ножице насипа трупа пута, или спољне ивице путног канала за одводњавање;
- Укрштање са путем извести искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на предметни пут у прописаној заштитној цеви;
- Заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута, увећана за по 3,00 m са сваке стране;
- Минимална дубина постављања каблова и заштитних цеви (при укрштању са државним путем) износи 1,35-1,50m мерено од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви;
- Минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,00-1,20 m;
- Укрштање планираних инсталација удаљити од укрштања постојећих инсталација на мин.10,00 m;
- При укрштању енергетских и електронских комуникационих каблова угао укрштања треба да буде око 90°;
- Није дозвољено полагање електроенергетских каблова изнад електронских комуникационих, сем при укрштању, при чему минимално вертикално растојање мора бити 0,5m;
- Паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0,50m;
- Није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад или испод цеви водовода или канализације;
- При укрштању електроенергетских каблова са цевоводом гасовода вертикално растојање мора бити веће од 0,30m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,50m.
- Електроенергетску мрежу на туристичким локалитетима, зонама заштите непокретног културног и природног добра, зони путних садржаја, у централним деловима већих насеља, парковским површинама, у зонама са вишепородичним становањем, у радним зонама, енергетским комплексима, комуналним површинама, као и зонама за спорт и рекреацију обавезно каблирати;

Производни енергетски објекти обновљивих извора енергије

- Енергетски производни објекти који користе обновљиве изворе енергије (биомаса, биогаз, геотермална енергија, соларна енергија идр.) за производњу (електричне, топлотне) енергије и који ће ову енергију користити за сопствене потребе, или конектовати у јавну средњенапонску односно нисконапонску мрежу, могу се градити у склопу радних комплекса, односно туристичких комплекса (геотермална енергија, соларна енергија) ван насеља.
- Енергетски производни објекти већих капацитета који би користили биомасу, биогаз идр. за производњу енергије (топлотне, електричне), као и енергетски производни објекти који би користили сунчеву енергију који ће произведену енергију конектовати у јавну високонапонску, односно средњенапонску мрежу, градити ван насеља, као засебне комплексе на основу Урбанистичког плана.
- Ветроелектрана се може градити ван насеља на пољопривредном земљишту уз сагласност надлежног министарства за пољопривреду, на основу урбанистичког плана;
- Ветрогенератор за производњу електричне енергије са сопствене потребе може се градити ван грађевинског подручја насеља у оквиру садржаја на пољопривредном земљишту предвиђених Просторним планом;
- Појединачни стуб за сопствено снабдевање електричном енергијом (салаши, радни комплекси и др.) градити на основу овог Просторног Плана;
- Стуб на који се поставља ветрогенератор, градити као слободностојећи у складу са законским условима и прописима који важе за изградњу таквих објеката;
- Хидроенергију канала (водотока) могуће је користити изградњом малих хидроелектрана или реконструкцијом постојећих водопривредних објеката уградњом турбина на водном земљишту. Мале хидроелектране се могу градити на основу плана детаљне регулације, а реконструкција постојећих водопривредних објеката уградњом турбина на постојећим уставама/бранама, директном применом Плана, издавањем локацијске дозволе, уз прибављање услова заштите природе и услова водопривреде и неугрожавања осталих корисника простора. Мале хидроелектране се могу градити и на пољопривредном земљишту, уз претходно прибављену сагласност министарства надлежног за послове пољопривреде.

Правила за реконструкцију надземне електроенергетске мреже и објеката трафостаница 35/10 kV и 20/04 kV

- Реконструкција надземних водова свих напонских нивоа вршиће се на основу овог Просторног плана и условима надлежног предузећа Електроенергетика Србије, односно Електрооводина, а подразумева замену стубова, проводника или уређаја и опреме за уземљење и заштиту и др, трансформацију напона, поштујући постојећу трасу вода и локацију трафостаница 35/10 kV и 20/0,4 kV.

Термоенергетска инфраструктура

Експлоатација минералних сировина (нафте, гаса и геотермалних вода у грађевинском подручју и ван грађевинског подручја насеља)

Бушотине

- Изградња бушотина реализоваће се по условима из Просторног плана;
- Удаљеност од бушотине од заштитног појаса железнице, далековода, јавних објеката и стамбених зграда износи најмање две висине торња бушотине;
- Од ивице појаса путева првог и другог реда, удаљеност осе бушотине мора износити најмање 30m, а од других јавних саобраћајница, шумских и пољских путева најмање 15 m;
- Објекти за експлоатацију нафте, земних гасова и слојне воде не смеју бити удаљени мање од 30 m од ивице јавних објеката и стамбених зграда и 10 m од ивице појаса јавних саобраћајница и заштитног појаса далековода и електронске комуникационе мреже;
- Удаљеност осе бушотине од шума, одређује се зависно од поднебља, подручја, конфигурације терена и врста шуме.

Удаљеност бушотина рачуна се од средишта осе бушотине, а код осталих објеката и постројења од најистакнутијег дела у правцу мерења. У случају изградње објеката од стране будућих инвеститора који би градили своје објекте у близини постојећих, непходна је сагласност имаоца инфраструктуре.

На пољопривредном земљишту могућа је изградња мерно-регулационе станице и бушотине геотермалних и минералних вода, нафте и гаса на основу услова за енергетску инфраструктуру из овог Просторног плана.

Експлоатација минералних сировина (глине, шљунка, песка, термалних вода, нафте и гаса) дозвољена је на пољопривредном земљишту ван еколошких коридора и подручја означених као станишта заштићених врста од националног значаја, а на основу Просторног плана и одобрења надлежног покрајинског органа.

Изградња објеката у границама експлоатационог поља, који се односе на обраду и прераду минералних сировина, вршиће се у складу са правилима грађења датим у Просторном плану за зону радних садржаја на грађевинском земљишту ван грађевинског подручја насеља, уз прибављену сагласност министарства надлежног за послове заштите животне средине.

Гасоводи високог и средњег притиска и објекти у саставу гасовода и нафтовода

За термоенергетску инфраструктуру испоштовати услове који су дати у Правилнику о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar ("Службени гласник РС", бр. 37/13), Правилнику о техничким условима за несметан и безбедан транспорт нафтоводима и продуктоводима ("Службени гласник РС", бр. 37/13), Правилнику о техничким нормативима за пројектовање и полагање дистрибутивног гасовода од полиетиленских цеви за радни притисак до 4 bar ("Службени лист СРЈ", бр. 20/92), Правилнику о техничким нормативима при истраживању и експлоатацији нафте, земних гасова и слојних вода ("Службени лист СФРЈ", бр. 43/79, 41/81 и 15/82) и Правилнику о изградњи постојења за запаљиве течности и о ускладиштавању и претакању запаљивих течности ("Службени лист СРЈ", бр. 20/71 и 23/71), као и интерним техничким правилима ЈП "Србијагас".

Заштитни појас гасовода и нафтовода је појас ширине од 200,0 m са обе стране од гасовода и нафтовода, рачунајући од осе гасовода и нафтовода, у ком други објекти утичу на сигурност гасовода.

У појасу ширине 30,0 m на једну и другу страну од осе гасовода, нафтовода и продуктовода забрањено је градити зграде намењене за становање или боравак људи, без обзира на степен сигурности са којим је гасовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас цевовода сврстан. Све планиране објекте и инсталације поставити на безбедној удаљености од гасовода, нафтовода и продуктовода.

Изградња гасоводне и нафтоводне инфраструктуре, као и објеката у саставу гасовода и нафтовода реализоваће се по условима из Просторног плана.

Гасоводи високог притиска

Минимална растојања спољне ивице подземних гасовода од других објеката или објеката паралелних са гасоводом су:

Табела II-36. Минимална дозвољена растојања спољне ивице подземних гасовода од других објеката или објеката паралелних са гасоводом

	ПРИТИСАК 16 ДО 50 bar (m)				ПРИТИСАК ВЕЋИ ОД 50 bar (m)			
	DN ≤150	150 < DN ≤ 500	500 < DN ≤1000	DN > 1000	DN ≤150	150 < DN ≤ 500	500 < DN ≤1000	DN > 1000
Некатегорисани путеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	1	2	3	5	1	3	3	5
Општински путеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	5	5	5	5	10	10	10	10
Државни путеви II реда (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	5	5	7	10	5	10	10	15
Државни путеви I реда, осим аутопутева (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	10	10	15	15	10	15	25	50
Државни путеви I реда - аутопутеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	20	20	25	25	50	50	50	50
Железнички колосеци (рачунајући од спољне ивице пружног појаса)	15	15	15	15	50	50	50	50
Подземни линијски инфраструктурни објекти (рачунајући од спољне ивице објекта)	0,5	1	3	5	3	5	10	15
Нерегулисан водоток (рачунајући од уреза Q100god воде мерено у хоризонталној пројекцији)	5	10	10	15	10	20	25	35
Регулисан водоток или канал (рачунајући од брањене ножице насипа мерено у хоризонталној пројекцији)	10	10	10	10	25	25	25	25

Минимално потребно растојање при укрштању гасовода са подземним линијским инфраструктурним објектима је 0,5 m.

Минимална растојања подземних гасовода од надземне електро мреже и стубова далековода су:

Табела II-37. Минимална растојања подземних гасовода од надземне електро мреже и стубова далековода

	паралелно вођење (m)	при укрштању (m)
≤ 20 kV	10	5
20 kV < U ≤ 35 kV	15	5
35 kV < U ≤ 110 kV	20	10
110 kV < U ≤ 220 kV	25	10
220 kV < U ≤ 440 kV	30	15

Минимално растојање се рачуна од темеља стуба далековода и уземљивача.

Минимална растојања спољне ивице надземних гасовода од других објеката или објеката паралелних са гасоводом су:

Табела II-38. Минимална растојања спољне ивице надземних гасовода од других објеката или објеката паралелних са гасоводом

	ПРИТИСАК 16 ДО 50 bar (m)	ПРИТИСАК ВЕЋИ ОД 50 bar (m)
Путеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	30	30
Железнички колосеци (рачунајући од спољне ивице пружног појаса)	30	30

Изградња надземних гасовода преко железничке пруге није дозвољена, осим у изузетним случајевима, по прибављеној сагласности управљача железничке инфраструктуре.

Минимална растојања објеката који су саставни делови гасовода од других објеката су:

Табела II-39. Минимална дозвољена растојања објеката који су саставни делови гасовода од других објеката

Грађевински и други објекти	Објекти који су саставни делови гасовода (удаљености у m)						
	МРС, МС и РС			Компресорске станице	Блок станице са испуштањем гаса	Чистачке станице	
	Зидане или монтажне		На отвореном или под надстрешницом				
	≤30.000 m ³ /h	>30.000 m ³ /h	За све капацитете	≤2 mlrd m ³ /год.	>2 mlrd m ³ /год.	За све капацитете	
Стамбене и пословне зграде*	15	25	30	100	500	30	30
Производне фабричке зграде и радионице*	15	25	30	100	500	30	30
Складишта запаљивих течности*	15	25	30	100	350	30	30
Електрични водови (надземни)	За све објекте: висина стуба далековода +3 m						
Графо станице*	30	30	30	30	100	30	30
Железничке пруге и објекти	30	30	30	30	100	30	30
Индустријски колосеци	15	15	25	25	50	15	15
Државни путеви I реда - аутопутеви	30	30	30	30	100	30	30
Државни путеви I реда, осим аутопутева	20	20	30	20	50	30	20
Државни путеви II реда	10	10	10	10	30	10	10
Општински путеви	6	10	10	10	20	15	10
Водотокови	изван водног земљишта						
Шеталишта и паркиралишта*	10	15	20	15	100	30	30
Остали грађевински објекти*	10	15	20	30	100	15	15

* ова растојања се не односе на објекте који су у функцији гасоводног система

За зидане или монтажне објекте растојање се мери од зида објекта.

За надземне објекте на отвореном простору растојање се мери од потенцијалног места истицања гаса.

Растојање објеката од железничких пруга мери се од спољне ивице пружног појаса, а растојање од јавних путева мери се од спољне ивице земљишног појаса.

Гасоводна мрежа средњег и ниског притиска (дистрибутивна мрежа)

За гасоводе средњег притиска и MPC поштовати услове који су дати у Упутству о условима и начину прикључења на градску гасну мрежу ("Службени лист општине Нови Сад", бр. 15/90) и интерним техничким правилима ЈП "Србијагас".

Минимална дубина укопавања гасовода средњег притиска:

- у зеленим површинама и тротоарима је 0,8 m. Изузетно дубина укопавања може бити минимално 0,6 m, али на деоницама крајим од 50,0 m и на местима где нема опасности од великих оптерећења;
- при уздужном вођењу гасовода у коловозу је 1,3 m;
- при укрштању са улицама је 1,3 m и
- па обрадивим површинама је 1,3 m.

Удаљеност укопаног гасовода од стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ЕК мреже, мора бити толика да се не угрожава стабилност стуба, али не мања од 0,5 m слободног размака.

Миимално дозвољено растојање гасовода средњег притиска до ближе ивице темеља објекта је:

- 1,0 m за гасоводе притиска од 2-4 bar и
- 3,0 m за гасоводе притиска 7-13 bar.

Дата растојања могу бити и мања, али не мања од 0,5 m за гасоводе од 2-4 bar и 1,0 m за гасоводе 7-13 bar, ако се гасовод полаже у заштитну цев и ако се тиме не нарушава стабилност објекта.

Када се гасовод средњег притиска води паралелно са путевима нижег или вишег реда, његово растојање од спољне ивице одводног канала, ножице усека или насипа мора бити минимално 0,5 m.

Минимално дозвољено растојање при укрштању и паралелном вођењу гасовода средњег притиска са другим подземним инсталацијама је:

Табела II-40. Минимална дозвољена растојања гасовода средњег притиска од других подземних инсталација

	Паралелно вођење (m)	Укрштање (m)
нафтовод, продуктовод	0,8	0,3
гасовод	0,5	0,3
водовод	0,5	0,3
вреловод или топловод	0,7	0,3
канализација од бетонских цеви	0,7	0,3
ЕК инсталације	0,6	0,3
ТВ и комуникациони каблови	0,5	0,3
високонапонски водови	0,5	0,5
нисконапонски водови	0,5	0,3
вишегодишње дрвенасто растиње	1,0	НЕ
шахтови	0,3	НЕ

Изван насељених места растојања дата у табели треба повећати за 0,5 m код паралелног вођења и за 0,2 m код укрштања.

Минимална дубина укопавања гасовода средњег притиска при укрштању са железничком пругом и индустријским колосеком износи 1,5 m, рачунајући од горње ивице прага и 1,0 m испод пратећег подужног јарка. Није дозвољено укрштање са пругом испод скретница.

Приликом укрштања гасовода са саобраћајницама, водотоцима и каналима, гасовод се, по правилу, води под правим углом. Уколико то није могуће, угао између осе препреке и осе гасовода може бити од 60° до 90°.

Мерно-регулационе станице (МРС) се по правилу смештају у засебне објекте или металне ормане на посебним темељима. Растојања од других објеката су:

Табела II-41. Минимална дозвољена растојања мерно-регулационе станице (МРС) од других објеката

	Улазни притисак до 7 bar	Улазни притисак од 7 до 13 bar
до зграда и других објеката	10 m	15 m
до железничких пруга	10 m	15 m
до пута (до ивица)	5 m	8 m
до надземних електричних водова	1.5 пута висина стуба	

Простор на коме се подиже МРС мора бити ограђен жичаном мрежом или неком другом врстом ограде. Удаљеност ограде од спољних зидова МРС мора бити мин. 3,0 m. Ограда мора бити висока најмање 2,0 m.

Мерно-регулациону станицу урадити према Интерним техничким правилима за пројектовање и изградњу гасоводних инсталација и гасоводних објеката на систему ЈП "Србијагас" (из октобра 2009. године).

За дистрибутивну гасну мрежу поштовати услове дате Правилником о техничким нормативима за пројектовање и полагање дистрибутивног гасовода од полиетиленских цеви за радни притисак до 4 bar ("Службени лист СРЈ", бр. 20/92) и Правилником о техничким нормативима за кућни гасни прикључак за радни притисак до 4 bar ("Службени лист СРЈ", бр. 20/92).

Дубина укопавања дистрибутивног гасовода износи од 0,6 до 1,0 m, у зависности од услова терена. Изузетно дубина укопавања може бити минимално 0,5 m, под условом да се предузму додатне техничке мере заштите.

При паралелном вођењу дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,4 m, а у изузетним случајевима може бити најмање 0,2 m. При укрштању дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,2 m, а при вођењу гасовода поред темеља објеката 1,0 m.

Минимална дубина укопавања дистрибутивног гасовода при укрштању са путевима и улицама је 1,0 m, са железничким пругама 1,5 m, а индустријским колосецима 1,0 m.

При укрштању гасовода са путевима и улицама крајеви заштитне цеви морају бити ван подручја или зоне објекта мин. 1,0 m са сваке стране. Крајеви заштитне цеви морају бити херметички затворени. Заштитне цеви краће од 20,0 m морају имати једну одзрачну цев DN50, а цеви дуже од 20,0 m две одзрачне цеви DN50, постављене на крајевима заштитне цеви. Одзрачне цеви се изводе на површини земље, у виду надземне луле висине 2,0 m.

Приликом извођења било каквих радова потребно је да се радни појас формира тако да тешка возила не пролазе преко гасовода на местима где није заштићен.

Забрањено је изнад гасовода градити, као и постављати, пивремене или трајне, покретне и непокретне објекте.

У близини гасовода ископ вршити ручно. У случају оштећења гасовода, гасовод ће се поправити о трошку инвеститора. Евентуална измештања гасовода вршиће се, такође, о трошку инвеститора.

Мерно-регулациони сет не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљен од електричног ормарића минимално 1,0 m, као и од отвора на објекту (prozора, врата) минимално 1,0 m, мерено по хоризонтали.

При пројектовању и изградњи гасне котларнице придржавати се Правилника о техничким нормативима за пројектовање, грађење, погон и одржавање гасних котларница ("Службени лист СФРЈ", бр. 10/90), као и следећих услова:

- Вентилацију котларнице извести природним путем, преко доводне вентилационе решетке у спољашњим вратима, и одводне вентилационе решетке, која се уграђује на наспрамном зиду котларнице (при врху зида);
- Одвод продуката сагоревања се врши преко димњака са димњачком цеви (не постоји опасност од прескока пламена);
- Код улазних врата котларнице предвидети тастер за нужно искључење комплетне електро инсталације у котларници;
- Изградити армирано-бетонско постоље за катао.

Грађење гасоводне мреже средњег и ниског притиска ван грађевинских подручја насеља и ван зона и локалитета где није предвиђена даља урбанистичка разрада, вршиће се на основу овог Просторног плана. У зонама где је предвиђена даља урбанистичка разрада, вршиће се на основу урбанистичких планова према смерницама датим овим Просторним планом.

1.6.1.4. Електронска комуникациона инфраструктура

Електронска комуникациона мрежа обухвата све врсте каблова који се користе за потребе комуникација (бакарне, коаксијалне, оптичке и др). Изградња електронске комуникационе инфраструктуре и објеката реализоваће се по условима из Просторног плана.

- Електронску комуникациону мрежу градити у коридорима саобраћајница и некатегорисаних путева;
- Дубина полагања каблова треба да је најмање 1,2m;
- У зони I степена заштите није дозвољено грађење ЕК мреже;
- У коридорима државних путева каблови који се граде паралелно са државним путем, морају бити постављени минимално 3,00 m од крајње тачке попречног профила пута-ножице насипа трупа пута, или спољне ивице путног канала за одводњавање;
- Укрштање са путем извести искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на предметни пут у прописаној заштитној цеви;
- Заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута, увећана за по 3,00 m са сваке стране;
- Минимална дубина постављања каблова и заштитних цеви (при укрштању са државним путем) износи 1,35-1,50m мерено од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви;
- Минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,00-1,20 m;
- Укрштање планираних инсталација удаљити од укрштања постојећих инсталација на мин.10,00 m;
- Ако постоје трасе, нове електронске комуникационе каблове полагати у исте;
- При паралелном вођењу електронских комуникационих и електроенергетских каблова до 10 kV најмање растојање мора бити 0,50m и 1,0m за каблове напона преко 10 kV. При укрштању најмање вертикално растојање од електроенергетског кабла мора бити 0,50m, а угао укрштања око 90°;
- При укрштању електронског комуникационог кабла са цевоводом гасовода, водовода, канализације, вертикално растојање мора бити најмање 0,30 m;
- При приближавању и паралелном вођењу електронског комуникационог кабла са цевоводом гасовода, водовода и канализацијом хоризонтално растојање мора бити најмање 0,50 m;

- У циљу обезбеђења потреба за новим прикључцима на електронску комуникациону мрежу и преласка на нову технологију развоја у области електронских комуникација, потребно је обезбедити приступ свим планираним објектима путем канализације од планираног окна до просторије планиране за смештај електронско комуникационе опреме унутар парцела корисника;
- За потребе удаљених корисника, ван насеља, може се градити бежична (PP) електронска комуникациона мрежа.

Услови грађења бежичне електронске комуникационе мреже (PP) и припадајућих објеката:

- Објекти за смештај електронских комуникационих уређаја фиксне, мобилне комуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио релејних станица, као и антене и антенски носачи могу се поставити у оквиру објекта, на слободном простору, у зонама привредне делатности, у објекту у оквиру појединачних корисника, у оквиру комплекса појединачних корисника;
- Слободностојеће антенске стубове, као носаче антена по могућности градити у привредним зонама и ободима насеља и атару;
- У централним зонама насеља антене постављати на постојеће антенске стубове и објекте;
- У зони националног парка "Фрушка гора" стубови се могу градити само у III степену заштите на локацијама одређеним овим Просторним планом;
- Објекат за смештај електронске комуникационе и РТВ опреме може бити зидани или монтажни;
- Комплекс са електронском комуникационом опремом и антенски стуб морају бити ограђени;
- Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 kV;
- До комплекса за смештај комуникационе опреме и уређаја и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут мин. ширине 3 m до најближе јавне саобраћајнице;
- Слободне површине комплекса озеленити;

На пољопривредном земљишту могућа је изградња самостојећих појединачних стубова и постављање електронских комутационих уређаја за потребе електронских комуникација, на основу услова грађења за електронску комуникациону инфраструктуру из овог Просторног плана.

1.6.1.5. Противградне станице

Грађење објеката противградних станица могуће је изван грађевинских подручја насеља, као и грађевинског земљишта ван грађевинских подручја насеља, на пољопривредном земљишту на основу услова дефинисаних овим Просторним планом и посебним условима надлежног Хидрометеоролошког завода Србије.

Мин. површина за изградњу противградне станице треба да буде око 10x10m;

Објекат градити од чврстог стандардног материјала;

Висина објекта је до 2 m и на њега се поставља громобранска заштита;

Око објекта поставити ограду мин. висине око 2,0 m.

1.6.1.6. Правила за подизање заштитних појасева зеленила

Ради формирања заштитних појасева зеленила (ветрозаштитни и пољозаштитни) на простору обухвата Просторног плана у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре и пољопривредног земљишта на око 2 % укупне површине Општине, дате су смернице за њихово подизање. Уколико постоји довољна ширина регулације у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре, могуће је формирати заштитне појасеве, али је нерационално да њихова ширина буде мања од 5 m.

Услови за формирање заштитних појасева у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре:

- У оквиру заштитног појаса ДП I реда се не планира подизање заштитних појасева зеленила, осим уколико ширина заштитног појаса то дозвољава;
- У оквиру заштитног појаса ДП II реда, уколико ширина заштитног појаса то дозвољава, могуће је формирати заштитни појас зеленила ширина од 11 m (формирати га обострано са сваке стране по 5,5 m);
- У оквиру заштитног појаса општинског пута, уколико ширина појаса то дозвољава, могуће је формирати заштитне појасеве минимум 5 m;
- На местима међусобног укрштање саобраћајне и друге инфраструктуре, при садњи заштитних појасева зеленила, потребно је придржавати се услова везаних за безбедност саобраћаја;
- Ускладити положај заштитних појасева зеленила са постојећом и планираном подземном и надземном инфраструктуром;
- У оквиру водног земљишта уз канале, уколико постоји довољна ширина њихове регулације, могуће је формирати заштитне појасеве зеленила ван појаса потребног за одржавање канала;
- У оквиру водног земљишта уз водотоке и канале уз које су формираны насипи, могуће је формирати заштитне појасеве зеленила или друге засаде дрвећа, водећи рачуна о заштити насипа.

Услови за формирање заштитних појасева зеленила у оквиру пољопривредног земљишта (пољозаштитни појасеви) који се подижу ради заштите од ветра и еолске ерозије уз некатегорисане путеве и каналску мрежу:

- Формирање појасева од просечно 10m ширине (минимум 6m);
- Формирање главних појасева управно на правац дувања ветра, а споредних управно на правац главних појасева;
- Формирање једноредних или дворедних појасева у зони мање угрожености од ветра, а у зони јаког ветра и суше појасева од 3-5 редова од лишћарских врста аутохтоног порекла;
- Формирање појасева на међусобном растојању од 30 њихових висина, како би се остварили ефекти заштите од ветра, одношења земљишта и усева у фази семена;
- Формирање ажурних типова појасева (са већим бројем отвора распоређених по целом профилу појаса);
- Анализа својине земљишта потребног за формирање заштитних појасева зеленила.

Потребна је израда техничке документације којом ће се одредити сви заштитни појасеви зеленила, посебно просторни распоред и типови заштитних пољозаштитних појасева, дефинисати њихова ширина, међусобна растојања и конкретан избор врста у складу са условима станишта.

На пољопривредном земљишту које је у саставу ловишта се могу подизате ловне ремизе ради заштите дивљачи. Ловне ремизе могу бити једногодишњи или вишегодишњи засади и служиће за заклон или исхрану дивљачи.

Услови за уређење и обликовање пејзажа и третман зеленила у заштитној зони Националног парка

Заштита и коришћење природних вредности и биодиверзитета, подразумева постизање равнотеже између активности у простору и предеоних елемената. Кроз хортикултурне интервенције на површинама поред саобраћајница и водотока, карактеристичних делова пејзажа и рекреативних зона, ће се третирати зеленило културног пејзажа. Уређење предела у заштитној зони Националног парка, подразумева уношење, пре свега, аутохтоне високе вегетације, солитерних стабла и група шибља.

1.6.2. Услови уређења и грађења инфраструктурне мреже у грађевинском подручју насеља

1.6.2.1. Саобраћајна инфраструктура

Путни-друмски саобраћај

- Све насељске саобраћајнице пројектовати у складу са важећим законима и правилницима*;
- Државне путеве I и II реда реконструисати на захтевану ширину коловоза од 7,1 m (2x3,25m саобраћајне траке, 2x0,3m ивичне траке или ивичњаци, 2x1,2 m банке), са једностраним нагибом, одговарајућим осовинским оптерећењем, обезбеђењем свих припадајућих путних елемената који је потребан за овакав ниво категорисаног пута;
- Општинске путеве реконструисати на захтевану ширину коловоза од 6,0 m (2 x 2,75 m саобраћајне траке, 2 x 0,25 m ивичне траке или ивичњаци, 2 x 1,0 m банке), са једностраним нагибом, одговарајућим осовинским оптерећењем, обезбеђењем свих припадајућих путних елемената који је потребан за овакав ниво категорисаног пута;
- Главну насељску саобраћајницу пројектовати са ширином коловоза од (мин. 6,0) 7,0 m за двосмерни саобраћај, са једностраним нагибом коловоза минималном носивошћу за средњи саобраћај, са свим припадајућим путним елементима и савременом коловозном конструкцијом;
- Сабирне насељске саобраћајнице пројектовати за двосмерни саобраћај са ширином коловоза до (мин. 5,5)6,0m са једностраним нагибом, са носивошћу коловозне конструкције за средњи саобраћај и савременом коловозном конструкцијом;
- Приступне саобраћајнице пројектовати за двосмерни саобраћај са ширином коловоза од мин. 5,0 m (3,0 m за једносмерни саобраћај), са једностраним нагибом и носивошћу за лак саобраћај и савременом коловозном конструкцијом.

Бициклички саобраћај

- Бицикличке стазе пројектовати са ширином од мин.1,0 m (2,0 m за двосмерна кретања);
- Бицикличке стазе градити од савремених коловозних конструкција (бетона или асфалта);
- У случајевима повољне ширине регулационог профила улица, бицикличке стазе градити двострано дуж саобраћајница.
- У случају мањег саобраћајног оптерећења насељских саобраћајница могуће је градити бицикличке траке у оквиру јединствене површине саобраћајних трака – обострано са ширином од 1,0 m (мин.0,8 m)

Пешачки саобраћај

- Пешачке стазе градити у оквиру уличних коридора (обострано) тако да се формира затворени систем, са ширином стаза од мин. 1,5 m од бетона или других савремених материјала.

Стационарни саобраћај

- Паркинге за путничка возила градити са препорученим димензијама једног паркинг места (5,0 x 2,5 m) од савремених конструкција (асфалт, бетон, префабриковани елементи) или уз избор система паркирање (под углом, паралелно) у складу са расположивим простором ;
- Паркинге за теретна возила пројектовати са обезбеђењем правилне проточности теретног саобраћаја; Саобраћајно манипулативне површине извести од савремене коловозне конструкције;
- Гараже за путничка возила градити од савремених материјала са обезбеђењем простора за гаражно место димензија 4,5 x 3,5 m.

* ЗОЈП (Сл.Гласник РС бр.101/2005 и 123/2007), и Правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Службени гласник РС", бр.50/2011)

Јавни превоз

- Аутобуска стајалишта градити после раскрснице, а у складу са важећим стандардима и важећим правилницима¹².

1.6.2.2.Водопривредна инфраструктура

Водоснабдевање и извориште воде за пиће

- Одређивање места изворишта извршити након предходно обављених истраживања;
- Изградња нових изворишта воде дефинисаће се одговарајућим урбанистичким планом, односно пројектом у складу са законском регулативом;
- Трасу водоводне мреже у насељу полагати између две регулационе линије у уличном фронту, по могућности у зеленом појасу. Трасу полагати са једне стране улице или обострано зависно од ширине уличног фронта;
- Уличну водоводну мрежу градити од PVC или PE цеви радног притиска до 10 бара;
- На крајевима водоводне мреже обавезна је израда хидраната у циљу правилног испирања мреже;
- Минимална дубина полагања водоводних цеви је 1,0m;
- Кућне прикључке урадити са одговарајућим вентилима у типском шахту према условима дистрибутера;
- Обавезна је уградња водомера;
- На траси водовода предвидети довољан број противпожарних хидраната;
- Укрштање и паралелно вођење водовода са постојећим инсталацијама радити у складу са условима датим од стране власника инсталација;
- Уличну водоводну мрежу по правилу полагати у зеленом појасу; Након завршетка радова на изградњи водоводне мреже, неопходно је све јавне површине довести у првобитно стање.

Атмосферска канализација

- Атмосферска канализација може се градити као зацевљена или као отворена;
- За упуштање атмосферске канализације у систем канала ЈВП, прибавити услове надлежног органа;

Канализација отпадних и фекалних вода

- У насељима пројектовати и градити канализациону мрежу као сепаратну, тако да се посебно прихватају санитарне, а посебно атмосферске воде;
- Отпадне и фекалне воде из домаћинства усмерити до изградње канализације у водонепропусне септичке јаме на минималној удаљености од границе са суседом 3,0m;
- На септичким јамама оставити могућност прикључења на насељску канализацију када иста буде изграђена;
- За прикључење на постојећу канализацију прибавити сагласност Јавног комуналног предузећа;
- Отпадне воде из технолошког процеса индустрије након пречишћавања испуштати у мелиоративну каналску мрежу;
- За испуштање отпадних вода у мелиоративну каналску мрежу, прибавити водне услове надлежног органа.

1.6.2.3.Енергетска инфраструктура

Електронергетска инфраструктура

- Електроенергетска мрежа у насељима ће бити надземна, грађена на бетонским и гвоздено решеткастим стубовима, а по потреби се може градити и подземно;
- Стубове поставити ван колских прилаза објектима, мин.0,5m од саобраћајница;
- У центру насеља парковским површинама, зонама за спорт и рекреацију светилке за јавно осветљење поставити на канделаберске стубове;

¹² Детаљнија правила за аутобуска стајалишта дата су у оквиру поглавља 1.6.1. Правила грађења саобраћајне инфраструктуре

- У деловима насеља где је електроенергетска мрежа грађена надземно, светиљке јавног осветљења поставити на стубове електроенергетске мреже;
- За осветљење користити расветна тела у складу са новим технологијама развоја;
- При паралелном вођењу енергетских каблова до 10 kV и електронских комуникационих каблова, најмање растојање мора бити 0,50m, односно 1,0m за каблове напона преко 10kV;
- При укрштању енергетских и електронских комуникационих каблова угао укрштања треба да буде око 90°;
- Није дозвољено полагање електроенергетских каблова изнад електронских комуникационих, сем при укрштању, при чему минимално вертикално растојање мора бити 0,5m;
- Паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0,50m;
- Није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад или испод цеви водовода или канализације;
- При укрштању електроенергетских каблова са цевоводом гасовода вертикално растојање мора бити веће од 0,30m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,50m.

Производни објекти обновљивих извора енергије

- Производни објекти (биомаса, биогаз, соларне електране и др.) мањих капацитета који ће се на јавну електроенергетску мрежу прикључивати преко средњенапонске, односно нисконапонске мреже могу се градити у радним зонама у насељима на основу планске документације насеља (насеље Ириг, Врдник и Јазак), односно Просторног плана (шематских приказа уређења) за остала насеља;
- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта: објекат који производи енергију (топлотну, електричну), соларни колектори, трансформаторско и разводно постројење, пословни објекат, средњенапонски подземни водови;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Просторног плана;
- Соларни панели се могу постављати на објекте, стубове или на тло преко носача;
- Електроенергетску мрежу и осталу неопходну инфраструктуру у функцији производног енергетског објекта каблirati.

Гасоводна инфраструктура

Гасовод средњег и ниског притиска (дистрибутивна мрежа)

За гасовод средњег и ниског притиска у насељу важе услови дати у тачки **1.6.1.3. Енергетска инфраструктура, Термоенергетска инфраструктура, Гасоводна мрежа средњег и ниског притиска (дистрибутивна мрежа).**

Гасни прикључак

Гасни прикључак је део дистрибутивног гасовода који спаја уличну мрежу са унутрашњом гасном инсталацијом. При полагању гасног прикључка поштовати одредбе важећих прописа који ову област уређују. Сагласност за прикључење на јавну дистрибутивну гасну мрежу затражити од надлежног дистрибутера гаса. Траса цевовода се води најкраћим путем и мора остати трајно приступачна.

Дубина полагања гасоводног прикључка треба да је најмање 0,8m.

Гасни прикључак се не полаже у складишта запаљивих и експлозивних материја. Кућни-мерно регулациони сет не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљена од електричног ормарића минимално 1,0 m као и од отвора на објекту (прозора, врата) минимално 1,0 m мерено по хоризонтали. При изградњи гасних котларница (топлана на гасне котлове и блоковских гасних котларница) придржавати се Правилника о техничким нормативима за пројектовање, грађење, погон и одржавање гасних котларница ("Службени лист СФРЈ", бр. 10/90).

Изградња мерно-регулационих станиц (MPC-a) и регулационо-одоризаторских станица (PoC-a)

За мерно-регулационе станиц (MPC-a) и регулационо-одоризаторске станице (PoC-a) у насељу важе услови дати у тачки **1.6.1.3. Енергетска инфраструктура, Термоенергетска инфраструктура.**

Минимална удаљеност заштитне ограде од MPC мора бити 3,0 m, а висина ограде најмање 2,0 m.

- За комплекс MPC и PoC обезбедити површину од мин 10 X 10m;
- Објекат за смештај уређаја и опреме MPC и PC може бити зидани или лимени;
- Комплекс MPC и PC мора бити ограђен;
- Напајање електричном енергијом вршити из нисконапонске мреже 0,4 kV или трафостанице 20/0,4kV;
- До комплекса обезбедити приступни пут мин. ширине 3m до најближе јавне саобраћајнице;

1.6.2.4. Електронска комуникациона (ЕК) инфраструктура

ЕК мрежу градити у коридорима саобраћајница;

- Дубина полагања ЕК каблова треба да је најмање од 0,8m, односно оптичког кабла 1,0m;
- При паралелном вођењу ЕК и електроенергетских каблова до 10 kV најмање растојање мора бити 0,50m и 1,0m за каблове напона преко 10 kV. При укрштању најмање вертикално растојање од електроенергетског кабла мора бити 0,50m, а угао укрштања око 90°;
- При укрштању ЕК кабла са цевоводом гасовода, водовода, канализације, вертикално растојање мора бити најмање 0,30 m;
- При приближавању и паралелном вођењу ЕК кабла са цевоводом гасовода, водовода и канализацијом хоризонтално растојање мора бити најмање 0,50 m;

Услови грађења бежичне ЕК мреже (PP) и припадајућих објеката:

- Објекти за смештај електронских комуникационих уређаја фиксне, мобилне комуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио релејних станица, као и антене и антенски носачи могу се поставити у оквиру објекта, на слободном простору, у зонама привредне делатности, у објекту у оквиру појединачних корисника, у оквиру комплекса појединачних корисника;
- Слободностојеће антенске стубове, као носаче антена по могућности градити у привредним зонама и ободима насеља;
- Слободностојећи антенски стубови, као носачи антена не могу се градити у комплексима школа, вртића, домовима здравља, старачким домовима и сл.
- У централним деловима насеља као носаче антена користити постојеће антенске стубове и објекте;
- Објекат за смештај електронске комуникационе и РТВ опреме може бити зидани или монтажни;
- Комплекс са електронском комуникационом опремом и антенски стуб морају бити ограђени;
- Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 kV;
- До комплекса за смештај комуникационе опреме и уређаја и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут мин. ширине 3 m до најближе јавне саобраћајнице;
- Слободне површине комплекса озеленити.

1.7. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА ПО ЦЕЛИНАМА И ЗОНАМА КОЈИ ЈЕ ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКЕ И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ

У грађевинским подручјима насеља потребно је обезбедити:

- приступ на јавну саобраћајну површину,
- изграђену јавну електроенергетску дистрибутивну мрежу са које ће се обезбедити прикључење по условима надлежне електродистрибуције,
- прикључење на јавну водоводну мрежу по условима надлежног комуналног предузећа, односно дистрибутера,
- прикључење на канализациону мрежу по условима надлежног комуналног предузећа, односно дистрибутера, или могућност евакуације отпадних вода у водонепропусне септичке јаме,
- прикључење на зацевљену атмосферску канализациону мрежу, или отворене канале за прихват вишка атмосферских вода по условима надлежног стараоца.

Ван грађевинског подручја насеља потребно је обезбедити:

- приступ на јавну саобраћајну површину,
- изграђену јавну електроенергетску дистрибутивну мрежу са које ће се обезбедити прикључење по условима надлежне електродистрибуције, или снабдевање енергијом из сопственог извора (агрегат, обновљиви извор енергије),
- прикључење на јавну водоводну мрежу по условима надлежног комуналног предузећа, односно дистрибутера, или снабдевање водом из сопственог извора (извориште или бушени бунари),
- прикључење на канализациону мрежу по условима надлежног комуналног предузећа, односно дистрибутера или могућност евакуације отпадних вода у водонепропусне септичке јаме,
- прикључење на отворену каналску мрежу за прихват вишка атмосферских вода по условима надлежног стараоца.

1.8. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ

1.8.1. Услови и мере заштите живота и здравља људи

Планиране активности ће унапредити квалитет животне средине предметног простора односно у функцији су смањења негативних утицаја постојећих деградационих пунктова на здравље становника предметне Општине.

Неодговарајући квалитет воде за пиће свакако има лоше рефлексије на здравље људи. Инострана искуства указују да коришћење артерске воде у комбинацији са неадекватном исхраном може изазвати тешка обољења. Анализе у наведеном контексту нису вршене, што значи да се и не може квантитативно и квалитативно проценити утицај квалитета воде на здравље становништва. Такође, постоји могућност деградације подземних вода због неадекватног одвођења отпадних вода које се одводе преко септичких јама и упојних бунара у подземље. Наведени проблеми ће бити елиминисани предложеним активностима и мерама у области водопривредне инфраструктуре.

Изградња свих видова инфраструктуре предвиђена овим Просторним планом, имаће позитивног утицаја на становништво јер ће индиректно утицати на побољшање животног стандарда и очување животне средине.

Неадекватно одлагање комуналног отпада индиректно лоше утиче на здравље становништва због следећих утицаја:

- инфилтрација загађених отпадних вода у земљиште испод и око депоније може изазвати деградацију подземних вода,
- разношењем отпада по околини од стране животиња, глодара и инсеката,
- издвајање гасова посебно метана у већој концентрацији, опасној по здравље људи,
- ширење непријатних мириса,
- појава дима од паљења,
- појава заразе због неконтролисаног одлагања анималног отпада.

Негативан утицај неуређених депонија на здравље људи ће се елиминисати њиховом санацијом и рекултивацијом и формирањем регионалне депоније успостављањем Региона за управљање отпадом општина Срема, што је Просторним планом и предложено.

Да би се избегао негативан утицај на здравље људи, али и обезбедила заштита створених вредности, при изградњи инфраструктурних објеката је неопходно водити рачуна о поштовању прописа о техничким нормативима и стандардима, мерама и условима које надлежни органи издају при постављању и извођењу, односно изградњи објеката, као и неопходним удаљеностима инфраструктурних објеката од одређених садржаја.

Мере заштите живота и здравља људи при изградњи инфраструктуре односе се на:

- Примену мера при изградњи електроенергетске инфраструктуре које подразумевају обезбеђење заштитног коридора, који у зависности од напонског нивоа износи: за водове 110 kV је 25 m од осе вода са обе стране (укупно 50 m); а грађење објеката у заштитном коридору мора бити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1 kV до 400 kV ("Сл. лист СФРЈ" бр. 65/88 и "Сл. лист СРЈ" 18/92), техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења SRPS N.CO.105 ("Сл. лист СФРЈ" бр. 68/86), Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, Заштитом од опасности SRPS N.CO.101 ("Сл. лист СФРЈ" бр. 68/88), Закон о заштити од нејонизујућег зрачења ("Сл. гласник РС", бр. 36/09), као и условима надлежног предузећа;
- Антенски стуб, као носач антена за потребе одвијања електронског комуникационог саобраћаја, треба пројектовати у складу са Правилником о техничким мерама за изградњу, постављање и одржавање антенских постројења ("Службени лист СФРЈ" бр. 1/69), Правилником о техничким нормативима за заштиту од атмосферског пражњења ("Службени лист СРЈ" бр. 11/96), стандардима за громобранске инсталације, челичне конструкције за ношење антена - прорачун, конструисање и извођење, стандардом о максималним нивоима излагања људи радио-фреквенцијским електромагнетим пољима и следећим мерама:
  - Простор око базне радио-станице мора бити ограђен и недоступан за улазак неовлашћених лица, као и приступ објекту за смештање опреме и пењање на антенски стуб;
  - На видљивим местима поставити упозорења о забрани приступа антенама;
  - приступ антенама могу имати само професионална лица која у случају интервенције и рада непосредно поред антена морају искључити радио-релејни предајник;
  - Антенски стуб и антене морају имати адекватну громобранску заштиту;
  - Обавезно вршити мерења електромагнетног зрачења у близини стуба;
  - У случају прекомерног зрачења које потиче од квара, предајник се мора искључити и што пре приступити отклањању узрока;
  - Све инсталације за потребе рада овог система у комплексу се морају каблирати;
  - Све електроинсталације се морају одржавати у исправном стању;
  - Према важећим прописима о заштити од опасног дејства електричне енергије на свим уређајима и опреми под напоном се морају спровести заштитне мере громобранска заштита, уземљење, димензионисање каблова, употреба одговарајуће изолације.
- Обезбеђење заштитног коридора уз гасоводну(нафтоводну) инфраструктуру од по 200 m са сваке стране цевовода, у складу са Правилнику о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar ("Службени гласник РС", бр. 37/13), Правилнику о техничким условима за несметан и безбедан транспорт нафтоводима и продуктоводима ("Службени гласник РС", бр. 37/13), у коме други објекти утичу на сигурност ових инфраструктурних коридора;
- Забрану изградње објеката намењених за становање или боравак људи у појасу ширине 30 m од осе гасовода са једне и друге стране (укупно 60 m), без обзира на степен сигурности са којим је гасовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас цевовода сврстан;

- Спровођење превентивних мера заштите од пожара и могућих удеса приликом изградње и експлоатације инфраструктурних објеката (изливање, просипање, исцуривање загађујућих, опасних и/или запаљивих материја, пожари, експлозије и др.), као и мера за санацију последица у случају удесних ситуација;
- У заштитном појасу уз државне и остале путеве могуће је градити пратеће путне садржаје, који се могу градити у зависности од ранга државног или општинског пута тј, 40 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута I реда (ауто-пута), 20 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута I реда, 10 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута II реда, односно 5 m од спољне ивице земљишног појаса општинског пута, у складу са Законом о јавним путевима ("Сл. гласник РС", бр. 101/05 и 123/07);
- Ради обезбеђивања услова за несметано одвијање саобраћаја и режим саобраћаја, у зонама потребне прегледности забрањено је подизати засаде, ограде и дрвеће, остављати предмете и материјале, постављати постројења и уређаје и градити објекте, односно вршити друге радње које ометају прегледност јавног пута;
- Заштиту објеката од пожара и атмосферског пражњења, у складу са Законом о заштити од пожара и пратећим правилницима, као и Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења ("Службени листу СРЈ", бр. 11/96);
- Спречавање емисије загађујућих материја у ваздух, воду и земљиште изнад дозвољених концентрација приликом изградње, реконструкције и експлоатације инфраструктуре и других активности, према прописаним мерама заштите;
- Заштиту од буке и спровођења мера звучне заштите приликом изградње, реконструкције и експлоатације инфраструктурних објеката у складу са Законом о заштити од буке у животној средини и пратећих прописа.

Значајна мера контроле квалитета земљишта је и континуирано праћење стања подземних вода (и земљишта) пијезометрима на местима потенцијалних угрожавања параметара животне средине (на местима где су лоциране бензинске станице).

1.8.2. Услови и мере заштите, уређење и унапређење животне средине

Поштовањем одговарајућих прописа и усклађивањем са директивама ЕУ у области заштите животне средине, обезбедиће се успостављање и реализација свих активности које су у складу са принципима одрживог развоја. Одрживи развој представља непрестани процес усклађивања друштвеног, економског, културног (и урбаног) развоја са потребама и ограничењима животне средине кроз сарадњу свих интересних и друштвених група.

У циљу развоја општине Ириг, у складу са принципима одрживог развоја, предвиђене су мере и активности за санацију, заштиту и унапређење квалитета природних ресурса и реализацију режима заштите природних и културних добара.

У циљу заштите природних ресурса од загађења, у планском периоду предвиђене су следеће мере:

- Формирање локалног регистра извора загађивања на територији Општине;
- Формирање заштитног зеленила уз канале, саобраћајнице, у оквиру пољопривредног земљишта, око радних зона, фарми, комуналних и других објеката, ради побољшања микроклиматских услова и повећања укупне шумовитости Општине;
- Очување и унапређење шумског фонда;
- Снабдевање свих насеља водом највишег квалитета;
- Водоснабдевање индустријских капацитета уз увођење процеса рецикулације;
- Изградња канализационог система у свим насељима у Општини;
- Заштита изворишта за водоснабдевање;
- Контролисана примена хемијских средстава заштите и агромера у области пољопривреде;
- Санација и рекултивација напуштених локације депоније комуналног отпада, неуређених депонија и сточног гробља и осталих деградираних простора;

- Рекултивација земљишта деградираног након завршетка експлоатације опекарске глине;
- Одлагање животињских лешева и ветеринарских конфиската у складу са Законом о ветеринарству;
- Поступање са опасним материјама спровести у складу са Законом о заштити животне средине и подзаконским актима;
- Селектирање отпада на извору и увођење рециклаже као процеса смањења количине отпада за депоновање;
- Укључење Општине у систем регионалног депоновања комуналног отпада на основу Споразума о сарадњи Општине;
- Реализација Општинског плана управљања комуналним отпадом у складу са Регионалним планом управљања комуналним отпадом за предметни регион.

За постројења и активности која могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине, уређују се услови и поступак издавања интегрисане дозволе, која је дефинисана Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.

Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине прописано је да ће, за постојећа постројења и активности оператер прибавити дозволу најкасније до 2015. године у складу са Програмом усклађивања појединих привредних грана са одредбама овог Закона. На основу Уредбе о утврђивању Програма динамике подношења захтева за издавање интегрисане дозволе ("Службени гласник РС", бр. 108/08), утврђују се рокови у оквиру којих се подносе захтеви за издавање интегрисане дозволе, по врстама активности и постројења. Сва постројења и активности која се не налазе на Прелиминарном списку постојећих постројења која подлежу издавању интегрисане дозволе на територији Републике, сачињеним од стране Министарства животне средине, рударства и просторног планирања Републике Србије, а која у складу са Уредбом о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола ("Службени гласник РС", бр.84/05), подлежу обавези прибављања интегрисане дозволе, дужни су да се обрате надлежном органу.

Постројења у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних (у даљем тексту: севесо постројење), регулисана су Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима, као техничка јединица унутар комплекса, где се опасне материје производе, користе, складиште или се њима рукује. Правилником о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса ("Службени гласник РС", бр. 41/10), на основу чега се одређује обавеза израде Политике превенције удеса, Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, прописује се листа опасних материја и њихове количине и критеријуми за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса у коме се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја. Локална самоуправа је у обавези да, на основу Плана заштите од удеса оператера, који се налазе на територији те локалне самоуправе, изради План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији је садржај и методологија израде уређена Законом о ванредним ситуацијама.

У општини тренутно нема регистрованих СЕВЕСО постројења вишег реда (према прелиминарном списку надлежног Министарства), као ни предузећа која имају обавезу извештавања за PRTP протокол.

Ради спречавања утицаја негативних својстава муља који настаје у процесу пречишћавања отпадних вода на животну средину, потребно је извршити његову категоризацију и класификацију у складу са Законом о управљању отпадом и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", бр. 56/10). На основу овог Закона и подзаконских аката, спроводити планско управљање отпадом на територији Општине.

Концепција одлагања отпада је усаглашена са принципима Стратегије управљања отпадом и смерницама Студије просторног размештаја регионалних депонија и трансфер станица на територији АП Војводине (ЈП "Завод за урбанизам Војводине", 2006.).

Третман и одлагање комуналног отпада на основу утврђених принципа ће се одвијати на регионалном нивоу, што ће се позитивно одразити на квалитет земљишта на територији Општине. Одлагању отпада треба да предходи одвојено сакупљање отпада ради његовог смањења (кабастог, опасног и рециклабилног), а након укључења у систем регионалног одлагања и затварање, санација и рекултивација постојеће депоније и других неуређених одлагалишта отпада.

Због близине регионалне депоније (Инђија), на предметном простору није предвиђена изградња трансфер станице. Међутим, планира се формирање сакупљачког центра (рециклажно двориште), као простор где би грађани остављали кабасти и кућни опасан отпад (типа тв, монитора, батерија, фрижидера, акумулатора итд) и за лоцирање контејнера, које ће континуирано празнити надлежна комунална организација.

На површини постојећег сточног гробља предвиђена је изградња комплекса зоохигијенске службе и уређење азила за псе.

С обзиром да ће се разрада појединих планских решења вршити израдом одговарајуће урбанистичке документације, за те урбанистичке планове, орган надлежан за припрему плана може донети Одлуку о изради стратешке процене, према критеријумима, прописаним Законом о стратешкој процени, ако утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган може прописати обавезу израде Студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09), Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09), Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 69/05), Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 114/08), као и Уредбом о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину ("Службеном гласнику РС", бр. 109/09 и 8/10).

1.8.3. Услови и мере заштите, уређење и унапређење природних добара

Опште мере заштите у Националном парку "Фрушка гора" на територији општине Ириг

Да би се на укупној површини Националног парка "Фрушка гора" обезбедили услови који су неопходни за његово функционисање и опстанак природних и створених вредности обавезно је:

- Очување репрезентативних геолошких, геоморфолошких и хидролошких појава и одлика, биогеографских обележја подручја, екосистемског, специјског и генетског диверзитета;
- Очување мешовитог састава аутохтоних шумских екосистема;
- Очување и обнављање генетског фонда обновом потенцијалне вегетације и поновним уношењем биљних и животињских врста које су живеле на подручју Националног парка;
- Издвајање и узгајање семенских објеката;
- Презентација и популаризација природних и створених вредности Националног парка;
- Уређивање подручја и изградња објеката у циљу очувања, обнављања и унапређивања природних и културних вредности у зависности од степена режима заштите;
- Санација и ревитализација угрожених и деградираних делова Националног парка;

- Одрживи развој туристичких, рекреативних и других развојних функција при коришћењу природних и културних вредности, на начин којим се осигурава заштита и очување тих вредности.

Истовремено, није дозвољено:

- Сећи и уништавати дрвеће и жбуње и осталу вегетацију када се тиме угрожава шумски екосистем и нарушава заштита земљишта од ерозије, осим санитарних сеча;
- Вршити чисту сечу у аутохтоним шумским састојинама;
- Уништавати јединке заштићених врста биљака, гљива и лишајева и њихових развојних облика (брањем, сакупљањем, сечењем или чупањем);
- Хватати, заробљавати, убијати или озлеђивати заштићене врсте животиња, сакупљати или уништавати јаја птица, сакупљати или уништавати гнезда или легла животиња, узнемиравати животиње у периоду гнезђења и подизања младих;
- Угрожавати или уништавати станишта заштићених врста, лишајева, гљива, биљака и животиња;
- Уносити алохтоне биљне врсте, осим за потребе спречавања ерозије и клизишта и потребе обнове шумског земљишта и шума у подручју под режимом заштите II и III степена;
- Уносити алохтоне животињске врсте које слободно живе;
- Ловити дивљач, изузев санитарног и узгојног одстрела на подручју режима II и III степена заштите;
- Градити објекте или изводити друге радове којима се загађује ваздух и земљиште, погоршава квалитет вода, мења њихова количина, просторни и временски распоред, осим објеката и радова заштите од ерозије, бујица и поплава и објеката за потребе водоснабдевања и хидроенергије на подручју режима III степена заштите;
- Градити надземне енергетске и друге водове на подручју режима I и II степена заштите и подземне водове на подручју режима I степена заштите;
- Експлоатисати минералне и неминералне сировине;
- Градити нуклеарне објекте, депоновати индустријске и комуналне отпаде, радиоактивне и друге опасне отпадне материје;
- Градити магистралне и регионалне путеве на подручју режима I и II степена заштите, осим када је то предвиђено Планом подручја Националног парка;
- Користити шумске путеве за јавни саобраћај;
- Предузимати све друге активности које могу нарушити основна обележја Националног парка.

На подручју Националног парка су подручја са значајним природним вредностима и појавама где ће се реализовати посебне мере тј. облици коришћења и активности предвиђени утврђеним режимима I, II и III степена заштите.

Општа правила, услови и мере заштите природних вредности под режимом I степена заштите

На подручју **режима I степена заштите** забрањују се:

- Сви облици коришћења природних богатстава и искључују се и сви други облици коришћења и активности;
- Било какви шумски радови у издвојеним шумским стаништима током репродуктивног периода птица (април-јун).

Дозвољава се:

- Научно-истраживачки рад;
- Контролисана едукација;
- Активности којима се спречава деградација и нестанак осетљивих екосистема.

За очување биодиверзитета у циљу унапређења стања појединих делова подручја неопходно је:

- Омогућити ревитализацију и обнову шумских екосистема по посебним плановима;
- Израдити програме управљања популацијама заштићених врста;
- Периодично кошење ливадско-степских екосистема и спречавање њиховог обрастања.

Мере заштите на очувању гео-наслеђа и биодиверзитета

Геолошкио- палеонтолошки локалитети - **локалитет " Гргетег"**

Забрањене су:

- Све активности и облици коришћења;
- Прилаз на профил.

Дозвољене су:

- Активности на обнови, реконструкцији и конзервацији геолошко-палеонтолошког профила са заштитном дрвеном конструкцијом.

Значајни шумски екосистеми-**локалитет "Јазак"**

- Очувати мешовитост састава шумских састојина;
- Провести обнову букве, храста китњака, сладуна и медунца на потенцијалним стаништима;
- Спровести обнову грабића на реликтним стаништима;
- Спровести програме мониторинга шумских састојина.

Станишта угрожених врста птица - **локалитет "Радованац"**
локалитет "Срнећи поток-Татарица"
локалитет "Калин поток"

- Спровести обнову храстових и букових шума;
- Очувати мешовити састав шума са значајним учешћем старих стабала;
- Очувати пашњаке и ливаде у непосредном окружењу као хранидбену базу птица;
- Мере на обнови шумских састојина обављати ван репродуктивног периода птица (април-јун);
- Сачинити програме управљања популацијама.

Општа правила, услови и мере заштите природних вредности под режимом II степена заштите

Подручја режима II степена заштите обухватају угрожене и значајне просторе за заштиту, очување и обнављање природних вредности. У зонама режима заштите II степена се ограничава и строго контролише коришћење природних богатстава.. Дозвољене активности су прописане у мери и обиму којима се унапређује стање и презентација природних вредности Националног парка.

Дозвољено је и потребно урадити:

- Уређивање, гајење и обнову шума по верификованим уређајним плановима и програмима заштите и развоја Националног парка;
- Снацију и рекултивацију уништених и оштећених шумских екосистема после бомбардовања Фрушке горе 1999.године по посебном Пројекту санације и рекултивације Националног парка (2000.године);
- Израдити Студију обнове храстових шума, као научне и стручне подлоге за увођење нових метода обнове шума Фрушке горе;
- Израдити планове и пројекте обнове храстових шума на њиховим потенцијалним стаништима са којих су потиснути доминантном обновом липе и цера;
- Издвајати огледне површине за обнову храстових шума у циљу избора оптималних метода обнове храстових шума Фрушке горе;
- Постепено обнављати изданачке шуме оптималним продужетком опходње приликом извођења оплодних сеча у циљу смањења негативних последица сече шума
- Благовремено спровођење узгојних мера у младим састојинама у поступку обнове храстових и других шума;
- Постепено превођење постојећих изданачких шума у виши узгојни облик, са искључивом применом аутохтоних врста овог подручја;
- Потенцирање природне обнове шумских састојина;
- Очувати мешовити састав шуме са значајним учешћем старих стабала;

- Потенцирање обнове букве, храста котњака, сладуна и медунца на њиховим потенцијалним стаништима;
- Потенцирање обнове грабића на реликтном станишту источног дела Фрушке горе;
- Очување и унапређење стања високих шума применом природне обнове и благовремено и планско извођење мера неге и обнове шума, којима се обезбеђује оптимална структура и састав ових шума;
- Постепено превођење постојећих изданачких шума у виши узгојни облик, са искључиво применом аутохтоних врста овог подручја;
- Спречавање ерозије земљишта садњом аутохтоних и одређених алохтоних врста које везују подлогу;
- Сакупљање дивљих врста гљива, биљака и животиња у складу са Наредбом о контроли сакупљања, коришћења и промета дивљих биљних и животињских врста ("Сл. гласник РС", бр. 17/99) по посебном програму за Национални парк;
- Биолошке мере против фитопатолошких и ентомолошких обољења шума;
- Контролисано пашарење;
- Успостављање мониторинга ради праћења, заштите, очувања и унапређивања заштићених биљних и животињских врста и њихових заједница;
- Израда програма управљања популацијама угрожених врста;
- Информативно пропагандна презентација природних вредности и едукација;
- Кошење ливада по прописаној динамици за појединачна подручја;
- Контролисано коришћење меких некатегорисаних путева уз примену заштитних мера од ерозије;
- Контролисана изградња и кретање локалним путевима;
- Контролисано кретање посетилаца (излетника, планирана и др.);
- Контролисано трасирање и изградња планинарских и других стаза.

Забрањено је:

- Промена намене простора;
- Експлоатација минералних и неминералних сировина;
- Сакупљање и коришћење заштићених биљних и животињских врста;
- Извођење свих шумских радова на издвојеним шумским стаништима током репродуктивног периода птица (април-јул);
- Пошумљавање шумских и травних станишта у периоду IV-IX месеца;
- Исушивање и мењање еколошких карактеристика станишта;
- Уношење алохтоних биљних врста, осим за потребе спречавања ерозије и клизишта;
- Насељавање алохтоних врста животиња у слободном простору;
- Лов осим за потребе одржавања здравственог стања и бројности популација дивљачи и планских активности предвиђеним ловним основама у ловиштима;
- Привредни риболов;
- Преоравање ливада и пашњака;
- Употреба инсектицида и фунгицида;
- Депоновање чврстог отпада;
- Упуштање отпадних и непречишћених вода;
- Изградња сталних и привремених објеката, сем оних који се директно односе на очување природних одлика локалитета;
- Изградња рибњака и акумулација;
- Изградња нових јавних путева;
- Постављање ознака на живим стаблима при обележавању праваца кретања и сличних информација;
- Обављање осталих активности које би могле нарушити природне вредности.

Мере заштите на очувању гео-наслеђа

Геолошко- палеонтолошки локалитети - **локалитет " Гретег"**

Забрањене су:

- Испаша стоке на платформи за осматрање локалитета;

- Изградња објеката, осим оних који се односе на очување природних одлика простора;
- Извођење земљаних, шумарских, водопривредних и других радова који могу нарушити постојеће стаље природних одлика.

Дозвољено је:

- Обнова камених подзида.

Општа правила, услови и мере заштите природних вредности под режимом III степена заштите

У **режиму III степена заштите** на свим локалитетима се одређује ограничено и селективно коришћење природних богатстава и контролисане привредне и остале активности, укључујући и туристичку изградњу.

Дозвољено је и потребно вршити:

- Уређење и очување шумских екосистема по уређајним плановима;
- Санација и рекултивација деградираних и оштећених подручја (напуштени површински копови, бомбардована подручја 1999.године);
- Спречавање ерозије земљишта садњом аутохтоних и одређених алохтоних врста које везују подлогу;
- Организована семенска и расадничка производња;
- Развој туризма у складу са могућностима простора;
- Развој спортско-риболовног туризма у складу са развојним функцијама Националног парка;
- Израдити програм заштите и коришћења фауне риба;
- Лов у складу са ловном основом;
- Спортски риболов на акумулацијама;
- Санитарни риболов и риболов у научно-истраживачке сврхе;
- Изградњу објеката - туристичко-рекреативних, здравствено-рехабилитационих, културно-образовних (у складу са еколошким капацитетом простора);
- Изградња неопходне инфраструктуре за планиране објекте;
- Пољопривредну производњу усклађену са функцијама Националног парка (воћарство, виноградарство, лековито биље, производња здраве хране, пчеларство и др.);
- Традиционалне привредне делатности у функцији Националног парка (занатство, трговина, угоститељство);
- Заштиту и уређење изворишта;
- Одржавање постојећих путева, без проширења путева;
- Уређење излетничких и других простора;
- Контролисано и усмерено кретање посетилаца (излетника, планинара, туристичких тура и др.);
- Контролисано коришћење некатегорисаних путева уз примену заштитних мера од ерозија;
- Контролисано трасирање и изградњу планинарских и других стаза;
- Обнову шуме у окружењу јавних путева у циљу заштите од имисионих дејстава.

Нису дозвољене следеће активности:

- Промена намене простора;
- Сакупљање и коришћење заштићених биљних и животињских врста;
- Експлоатација минералних и неминералних сировина;
- Отварање каменолома и позајмишта камена и песка;
- Експлоатација воде у индустријске сврхе;
- Изградња рибњака и акумулација;
- Изградња индустријских, инфраструктурних, хидротехничких и других објеката чији рад може негативно утицати на квалитет земљишта, воде, ваздуха, живог света, пејсажне вредности и културна добра са околином;
- Садња четинарских и других унесених врста осим за потребе заштите од ерозије и обнове шумског земљишта;

- Депоновање чврстог отпада;
- Испуштање отпадних и непречишћених вода у водотоке.

Мере заштите на простору изван Националног парка "Фрушка гора".

У циљу заштите Националног парка, на простору општине Ириг, изван Националног парка, дефинисана је зона заштите Националног парка и зона активне заштите са мерама заштите.

Мере заштите у заштитној зони Националног парка "Фрушка гора"

Заштитна зона Националног парка "Фрушка гора" дефинисана је ПППН Фрушке горе и обухвата површину од 9600 ha територије општине Ириг.

На основу важеће законске регулативе у заштитној зони Националног парка забрањено је:

- Изградња објеката који би могли проузроковати промену облика, изгледа и особености заштићеног природног добра, изузев ако су у складу са условима надлежне организације;
- Изградња објеката за депоновање радио-активног и другог опасног отпада и других објеката, који би могли утицати на загађење ваздуха, вода и земљишта и угрозити флору и фауну.

Зона активне заштите

Зона активне заштите дефинисана је ПППН Фрушке горе и обухвата површину од око 8850 ha територије Општине. На овом простору потребно је спроводити активне мере заштите простора и природних ресурса.

Заштита Споменика природе "Оскоруша"

Ради заштите Споменика природе "Оскоруша", забрањено је предузимање радњи које ће утицати на измену овог природног добра (одлагање отпадних материја у његовој близини и ложење ватре), а дозвољено је предузимање биолошко- техничких мера заштите стабла под условима надлежне службе.

Заштита околине заштићених фрушкогорских манастира

Околину заштићених фрушкогорских манастира је потребно очувати на свим геормофолошким обележјима. Мерама неге састојина очувати аутохтоност шумског екосистема Фрушке горе. На овом простору је забрањено градити привредне и стамбене објекте, сем за потребе садржаја и пратеће инфраструктуре везане за функционисање манастирских целина.

Подручја планирана за заштиту

На простору Фрушкогорског лесног платоа који је резервисан за заштиту, садржаје и активности планирати у складу са мерама заштите станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја.

На пашњачким и ливадским површинама у долинама и дубодолинама и увалама потока јужне падине Фрушке горе, предвиђеним за заштиту, потребно је сачувати изворност локалитета, ограничити коришћење забраном преоравања, пошумњавања и изградње. На просторима акумулација потребно је очувати водне и мочварне површине. Могуће је уз мудро управљање и ограничено коришћење овај локалитет привести намени спортског риболова и туризма.

На стаништима заштићених и строго заштићених врста од националног значаја:

-забрањено је: мењати намену површина (осим у циљу еколошке ревитализације станишта), преоравати површине под природном вегетацијом, уклањати травни покривач са површинским слојем земљишта, подизати ветрогенераторе, градити рибњаке, отварати површинске копове, мењати морфологију терена, привремено или трајно одлагати отпад и опасне материје, уносити инвазивне врсте биљака и животиња;

-неопходно је: ускладити постојећи режим вода са циљевима заштите станишта, обезбедити одрживо коришћење травних површина станишта за кошење и испашу у складу са капацитетом станишта (очување старих раса и сорти, обнова екстензивног сточарства и сл.), обнављати шумарке аутохтоних врста на одговарајућим ливадским стаништима до 20% покривности по парцели, односно до максималне величине појединачних површина до 0,05 ha, ускладити планске документе у газдовању шумама са очувањем заштићених врста путем сарадње корисника шума и Покрајинског завода за заштиту природе;

-прибавити посебне услове заштите природе за следеће активности: изградња и реконструкција инфраструктуре и објеката, планирање рекреативних активности; уређење вода и остали мелиорациони радови; геолошка и друга истраживања; подизање ваншумског зеленила, сеча дрвореда, група стабала и шумица, крчење жбуња, паљење вегетације ливада, пашњака и трстика, као и ревитализацију станишта; формирање појилишта (копање јаме, бушење новог или обнављање запушеног бунара), као и за подизање привремених објеката (надстрешнице и сл.).

Мере заштите еколошких коридора

1. Очувати и унапредити природне и полуприродне елементе еколошких коридора:

- није дозвољена промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаци, тршњаци итд.) као и чиста сеча шумских појасева или других врста зеленила са улогом еколошких коридора;
- обезбедити повезивање шумских станишта заштићених врста подизањем/обнављањем појасева високог зеленила;
- обезбедити повезивање степских и шумостепских станишта заштићених врста подизањем пољозащитних појасева који садрже континуирани појас травне вегетације;
- стимулисати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета на простору еколошких коридора ван грађевинских подручја насеља;
- очувати природни и блиско-природни изглед и облик обала и корита еколошких коридора у што већој мери, поплочавање и изградњу обала свести на најнеопходнији минимум, обезбедити отвореност водотока/канала по целој својој дужини (одстранити постојеће цевоводе) и прибавити посебне услове заштите природе за израду техничке документације регулације водотока, поплочавања и изградње обала, изградње или обнављања мостова и фреквентних саобраћајница;
- поплочавање и изградњу обала свести на најнеопходнији минимум. Поплочане или изграђене деонице на сваких 200-300 m (оптимално на 100 m) прекидати мањим зеленим површинама које су саставни део заштитног зеленила. Поплочани или бетонирани делови обале не могу бити стрмији од 45%, изузев пристана, а структура њихове површине треба да омогућује кретање животиња малих и средњих димензија;
- током поправке/реконструкције постојећих обалоутврда прекидати их мањим просторима који ублажавају негативне особине измењене обалне структуре (грубо храпава површина обалоутврде, нагиб мањи од 45% и мала оаза природне вегетације) и на тај начин омогућити кретање врста кроз измењене деонице реке;
- обезбедити отвореност канала/водотока по целој дужини (одстранити постојеће цевоводе);

- испод мостова као и на местима укрштања државних путева вишег реда са еколошким коридорима, предвидети посебне пролазе и прелазе за животиње приликом изградње или реконструкције наведених објеката;
- избегавати директно осветљење обале и применити одговарајућа техничка решења у складу са еколошком функцијом локације (тип и усмереност светлосних извора, минимално осветљење) у складу са потребама јавних површина.

2. Успоставити континуитет зелених површина чија структура подржава функције еколошког коридора, очувати и унапредити вегетацију приобаља еколошких коридора:

- уређењем континуираног појаса вишеспратног заштитног зеленила, очувати појас приобалне вегетације (врбака и мочварне вегетације) на што већој дужини обале водотока и обезбедити што већи проценат (најмање 50%) аутохтоних врста плавног подручја (тополе, врбе, панонски јасен, брест, храст лужњак итд.) који је неопходно обогатити жбунастим врстама плавног подручја;
- заштитни појас канала у ширини од најмање 4 m (оптимално 8 m) треба да има травну вегетацију која се одржава редовним кошењем и која не може бити засенчена дрворедом. Забрањено је узурпирати заштитни појас коридора преоравањем, изградњом објеката и сл.;
- обезбедити очување и редовно одржавање травне вегетације насипа, као део еколошког коридора који омогућује миграцију ситним врстама сувих травних станишта;
- у грађевинском подручју, наменити приобаље деонице еколошког коридора за зеленило посебне намене са улогом очувања и заштите биолошке разноврсности а урбане садржаје потребно је распоредити по принципу зонације;
- забрањено је сађење инвазивних врста, а током уређења зелених површина, одстранити присутне самоникле јединке инвазивних врста и обезбедити редовно одржавање зелених површина.

3. Урбане садржаје распоредити по принципу зонације којом се одређује минимална удаљеност објеката од еколошких коридора и намена простора унутар зоне директног утицаја на коридор:

- на простору изван зоне становања, забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за обалу водотока са функцијом еколошког коридора на растојању мањем од 50 m од обале стајаћих вода, односно линије средњег водостаја водотока;
- у зонама становања минимална удаљеност планираних објеката који захтевају поплочавање и/или осветљење је 20 m а оптимална 50 m од обале коридора;
- уз обалу чији је део планиран за спортско-рекреативне активности, могу бити смештени објекти везани за активности на води (нпр. привез за чамце или монтажано-демонтажни молови) на тај начин да не прекидају континуитет коридора, а у појасу вишеспратног зеленила планирати објекте који не захтевају вештачку подлогу и осветљење (нпр. трим стаза, дечије игралиште, уређена зелена површина);
- у простору еколошког коридора и зони непосредног утицаја ширине до 200 m од коридора, забрањено је одлагање отпада и свих врста опасних материја, складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) и нерегуларно одлагање отпада.

4. Приликом подизања пољозаштитног зеленила са улогом вишефункционалног пуфер појаса, потребно је:

- постојеће и планиране површине ваншумског зеленила повезати у целовит систем зеленила и фокусирати планирање заштитног зеленила на промену намене обрадивих површина слабијег квалитета (испод 4. класе);
- учешће аутохтоних дрвенастих врста треба да буде најмање 50% ради очувања биодиверзитета аграрног и урбаног предела уз одговарајућу разноврсност врста и физиогномије, тј. спратовности дрвенасте вегетације заштитних појасева будући да монокултуре евроамеричких топола не испуњавају функције заштитног зеленила.

Опште мере заштите биодиверзитета

- формирати систем јавног зеленила и повезати га са просторним целинама од значаја за очување биолошке разноврсности у обухвату Просторног плана;
- повећати проценат зелених површина, броја и разноврсности постојећих категорија јавног зеленила и одржавати га у блиско природном стању;
- избегавати примену инвазивних врста током уређења зелених површина и подизања заштитног зеленила;
- прибавити посебне услове заштите природе од овог завода приликом укрупњавања пољопривредног земљишта и пројектовања зелених појасева уз постојеће и планиране државне путеве и друге.

Геолошко и палеонтолошко наслеђе

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном министарству у року од осам дана од дана проналаска и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

1.8.4. Услови и мере заштите, уређење и унапређење културних добара

Услови заштите непокретног културног наслеђа, евидентираних непокретности под претходном заштитом и њихове заштићене околине

Завод за заштиту споменика културе у Сремској Митровици као надлежна установа заштите, утврђује мере и услове заштите (услове чувања, одржавања и коришћења) непокретних културних добара у даљем процесу урбанистичког и архитектонског планирања, односно изградње на територији општине Ириг. Овако дефинисане мере и услови, према Закону о планирању и изградњи и Закону о културним добрима, постају обавеза ималаца културних добара и корисника простора, а спроводиће се путем мера техничке заштите, појединачно за сваки објекат или простор.

Услови заштите непокретног културног наслеђа односе се на опште одреднице (односе се на евидентиране карактеристике-специфичности насеља) и посебне услове очувања, одржавања и коришћења, што подразумева очување свих карактеристика на основу којих је утврђено споменичко својство. Услови заштите односе се на све категорије добара.

I Општи услови заштите

Општи услови се односе на непокретна добра по свим врстама и категоријама:

- Очување постојеће уличне матрице и карактеристика просторне организације;
- Очување евидентираних визура и непокретних добара као реперних објеката.

II Посебни услови заштите непокретних културних добара и евидентираних непокретности које уживају претходну заштиту

Посебни услови заштите одређују елементе очувања, одржавања и коришћења, ако и потребне поступке и ограничења, за сваку од идентификованих врста споменичког наслеђа. Уколико се врше класификације по наведеним критеријумима посебни услови дефинишу преглед добара.

а) Сакрални објекти

- Очување карактеристичних елемената архитектуре, габарита, конструктивних и декоративних елемената, екстеријера и ентеријера, карактеристичне материјализације и мобилијара;
- Забрана радова који могу угрозити статичку стабилност објекта;
- Очување степена изграђености, а што се посебно односи на манастирске комплексе – ужу зону непокретног културног добра;

- Обавезно археолошко праћење свих земљаних радова у зони непокретног културног добра, а посебно ужој зони непокретног културног добра код манастирских комплекса;
- За све интервенције обавезно прибављање појединачних мера заштите;

б) Објекти грађанске архитектуре

- Очување карактеристичних елемената архитектуре, габарита, конструктивних и декоративних елемената, екстеријера и ентеријера, карактеристичне материјализације и мобилијара;
- Забрана радова који могу угрозити статичку стабилност објекта.

в) Објекти народног градитељства

- Чувању изгледа, конструктивних и декоративних елемената, материјализације, као и функционалних карактеристика;
- Забрана извођења грађевинских радова који могу угрозити статичку стабилност и споменичка својства споменика културе;
- Дозвољава се обнова и промена намене непокретности, која неће угрозити споменичка својства, а по појединачним условима службе заштите.

г) Просторно културно-историјске целине

- Очување амбијенталних вредности и просторне организације;
- Очување постојеће хоризонталне и вертикалне регулације;
- Очување карактеристичних елемената архитектуре, габарита, конструктивних и декоративних елемената, екстеријера и ентеријера, карактеристичне материјализације и мобилијара на заштићеним објектима;
- Забрана радова који могу угрозити статичку стабилност и споменичка својства објекта;
- Дозвољена обнова непокретности под заштитом по појединачни условима;
- Дозвољена промена намене непокретности по појединачним условима;
- Дозвољена замена, уклањање или изградња нових објеката, који нису обухваћени режимом заштите, у оквиру заштићених парцела и заштићене околине по посебним условима заштите, а у складу са општим и посебним условима.

д) Меморијални комплекси, споменици и спомен обележја

Идентификоване су три категорије меморијалних целина, споменика и спомен обележја, односно одређени су објекти са очувањем: обележја и локације, односно они код којих није могућа замена или дислокација; само обележја што омогућава њихову дислокацију (у највећој мери се односе на споменике), као и оних код којих није могућа дислокација, али је могућа замена самог обележја (на првом месту се односи на спомен плоче).

Обележја и локације (није могућа замена или дислокација)

Ириг	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кућа народног хероја Анке Матић Грозде 2. Кипови - споменик иришкој куги 3. Кућа у улици Пеке Дапчевића бр. 60
------	---

Обележја (могућа дислокација)

Ириг	<ol style="list-style-type: none"> 1. Крст на Рибарском Тргу 2. Споменик на Иришком Венцу 3. Споменик жртвама фашистичког терора у порти Успенске цркве; 4. Две спомен плоче на улазу игралишта ФК Раднички 5. Попрсје народног хероја Анке Матић, испред Здравствене станице 6. Попрсје Ђорђа Шундуловића, испред планинарског спомен дома Змајевац
Врдник	<ol style="list-style-type: none"> 1. Споменик борцима и жртвама фашизма
Гргетег	<ol style="list-style-type: none"> 1. Споменик Ђорђу и Петру Пантелићу у дворишту манастира Гргетег
Јазак	<ol style="list-style-type: none"> 1. Споменик палим борцима и жртвама фашистичког терора, налази се на сеоском тргу, преко пута цркве Св. Николе
Крушедол Село	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спомен плоча посвећена борцима НОР-а и жртвама фашистичког терора; на згради Месн.канцеларије
Крушедол Прњавор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Споменик палим борцима и жртвама фашистичког терора, са бистом народног хероја Јована Бељанског Лале, рад Јована Солдатовића, постављен у центру села 2. Спомен плоча посвећена палим борцима НОР-а и жртвама фашистичког терора., на згради Месне канцеларије у центру села
Нерадин	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спомен плоча палим борцима и жртвама фашистичког терора постављена на згради Основне школе "Доситеј Обрадовић"
Шатринци	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спомен плоча палим борцима и жртвама фашистичког терора на фасади згарди Основне школе "Доситеј Обрадовић"

Локације (могућа замена обележја)

Ириг	<ol style="list-style-type: none"> 1. Споменик стрељаним родољубима на "Касарни" 2. Спомен-обележје кућа на месту званом Камен 3. Спомен плоча на кући у улици Стевана Пузића 4. Спомен плоча тзв. Дебеле липе на Партизанском путу
Велика Ремета	<ol style="list-style-type: none"> 1. Крст на раскрсници улица Браће Радосављевић и бочне улице 2. Спомен чесма палим борцима и жртвама фашистичког терора, у центру села
Врдник	<ol style="list-style-type: none"> 1. Споменик погинулим 1941-1942, на путу Врдник-Забеле-Зајазак 2. Надгробни споменик умрлима од епидемије у Првом светском рату, на Старом гробљу поред манастира 3. Споменик Милици Стојадиновић Српкињи на брегу, јужно од порте манстира Врдник. Споменик је на зиданом постољу са бронзаном бистом песникиње, постављен 1912. године
Јазак	<ol style="list-style-type: none"> 1. Споменик погинулим члановима породице Јовичић
Мала Ремета	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спомен-водовод палим борцима и жртвама фашистичког терора 2. Споменик на месту погибије народног хероја Бошка Палковљевића Пинкија, налази се на широким Лединама
Ривица	<ol style="list-style-type: none"> 1. Хумка Ривичана умрлих у време Иришке куге, десно од улаза у село, без обележја

ђ) Археолошки локалитети

1. У зони археолошких локалитета који су проглашени за непокретна културна добра дозвољена је изградња инфраструктуре и извођење грађевинских радова уз претходно прибављање појединачних мера заштите и обезбеђивање заштитних археолошких ископавања, праћења радова и адекватну презентацију налаза;
2. У зони евидентираних археолошких локалитета, као непокретности које уживају претходну заштиту, забрањује се изградња и промена намене објеката без појединачних мера заштите за сваку конкретну активност;
3. У зони инфраструктурних коридора на територији обухваћеној Просторним планом обавезно је рекогностицирање целокупне трасе, а потом и праћење земљаних радова у складу са појединачним мерама заштите.

е) Манастири

Ужа зона заштите манастирског комплекса уређиваће се применом следећих мера:

- Забрањује се грађење нових објеката;
- Сву планску, урбанистичку и техничку документацију треба радити у складу са условима и мерама заштите непокретног културног добра, утврђеним од стране надлежне службе за заштиту културних добара (уређење порте, инфраструктурно опремање и сл.);
- Очувати карактеристичне елементе архитектуре, габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера, карактеристичне материјализације (без могућности примене савремених материјала за обраду фасада и сл.) и мобилијара;
- Урадити ремоделацију архитектонски неприхватљивих објеката у зони;
- У случају земљаних радова обавезно је археолошко праћење радова.

Шира зона заштите манастирског комплекса уређиваће се применом следећих мера:

- Сву планску, урбанистичку и техничку документацију за уређење шире зоне заштите као и изградњу планираних објеката радити у складу са условима утврђеним од стране надлежних служби за заштиту природе и културних добара;
- У широј зони заштите забрањује се:
  - изградња великих инфраструктурних система;
  - извођење радова којима се може угрозити статичка стабилност објеката;
  - складиштење отпадних и штетних материја.

III Услови заштите непокретног наслеђа у зони заштићене околине

Заштита непокретног наслеђа у зони заштићене околине, заснива се на одређивању потребних активности и забрани радова које могу угрозити споменичко својство својом непосредном близином.

Мере заштите заштићене околине непокретних добара и евидентираних добара под претходном заштитом су:

- Довољено урбанистичко, комунално и хортикултурно опремање, уређење и одржавање;
- Очување постојеће уличне матрице, визура, репера и карактеристика просторне организације;
- Забрана радова који могу угрозити статичку стабилност објекта;
- Забрана подизања објеката који архитектуром, габаритом или наменом могу угрозити споменик културе;
- Забрана складиштења отпадних и штетних материја;
- У случају земљаних радова обавезно је археолошко праћење радова;
- У заштићеној околини проглашених археолошких локалитета дозвољена је изградња инфраструктуре и извођење грађевинских радова, уз обезбеђивање заштитних археолошких ископавања, праћења радова и адекватну презентацију налаза;
- У зони заштићене околине манастирских комплекса забрањена је изградња објеката и то посебно инфраструктурних објеката;

- У зони заштићене околине манастира могућа је изградња само објеката и инфраструктуре у функцији манастирске заједнице;
- У зони заштићене околине манастира обавезно је археолошко прађење свих земљаних радова;
- У оквиру зоне заштићене околине манастирских комплекса дате су зоне контролисане градње, у оквиру којих је дозвољена изградња економских и инфраструктурних објеката у функцији манастира, уз обавезно археолошко истраживање локације;
- Све интервенције у зони заштићене околине непокретног културног добра могу се предузети уз претходно прибављање услова и мера надлежне службе заштите непокретног наслеђа.

Посебне мере и услови заштите непокретних културних добара за општински центар Ириг утврђују се Планом Генералне регулације, односно важећим Генералним планом Ирига.

Посебне мере и услови заштите непокретних културних добара унутар грађевинских рејона насеља Врдник и Јазак утврђују се одговарајућим урбанистичким планом насеља.

Овим Просторним планом утврђују се посебне мере и услови заштите непокретних културних добара на простору ванграђевинских рејона насеља и унутар грађевинских рејона насеља Велика Ремета, Гргетег, Добродол, Нерадин, Крушедол Прњавор, Крушедол Село, Мала Ремета, Ривица и Шатринци.

1.8.4.1. Попис објеката за које се пре обнове и реконструкције морају израдити конзерваторски или други услови за предизимање мера техничке заштите и других радова

За све објекте који су обухваћени заштитом, уређењем и унапређењем културних добара и који су, ради лакше идентификације у простору, приказани у рефералној карти 3.1 Туризам и заштита простора, као споменици културе и евидентирана културна добра под претходном заштитом, пре обнове или реконструкције морају се израдити конзерваторски или други услови за предузимање мера техничке заштите и других радова.

1.8.5. Инжињерско-геолошки услови, услови и мере заштите од пожара, елементарних непогода и техничко- технолошких несрећа

С обзиром да се подручје општине Ириг налази у зони могуће угрожености **земљотресом** јачине 7°МЦС и 8°МЦС за повратни период од 100 година, односно 8°МЦС за повратни период од 200 година, што је утврђено на основу сеизмичке рејонизације Републике Србије, заштита од земљотреса ове јачине подразумева примену сигурносних стандарда и техничких прописа о градњи објеката на сеизмичким подручјима. Приликом планирања и изградње простора морају се дефинисати параметри који утичу на смањење оштећења и ублажавање последица у случају појаве земљотреса, као што су степен изграђености, густина насељености, систем градње, спратност објеката, равномеран распоред слободних површина и др).

У случају појаве **земљотреса** прогнозиране јачине од 8° МЦС, не би било катастрофалних последица на објектима већ би они претрпели лакша или средња оштећења, у зависности од квалитета градње, али не би дошло до масовног рушења објеката и затрпавања људи.

Мере заштите подразумевају да се приликом планирања, пројектовања и изградње објеката као и реконструкције постојећих објеката, обавезно примене све законски прописане мере заштите које се односе на изградњу објеката на подручјима могућих трусних поремећаја јачине 8° МЦС.

Уређење **ерозивних сливова и бујица** који угрожавају поједине делове насеља, обухвата примену мера заштите које се састоје од техничких (изградња заштитних објеката као што су преграде, уставе, каскаде, ретенције и сл.) и биолошких (извођење заштитних радова као што су пошумљавање, затрављивање, терасирање, чишћење корита и сл.)

У зонама **потенцијалних клизишта** могућа је градња уз претходно испитивање геомеханике тла (израдити елеборат носивости земљишта) у циљу евидентирања клизишта.

На деловима територије где су **евидентирани клизишта**, забрањује се свака градња објеката или било каква активност која би у случајевима трусног померања тла могла да допринесе увећању штетних ефеката. Санирање активних клизишта вршиће се њиховим планским пошумљавањем и изградњом објеката у функцији санирања терена (потпорни зидови, пропусти, дренажни канали и сл.), на основу детаљног истраживања сваког клизишта појединачно и резултата тих истраживања.

Мере заштите од **пожара** обухватају урбанистичке и грађевинско-техничке мере заштите. Урбанистичке мере заштите се односе на планирање простора у насељима кроз урбанистичке показатеље (намена површина, степен изграђености, степен искоришћености) и правила изградње (регулациона линија, грађевинска линија, висина објекта, удаљеност објекта од суседних, ширина саобраћајница, паркиралишта и др.). Грађевинско-техничке мере заштите се односе на стриктну примену прописа о изградњи објеката, електроенергетских и гасних постројења.

Заштита шума од пожара, посебно на подручју НП "Фрушка гора", планирана је обновом шума уношењем аутохтоних врста дрвећа (лишћара), санацијом и ревитализацијом угрожених и деградираних делова, изградњом шумских путева и заштитних просека, у складу са програмом предузећа које газдује овим природним добром.

За заштиту од **града** Републички хидрометеоролошки завод је развио систем одбране од града и у ту сврху је на подручју општине Ириг изграђено 4 (четири) противградних станица са којих се током сезоне одбране од града испалују противградне ракете. У пречнику од 100 m од противградних станица није дозвољена градња нових објеката без сагласности Републичког хидрометеоролошког завода Србије.

Основне мере заштите од јаких **ветрова** су углавном дендролошке мере, које су планиране као ветрозаштитни појасеви одговарајуће ширине уз саобраћајнице, канале и као заштита пољопривредног земљишта.

Рад са **експлозивним материјама** обавезује предузећа која их користе или врше њихов промет да обавезно примењују прописе који регулишу рад са експлозивним материјама, њихово ускладиштење, превоз и промет.

1.8.6. Услови и мере заштите од ратних разарања

У складу са Законом о ванредним ситуацијама, ради заштите од елементарних непогода и других несрећа, органи локалне самоуправе, привредна друштва и друга правна лица, у оквиру својих права и дужности, дужна су да обезбеде да се становништво, односно запослени, склоне у склоништа и друге објекте погодне за заштиту.

Склањање људи, материјалних и културних добара обухвата планирање и коришћење постојећих склоништа, других заштитних објеката, прилагођавање нових и постојећих комуналних објеката као и објеката погодних за заштиту и склањање, њихово одржавање и коришћење за заштиту људи од природних и других несрећа.

Као други заштитни објекти користе се подрумске просторије и друге подземне просторије у стамбеним и другим зградама, прилагођене за склањање људи и материјалних добара.

Као јавна склоништа могу се користити и постојећи комунални, саобраћајни и други инфраструктурни објекти испод површине тла, прилагођени за склањање. Инвеститор је дужан да приликом изградње нових комуналних и других објеката прилагоди те објекте за склањање људи.

Приликом изградње стамбених објеката са подрумима, над подрумским просторијама гради се ојачана плоча која може да издржи урушавање објекта.

Приликом коришћења склоништа за мирнодопске потребе, не могу се вршити адаптације или реконструкције које би утицале или би могле утицати на исправност склоништа, нити се склоништа могу користити у сврхе које би погоршале њихове хигијенске и техничке услове. У случају проглашења ванредне ситуације, склоништа која се користе у мирнодопске сврхе могу се испразнити, а у случају проглашења ванредног или ратног стања морају се испразнити и оспособити за заштиту најкасније за 24 часа.

1.8.7. Услови и мере за обезбеђење енергетске ефикасности изградње

Енергетска ефикасност изградње постиже се:

- Изградњом пешачких и бициклистичких стаза како би се смањило коришћење моторних возила;
- Подизањем уличног зеленила, ваншумског зеленила и пошумњавањем деградираних површина, смањиће се загревања тла и створиће се природни амбијент за шетњу и вожњу бицикла;
- Пројектовањем и позиционирањем зграда према климатским аспектима, изложености сунцу и утицају суседних објеката, подизањем зелених кровова, као компензација окупираном земљишту;
- Сопственом производњом енергије и другим факторима;
- Изградњом објеката за производњу енергије из обновљивих извора енергије (коришћењем локалних обновљивих извора енергије) и изградњом даљинских или централизованих система грејања и хлађења.

Енергетска ефикасност изградње зграде обухвата следеће мере које се односе на:

- Употреба пасивних соларних система: максимално коришћење сунчеве енергије за загревање објекта (оријентација зграде према јужној, односно источној страни света), заштита од сунца, природна вентилација;
- Омотач зграде (топлотна изолација зидова, кровова, подних површина; замена /санација прозора, ваздушна заптивност/непропустљивост, друге мере);
- Систем грејања и припреме санитарне топле воде (замена/модернизација котлова и горионика, прелазак са прљавих горива на природни гас или даљинско грејање, замена/модернизација топлотних подстаница, регулација температуре, уградња термостатских вентила, делитеља топлоте/трошкова, мерача топлоте, друге мере);
- Унутрашњу климу, која утиче на енергетске потребе, тј. систем за климатизацију, (комбинација свих компоненти потребних за обраду ваздуха, у којој се температура регулише или се може снизити, могућно у комбинацији са регулацијом протока ваздуха, влажности и чистоће ваздуха);
- Унутрашње осветљење (замена сијалица и светиљки ради обезбеђења потребног квалитета осветљености).

Зграде и објекти, као што су историјски споменици, верски објекти, пољопривредне зграде, могу бити изузете из примене ових мера.

Мере за даље побољшавање енергетских карактеристика зграде не смеју да буду у супротности са другим суштинским захтевима, као што су приступачност, рационалност и намеравано коришћење зграде.

1.8.8. Услови и мере за обезбеђење приступачности повшинама и објектима јавне намене лицима са посебним потребама у простору

Овим Просторним планом дају се услови за уређење и изградњу површина јавне намене (јавних објеката и јавних површина за које се утврђује општи интерес) и објеката за јавно коришћење, којима се обезбеђује несметано кретање деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица (у даљем тексту: лица са посебним потребама у простору).

Објекти за јавно коришћење јесу: објекти државне и локалне управе, социјалне и здравствене установе и објекти, дечије установе, школе, објекти културе, спортски и рекреативни објекти, банке, поште, пословни објекти, саобраћајни терминали и други објекти намењени јавном коришћењу.

При планирању и пројектовању јавних саобраћајних површина, пешачких стаза, пешачких прелаза, места за паркирање и других површина у оквиру улица, шеталишта, скверова и игралишта, по којима се крећу лица са посебним потребама, прилаз до објекта, хоризонталне и вертикалне комуникације у јавним и стамбеним објектима са 10 и више станова, морају се обезбедити услови за несметано кретање лица са посебним потребама у простору, у складу са Правилником о техничким стандардима приступачности ("Службени гласник РС", број 46/13).

2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

Овим Просторним планом утврђују се правила грађења за сва подручја у обухвату плана за која није предвиђена даља планска разрада кроз доношење планског документа ужег подручја, као и за насеља за која плански документ садржи шематски приказ уређења.

Општа правила грађења која важе за све целине и зоне дефинисане овим Просторним паном су:

- Конструкцију објеката прилагодити осцилацијама изазваним земљотресом јачине 7°-8°MCS скале;
- Спроводи мере и услове заштите природних и радом створених вредности животне средине у складу са Законом о заштити животне средине;
- За све евидентиране објекте, као и за њихову непосредну околину (припадајуће парцеле) важе одредбе Закона о културним добрима. За радове на тим објектима (адаптације, ревитализације, доградње, реконструкције и сл.), сходно члановима 99-110. Закона о културним добрима, власници-носиоци права коришћења морају прибавити посебне услове – мере техничке заштите од стране надлежног Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, као и сагласност на техничку документацију;
- За евидентиране археолошке локалитете, важе исте одредбе Закона о културним добрима, које обавезују власника да пре предузимања било каквих земљаних радова обезбеди посебне услове од Завода за заштиту споменика културе;
- Гробља, према Закону о културним добрима, уживају претходну заштиту, те се без посебне евиденције она третирају као заштићене целине;
- Уколико се пре или у току извођења грађевинских и других радова на простору обухваћеном овим Просторним планом наиђе на археолошко налазиште или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и о томе обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе да предузме мере да се налази не униште или оштете и да се сачувају на месту и у положају у коме су откривени;
- Уколико се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минеролошко-петрографског порекла (за које се претпостави да има својство природног споменика), извођач радова је дужан да о томе обавести Покрајински завод за заштиту природе и да предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица;

- При пројектовању и грађењу објеката обавезно се придржавати одредби Закона о заштити од пожара;
- Објекти високоградње у зависности од врсте и намене, морају бити пројектовани, изграђени, коришћени и одржавани на начин којим се обезбеђују прописана енергетска својства;
- Јавне површине и објекти јавне намене и за јавно коришћење морају се пројектовати и градити тако да особама са инвалидитетом, деци и старим особама омогуће несметан приступ, кретање, боравак и рад, у складу са Правилником о техничким стандардима приступачности ("Службени гласник РС", број 46/13);
- Изградњу објеката вршити у складу са условима надлежног одсека за одбрану, одговарајућом општинском одлуком и важећим техничким нормативима за склоништа.
- У зонама потенцијалних клизишта (ако нису евидентирана) могућа је градња уз претходно испитивање геомеханике тла (израдити елеборат носивости земљишта) у циљу евидентирања клизишта. На деловима територије где су евидентирана клизишта, забрањује се свака градња објеката или било каква активност која би у случајевима турсног померања тла могла да допринесе увећању штетних ефеката.
- Реконструкција и доградња постојећих објеката су дозвољени, уз примену правила грађења дефинисаних овим Просторним планом за одређену зону и целину, под условом да се тиме неће нарушити урбанистички индекси и други параметри дефинисани Просторним планом;
- Изузетно, реконструкција и доградња ће се дозволити и ако нису испуњени услови прописани овим Просторним планом, ако се тиме обезбеђују основни минимални санитарно-хигијенски услови за живот (купатило и санитарни чвор);
- Адаптација постојећих објеката се може дозволити у оквиру намена и других услова датих овим Просторним планом;
- Постојећи, легално изграђени објекти, који су у супротности са наменом површина утврђеном овим Просторним планом, могу се, до привођења простора планираној намени, санирати, адаптирати и реконструисати (без промене стања у простору, односно у склопу постојећег габарита и волумена објекта) у обиму неопходном за побољшање услова живота и рада.

2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Водећи рачуна о основним принципима заштите пољопривредног земљишта, на пољопривредном земљишту се могу градити:

- Објекти у функцији пољопривреде и пољопривредне производње;
- Објекти свих видова инфраструктуре у функцији пољопривреде и пољопривредне производње;
- Објекти за експлоатацију минералних сировина;
- Водопривредни објекти, комунални и други објекти;
- Објекти за потребе привреде, туризма, рекреације и др.

Градња свих планираних садржаја за које је потребно формирати грађевинско земљиште вршиће се изразом урбанистичког плана.

У циљу заштите пољопривредног земљишта од штетног дејства ерозија изазване ветром (еолска ерозија) примењују се противерозионе мере које обухватају сађење вишегодишњих дрвенастих биљака или подизање и гајење ваншумског зеленила у виду пољозаштитних појасева.

На пољопривредном земљишту које је у саставу ловишта могу се подизати и ловне ремизе ради заштите дивљачи. Ловне ремизе су једногодишњи или вишегодишњи засади на мањим површинама који пружају уточиште, заклон и исхрану дивљачи.

Пољопривредно земљиште на подручју Националног парка "Фрушка гора"

У режиму заштите III степена у Националном парку "Фрушка гора" дозвољена је пољопривредна производња усклађена са функцијама Националног парка (воћарство, виноградарство, лековито биље, производња здраве хране, пчеларство и др.). На пољопривредном земљишту на подручју Националног парка "Фрушка гора", у складу са мерама заштите режима III степена у Националном парку "Фрушка гора" није дозвољена пренамена земљишта.

2.1.1. Пољопривредни објекти и радни садржаји у функцији пољопривреде

Избор локације за изградњу пољопривредног радног комплекса (са објектима за потребе примарне пољопривредне производње, за потребе складиштења и прераде пољопривредних производа) треба извршити након потпуне анализе природних одлика (рељефа, педолошких, геолошких, метеоролошких и хидролошких карактеристика), као и других услова (близина и могућност прикључења на јавни пут и осталу инфраструктуру, утицај на окружење и животну средину и др). Такође, при избору локације за изградњу неопходно је водити рачуна о квалитету земљишта и где год је то могуће објекте лоцирати на земљиштима слабијих бонитетних карактеристика.

Парцеле се могу оградавати транспарентном оградом, висине максимално до 2,2 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од мин. 1,0 m од међне линије или на међи, уз прибављену сагласност суседа.

Пољопривредни радни комплекс мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут ширине мин. 3,5 m, унутрашње саобраћајнице, санитарна и вода за потребе производње, унутрашња канализациона мрежа, електрична енергија (из јавне мреже или сопственог извора напајања (агрегат, обновљиви извори енергије и сл.).

Услови за изградњу нових пољопривредних радних комплекса, као и за реконструкцију постојећих, односно услови за изградњу и реконструкцију објеката за потребе пољопривредне производње, издаваће се на основу овог Просторног плана и услова за заштиту животне средине. Накнада за промену намене земљишта ће се плаћати у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

За потребе пољопривредне производње и радних садржаја у функцији пољопривреде дозвољена је изградња следећих објеката:

- воћарско-виноградарске, повртарске и цвећарске кућице,
- стакленици и пластеници,
- објекти за гајење печурака,
- рибњаци,
- фарме и газдинства - објекти за узгој животиња,
- објекти за примарну прераду и складиштење пољопривредних производа,
- машински паркови – објекти за смештај пољопривредне механизације.
- објекти за потребе гајења и приказивања старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња.
- и други слични пољопривредни објекти, као и инфраструктурни у функцији истих.

Воћарске- виноградарске, повртарске и цвећарске куће

На пољопривредном земљишту, где су заступљене воћарско-виноградарске културе могу се градити воћарско-виноградарских објекти уз следеће услове:

- Парцела на којој се подиже воћњак или виноград, не може да буде мања од 2500,0m²;
- Парцела би, по правилу, требала да има правоугаони или квадратни облик;
- На парцели се може градити помоћни објекат (виноградарска кућа) максималне површине до 30,0 m². Форма објекта треба да је прилагођена облику помоћних зграда овог поднебља;
- На парцели није дозвољена изградња других објеката;
- Препоручује се да ограда око парцеле буде од живице, висине до 1,5 m

Иста правила важе и за повртарске и цвећарске куће.

Стакленици, пластеници

У циљу побољшања пољопривредне производње на пољопривредном земљишту је дозвољена изградња или постављање стакленика и пластеника, као и инфраструктурних објеката у функцији истих.

Електрична енергија може бити обезбеђена из јавне мреже или сопственог извора напајања (агрегат, обновљиви извори енергије и сл.).

Минимална удаљеност оваквих објеката од међних линија је мин. 5,0m.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Изградња стакленика и пластеника је дозвољена на постојећим парцелама и без функције становања.

Објекти за гајење печурки, пужева

Изградња оваквих објеката је усмерена на мање квалитетном земљишту, а у складу са нормама и правилницима који регулишу ову област.

Минимална величина парцеле за подизање ове врсте објеката је 2500m².

Максимални степен заузетости парцеле је 70%.

Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 10,0m.

Максимална спратност објеката је П+Пот, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Комплекс, мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације (прикључак на јавну мрежу или сопствени извор напајања (обновљиви извори енергије и сл.), водонепропусна септичка јама и др.

Рибњаци

Избор локације за изградњу рибњака вршити након претходних анализа расположивих количина и квалитета воде, која ће се користити за пуњење рибњака. Границе рибњака морају бити обележене видљивим обележјима. Приликом изградње одвојити окна по категоријама у складу са технологијом производње: младичњаке, товилишта и зимовнике. У саставу рибњака морају да постоје уливно-изливни објекти, уставе, аератори, хранидбене платформе и насипи који спречавају продор спољних вода у комплекс рибњака. У оквиру техничког дела неопходно је обезбедити посебну просторију за ветеринарске прегледе и дневно праћење здравственог стања и прираста популације. Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 3,0m а максимална спратност је П+Пк.

Електрична енергија може бити обезбеђена из јавне мреже или сопственог извора напајања (обновљиви извори енергије и сл.).

За подизање рибњака на обрадивом пољопривредном земљишту потребна је сагласност Министарства за пољопривреду;

Рибњак мора бити заштићен од поплава;

За уклањање смећа и штетних отпадака мора постојати уређено место или изграђен технички уређај, који онемогућава загађење рибњака и његове околине;

Уколико је могуће рибњак треба да буде ограђен.

Фарме и газдинства – објекти за узгој животиња

Услови за изградњу објеката за држање копитара, папкара, живине и кунића, издаваће се на основу овог Просторног плана

На фармама је дозвољена изградња економских објеката у функцији сточарске производње, уз примену санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова, комплетну инфраструктурну опремљеност и уз примену прописа за овакву врсту објеката.

Електрична енергија може бити обезбеђена из јавне мреже или сопственог извора напајања (агрегат, обновљиви извори енергије и сл.).

Удаљеност фарми од грађевинског подручја насеља, спортско-рекреативних и других јавних комплекса, као и међусобна удаљеност фарми различите врсте стоке, мора бити у складу са законом и правилницима који регулишу ову област.

Минимална величина парцеле за подизање ове врсте објеката је 5000m².

Максимални степен заузетости парцеле је 30%, а максимални степен изграђености је 0,3.

Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 10,0m.

Максимална спратност објеката је П+Пот.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Организација објеката фарме је омогућена:

- На новим локацијама, у складу са наведеним условима, уз примену дефинисаних ветеринарских и техничких мера;
- На постојећим фармама са увођењем ветеринарских, техничких и других мера прописаним важећим законима.

Постојеће фарме које не могу да задовоље прописане мере за коришћење, пренамениће се у друге садржаје везане за пољопривредну производњу.

Сви објекти намењени држању и узгоју стоке морају бити пројектовани и грађени према нормативима и стандардима за изградњу ове врсте објеката.

Објекти за примарну прераду и складиштење пољопривредних производа

Ово су објекти за примарну прераду (прање, сушење и сл.), складиштење и чување пољопривредних производа (житарица, индустријског, крмног и лековитог биља, цвећа, воћа и поврћа), затим ђубрива и др. репроматеријала, као и пратећи и други слични објекти у функцији пољопривредне производње.

Објектима за складиштење пољопривредних производа и репроматеријала сматрају се све врсте складишта (полуотворене и затворене хале, надстрешнице, силоси, трапови, подна складишта, хладњаче и др). Објекти у којима се пољопривредни производи могу примарно прерађивати су сушнице, пушнице и сл. објекти. Минимална удаљеност ових објеката од границе суседне парцеле је 10,0 m. Максимална спратност објеката је П, изузетно и више, ако то захтева технолошки процес (силоси и сл.), са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Дозвољена је изградња наведених објеката уз примену хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и др. услова и потребну инфраструктурну опремљеност: приступни пут, електроинсталације, вода, водонепропусна септичка јама и сл.

Минимална величина парцеле за подизање ове врсте објеката је 5000m².

Електрична енергија може бити обезбеђена из јавне мреже или сопственог извора напајања (обновљиви извори енергије и сл.).

Машински паркови – објекти за смештај пољопривредне механизације

Објектима за смештај пољопривредне механизације сматрају се затворени простори и надстрешнице у којима се смешта механизација (возила, машине, прикључни уређаји и др), као и пољопривредни алати и опрема ради чувања и одржавања.

У склопу машинског парка, пољопривредне економије и сличних комплекса, дозвољена је изградња радионице за поправку возила сопственог возног парка, а евентуално и станице за снабдевање горивом за сопствене потребе, као и други слични објекти у функцији пољопривредне производње.

Минимална величина парцеле за подизање ове врсте објеката је 5000 m².
 Минимална удаљеност ових објеката од границе суседне парцеле је 10,0 m.
 Минимална удаљеност станице за снабдевањем горивом за сопствене потребе од границе парцеле и од других објеката одређује се у складу са прописима.
 Максимална спратност објеката је П, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.
 Дозвољена је изградња наведених објеката уз примену хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и др. услова и потребну инфраструктурну опремљеност: приступни пут, електроинсталације, евентуално и санитарна вода, водонепропусна септичка јама и сл.
 Електрична енергија може бити обезбеђена из јавне мреже или сопственог извора напајања (обновљиви извори енергије и сл.).

Објекти за потребе гајења и приказивања старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња

Овакви објекти се могу формирати по принципу салаша.

Уколико се на локацији граде сточне стаје, удаљеност од грађевинског подручја насеља, спортско-рекреативних и других јавних комплекса мора бити у складу са Законом и другим парвилницима који регулишу ову област.
 Минимална величина парцеле за подизање ове врсте објеката је 5000m².
 Максимални степен заузетости парцеле је 70%.
 Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 10,0m.
 Максимална спратност објеката је П+Пот, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.
 Парцеле се могу оградавати транспарентном оградом висине максимално 2,20m.
 Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.
 Комплекс, мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.
 Електрична енергија може бити обезбеђена из јавне мреже или сопственог извора напајања (обновљиви извори енергије и сл.).

2.1.2. Пољопривредна домаћинства (салаши)

Услови за изградњу нових салаша, као и за реконструкцију постојећих, односно услови за изградњу и реконструкцију објеката за потребе пољопривредног домаћинства, издаваће се на основу овог Просторног плана. Просторних ограничења у смислу максималне величине парцеле за салаш нема. Код постојећих салаша, ако задовољавају услове за уређење и изградњу из овог Просторног плана, дозвољава се постојећа парцелација. За изградњу нових салаша минимална величина парцеле износи 0,5 ha (5000 m²).

За потребе пољопривредног домаћинства, на салашу, дозвољена је изградња следећих објеката:

- породични стамбени објекат,
- помоћни објекат уз стамбени објекат (летња кухиња, гаража за путничко возило, остава хране за сопствене потребе, млекара, сушница, пушница, подрум, ограда, водонепропусна септичка јама, трафостаница, енергетски објекти који служе за сопствене потребе и сл.),
- економски објекат (стакленик, стаја, ђубриште, пољски wc и сл.),
- помоћни објекат уз економски објекат (магацин хране за животиње, магацин пољопривредних производа, шупа за смештај пољопривредне механизације и сл.),
- пословни објекат (објекти за храну, пиће и смештај за потребе организовања туристичке понуде на салашу),
- објекти/површине за спорт и рекреацију (за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде),
- складишни објекат (објекти за складиштење пољопривредних производа: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл.).

Потребно је обезбедити санитарно-ветеринарске, хигијенско-техничке, еколошке, противпожарне и друге услове уз неопходну инфраструктурну опремљеност парцеле: приступни пут, санитарна вода из јавног водовода или сопственог бунара, водонепропусна септичка јама, снабдевање електричном енергијом из јавне електроенергетске мреже или сопствених извора (агрегати, обновљиви извори) и др. Није дозвољена изградња стамбених и пословних објеката, без изградње објеката за пољопривредну производњу.

Минимална удаљеност објеката од регулационе линије је 5,0 m, односно и више, ако је то другим законом дефинисано (заштитни коридор јавног пута, железничке пруге, водотока, далековода и др.).

Највећи дозвољени индекс заузетости земљишта је 30%, а индекс изграђености је 0,4.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,2 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0 m од међне линије, изузетно и мањој, уколико се прибави сагласност суседа. Забрањује се постављање пуне, тешке и масивне ограде.

Правила грађења за породични стамбени објекат

- Није дозвољена изградња породичног стамбеног објекта без изградње економског и других објеката у функцији пољопривредне производње (ако исти не постоје на парцели);
- Дозвољена је изградња само једног породичног стамбеног објекта;
- Максималан габарит стамбеног објекта у основи је 250 m², максимална спратност објекта је П+Пк, са могућношћу изградње подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају;
- Минимална удаљеност стамбеног приземног објекта од суседне парцеле је 2,5 m, односно 1,0 m уз сагласност власника суседне парцеле, са једне стране парцеле и 3,0 m са друге стране парцеле (због проптивпожарног пролаза), док би за објекте П+Пк, удаљеност требало повећати за 1,0 m са северне стране међне линије.

Правила грађења за помоћни објекат уз стамбени објекат

- Дозвољена је изградња следећих помоћних објеката уз стамбени објекат: летња кухиња, гаража за путничко возило, остава хране за сопствене потребе, млекара, сушница, пушница, подрум, ограда, водонепропусна септичка јама и сл;
- Дозвољена је изградња више помоћних објеката уз стамбени објекат, у складу са потребама пољопривредног домаћинства;
- Габарит помоћног објекта уз стамбени објекат дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом;
- Максимална спратност помоћног објекта уз стамбени објекат је П;
- Дозвољена је изградња засебног објекта-подрума, који може бити укопан или полуукопан, уколико то хидролошки услови дозвољавају;
- Мин. удаљеност помоћног објекта од породичног стамбеног објекта и суседне парцеле је 5,0 m.
- Водонепропусна бетонска септичка јама гради се на минимално 3,0 m од свих објеката и од границе суседне парцеле.

Правила грађења за економске објекте

- Дозвољена је изградња следећих економских објеката: стаје (живинарници, свињци, говедарници, овчарници, козарници), ђубришта, пољски ws, стакленици, пластеници, објекти намењени ратарској, повртарској, воћарско-виноградарској, рибњачкој, сточарској и осталим видовима пољопривредне производње, као што су гајење пужева, печурака и цвећа и сл.);
- Дозвољена је изградња више економских објеката, у складу са потребама пољопривредног домаћинства;
- Габарит економског објекта дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом и капацитетом;
- Максимална спратност економског објекта је П+Пк;

- Минимална удаљеност економског објекта од породичног стамбеног, односно пословног објекта је 20,0 m, а од границе суседне парцеле је мин. 10,0 m.
- Минимална удаљеност стаје, ђубришта или пољског wс-а од бунара је 25,0 m.

Правила грађења за помоћни објекат уз економски објекат

- Дозвољена је изградња следећих помоћних објеката уз економски објекат: магацин хране за животиње, магацин пољопривредних производа, шупа за смештај пољопривредне механизације и сл;
- Дозвољена је изградња више помоћних објеката, у складу са потребама пољопривредног домаћинства;
- Габарит помоћног објекта дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом;
- Максимална спратност помоћног објекта је П+Пк;
- Минимална удаљеност помоћног објекта од породичног стамбеног објекта је 6,0 m, а од суседне парцеле минимална удаљеност је 5,0 m.

Правила грађења за пословни објекат

- Дозвољена је изградња следећих пословних објеката: објекти за пружање услуга исхране, пића и смештаја, за потребе организовања туристичке понуде на салашу, али само ако на њему постоји и пољопривредна производња;
- Дозвољена је изградња само једног пословног објекта;
- Габарит пословног објекта дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом;
- Максимална спратност пословног објекта је П+1+Пк.
- Минимална удаљеност пословног објекта од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0 m а од економског објекта мин, удаљеност је 20,0m.

Правила грађења за објекте и терене за спорт и рекреацију

- Дозвољена је изградња објеката, површина и терена за спорт и рекреацију за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде, али само ако постоји и пољопривредна производња на салашу;
- Габарит објекта/површине дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом;
- Максимална спратност објекта је П;
- Минимална удаљеност објекта/терена од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0 m, а од економског објекта минимална удаљеност је 20,0 m.

Правила грађења за складишне објекте

- Дозвољена је изградња објеката за складиштење пољопривредних производа: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл;
- Дозвољена је изградња засебног објекта - подрум пића, који може бити полуукопан или укопан, уколико то хидролошки услови дозвољавају;
- Габарит објекта дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом;
- Максимална спратност објекта је П+Пк, односно у зависности од усвојеног технолошког поступка складиштења;
- Минимална удаљеност објекта од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0m.

2.1.3. Антенски стубови

На пољопривредном земљишту могућа је изградња самостојећих појединачних стубова и постављање електронских комуникационих уређаја за потребе електронских комуникација, на основу услова грађења за електронску комуникациону инфраструктуру из овог Просторног плана.

2.1.4. Противградне станице

Грађење објеката противградних станица могуће је изван грађевинских подручја насеља, као и грађевинског земљишта ван насеља, на пољопривредном земљишту на основу услова дефинисаних овим Просторним планом и посебним условима надлежног Републичког хидрометеоролошког завода Србије.

Минимална површина за изградњу противградне станице треба да буде око 10,0 m X 10,0 m. Објекат градити од чврстог стандардног материјала. Висина објекта је до 2,0 m и на њега се поставља громобранска заштита. Око објекта треба поставити ограду висине мин. 2,0 m.

Изградња било каквих објеката на одстојању мањем од 100,0 m од противградних станица, могућа је само по обезбеђивању посебне сагласности и мишљења Републичког хидрометеоролошког завода Србије.

2.1.5. Површине за експлоатацију минералних сировина

Простори и површине који служе за експлоатацију минералних сировина (глине, шљунка, песка, термалних вода, нафте и гаса), планирају се, уређују и користе на основу одобрења Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине, у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима. Уколико се експлоатационо поље налази на пољопривредном земљишту мора се прибавити и одобрење за пренамену пољопривредног земљишта од Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство. У заштићеним подручјима и у обухвату еколошких коридора која су и станишта заштићених врста од националног значаја, није дозвољено нарушавање и мењање простора и њихових функција.

Изградња објеката у границама експлоатационог поља, који се односе на обраду и прераду минералних сировина, као и производњу базирану на минералним сировинама, врши се на основу одговарајућег урбанистичког пројекта, урађеног у складу са правилима грађења датим овим Просторним планом за радне зоне ван грађевинског подручја насеља, као и прописима који се односе на конкретну производну област, уз прибављену сагласност министарства надлежног за послове заштите животне средине.

Након завршене експлоатације, сви простори и садржаји који су служили експлоатацији минералних сировина (позајмишта, мајдани, бушотине и др.) морају се санирати и рекултивисати.

2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ

Изградња нових водопривредних објеката и реконструкција постојећих водопривредних објеката, као и објеката у служби истих на постојећим каналима (црпне станице, трафостанице), вршиће се на основу Просторног плана, услова надлежног водопривредног предузећа и других услова. Уколико је потребно дефинисати регулацију, обавезна је израда плана детаљне регулације. Изградња нових канала, планиране акумулације и устава/брана вршиће се изразом урбанистичког плана.

Комплекси намењени рекреацији, туризму, спортском риболову и сл., морају имати, поред основних објеката и неопходне пратеће садржаје и санитарно-техничке уређаје. Архитектонска обрада објеката може се третирати слободно, са циљем да се уклопе у пејсаж. Вегетација мора остати аутохтона, тако да пејсаж треба и даље задржати у његовом изворном облику, не уносећи никакве нове врсте, сећи постојеће и садити трајно растиње. Изградња садржаја намењених рекреацији, туризму и наутици може се вршити изразом урбанистичког плана.

2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ

2.3.1. Правила грађења за шумске путеве и објекте

На шумском земљишту могу се градити:

- Шумски путеви и објекти у функцији шумске привреде у складу са основама газдовања шумама и осталим планским документима за газдовање шумама;
- Објекти инфраструктуре у складу са овим Просторним планом;
- Објекти намењени туризму, рекреацији, ловству, у складу са овим Просторним планом и условима надлежног шумског газдинства.
- Објекти ако то захтева општи интерес утврђен посебним законом или актом Владе;
- Објекти за заштиту људи и материјалних добара од елементарних непогода и одбране земље;
- Економски или стамбени објекти сопственика шума на површини до 10 ари;
- Објекти за коришћење осталих обновљивих извора енергије малих капацитета (мале електране и други слични објекти, у смислу прописа којим се уређује област енергетике) и експлоатације минералних сировина, ако је површина шума и шумског земљишта за ове намене мања од 15 ха.

У шумама могу да се граде објекти у складу са плановима газдовања шумама и посебним прописима којим се уређује област дивљачи и ловства. У шуми и на удаљености мањој од 200 m од руба шуме не могу се градити ђумуране, кречане и други објекти са отвореном ватром.

Оптимална отвореност шума саобраћајницама, планирање и изградња шумских путева, детаљно се разрађује програмом изградње и одржавања шумских саобраћајница, као и планским документима (основама и програмима). Шумски путеви користе се за потребе газдовања шумама, изузетно, могу да се користе и за остале потребе под условима које утврди корисник, сопственик шума који газдује шумама у складу са основом, односно локална самоуправа за путеве у шумама сопственика којима се газдује у складу са програмом.

2.3.2. Правила грађења и обликовања објеката на одмориштима и слободним просторима

Користиће се претежно природни материјал за изградњу клупа за одмор, надстрешница, столова, каптираних извора и чесама, видиковаца, брвнара и мостића, путоказа, ложишта и огњишта за припрему хране, простора и судова за отпатке и друго.

На просторима намењеним свечаним приликама или културним манифестацијама и прославама, као што је подручје Иришког Венца, Бранковца и осталих, при третирању зеленила не могу се користити оне врсте флоре које нису аутохтоне за ову средину.

2.3.3. Правила грађења за ловачке куће и ловне објекте

У ловиштима предвидети:

- Изградњу ловно-техничких објеката у зависности од бројног стања дивљачи, а градити их од природних материјала и уклопити у природни амбијент ловишта;
- Ограђивање делова ловишта ради интензивног гајења, заштите и лова дивљачи;
- Изградњу ловно-производних објеката;
- Подизање ремиза на оним местима у ловишту где нема природних површина које могу да пруже заштиту дивљачи. Подизањем једногодишњих или вишегодишњих засада на мањим површинама у ловишту створити услове који ће пружити уточиште, заклон и исхрану дивљачи. Једногодишње ремизе заснивати од различитих група једногодишњих биљака (легуминоза, властистих трава или коренасто-кртоластих биљака). Вишегодишње ремизе подизати од мешовитих вишеспратних дрвенастих врста у зависности од услова средине. Вишегодишње ремизе ће сем стварања бољих услова за заштиту дивљачи, имати економску функцију (кроз пласман дрвне масе) и већу концентрацију дивљачи на малом простору;
- Изградњу пролаза за ниску и крупну ловну дивљач у оквиру саобраћајне инфраструктуре ради стварања еколошких коридора за њихово кретање.

Фазанерије

Фарме за производњу фазанске дивљачи могу се градити у склопу шумског и пољопривредног земљишта. Локације и објекти за ову намену морају испуњавати ветеринарско-санитарне и друге услове прописане за узгој ове врсте дивљачи. Дозвољена спратност објеката је П+О.

2.3.4. Правила грађења простора у оквиру зона Националног парка "Фрушка гора"

Правила грађења и уређења простора у оквиру зона Националног парка "Фрушка гора" утврђена су ППППН Фрушке горе.

Подручје Националног парка "Фрушка гора" налази се под најстрожијим режимом заштите и тражи строге услове за изградњу објеката и уређење земљишта.

У складу са Законом о националним парковима, ППППН Фрушке горе одређени су режими заштите I, II и III степена и утврђени услови за изградњу, уређење и коришћење простора по зонама заштите.

Зона са режимом заштите I степена

На овим просторима забрањује се изградња објеката и инфраструктуре, осим оне која је утврђена ППППН Фрушке горе.

У њиховој непосредној близини дозвољава се постављање и уређење одморишта за краће задржавање пешака и за заштиту од временских непогода.

Зона са режимом заштите II степена

Забрањује се изградња објеката. Дозвољене су само оне активности у простору које се могу вршити у мери која омогућава унапређење стања и презентацију природних добара, без последица по његове примарне вредности.

У овој зони сва инфраструктура ће се градити подземно, док се надземно може градити инфраструктура (саобраћајна) утврђена ППППН Фрушке горе.

2.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ

Затечене урбане матрице насеља, њихово физичко прожимање са припадајућим атаром и повезаност са садржајима у њему, те изражен рурални карактер читавог подручја, које је још увек недовољно саобраћајно повезано са макрорегионом, наизглед су показатељ су успореног развоја подручја. Међутим, у савременим аспектима квалитетног одржања здраве човекове средине, здраве хране, потребе за очувањем аутентичне природне и културне баштине и амбијенталних вредности, тај показатељ омогућује планском подручју нову развојну шансу, уз могућност заобилажења грешака осталих "развијених" општина. Из тих разлога, овим Просторним планом задржава се рурални карактер већине насеља и садржаја у атару: радне зоне, пољопривредна домаћинства-салаши, туристичко рекреативни локалитети, манастирски комплекс и др.), а његово одржање усваја као развојни концепт подручја.

Изградња на грађевинском земљишту вршиће се на основу овог Просторног плана, односно урбанистичког плана.

Планским решењима, у зонама забрањене градње, може се приступити само у случају ако се измене околности, на основу којих су постављени услови и захтеви Министарства одбране.

2.4.1. Правила грађења у грађевинском подручју насеља

Овим Просторним планом, за насеља за која није предвиђена израда урбанистичког плана: Велика Ремета, Гргетег, Добродол, Крушедол Село, Крушедол Прњавор, Мала Ремета, Нерадин, Ривица и Шатринци, дати шематски прикази уређења кроз која су дефинисана грађевинска подручја насеља, дата основна намена површина, подела грађевинског земљишта за јавне и остале намене, трасе и коридоре основне комуналне инфраструктуре и правила грађења по зонама основне намене:

- зона централних садржаја,
- зона становања,
- зона радних садржаја,
- верски објекти,
- зона спорта и рекреације.

2.4.1.1. Правила грађења у зони централних садржаја

Врста и намена објеката

У зони централних садржаја, као главни објекти, могу се наћи: објекти намењени образовању, здравству, социјалној заштити, култури, спорту и рекреацији, затим, пословни, верски, породични¹³ и вишепородични стамбени објекти и у комбинацијама, а као други објекти на парцели: гараже, оставе, летње кухиње, надстрешнице, економски објекти, водонепропусне бетонске септичке јаме, бунари, ограде, трафостанице и сл.

Пословне делатности које се могу дозволити у зони централних садржаја су из области: трговине на мало, угоститељства и услужних делатности, затим делатности из области образовања, здравства, социјалне заштите и бриге о деци и старим особама, културе, спорта, рекреације и комуналних услуга, као и производног и услужног занатства, ако су обезбеђени услови заштите животне средине. У овој зони забрањена је изградња производних и складишних објеката.

Објекти се могу градити као слободностојећи, двојни, објекти у прекинутом низу или као објекти у непрекинутом низу.

Услови за формирање грађевинске парцеле

За површине и објекте јавне намене у оквиру ове зоне парцеле ће се образовати у складу са наменом и законском регулативом, која се односи на конкретну врсту објеката. За парцеле нестамбене намене на осталом земљишту минимална ширина фронта парцеле је 10,0 m, мин. површина парцеле је 250 m². Услови за образовање грађевинских парцела намењених (и) становању су исти као за зону становања.

Положај објеката у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

Објекти се граде на грађевинској линији или унутар површине ограничене грађевинском линијом. Главни објекат се предњом фасадом поставља на грађевинску линију, која се најчешће поклапа са регулационом линијом или се објекат повлачи у дубину парцеле за највише 5,0 m. У изграђеним блоковима се удаљеност грађевинске од регулационе линије утврђује на основу позиције већине изграђених објеката (преко 50%).

Ако се у сутеренској етажи главног објекта планира и гаража, грађевинска линија се повлачи на 5,0 m од регулационе линије. Гаража, као засебан објекат, може се предњом фасадом поставити на регулациону линију, уз услов да кровне равни гараже имају пад у сопствено двориште и да се врата гараже отварају око хоризонталне осовине или у унутрашњост гараже.

¹³ Породични стамбени објекти су објекти са највише 4 стамбене јединице

Главни објекат се на парцели гради уз границу парцеле претежно северне (односно западне) оријентације. Слободностојећи објекат (основни габарит без испада), односно објекат постављен предњом фасадом на регулацији, се гради на минимално 0,5 m од границе парцеле претежно северне (односно западне) оријентације, односно, на минимално 3,5 m од границе парцеле претежно јужне (односно источне) оријентације. Двојни објекат и објекат у прекинутом низу (основни габарит без испада) се гради на минимално 4,0 m од бочне границе парцеле.

Дозвољени индекс заузетости и индекс изграђености грађевинске парцеле

Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле је 50%.
Највећи дозвољени индекс изграђености грађевинске парцеле је 2,0.

Дозвољена спратност и висина објеката

У зони централних садржаја максимална дозвољена спратност главних објеката је П+2+Пк, а других објеката (помоћни и сл.) је П+Пк. Дозвољена је изградња подрумске, односно сутеренске етаже, ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе. Укупна висина објекта не може прећи 15,0 m.

Међусобна удаљеност објеката

Минимална међусобна удаљеност два објекта јавне намене је половина висине вишег објекта. Остали међусобни односи објеката исти су као у оквиру зоне становања.

Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

Други објекти на парцели (помоћни, економски и сл.) се граде у дубини парцеле, на одговарајућој удаљености од главног објекта. Услови за ограђивање грађевинске парцеле су исти као и у оквиру зоне становања.

Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

За сваку грађевинску парцелу у оквиру ове зоне мора се обезбедити колско-пешачки прилаз ширине мин. 3,5 m и пешачка стаза ширине мин. 1,5 m. У оквиру сваке грађевинске парцеле мора се обезбедити простор за паркирање возила за сопствене потребе, по правилу - једно паркинг или гаражно место на један стан, односно на сваких 70 m² корисне површине главних објеката друге намене (пословне и сл.), а за јавне објекте и у складу са важећим прописима који одређену делатност уређују. У оквиру парцеле мора се обезбедити потребан саобраћајно-манипулативни простор.

Заштита суседних објеката

Услови су исти као у оквиру зоне становања.

Услови за прикључење на комуналну инфраструктуру

Услови су исти као у оквиру зоне становања.

Архитектонско, односно естетско обликовање појединих елемената објеката

Архитектонским облицима, употребљеним материјалима и бојама мора се тежити ка успостављању јединствене естетске визуелне целине у оквиру зоне центра. Препоручују се малтерисане фасаде, пастелних боја. Препоручује се израда косог крова са нагибом кровне конструкције, у зависности од кровног покривача, а као кровни покривач препоручује се цреп. Висина назитка стамбене поткровне етаже износи највише 1,6 m рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне косине.

Услови за обнову и реконструкцију објеката

Услови су исти као у оквиру зоне становања.

Услови заштите животне средине, техничке, хигијенске, заштите од пожара, безбедносни и други услови

Услови су исти као у оквиру зоне становања.

2.4.1.2. Правила грађења у зони становања

Врста и намена објеката

У зони становања, као главни објекти, дозвољени су: породични¹⁴ и вишепородични стамбени објекти, пословни, производни и верски објекти и у комбинацијама. Могућа је изградња два стамбена објекта на једној грађевинској парцели, ако су задовољени сви остали услови прописани за ову зону (урбанистички показатељи, међусобна удаљеност објеката и др.), као и услов да у случају накнадне деобе парцеле оба објекта имају могућност приступа јавном путу (директно или преко приватног пролаза). Као други објекти на парцели дозвољени су: гараже, оставе, летње кухиње, надстрешнице, сточне стаје, живинарници, испусти за стоку, ђубришта, пољски клозети, пушнице, сушнице, кошеви, амбари, објекти за смештај пољопривредних машина и возила, складишни објекти, магацини хране и објекти намењени исхрани стоке, санитарни пропусници, водонепропусне бетонске септичке јаме, бунари, ограде, трафостанице, радио-базне станице и сл.

Пословне делатности које се могу дозволити у зони становања су из области: трговине на мало, производног и услужног занатства, угоститељства и услужних делатности, као и делатности из области образовања, здравства, социјалне заштите, културе, спорта, рекреације и комуналних услуга. Производне делатности мањег обима¹⁵ у зони становања се могу дозволити уз обезбеђење услова заштите животне средине. У оквиру зоне становања није дозвољена изградња фарми, производних и складишних објеката већих капацитета, осим за потребе пољопривредног газдинства, нити бављење делатношћу која буком, штетним гасовима, зрачењем, повећаним обимом саобраћаја или на други начин може угрозити квалитет становања.

Објекти се могу градити као слободностојећи, двојни или као објекти у (прекинутом или непрекинутом) низу.

Услови за формирање грађевинске парцеле

Услови за формирање грађевинске парцеле намењене породичном становању су следећи:

- за слободностојећи објекат минимална ширина фронта парцеле је 12,0 m, минимална површина парцеле је 400 m²;
- за двојни објекат минимална ширина парцеле је 20,0 m (2x10,0 m), минимална површина је 400 m² (2x200 m²);
- за објекат у низу минимална ширина парцеле је 10,0 m, минимална величина парцеле је 200 m²;
- за грађевинску парцелу намењену породичном становању пољопривредног типа минимална ширина фронта парцеле је 15,0 m, минимална површина 600 m²;
- ако је постојећа парцела мања од минимално дозвољене, може се задржати постојећа парцелација, уз услов да су задовољени остали услови за изградњу дати овим Просторним планом;
- такође, ако је постојећа парцела већа од максимално дозвољене, може се задржати постојећа парцелација, уз услов, да се индекс заузетости и индекс изграђености грађевинске парцеле рачунају у односу на површину парцеле максимално дозвољене овим Просторним планом за одређену врсту објеката.

¹⁴ Породични стамбени објекти су објекти са највише 4 стамбене јединице

¹⁵ Када се у процесу производње користе само лака теретна возила

Услови за формирање грађевинске парцеле намењене вишепородичном становању су следећи:

- за слободностојећи вишепородични стамбени објекат минимална ширина парцеле је 20,0 m, а за објекат у (прекинутом и непрекинутом) низу минимална ширина парцеле је 15,0 m;
- за све врсте вишепородичних стамбених објеката минимална површина парцеле је 600 m².

Положај објеката у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

Главни објекти се постављају предњом фасадом на грађевинску линију или се граде унутар површине ограничене грађевинским линијама. Грађевинска линија најчешће се поклапа са регулационом линијом или се поставља на удаљености до 5,0 m од регулационе линије. Изузетно, удаљеност главних објеката од регулационе линије може бити и већа, уз упозорење инвеститору да залази у зону градње помоћних и економских објеката, који имају првенство градње на суседним и сопственој парцели. У изграђеним блоковима се удаљеност грађевинске од регулационе линије утврђује на основу позиције већине изграђених објеката (преко 50%).

Ако се у сутеренској етажи главног објекта планира и гаража, грађевинска линија се повлачи на 5,0 m од регулационе линије. Гаража, као засебан објекат, може се предњом фасадом поставити на регулациону линију, уз услов да кровне равни гараже имају пад у сопствено двориште и да се врата гараже отварају око хоризонталне осовине или у унутрашњост гараже.

Главни објекти се на парцели граде уз границу парцеле претежно северне (односно западне) оријентације. Помоћни и економски објекти се граде у истој линији као и главни објекти.

Изградња породичних објеката на парцели може се дозволити под следећим условима:

- Основни габарит слободностојећег објекта (без испада) може да се дозволи на минимално 0,5 m од границе парцеле претежно северне (односно западне) оријентације, односно, основни габарит са испадима не може прећи границу парцеле.
- Основни габарит слободностојећег објекта (без испада) може да се дозволи на минимално 3,5 m од границе парцеле претежно јужне (односно источне) оријентације.
- Основни габарит двојног објекта (без испада) може да се дозволи на минимално 4,0m од бочне границе парцеле.
- Основни габарит објекта у прекинутом низу од границе парцеле претежно северне (односно западне) оријентације је 0 m, а од границе парцеле претежно јужне (односно источне) оријентације је 4,0 m (растојање основног габарита без испада).

Изградња вишепородичних објеката на парцели може се дозволити под следећим условима:

- Основни габарит слободностојећег вишепородичног стамбеног објекта (без испада) може се дозволити на минимално 1,5 m од границе парцеле претежно северне (односно западне) оријентације, а 3,5 m од границе парцеле претежно јужне (односно источне) оријентације.
- Основни габарит вишепородичног стамбеног објекта у прекинутом низу је минимално 4,0 m од бочне границе парцеле.

Изградња пословних/производних објеката на парцели може се дозволити под истим условима као и за породичне стамбене објекте.

Дозвољени индекс заузетости и индекс изграђености грађевинске парцеле

Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле је:

- на парцелама које су намењене становању 40%
- на парцелама које су намењене становању са пољопривредом 50%
- на парцелама које су намењене становању са пословањем 60%
- на парцелама нестамбене намене (које су намењене искључиво за пољопривреду или пословање или верски објекат) 40%.

Највећи дозвољени индекс изграђености грађевинске парцеле је 1,0.

Дозвољена спратност и висина објеката

Спратност главних објеката (стамбени, пословни и други) је од П до максимално П+1+Пк. Дозвољена је изградња подрумске, односно сутеренске етаже ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе. Укупна висина објекта не може прећи 12,0 m.

Други објекти на парцели (економски и помоћни) су спратности П до макс. П+Пк, с тим да се потрковна етажа користи као остава, тј. складишни простор, а максимална укупна висина објекта не може прећи 8,0 m. Дозвољена је изградња подрумске етаже, ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Међусобна удаљеност објеката

Удаљеност два породична стамбена објекта, осим објеката у низу, не може бити мања од 4,0 m (основни габарит са испадом). Удаљеност вишепородичног стамбеног објекта од других објеката, осим објеката у низу, не може бити мања од 5,0 m (основни габарит са испадом). Пословни и помоћни објекат (летња кухиња, гаража, остава...), могу да се граде непосредно уз стамбени обејекат, тј. на међусобном растојању од 0 m. Такође, пословни, економски и помоћни објекат могу да се граде на међусобном размаку од 0 m, ако су задовољени санитарни, противпожарни и други технички услови, односно међусобни размак не може бити мањи од 4,0 m, ако пословни објекат има отворе са те стране, тј. међусобни размак не може бити мањи од половине висине вишег објекта.

Међусобна растојања економских и помоћних објеката зависе од организације економског дворишта. Удаљеност силоса од других објеката не може бити мања од половине висине силоса. Удаљеност сточне стаје од било ког стамбеног, односно, пословног објекта у окружењу не може бити мања од 15,0 m, односно не може бити мања од 50,0 m у односу на здравствену установу, школу, дечији вртић или други јавни објекат у окружењу. Удаљеност ђубришта и пољског WC-а од било ког стамбеног, односно, пословног објекта и бунара у окружењу не може бити мања од 20,0 m, односно 50,0 m у односу на било који јавни објекат. Ђубриште се гради на минимално 1,0 m од границе суседне парцеле уз услов да се гради ободни зид висине мин. 1,0 m (да не би дошло до разасипања) и да је материјал од којег се гради ђубриште водонепропусан.

Удаљеност економских објеката у којима се складишти запаљиви материјал од других објеката не може бити мања од 6,0 m. Међусобни размак између економских објеката (на истој парцели) може бити 0 m (ако су задовољени услови противпожарне заштите), односно минимално половина вишег објекта. Ако се економски делови суседних парцела непосредно граниче, растојање нових економских објеката од границе парцеле не може бити мање од 1,0 m, а изузетно може бити и мање, односно, објекат се гради на међи само уз сагласност суседа. Економски објекат на парцели где је двојни објекат се гради на 0 m од заједничке границе парцеле. Уколико је растојање економског објекта и стамбеног објекта на суседној парцели мање од прописаног, неопходна је писмена сагласност власника суседног стамбеног објекта.

Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

Услови за изградњу помоћних и економских објеката, углавном, су већ наведени у претходним тачкама (намена, спратност, положај на парцели, међусобна удаљеност).

Бетонске водонепропусне септичке јаме треба лоцирати на парцели, удаљене минимално 3,0 m од свих објеката и границе парцеле.

Парцела се може оградити функционалном и естетском оградом чија висина може бити највише до 2,0 m. Улична ограда може да се постави на уличној регулационој линији или на повученој предњој грађевинској линији објекта.

На угаоним парцелама обавезно се постављају провидне ограде у најмањој дужини двоструке дужине повлачења објекта од обе уличне регулационе линије, мерено од угла, а ограда може да буде без подзида, са подзидом висине до 0,8 m или живицом до 0,8 m чиме се обезбеђује прегледност саобраћаја на тој раскрсници.

Ограде на регулационој линији када су грађевински објекти увучени у дубину парцеле треба да су прозачне (транспарентне). Парапет ограде може бити изидан (опека, бетон) до висине 0,6 m, а стубови између којих се постављају прозачни панои (од гвоздених шипки, профилисаног гвожђа, летава и сл.) до висине од 2,0 m. Ограде на регулационој линији, која се поклапа са грађевинском линијом могу бити изидане од непровидног материјала (опека, блокови, бетонске плоче и сл.) или изведене на начин као и ограде код објеката који су увучени у дубину парцеле.

Ограде између парцела могу бити од непровидног материјала (опека, блокови, бетонске плоче и сл.) или прозачне (од гвоздених шипки, профилисаног гвожђа, жице, летава и сл.) висине најмање 1,5 m. У економском делу парцеле ограде могу бити од летава, плетене жице и зидане од тврдог материјала, висине најмање 1,5 m. Сваки власник парцеле дужан је да направи уличну ограду, као и ограду десне границе парцеле гледано са улице и половину стране границе у зачељу парцеле. Ограда, стубови ограде и капије морају бити на грађевинској парцели која се ограђује. Врата и капије на уличној огради се не могу отворати ван регулационе линије.

Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

За сваку грађевинску парцелу у оквиру ове зоне мора се обезбедити колско-пешачки прилаз ширине мин. 3,0 m и пашачки прилаз мин. ширине 1,0 m. За грађевинску парцелу намењену породичном становању пољопривредног типа колско-пешачки прилаз је мин. ширине 4,0 m. За грађевинску парцелу на којој се планира изградња пословног/производног објекта мора се обезбедити колско-пешачки прилаз мин. ширине 3,5 m и пешачка стаза мин. ширине 1,5 m.

За паркирање возила за сопствене потребе у оквиру сваке грађевинске парцеле мора се обезбедити паркинг место тј. простор за паркирање возила по правилу: једно паркинг или гаражно место на један стан, односно мин. једно паркинг место на 70 m² пословног/производног простора тј. у складу са важећим прописима који одређену делатност уређују. У оквиру парцеле мора се, такође, обезбедити потребан саобраћајно-манипулативни простор.

Заштита суседних објеката

Испади на објекту не могу прелазити грађевинску линију више од 1,6 m, односно регулациону линију више од 1,2 m и то на делу објекта вишем од 3,0 m. Ако је хоризонтална пројекција испада већа, онда се она поставља у односу на грађевинску, односно регулациону линију.

Грађевински елементи на нивоу приземља могу прећи грађевинску линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада) и то:

- транспарентне браварске конзолне надстрешнице у зони приземне етаже мање од 2,0 m по целој ширини објекта с висином изнад 3,0 m,
- платнене надстрешнице са масивном браварском конструкцијом мање од 1,0 m од спољне ивице тротоара на висину изнад 3,0 m,
- конзолне рекламе мање од 1,2 m на висини изнад 3,0 m.

Грађевински елементи као еркери, дократи, балкони, улазне надстрешнице без стубова, на нивоу првог спрата могу да пређу грађевинску линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада) и то:

- на делу објекта према предњем дворишту мање од 1,2 m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 50% уличне фасаде изнад приземља,

- на делу објекта према бочном дворишту претежно северне (односно западне) оријентације мање од 0,6 m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља,
- на делу објекта према бочном дворишту претежно јужне (односно источне) оријентације мање од 0,9 m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља,
- на делу објекта према задњем дворишту (најмањег растојања од стражње линије суседне грађевинске парцеле од 5,0 m) мање од 1,2 m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% стражње фасаде изнад приземља.

Отворене спољне степенице могу се постављати на предњи део објекта ако је грађевинска линија увучена у односу на регулациону линију за 3,0 m и ако те степенице савлађују висину од 0,9 m. Степенице које савлађују висини вишу од 0,9 m улазе у основни габарит објекта. Изградњом степеница до висине од 0,9 m не сме се ометати пролаз и друге функције дворишта.

Изградња објеката у прекинутом низу може се дозволити уз услов да се не наруши граница парцеле до које се гради објекат. Стопе темеља не могу прелазити границу суседне парцеле, осим уз сагласност власника или корисника парцеле, односно уз сагласност органа управе надлежног за послове урбанизма и стамбено-комуналне делатности. Грађевински елементи испод коте тротоара-подрумске етаже, могу прећи грађевинску (односно регулациону линију) рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада и то:

- стопе темеља и подрумски зидови мање од 0,15 m до дубине од 2,6 m испод површине тротоара, а испод те дубине мање од 0,5 m,
- шахтови подрумских просторија до нивоа коте тротоара мање од 1,0 m,
- стопе темеља не могу прелазити границу суседне парцеле, осим уз сагласност власника или корисника парцеле.

Ако се постављају на заједничку међу (границу) не може се објектом или делом објекта угрозити ваздушни простор суседа преко међе (решење може бити калкански зид, двоводни или четвороводни кров са атиком и лежећим олуком или једноводни кров са падом у сопствено двориште). Одводња атмосферских падавина са кровних површина мора се решити у оквиру грађевинске парцеле на којој се гради објекат.

На зиду који је лоциран на заједничкој међи не могу се постављати отвори према суседној парцели, изузев отвора који су искључиво у функцији вентилационог отвора или осветљења, минималне висине парапета 1,8 m, површине до 0,8 m².

Ако се објекат не гради на заједничкој међи, његова удаљеност од исте мора бити минимално 0,5 m, изузев у зонама где постојеће прилике то дозвољавају (наслеђено стање парцелације са уским фронтovima парцеле), где је минимална удаљеност 0 m.

Површинске воде са једне грађевинске парцеле не могу се усмеравати према другој парцели. Површинске воде са парцеле одводити слободним падом, према риголама, односно према улици, са најмањим падом од 1,5%. Површинске и друге отпадне воде из економског дворишта одводе се регулисано до ђубришне јаме.

Услови за прикључење на комуналну инфраструктуру

Саобраћајна инфраструктура: Колско-пешачки прикључак на јавни пут извести у складу са условима из овог Просторног плана и јавног предузећа које газдује јавним земљиштем - уличним коридором.

Водопривредна инфраструктура: Прикључење главног објекта на водоводну мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа. Прикључак објекта на водоводну мрежу извести преко водомерног шахта смештеног на парцели корисника на мин. 1,0 m иза регулационе линије. У складу са условима противпожарне заштите, где је потребно предвидети изградњу противпожарне хидрантске мреже.

Прикључење главног објекта на канализациону мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа. Дубину укопавања на месту прикључења сводити на дубину постојећег цевовода. До изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња водонепропусних бетонских септичких јама на мин. 3,0 m од свих објеката и границе парцеле.

Условно чисте атмосферске воде са кровова објеката, могу се без пречишћавања упустити у отворену каналску мрежу или на зелене површине унутар парцеле. Отпадне воде настале као резултат технолошког процеса, пре упуштања у насељски канализациони систем обавезно пречистити путем примарног пречишћавања унутар самог комплекса. Све зауљене воде пре упуштања у атмосферску канализацију пречистити на сепаратору уља и брзоталоживих примеса.

Електроенергетска инфраструктура: Прикључење објекта на електроенергетску инфраструктуру у улици извести подземним или надземним прикључним водом, са јавне мреже у улици или са трафостанице за веће потрошаче, по условима из електроенергетске сагласности надлежне електродистрибуције.

Гасна инфраструктура: Гасни прикључак је део дистрибутивног гасовода који спаја уличну мрежу са унутрашњом гасном инсталацијом. При полагању гасног прикључка поштовати одредбе важећих прописа који ову област уређују. Сагласност за прикључење на јавну дистрибутивну гасну мрежу затражити од надлежног дистрибутера гаса. Траса цевовода се води најкраћим путем и мора остати трајно приступачна.

Гасни прикључак не полаже се у складишта запаљивих и експлозивних материја. Кућни-мерно регулациони сет не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљена од електричног ормарића минимално 1,0 m као и од отвора на објекту (прозора, врата) минимално 1,0 m мерено по хоризонтали.

Електронска комуникациона инфраструктура: Прикључење објекта на ЕТ мрежу извести прикључним каблом са ЕК мреже у улици.

Архитектонско, односно естетско обликовање појединих елемената објеката

Фасаде објеката могу бити од фасадне опеке или малтерисане, у боји по избору. Обавезна је израда косог крова, са нагибом кровне конструкције у зависности од кровног покривача, а као кровни покривач се препоручује цреп. Максимални нагиб кровних равни је 20-35°, уколико је предвиђен, односно постоји назидак у поткровној етажи, док је без назитка максимални нагиб кровних равни 45°, уз услов да када се ради о таванским просторијама није дозвољено "маскирање" поткровне етаже. Висина назитка стамбене поткровне етаже износи највише 1,6 m, рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне косине. Архитектонским облицима, употребљеним материјалима и бојама мора се тежити ка успостављању јединствене естетске визуелне целине у оквиру сваке грађевинске парцеле, па и шире.

Услови за обнову и реконструкцију објеката

Обнова и реконструкција постојећих објеката може се дозволити под следећим условима:

- Замена постојећег објекта новим објектом (истих хоризонталних и вертикалних габарита и исте намене) може се дозволити ако се новим објектом неће угрозити објекти на суседној парцели;
- Реконструкција постојећих објеката може се дозволити ако се извођењем радова на објекту неће нарушити услови дати овим Просторним планом;
- Ако грађевинска парцела својом изграђеношћу не задовољава услове из овог Просторног плана, реконструкцијом се не може дозволити доградња постојећег објекта;
- Адаптација постојећих објеката се може дозволити у оквиру намена датих овим Просторним планом.

Услови заштите животне средине, техничке, хигијенске, заштите од пожара, безбедносни и други услови

Сви објекти морају бити изграђени (реконструисани) у складу са важећим законима и правилницима који регулишу конкретну област. При пројектовању и извођењу радова на објектима, као и при употреби одређених материјала, имати у виду специфичност намене објекта (простора) са становишта коришћења, одржавања, односно обезбеђивања санитарно-хигијенских услова. Избором материјала водити рачуна о њиховој отпорности са аспекта техничке и противпожарне заштите.

Пословни и други објекти намењени јавном коришћењу као и прилази до истих морају бити урађени у складу са Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица.

Изградња објеката, односно извођење радова може се вршити под условом да се не изазову оштећења других објеката, загађење земљишта, воде, ваздуха, наруши природна равнотежа биљног и животињског света или на други начин деградира животна средина. Заштита животне средине обухвата мере којима ће се заштитити вода, ваздух и земљиште од деградације. На свакој грађевинској парцели мора се, на погодном месту, обезбедити бетонирани простор за постављање контејнера (или канти) за комунални отпад, који ће бити одвожен од стране надлежне комуналне службе.

Одвођење фекалних вода решити затвореним канализационим системом, који ће се прикључити на насељску канализациону мрежу. Као прелазно решење, до изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња бетонских водонепропусних септичких јама, које на парцели треба лоцирати на мин. 3 m од било ког објекта и границе парцеле. Стајњак настао чишћењем стаја односити на ђубриште са водонепропусном подлогом, а одатле на пољопривредне површине.

На свакој грађевинској парцели мора се обезбедити минимално 30% озелењених површина (врт). У врту могу да постоје следеће функционалне целине: предврт, простор намењен мирном одмору или игри деце, повртњак, воћњак, башта и сл.

2.4.1.3. Правила грађења у радној зони

Врста и намена објеката

У зони радних садржаја као главни објекти дозвољени су: пословни, производни, складишни објекти и у комбинацијама. У оквиру грађевинске парцеле у радној зони дозвољена је изградња и једне стамбене јединице у функцији пословања (стан за чувара или власника), у виду породичног стамбеног објекта, односно, у склопу пословно-стамбеног објекта, а као други објекти на парцели дозвољени су: гараже, оставе, силоси, сточне стаје, надстрешнице за машине и возила, санитарни пропусници, трафостанице, радио-базне станице, водонепропусне бетонске септичке јаме (као прелазно решење), бунари, ограде и сл.

Пословне делатности које се могу дозволити у овој зони су све производне, пословне и радне активности мањег или већег обима, односно капацитета, уз обезбеђење услова заштите животне средине, као што су: млинови, погони за производњу хране - прераду млека, јаја и меса, прераду и конзервирање воћа и поврћа, производњу сточне хране и сличног, као и подизање газдинства и фарми, затим делатности везане за производњу грађевинског материјала, прераду и обраду метала и дрвета, за електронску, енергетску, текстилну или неку сличну производњу, односно делатности из области трговине на велико, складишта, стоваришта, логистички центри и слично.

Објекти се могу градити као слободностојећи, двојни или као објекти у (прекинутом или непрекинутом) низу, а све у зависности од техничко-технолошког процеса производње и прописаних услова заштите.

Услови за формирање грађевинске парцеле

- Величина парцеле у зони радних садржаја, која је превасходно намењена изградњи привредних капацитета, мора бити довољна да прими све садржаје који су условљени конкретним технолошким процесом, као и пратеће садржаје, уз обезбеђење дозвољеног индекса заузетости и индекса изграђености парцеле. Површина грађевинске парцеле износи минимално 600 m², са ширином уличног фронта од минимално 20,0 m. Ако је постојећа парцела мања од минимално дозвољене, може се задржати постојећа парцелација, уз услов да су задовољени остали услови за изградњу дати овим Просторним планом. Максимална величина парцеле у зони радних садржаја није лимитирана.

Положај објеката у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

У зависности од одређеног технолошког процеса производње у оквиру радног комплекса грађевинска линија може да се поклапа са регулационом линијом, односно, може у односу на њу да буде увучена за минимално 5,0 m. Објекти који се налазе на улазу у радни комплекс предњом фасадом морају бити грађени на грађевинској линији. Организацију дворишта радног комплекса треба усмерити ка северној, односно западној страни. Са тим у вези, грађевинска линија од границе суседне парцеле са источне (односно јужне) стране је на минимално 1,0 m, под условом да су задовољени услови противпожарне заштите, тј. да међусобни размак између објеката на две суседне парцеле буде већи од половине висине вишег објекта. Грађевинска линија од границе парцеле са западне (односно северне) стране је на минимално 5,0 m, ако је на грађевинској парцели омогућен кружни ток саобраћаја.

Дозвољени индекс заузетости и индекс изграђености грађевинске парцеле

Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле у радној зони је 70%, укључујући манипулативне платое и унутрашње саобраћајнице. Највећи дозвољени индекс изграђености грађевинске парцеле је 1,5.

Највећа дозвољена спратност и висина објеката

Највећа дозвољена спратност објеката зависи од њихове намене:

- пословни, пословно-стамбени и стамбени: макс. П+1+Пк;
- производни и складишни: макс. П+1, евентуално, и више ако то захтева технолошки процес производње;
- помоћни и инфраструктурни: П.

Најмања дозвољена међусобна удаљеност објеката

Објекти могу да се граде као слободностојећи и у прекинутом низу. Међусобна удаљеност два објекта је минимално половина висине вишег објекта, с тим да међусобни размак не може бити мањи од 4,0 m. Изградња објеката у прекинутом низу, када је међусобна удаљеност два објекта 0 m, тј. само за ширину дилатације, може се дозволити ако то технолошки процес производње захтева и ако су задовољени услови противпожарне заштите.

Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

На грађевинској парцели радног комплекса поред примарних (пословних, производних и складишних) објеката дозвољена је изградња породичног стамбеног објекта са једном стамбеном јединицом, односно, дозвољена је изградња пословно-стамбеног објекта са једном стамбеном јединицом.

При одређивању локације стамбеног објекта на парцели водити рачуна да објекат буде у мирнијем делу парцеле са обезбеђењем одвојеног прилаза објекту, без укрштања са прилазом радном делу. У оквиру овог објекта дозвољена је изградња простора - гараже за гаражирање возила корисника стамбеног простора.

Бетонске водонепропусне септичке јаме (као прелазно решење до изградње насељске канализационе мреже, односно прикључења на исту), треба лоцирати на парцели, удаљене минимално 3,0 m од свих објеката и границе парцеле.

Радни комплекси могу се ограђивати пуном (зиданом), транспарентом оградом или комбиновано, максималне висине до 2,2 m. Ограда на углу мора бити транспарентна односно комбинација зидане и транспарентне ограде, ради прегледности саобраћаја. Транспарентна ограда се поставља на подзид висине максимално 0,2 m, а код комбинације, зидани део ограде не може бити виши од 0,9 m. Ограда, стубови ограде и капије морају бити на грађевинској парцели која се ограђује или на граници парцеле у договору са суседима. Капије и врата на уличној оградни не могу се отворати ван регулационе линије.

Дозвољено је међусобно преграђивање појединих функционалних целина у оквиру грађевинске парцеле, уз услов да висина те ограде не може бити већа од висине спољне ограде и да су обезбеђени проточност саобраћаја и услови противпожарне заштите.

Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

За сваку грађевинску парцелу у оквиру ове зоне мора се обезбедити колски и пешачки прилаз. Колски прилаз парцели је минималне ширине 3,5 m, са минималним унутрашњим радијусом кривине од 7,0 m. Пешачки прилаз парцели је минималне ширине 1,5 m.

У оквиру грађевинске парцеле минимална ширина пешачке стазе је 1,0 m, а минимална ширина колске саобраћајнице је 3,5 m, са унутрашњим радијусом кривине мин. 5,0 m, односно мин. 7,0 m, тамо где се обезбеђује проточност саобраћаја ради противпожарне заштите. Манипулативне платое пројектовати са једностраним нагибом и носивошћу за средње тешки саобраћај.

За паркирање возила за сопствене потребе у оквиру сваке грађевинске парцеле мора се обезбедити одговарајући паркинг простор за путничка и теретна возила. Величина једног паркинг места за путничко возило је мин. 2,5 m x 5,0 m, док је за теретно возило мин. 3,0m x 6,0 m. Паркинзи се обликују и димензионишу у зависности од величине возила и претпостављеног броја корисника. Паркинге за бицикле изводити по потреби, са обезбеђивањем засебне површине мин. 0,6-0,7 m² по бициклу.

Заштита суседних објеката

Услови су исти као у оквиру зоне становања.

Услови за прикључење на комуналну инфраструктуру

Саобраћајна инфраструктура: Колско-пешачки прикључак на јавни пут извести у складу са условима из овог Просторног плана и јавног предузећа које газдује јавним грађевинским земљиштем - уличним коридором, минималне ширине: колски прилаз минимално 3,5 m а пешачки прилаз минимално 1,5 m.

Водопривредна инфраструктура: Прикључење објеката у радном комплексу на водоводну мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа. Прикључак објекта на водоводну мрежу извести преко водомерног шахта смештеног на парцели корисника на минимално 1,0 m иза регулационе линије. У складу са условима противпожарне заштите предвидети изградњу противпожарне хидрантске мреже.

Прикључење објеката у радном комплексу на канализациону фекалну мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа. Дубину укопавања на месту прикључења сводити на дубину постојећег цевовода. До изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња водонепропусних бетонских септичких јама на минимално 3,0 m од свих објеката и границе парцеле.

Условно чисте атмосферске воде са кровова објеката, могу се без пречишћавања упустити у отворену каналску мрежу или на зелене површине унутар парцеле комплекса. Отпадне воде настале као резултат технолошког процеса, пре упуштања у насељски канализациони систем обавезно пречистити путем примарног пречишћавања унутар самог комплекса. Све зауљене воде пре упуштања у атмосферску канализацију пречистити на сепаратору уља и брзоталоживих примеса.

Електроенергетска инфраструктура: Прикључење објеката на електроенергетску инфраструктуру извести подземним прикључним водом са јавне мреже у улици или са трафостанице за веће потрошаче, по условима из електроенергетске сагласности надлежне електродистрибуције. Трафостанице градити као зидане, монтажано-бетонске или стубне, на сопственој парцели, за рад на 20 kV напонском нивоу. Трафостанице градити унутар комплекса или на јавној површини. Сагласност за прикључење на јавну дистрибутивну мрежу затражити од надлежног предузећа. Електроенергетску мрежу унутар радних комплекса треба каблирати. Расветна тела поставити на стубове за расвету или објекте.

Заштиту од атмосферског пражњења извести класичним громобранским инсталацијама у облику Фарадејевог кавеза према класи нивоа заштите објеката у складу са важећим правилником.

Гасна инфраструктура: Гасни прикључак је део дистрибутивног гасовода који спаја уличну мрежу са унутрашњом гасном инсталацијом. При полагању гасног прикључка поштовати одредбе важећих прописа, који ову област уређују. Сагласност за прикључење на јавну дистрибутивну гасну мрежу затражити од надлежног дистрибутера гаса. Траса ценовода се води најкраћим путем и мора остати трајно приступачна.

Гасни прикључак не полаже се у складишта запаљивих и експлозивних материја. Мерно регулациони сет не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљен од електричног ормарића минимално 1,0 m, као и од отвора на објекту (прозора, врата) минимално 1,0 m мерено по хоризонтали.

Електронска комуникациона инфраструктура:

Прикључење објеката на ЕК мрежу извести прикључним каблом са ЕК мреже у улици ЕК мрежу унутар комплекса каблирати.

Архитектонско, односно естетско обликовање појединих елемената објеката

Објекти могу бити грађени од сваког чврстог материјала, који је у употреби, на традиционалан (зидани објекти) или савременији начин (од префабрикованих елемената, укључујући и готове монтажне хале).

Обавезна је израда косог крова, а кровови могу бити једноводни, двоводни и кровови са више кровних равни. Кровна конструкција може бити од дрвета, челика или армираног бетона, а нагиб крова у складу са врстом кровног покривача.

Фасаде објеката могу бити малтерисане, од фасадне опеке или других савремених материјала, а архитектонским облицима, употребљеним материјалима и бојама мора се тежити ка успостављању јединствене естетски визуелне целине у оквиру радног комплекса.

Услови за обнову и реконструкцију објеката

Замена постојећег објекта новим објектом (истих хоризонталних и вертикалних габарита и исте намене) може се дозволити ако се новим објектом неће угрозити услови живота и рада на суседним парцелама. Реконструкција постојећих објеката може се дозволити ако се извођењем радова на објекту неће нарушити услови дати овим Просторним планом.

Ако грађевинска парцела својом изграђеношћу не задовољава услове из овог Просторног плана реконструкцијом се не може дозволити доградња постојећег објекта.

Услови заштите животне средине, техничке, хигијенске, заштите од пожара, безбедносни и други услови

Сви објекти морају бити изграђени и реконструисани у складу са важећим законима и правилницима који регулишу конкретну област. При пројектовању и извођењу радова на објектима, као и при употреби одређених материјала, имати у виду специфичност намене објекта (простора) са становишта коришћења, одржавања, односно обезбеђивања санитарно-хигијенских услова.

Избором материјала водити рачуна о њиховој отпорности са аспекта техничке и противпожарне заштите. Уз објекте повећаног ризика од пожара морају се испројектовати и извести приступни пут, окретница и плато за кретање ватрогасног возила и извођење интервенција.

При пројектовању и изградњи радних комплекса узети у обзир важеће прописе за громобран, електроенергетску мрежу, огњишта, димњаке, танкове и погоне са лако запаљивим материјалима. Запаљиви материјал не може се сместити на простору који није удаљен најмање 6m од било ког објекта или дела објекта, уколико то техничким прописима није другачије одређено. У објектима и просторијама у којима се ускладиштава и држи запаљиви и други материјал (сировине, готови производи, амбалажа и др.) морају се обезбедити слободни пролази и прилази справама и уређајима за гашење. Код објеката и просторија угрожених експлозивом предвидети довољно прозорских површина, уз то лаке преградне зидове и лак кровни покривач.

Пословни и други објекти намењени јавном коришћењу као и прилази до истих морају бити урађени у складу са Правилником о техничким стандардима приступачности ("Службени гласник РС", број 46/13).

Изградња објеката, односно извођење радова и бављење делатношћу може се вршити под условом да се не изазову оштећења других објеката, загађење земљишта, воде, ваздуха, наруши природна равнотежа биљног и животињског света или на други начин деградира животна средина. Заштита животне средине обухвата мере којима ће се заштитити вода, ваздух и земљиште од деградације.

На свакој грађевинској парцели мора се, на погодном месту, обезбедити бетонирани простор за постављање контејнера (или канти) за комунални отпад, који ће бити одвожен од стране надлежне комуналне службе, као и простор за отпад настао у току технолошког процеса, који ће се одлагати у складу са важећим прописима за прикупљање истог.

Одвођење фекалних вода решити затвореним канализационим системом, који ће се прикључити на насељску канализациону мрежу. Отпадне воде настале у технолошком процесу производње пре упуштања у насељску канализацију пречистити на сепаратору уља и масти. Као прелазно решење, до изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња бетонских водонепропусних септичких јама, које на парцели треба лоцирати на мин. 3,0 m од било ког објекта и границе парцеле, као и мин. 10,0 m од бунара. Условно чисте атмосферске воде са кровова објеката и манипулативних површина могу се упустити у отворену каналску мрежу положену уз уличне саобраћајнице.

На свакој грађевинској парцели мора се обезбедити минимално 30% зелених површина, које треба одговарајуће хортикултурно уредити.

2.4.1.4. Правила грађења за комплекс верског објекта

Постојећи комплекси верских објеката се могу задржати или проширити. Ширење постојећег комплекса може се дозволити на осталом грађевинском земљишту, према условима из Просторног плана.

Изградња новог верског комплекса, ако се појави потреба за тим, може се одобрити у оквиру било које зоне у насељу, на осталом грађевинском земљишту, имајући у виду услове који важе за зону у којој се објекат гради. На главни верски објекат (акцентни торањ-звоник) не важе ограничења у погледу висине. При пројектовању и грађењу новог верског објекта, придржавати се прописа и услова који конкретну област регулишу.

Врста и намена објеката

У оквиру комплекса верског објекта, у зависности од величине парцеле, може се дозволити изградња следећих објеката:

Главни објекти: верски објекат - храм, пословни и породични стамбени објекат.

Други објекти на парцели: гаража, остава, летња кухиња, надстрешница, водонепропусна бетонска септичка јама, бунар, ограда, трафо станица и сл.

Делатности које се могу дозволити су: вршење верске службе у храму и примерене пратеће активности у склопу комплекса - трговина на мало и угоститељство.

Услови за образовање грађевинске парцеле

Услови за образовање грађевинске парцеле су: минимална ширина парцеле је 20,0m и минимална површина парцеле је 800,0 m².

Урбанистички показатељи

- Индекс заузетости парцеле је максимално 50%;
- Максимална спратност П+1+Пк;
- Обезбедити минимално зелених површина 40%.

Остали услови су исти као у оквиру зоне становања.

2.4.1.5. Правила грађења у зони спорта и рекреације

- Уређење и реконструкцију постојећих, као и изградњу нових спортско-рекреативних садржаја треба вршити уз поштовање следећих услова:
  - макс. индекс заузетости парцеле 40%¹⁶
  - максимални индекс изграђености парцеле 0,8
  - максимална спратност објеката П+1+Пк
  - обезбедити минимално зелених површина 40%
- Осим објеката и терена намењених спорту и рекреацији у склопу ове зоне дозвољена је још изградња угоститељско-туристичких, пословних објеката, трафостанице и сл.;
- Сви комплекси намењени спорту и рекреацији морају бити одговарајуће комунално опремљени и изведени у складу са важећим законским прописима који конкретну област регулишу;
- У оквиру спортско-рекреативног комплекса треба обезбедити довољан број паркинг места за очекиван број посетилаца и запослено особље, затим потребне сервисне саобраћајнице, као и прилазе возилима специјалне намене;
- Спортско-рекреативни комплекс треба озеленити парковским зеленилом у складу са просторним могућностима, а зелене површине уз отворене спортске терене треба да буду формиране тако да створе сенку на јужним експозицијама;
- Комплекс треба да буде ограђен транспарентном оградом, висине макс. 2,0 m;
- Осим норматива датих у овој тачки и напред наведених општих правила грађења, у свему осталом важе правила грађења као у зони централних садржаја.

¹⁶ У индекс заузетости се не рачунају отворени травнати спортски терени

2.5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА

Грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља у општини Ириг заступљено је у виду радних зона, зона кућа за одмор - викенд зоне, манастирски комплекси, зона спортско - туристичких и рекреативних садржаја, те грађевинског земљишта комуналних објеката (пречистачи отпадних вода, гробља и сл.)

2.5.1. Зоне кућа за одмор и рекреацију

Изградња кућа за одмор и рекреацију (викенд објекти) ће се одвијати само у оквиру зона кућа за одмор и рекреацију дефинисаних овим Просторним планом.

- Парцела на којој се гради "викенд објекат" не може да буде мања од 1500 m².
- У постојећим викенд зонама, у којима је парцелација извршена пре доношења овог Просторног плана, парцела може да буде и мање површине, али не мања од 800 m².
- На парцели се може изградити један викенд објекат са помоћним објектима који су у функцији основног објекта (остава, гаража и сл.).
- Укупна површина свих објеката (габарит хоризонталне пројекције изграђених објеката) на парцели износи 10% (десет) од површине парцеле, али не више од 150 m².
- Грађевинска линија треба да се налази на мин. растојању од 10,0m од регулационе линије јавног пута.
- Растојање објеката од границе са суседним парцелама треба да је мин. 2,5 m.
- Максимална спратност викенд објекта је (П+Пк). На нагнутим теренима дозвољава се изградња помоћних просторија у сутерену викенд објекта;
- Архитектонска обрада објекта треба да буде прилагођена непосредном амбијенту и околном пејзажу, односно архитектонском наслеђу овог подручја; Препоручује се да ограда око парцеле буде од живице, висине до 1,5 m.

Планским решењима, у зонама са мерама заштите око објеката специјалне намене може се приступити само у случају ако се измене околности, на основу којих су постављени услови и захтеви Министарства одбране.

2.5.1.1. Зона кућа за одмор и рекреацију у границама Националног парка "Фрушка гора" са режимом заштите III степена су:

Постојеће зоне уређивати и реконструисати према следећим критеријумима:

- Забрањена је изградња нових кућа за одмор;
- Забрањена је измена и доградња постојећих објеката ако се тиме нарушава успостављен урбанистичко-архитектонски и пејзажно-обликовни однос у простору;
- Обавезно је неговање аутохтоне вегетације, а забрањено је уношење нових врста, пољопривредних култура и воћа;
- Реконструкцију и изградњу инфраструктуре вршити по условима дефинисаним за услове грађења у Националном парку "Фрушка гора";
- Забрањена је изградња ограде и живице на парцели, а постојеће се морају уклонити.

2.5.2. Манастирски комплекси

Ужа зона заштите манастирског комплекса уређиваће се применом следећих мера:

- Забрањује се грађење нових објеката;
- Сву планску, урбанистичку и техничку документацију треба радити у складу са условима и мерама заштите непокретног културног добра утврђеним од стране надлежне службе за заштиту културних добара (уређење порте, инфраструктурно опремање и сл.);
- Очувати карактеристичне елементе архитектуре, габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера, карактеристичне

материјализације (без могућности примене савремених материјала за обраду фасада и сл.) и мобилијара;

- Урадити ремоделацију архитектонски неприхватљивих објеката у зони;
- У случају земљаних радова обавезно је археолошко праћење радова.

Шира зона заштите манастирског комплекса уређиваће се применом следећих мера:

- Сву планску, урбанистичку и техничку документацију за уређење шире зоне заштите као и изградњу планираних објеката радити у складу са условима утврђеним од стране надлежних служби за заштиту природе и културних добара;
- У широј зони заштите забрањује се:
  - изградња великих инфраструктурних система;
  - извођење радова којима се може угрозити статичка стабилност објеката;
  - складиштење отпадних и штетних материја.

2.5.3. Радне зоне и радни садржаји у склопу експлоатације минералних сировина

Радне зоне

- У склопу радне зоне ван грађевинског подручја насеља могућа је изградња најразличитијих производних и пословних садржаја, под условом да не угрожавају стање животне средине;
- Реализација радне зоне на локацији у КО Јазак ће се вршити на основу овог Просторног плана, а могући су најразличитији садржаји везани за обраду и прераду пољопривредних производа и производњу и пласман хране, као што су: откупне станице, млинови и силоси, погони за производњу хране - прераду житарица и индустријског биља, млека, јаја и меса (уљаре, млекаре, кланице и сл.) прераду и конзервирање воћа, поврћа и грожђа (хладњаче, сушаре, пецаре, вински подруми и сл.), производњу сточне хране и сличног, односно пратеће делатности из области трговине на велико и слично;
- У радне зоне се сврставају најразличитији производни комплекси који прерађују примарне производе минералног, биљног, животињског или синтетичког порекла, у функцији пољопривреде и сточарстава: пословни објекти, производни, производни енергетски објекти, складишни, економски, услужни, објекти снабдевања, објекти инфраструктуре и др.
- Могу је изградња комплекса и објеката обновљивих извора енергије, грађевинских материјала, пилане, дрвопрерађивачки комплекси. Не треба међутим искључити ни другу индустрију: металургију, електронику, текстилну, кожну, хемијску и сл. Сем тога могу се појавити и занатски произвођачи са веома разноврсним и специфичним производима (производи од сирка, трске, вуне, глине, пластике и др).

Општа правила за обезбеђење просторних услова за изградњу објеката привреде у радним зонама су:

- изградња капацитета са специфичним локацијским захтевима (потенцијални загађивачи) мора се вршити првенствено у оквиру радних зона које немају некомпатибилне садржаје и уз строго поштовање прописаних мера заштите.

Планиране радне зоне морају да испуне и следеће услове:

- у оквиру парцеле могу се планирати пословни објекти, производни, услужни, складишни и економски;
- минимална величина парцеле је 1500 m². Минимална ширина парцеле је 20,00 m.
- радна зона мора да има одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити услове заштите животне средине (земље, воде и ваздуха);
- индекс заузетости парцеле износи мах. 70% (са платоима, саобраћајницама и паркинзима на парцели); зелене површине треба да заузимају најмање 30% парцеле.

Приступ радној зони, ако се радна зона наслања на државни пут I или II реда, мора бити са сервисне саобраћајнице.

Објекте треба груписати према њиховим функцијама. Одвојити чисти и нечисти део производње. Ово је нарочито важно и строго прописано у прехранбеној, фармацеутској, хемијској и сл. индустрији. Код лоцирања објеката придржавати се прописа за одређену врсту објеката.

Радни комплекс мора бити прикључен на мрежу јавних путева приступним путем са тврдом подлогом, миним. 5,00 m ширине. Изградња паркинг простора се мора решити унутар комплекса.

При одређивању грађевинских линија сем уобичајених параметара треба узимати у обзир и технолошке потребе, карактеристике земљишта, услове заштите на раду, зоне заштите од спољњег загађења или пак спречавање загађења околине од непожељних последица из процеса производње.

Спратност објеката у радној зони мах П+2 за пословне објекте, за остале објекте приземље (П). Висина производних/складишних објеката ће зависити од технолошких потреба.

Загађене отпадне воде се не смеју упуштати у мелиорационе канале и природне водотоке. Такве воде се морају претходно пречишћавати и неутрализовати.

Чврсти отпаци се морају одвозити на комуналну депоније или на даљу прераду.

Објекти треба да се снабдевају инсталацијама који су неопходни у производном процесу. Индустријски објекти треба да су снабдевени јавном расветом, громобранском инсталацијом, грејањем, вентилацијом, расхладним уређајима, противпожарним уређајима, сигнализацијом и др, већ према потребама и прописима.

Радни комплекси везани за експлоатацију минералних сировина

- Реализација радних комплекса везаних за експлоатацију минералних сировина (глине, шљунка, песка, термалних вода, гаса и др.) ће се вршити на основу овог Просторног плана, а могући су најразличитији садржаји везани за обраду и прераду минералних сировина, као и производњу базирану на минералним сировинама, као што су делатности везане за производњу грађевинског и др. материјала (циглане, кречане и сл.), односно пратеће делатности из области трговине на велико, складишта, стоваришта, логистички центри и слично;
- Радни комплекс мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити услове заштите животне средине;
- Радни комплекс мора имати: приступни пут са тврдом подлогом мин. ширине 5,0m до мреже јавних путева; мора бити снабдевен инфраструктуром и инсталацијама неопходним за производни процес, односно обављање делатности; загађене отпадне воде морају се претходно пречистити пре испуштања у природне реципијенте; неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду;
- У оквиру радне зоне могу се градити пословни објекти, производни, складишни, економски, услужни, објекти снабдевања, инфраструктурни објекти (енергетски производни, трафостанице 20/0,4kV, антенски стубови);
- Индекс заузетости парцеле је макс. 70%, а индекс изграђености макс. 1,0;
- Дозвољена спратност објеката је: за пословне макс. П+2, за производне и складишне макс. П+1, а изузетно и више, у зависности од технолошког процеса, за економске и помоћне макс. П;
- Парцеле се могу оградавати транспарентном или комбинованом оградом висине максимално 2,2m.

2.5.4. Комунални објекти

Водозахват

Оријентација ка регионалном систему водоснабдевања је стратешка одлука и своје упориште налази у Водопривредној основи Србије. До тренутка када ће се стећи сви параметри неопходни за овакво решење, дозвољава се решавање квалитета пијаће воде путем локалних постројења за кондиционирање. Планском документацијом простори предвиђени за водозахвате пружају довољно простора за бушење нових бунара, као и за изградњу постројења за кондиционирање воде за пиће. Снабдевање насеља водом ће се вршити из артерских водоносних слојева уз строгу контролу исправности воде за пиће пре и у току експлоатације. Прецизна локација самих бунара, као и позиције водоносног хоризонта за каптирање ће се утврдити након пробних геолошких бушотина. Снабдевање технолошком водом је могуће из првог водоносног слоја (фреатска издан) уз сталну контролу исправности воде.

Како би се квалитетно приступило решавању водозахвата, диспозиција неопходних објеката водозахвата (бунарске кућице, црпна станица, објекат за прераду воде, намеће се потреба решавања предметног простора урбанистичким планом.

У сваком случају треба предвидети да се евентуални пожари унутар насеља морају гасити са водоводне мреже (уз одговарајући број хидраната) те предметна количина воде за гашење пожара мора бити обезбеђена на изворишту.

Зоне и појасеви заштите изворишта водоснабдевања

За просторе водозахвата потребна је израда Елабората заштите изворишта водоснабдевања, овом планском документацијом се дају смернице за решавање истих, сходно "Правилнику о начину одређивања и одржавања зона и појасева санитарне заштите објеката за снабдевање водом за пиће" ("Службени гласник СРС", бр. 33/78).

Уређај за пречишћавање отпадних вода

Простор предвиђен за исти је довољан за савремено или екстензивно решење пречишћавање отпадних вода. Пречишћене санитарно - фекалне воде и технолошке воде се могу упуштати у отворене канале с тим да задовољавају IIб класу квалитета вода. За технолошке отпадне воде потребно је предвидети предtretман код сваког загађивача као и пречишћавање на пречистачу пре упуштања у мелиорациони канал, тако да упуштена вода задовољава IIб класу квалитета вода.

За насељске пречистаче отпадних вода може се предвидети у складу са Директивом Европске Уније екстензивни начин пречишћавања отпадних вода за које је потребно предвидети око 4m²/јединичној потрошњи. На оваквим пречистачима могу се третирати и процедурне воде са насељских депонија отпада. Неопходно би било напоменути како сем екстензивног постоји и (уобичајен до сада) интензиван начин пречишћавања отпадних вода који подразумева: задржавање крупних отпадака на решетки, измену гасова, таложење, флотацију, хемијску коагулацију, хемијску преципитацију, биолошку флокулацију и преципитацију, филтрирање и дезинфекцију, као и третман муља.

Изливи атмосферских и пречишћених вода у мелиорационе канале морају бити изведени на одређени начин да би се спречило деградирање и нарушавање стабилности косина канала. За изградњу пречистача отпадних вода потребна је израда урбанистичког плана.

Гробља

- Уређење и изградњу радити у складу са Законом о сахрањивању и гробљима ("Сл. гласник СРС", бр. 20/77, 24/85 и 6/89 и "Сл. гласник РС", бр. 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 - др. закон и 120/2012 - УС);
- Код изразито архитектонске концепције гробља однос површина за сахрањивање према осталим садржајима је 60:40%, док је код пејсажне 40:60%;

- Функционална подела новог гробља (ако се ради о изразито архитектонској концепцији гробља) треба да се састоји од следећих односа:
60% намењено гробним местима,
20% заштитни зелени појас и парковски обликован простор,
16% површине за саобраћајнице,
3% трг за испраћај,
1% остали садржаји;
- Избором садног материјала треба да се избегне претерано засенчење, околина треба да буде достојанствена, мирна, са превагом зелене боје разних нијанси;
- У појасу зеленила формирају се места за одмор, пре свега у близини улаза и прилаза гробљу;
- Треба тежити постизању јединственог обележавања гробова;
- Код улаза у гробље изградити капелу, макс. спратности: приземље, са тргом за испраћај.
- Минимална ширина колског прилаза и саобраћајнице је 3,5 m са унутрашњим радијусом кривине од мин. 5,0 m;
- Обезбедити пешачки прилаз у ширини од мин. 1,5 m.

2.6. КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА НА ОДРЕЂЕНОМ ПРОСТОРУ ИЛИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ ОБЈЕКТЕ

2.6.1. Заштитни коридор око јавних путева

Заштитни коридор око јавних путева дефинисан је Законом о јавним путевима и чини га заштитни појас члан 2. тачка 38. и члан 29. и појас контролисане изградње члан 2. тачка 39. У заштитном појасу пута у складу са чланом 28. Закона о јавним путевима могуће је градити пратеће путне садржаје (станице за снабдевање моторних возила горивом, продавнице, објекте за рекреацију, мотеле, угоститељске објекте и друге објекте намењене пружању услуга корисницима пута), као и инфраструктурну мрежу и објекте.

Уређењу и изградњи ових комплекса и објеката може се приступити на основу услова из Просторног плана. У појасу уз државне и остале путеве могуће је градити пратеће путне садржаје (Станице за снабдевање горивима - ССГ-ма, мотеле, угоститељске објекте и остало) у складу са рангом и категоријом јавног пута (ДП I и II реда, општински путеви) уколико постоје инфраструктурни, комунални и остали услови. Одређивање микролокација пратећих садржаја је врло комплексан задатак који обухвата вишекритеријумску анализу параметара.

Основни критеријуми за избор микролокација за пратеће садржаје су:

- саобраћајнотехнички услови
- просторни услови
- природни услови
- комунална и инфраструктурна опремљеност
- услови заштите животне средине

1. Саобраћајно технички услови се пре свега односе на сагледавање постојања излива/улива и њиховог утицаја на одвијање динамичког саобраћајног тока дуж путног правца. У том погледу места улива/излива за одморишта морају бити лако уочљива, издалека видљива и препознатљива у односу на окружење тј. овим микролокацијама се мора обезбедити тзв. спољна гледаност, која обезбеђује преглед свих могућих саобраћајних ситуација. Растојања између два узастопна излива/улива на путном правцу треба да искључују у потпуности све негативне утицаје на саобраћајне токове са аспекта искоришћења капацитета пута, нивоа саобраћајне услуге и безбедности. Саобраћајно технички услови лоцирања одморишта диктирају постојање довољне визуре прегледности у односу на очекиване брзине кретања, с тим што се у потпуности мора задовољити апсолутни минимум зауставне прегледности (гранична вредност визуре захтеване прегледности).

Просторни распоред пратећих садржаја дуж државног пута може бити наспраман и наизменичан. Може бити повезан са пешачком пасарелом или без ње, у зависности и од других просторних услова.

2. **Просторни услови** су врло значајан критеријум за избор локације пратећих садржаја, јер у зависности од обима садржаја зависи и обим заузимања земљишта.

3. **Природни услови** су могућност за афирмацију појединих микролокација кроз формирање приступачних пратећих садржаја. Природне вредности привлаче кориснике пута својим положајем, изгледом и укупним нивоом атрактивности. Формирање комплекса пратећих садржаја не сме изазивати озбиљне захвате на ремоделирању терена, као и радње које би могле да поремете природне односе већ напротив, кроз оваква уређења треба да подигну ниво привлачности појединих микролокација.

4. **Комунална и инфраструктурна опремљеност** појединих локација, као и могућности аутономног комуналног опремања, снабдевања и одржавања су веома битни параметри код избора микролокација пратећих садржаја. Могућност повезивања микролокација са окружењем у смислу потребне комуналне инфраструктуре су веома значајне у погледу градње, експлоатације и одржавања пратећих објеката. Директна повезаност ових садржаја са насељима у окружењу обезбеђују ефикасно и поуздано снабдевање објеката, као и брз долазак ургентних и комуналних возила и радне снаге.

5. **Заштита животне средине** у оквиру зона пратећих садржаја је један од важних критеријума за избор микролокација пратећих садржаја, јер све ове зоне са еколошког аспекта имају третман зона повећаног ризика (нарочито у акцидентним ситуацијама). Осим анализе могућих утицаја на окружење у односу на воду, ваздух, земљиште, морају се сагледати и мере очувања одрживог стања животне средине, јер њено нарушавање може током експлоатације да смањује економске ефекте функционисања пратећих садржаја. Уз јавне путеве се могу градити и пословни објекти, објекти за смештај пољопривредне механизације, складиштење и прераду пољопривредних производа. Ове садржаје уз ове путеве препоручљиво је координисано везивати на државне путеве преко сервисне саобраћајнице, са периодичношћу од минимално 400,0 m између прикључака. Спратност наведених објеката може бити макс. П+1+Пк.

Ови објекти могу се градити на удаљености у зависности од ранга државног или општинског пута и то:

- 20m (ЗОЈП чл.1 и чл.29) од спољне ивице земљишног појаса државног пута I реда
- 10m (ЗОЈП чл.1 и чл.29) од спољне ивице земљишног појаса државног пута II реда
- 5 m (ЗОЈП чл.1 и чл.29) од спољне ивице земљишног појаса општинског пута.

Подизање ограда у близини јавних путева мора се вршити у складу са чланом 31, односно 35. Закона о јавним путевима. У појасу контролисаних изградње у складу са чланом 30. Закона о јавним путевима забрањено је отварање рудника, каменолома и депонија отпада и смећа. Заштитни коридор пруге дефинисан је Законом о железници члан.3 тачка 19. и износи 200m са обе стране пруге, рачунајући од осе крајњих колосека. У заштитном пружном појасу пруге, ван грађевинских подручја насеља, могу се градити објекти и инфраструктура у складу са Законом о железници члан 46. и овим Просторним планом, односно у грађевинском подручју насеља у складу са урбанистичким планом насеља.

2.6.2. Зоне санитарне заштите изворишта водоснабдевања

На подручјима која се користе као изворишта за снабдевање водом за пиће и за санитарно-хигијенске потребе одређују се три зоне санитарне заштите, и то: шира зона заштите, ужа зона заштите и зона непосредне заштите. Заштитна зона око изворишта дефинисана је Законом о водама, и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник Републике Србије", бр. 92/2008). Грађење у овој зони вршиће се у складу са овим Просторним планом ван грађевинских подручја насеља, односно урбанистичким планом у насељу.

Зона непосредне заштите (зона I) - Зона I изворишта подземне воде формира се на простору изворишта непосредно око водозахватног објекта. Зона I изворишта подземне воде засађује се декоративним зеленилом, растињем које нема дубоки корен и може се користити као сенокос. Зона I изворишта подземне воде, у којој не борави стално запослена особа, ограђује се ради спречавања неконтролисаног приступа људи и животиња заштитном оградом која не може бити ближа од 3 m од водозахватног објекта који окружује.

У зони I не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и друге радње дефинисане чланом 27. Правилника о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник Републике Србије", бр. 92/2008).

Ужа зона заштите (зона II) - У зони II не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и друге радње дефинисане чланом 28. Правилника о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник Републике Србије", бр. 92/2008).

Шира зона заштите (зона III) - У зони III не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и друге радње дефинисане чланом 27. Правилника о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник Републике Србије", бр. 92/2008).

2.6.3. Зона заштите надземних високонапонских водова

Заштитни коридор у зависности од напонског нивоа износи: за водове од од 110kV је 25m од осе вода са обе стране (укупно 50m). Грађење објеката у овом коридору, мора бити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV ("Службени лист СФРЈ", бр. 65/88 и "Службени лист СРЈ"18/92), техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења СР ПС Н.ЦО.105 ("Службени лист СФРЈ", бр. 68/86), Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, Заштитом од опасности СР ПС ЦО.101 ("Службени лист СФРЈ", бр. 68/88), Закон о заштити од нејонизујућих зрачења, као и условима надлежног предузећа.

2.6.4. Зона ветроелектрана

Зона ветрогенератора, за парк ветрогенератора дефинисаће се урбанистичким планом. У овој зони не могу се градити објекти, сем инфраструктурне мреже, а земљиште се може користити као пољопривредно.

2.6.5. Зона заштите коридора електронских комуникационих система веза

У заштитној зони радио-релејних коридора не могу се градити објекти који ће својим радом ометати систем радио-релејне везе.

2.6.6. Зона заштите термоенергетске инфраструктуре

Заштитни коридор гасовода и нафтовода дефинисан је Законом о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника, односно Законом о енергетици и важећим Правилницима и износи 200m на једну и другу страну од осе цевовода. У појасу ширине 30m са једне и друге стране од осе цевовода забрањена је изградња објеката у заштитном коридору изградња ће се вршити на основу Просторног плана.

2.6.7. Зона заштите око објеката који се користе за заштиту од елементарних непогода-противградне станице

Зона заштите око објеката који се користе за заштиту од елементарних непогода-противградне станице у којима није дозвољена изградња износи 100m од противградне станице. Грађење на мањим растојањима у близини ових објеката могућа је само по обезбеђивању посебне сагласности и мишљења Републичког хидрометеоролошког Завода Србије.

2.6.8. Зона станишта заштићених врста од националног значаја

У овој зони је забрањено коришћење, уништавање и предузимање свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама. Заштита заштићених дивљих врста се спроводи ограничењем коришћења, забраном уништавања и предузимања других активности којима се наноси штета врстама и њиховим стаништима као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама. За све радове у овој зони је потребно прибавити услове од Покрајинског завода за заштиту природе.

2.6.9. Зона ограничене градње

Ова зона је дефинисана у условима добијеним од Министарства одбране Републике Србије, као и условима за заштиту непокретних културних добара добијеним од Завода за заштиту споменика културе. Пре приступања изради планова нижег реда, издавања локацијских дозвола за изградњу било каквих објеката у овој зони, обавезна је сагласност Министарства одбране Републике Србије и Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица.

2.6.10. Зона забрањене градње

Ова зона је дефинисана у условима добијеним од Министарства одбране Републике Србије. Планским решењима, у зонама забрањене градње, може се приступити само у случају ако се измене околности, на основу којих су постављени услови и захтеви Министарства одбране.

2.6.11. Зона забране лова

Зона забране лова дефинисана је у полупречнику од 1500m у складу са посебним условима. Ова зона се мора видљиво обележити знацима упозорења.

3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

3.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Планска решења из Просторног плана спроводиће се и разрађивати:

- **плановима генералне регулације** за насеља Ириг, Врдник и Јазак којима ће се дефинисати њихово: грађевинско подручје, просторни развој, правила заштите, уређења и изградње, начин коришћења простора и други услови;
- **плановима детаљне регулације** за компатибилне садржаје у зонама кућа за одмор и рекреацију, за изградњу радних зона, зоне спортско-рекреативних и туристичких садржаја, као и др. инфраструктурних, односно комуналних објеката изван грађевинских подручја насеља (обилазнице и др.), где је потребно дефинисати грађевинско земљиште и регулацију, односно извршити разграничење јавних површина и површина остале намене;
- **плановима детаљне регулације** за све постојеће и планиране садржаје у границама Националног парка Фрушка гора у III степену заштите, осим за постојећу зону кућа за одмор и рекреацију бр. 5ж;
- Пројектима парцелације/препарцелације и урбанистичким пројектима;
- ППППН инфраструктурног коридора државног пута I реда бр. 21 Нови Сад-Рума-Шабац и државног пута I реда бр. 19 Шабац-Лозница ("Службени гласник РС", број

- 40/2011) за саобраћајни коридор државног пута I реда бр. 21 на подручју општине Ириг;
 - ППППН за планирани коридор железничке пруге.

У свим случајевима, где на основу Просторног плана не постоји довољно елемената за спровођење и разраду, примениће се Правилник о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу (Сл.гласник РС бр.50/11).

Табела III-42. Спровођење Просторног плана

Врста земљишта	Подручја, зоне, комплекси, објекти	Спровођење на основу		
		ППППН	Урбанис.п лана	Простор.п лана
Грађевинско земљиште	Грађевинско подручје насеља Ириг, Врдник и Јазак		•	
	Грађевинско подручје насеља: Велика Ремета, Гретег, Добродол, Крушедол Село, Крушедол Прњавор, Мала Ремета, Нерадин, Ривица и Шатринци			•
	Викенд зоне			•
	Викенд зона у границама Нац.парка			•
	Планирана радна зона 1 у КО Јазак			•
	Планиране радне зона 2 у КО Јазак		•	
	Планирани турист-рекреативни локалитети ван насеља		•	
	Постојећи и планирани туристичко-рекреативни локалитети у границама Нац.парка		•	
	Постојећи комплекс рехабилитационог центра са становањем у границама Нац.парка		•	
	Постојећа гробља ванграђевинског подручја насеља			•
	Постојећа гробља ванграђевинског подручја насеља ако долази до промене регулације		•	
	Сакупљачки центар и комплекс зоохигијенске службе		•	
	ППОВ		•	
	Планирана железничка пруга (коридор у истраживању)	•		
	Планирани ДП I реда М21	•		
	Планирани путни правци ДП I реда (обилазница), планирани ДП регионалног значаја, планирани општински и приступни пут		•	
	Национална бицикличка стаза		•	
	Планирани производни енергетски објекти, као засебни комплекси, соларне електране и други производни објекти који се прикључују на високонапонску или средњенапонску мрежу		•	
	Планирани производни енергетски објекти, соларне електране и други производни објекти који се прикључују на средњенапонску (нисконапонску мрежу) у постојећим и планираним радним занама, ако је утврђена регулација			•
	Остала постојећа и планирана саобраћајна инфраструктура, водни, енергетски и комунални објекти, ако је утврђена регулација			•
Пратећи садржаји уз јавне путеве-нови		•		
Планиране трафостанице 110/x kV		•		
Пољо-привредно земљиште	Планирани 110 kV далеководи		•	
	МРС			•
	Планирани 20 kV далеководи			•
	Објекти за потребе пољопривредног домаћинства-салаши			•
	Пољопривредни објекти и радни садржаји у функцији пољопривреде			•
	Противградне станице			•
	Аntenски стубови			•
	Експлоатација минералних сировина			•
Ветроелектрана		•		
Рибњаци			•	
Шумско земљиште	Шумски путеви и објекти			•
	Одморишта и слободни простори			•
Водно земљиште	Водопривредни објекти (у случају промене регулације израда ПДР-а)		•	
	Планиране акумулације и бране		•	
	Мале хидроелектране на постојећим бранама (као реконструкција)			•
	Мале хидроелектране у случају да не постоје бране		•	
Планирна каналска мрежа		•		

3.1.1. Смернице за израду планова генералне регулације за насеља Ириг, Врдник и Јазак

За насеља Ириг, Врдник и Јазак кроз планове генералне регулације, ће се дефинисати њихово грађевинско подручје, намена површина, зоне и целине са истим правилима грађења, трасе, коридори и капацитети комуналне инфраструктуре и други услови уређења и заштите простора. Концепција просторне организације, опремања и уређења насеља засниваће се на:

- прилагођавању просторне организације насеља специфичним природним одликама, месним потребама и приликама,
- обезбеђењу услова за очување и развој естетских и амбијенталних вредности насеља,
- креирању флексибилних просторних решења која ће омогућити примену предложених правила за уређење и услова за изградњу,
- очувању природног, културног и историјског наслеђа, као и стварању властитог просторног идентитета, у складу са природним окружењем,
- усклађивању просторног развоја насеља са кретањем броја становника и планираним активностима у функцији побољшања услова живота и заштите природних ресурса.

Просторна реконструкција насеља претпоставља и потпуну инфраструктурну и комуналну опремљеност и уређење, што подразумева:

- савремену саобраћајну мрежу са свим неопходним пратећим садржајима,
- снабдевање квалитетном пијаћом водом,
- одвођење атмосферских и отпадних вода адекватним системима насељске канализације,
- формирање и унапређење система за снабдевање насеља одговарајућим врстама енергије,
- осавремењавање мреже електронског комуникационог саобраћаја, са свим потребним пратећим објектима,
- формирање система континуалних, одговарајуће опремљених озелењених простора, који ће бити саставни део насељског ткива,
- обезбеђење осталих потребних насељских комуналних садржаја, у складу са савременим стандардима.

Очекивани развој привредних делатности, развој мањих и средњих предузећа, иницираће бољи животни стандард и обезбедиће интензивнији развој насеља од досадашњег. У планском периоду треба развијати секундарне, терцијарне и непривредне делатности у складу са величином и функцијом насеља.

При одређивању будуће просторне организације насеља извршити зонирање. Поред основних зона: центар, становање и рад, у просторној структури насеља дефинисати простор за јавне намене, тј. за јавне службе, јавне површине и потребне комуналне објекте и инфраструктуру, а према условима из овог Просторног плана.

Ириг је општински центар и у складу са тим неопходно је обезбедити услове за размештај и функционисање следећих јавних служби:

- из области локалне управе: скупштина општине, општинска управа, месна заједница, месна канцеларија, суд, катастар и полицијска станица;
- из области социјалне заштите: центар за социјални рад, предшколска установа;
- из области образовања: основна школа;
- из области здравствене заштите: здравствена станица, апотека, ветеринарска амбуланта, зоохигијенска служба;
- из области културе и информисања: дом културе, општинска туристичка организација;
- из области физичке културе: уређени и опремљени отворени спортско-рекреативни терени, покривени спортски објекат (фискултурна сала).

Врдник је насеље у Општини и секундарни општински центар и у складу са тим неопходно је обезбедити услове за размештај и функционисање следећих јавних служби:

- из области локалне управе: месна заједница, месна канцеларија, полицијска станица;
- из области социјалне заштите: предшколска установа, центар/дом за старе (ако постоји интерес и економска основа);
- из области образовања: основна и средња школа;
- из области здравствене заштите: дом здравља, апотека, ветеринарска амбуланта;
- из области културе и информисања: библиотека, музеј, дом културе, информациони центар (ако постоји интерес и економска основа);
- из области физичке културе: уређени и опремљени отворени спортско-рекреативни терени, покривени спортски објекат (фискултурна сала) и мањи спортско-рекреативни центар вишенаменског карактера и отворени базени (ако постоји интерес и економска основа).

Јазак је село са развијеним централним садржајима и локална (месна) заједница и у складу са тим неопходно је обезбедити услове за размештај и функционисање следећих јавних служби:

- из области локалне управе: месна заједница, месна канцеларија;
- из области социјалне заштите: предшколска установа, дневни центар и дом за старе (ако постоји интерес и економска основа);
- из области образовања: основна школа;
- из области здравствене заштите: амбуланта, апотека, ветеринарска амбуланта;
- из области културе и информисања: библиотека, дом културе;
- из области физичке културе: уређени и опремљени отворени спортско-рекреативни терени, покривени спортски објекат (фискултурна сала) и купалиште - отворени базени (ако постоји интерес и економска основа)
- Улогом и положајем насеља у мрежи), пожељно је стимулисати и приватну иницијативу и развијати различите програме прилагођене особеностима подручја и локалне заједнице, у областима, као што су:
  - брига о деци,
  - социјална и здравствена заштита (деце, жена, старих и хендикепираних лица),
  - специјализована образовања,
  - пружање агро-ветеринарских услуга,
  - спортско-рекреативни и туристички садржаји и др.

3.1.2. Смернице за израду планова детаљне регулације за садржаје у грађевинском земљишту ван грађевинског подручја насеља

3.1.2.1. Смернице за израду планова детаљне регулације за компатабилне садржаје у зони кућа за одмор и рекреацију

Услови уређења и грађења компатибилних садржаја туризма, угоститељства, спорта и рекреације ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- могу се градити садржаји и објекти у функцији спорта, рекреације и различитих видова туризма, као што су: излетнички, спортско-рекреативни, здравствено-рехабилитациони, културно-манifestациони, еколошки, етно туризам и сл.;
- комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром;
- све површине намењене јавном коришћењу морају бити изграђене у складу са потребама хендикепираних лица и лица са посебним потребама;
- основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.

3.1.2.2. Смернице за израду плана детаљне регулације за планирану радну зону 2 у КО Јазак

За радну зону на локацији 2 у КО Јазак ван грађевинског подручја насеља, реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- У склопу радне зоне могућа је изградња најразличитијих производних и пословних садржаја, али превасходно објеката, односно делатности које у погледу простора, саобраћаја, инфраструктурне опремљености или радног процеса, не угрожавају стање животне средине;
- Сваки радни комплекс мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити противпожарне услове и услове заштите животне средине;
- Радни комплекси морају имати: приступни пут са тврдом подлогом до јавног пута и бити снабдевени инфраструктуром и инсталацијама неопходним за производни процес; загађене отпадне воде морају се претходно пречистити пре испуштања у природне реципијенте; неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду;
- У оквиру радног комплекса могу се градити: пословни објекти, производни, складишни, економски, услужни, објекти инфраструктуре и слично;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са одређеним технолошким процесом и законском регулативом која ову област уређује.

3.1.2.3. Смернице за израду планова детаљне регулације за туристичко рекреативни локалитете

Спортско туристички и рекреативни садржаји

- Могу се градити садржаји у функцији спорта, рекреације и различитих видова туризма, као што су: излетнички, спортско-рекреативни, културно-манifestациони, ловни, риболовни, еколошки, сеоски и транзитни туризам, а у зависности од природних и створених потенцијала и захтева конкретне локације;
- Дозвољена је изградња најразноврснијих објеката, као што су: излетишта, стрелишта, јахалишта, хиподроми, голф терени, купалишта (аква паркови и базени), школе у природи, спомен-паркови и спомен-обележја, уметничке колоније, летење позорнице, амфитеатри, као и хотели, мотели, ловачки домови, ресторани, апартманска насеља, кампови и слични садржаји;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом, а архитектонска обрада планираних објеката може се третирати слободно, са циљем да се уклопе у околни амбијент;
- Све површине намењене јавном коришћењу морају бити изграђене у складу са потребама хендикепираних лица и лица са посебним потребама;
- Индекс заузетости је макс. 50%, а индекс изграђености макс. 1,0;
- Дозвољена спратност објеката је макс. П+1+Пк за главне, а П за помоћне објекте;
- Све слободне површине у склопу комплекса треба да буду парковски озелењене и хортикултурно уређене, а учешће зелених површина треба да буде мин. 30%;
- Парцеле се могу ограђивати транспарентном или комбинованом оградом висине макс. 1,8m.

Објекти у функцији туризма и рекреације на акумулацијама

- Изградња и опремање објеката, намењених рекреацији, туризму, разоноди на води, спортском риболову и слично, мора бити првенствено од монтажних елемената, са неопходним санитарно-техничким уређајима. Архитектонска обрада ових објеката може се третирати слободно, са циљем да се уклопе у пејзаж. Режији коришћења морају да буду такви да осигурају земљиште од појаве ерозионих процеса и поремећаја режима вода, а уз услове и сагласност надлежног предузећа.

- На просторима који су предвиђени за подизање оваквих објеката, слободан терен мора се користити заједнички без ограђивања и парцелисања. На овим теренима постојећа вегетација се не сме угрозити, због заштитне функције коју обавља.

3.1.2.4. Смернице за израду планова детаљне регулације за садржаје на грађевинском земљишту ван грађевинског подручја насеља у границама Националног парка "Фрушка гора" са режимом заштите III степена

Туристичко-рекреативни локалитети

Приликом уређења ових локалитета мора се водити рачуна о положају објеката, а нарочито централних, који опредељују просторну композицију.

Сви објекти морају се укомпоновати у пејзаж и лоцирати на ивицу шуме или пропланка. Њима треба да почиње или да се завршава слободан простор уоквирен високом вегетацијом. Морају бити обликовани на савремен начин, хоризонтално положени по терену и са малом спратношћу (макс. П+З+П). У моделовању спољних облика користити пропорције архитектонског наслеђа и претежно природне материјале, нарочито код мањих објеката намењених сервисима, помоћним објектима, инфраструктурним пунктовима, надстрешницама против кише и сунца, продавницама за снабдевање излетника, самосталним санитарним објектима, камповима, као и при постављању слободних гарнитура за седење, одмор и уживање. Настојати да се за изградњу користе мало узнемирени терени, лепо експонирани са којих се виде веће шумске површине и простори.

Све инсталације инфраструктуре обавезно градити подземно.

Објекти привреде

У **Националном парку** могу се градити објекти који служе очувању, обнављању и унапређивању природних и културно-историјских вредности и њиховој презентацији, објекти намењени санацији и ревитализацији угрожених делова Националног парка и развоју туристичких, рекреативних, рехабилитационих и других развојних функција Националног парка. Посебним програмима и основама, у складу са Законом, утврђују се услови уређивања грађевинског и пољопривредног земљишта у Националном парку, а према условима заштите утврђеним ППППН Фрушка гора.

3.1.2.5. Сменице за израду плана детаљне регулације за саобраћајне капацитете

Планиране капацитете државног пута (деоница од Ривице ка Стејановцима) потребно је осим у складу са основним Законом о планирању и изградњи, израдити и у складу са Законом и Прописима који ближе регулишу проблематику пројектовања и изградње саобраћајница. Осим резервације простора за коридор обилазнице, основне смернице за пројектовање и изградњу обилазница државних путева директно су везане за обезбеђивање одговарајућих геометријских и елемената пута и путних објеката, као и за одговарајућа решења одводњавања, заштите животне средине и односа према комуналној и осталој инфраструктури (зоне укрштања и решења истих).

Ако се за планирану железничку пругу приликом студијске анализе утврди да је потребно кориговати трасу, која би захтевала ново заузимање земљишта потребно је израдити одговарајући план детаљне регулације, којем ће претходити израда пројектно-техничке документације у складу са основним Законом о планирању и изградњи, као и у складу са Законом и Прописима који ближе регулишу проблематику пројектовања и изградње железничке пруге.

3.1.2.6. Смернице за израду планова детаљне регулације за водопривредну инфраструктуру

ППОВ

За планирано ППОВ ван грађевинског подручја насеља реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- У складу са условима и правилима надлежних институција и јавних предузећа, дефинисати обухват плана и физичке карактеристике простора за изградњу у погледу габарита и опремљености потребном саобраћајном и комуналном инфраструктуром;
- Правилима грађења дефинисати избор постројења сразмерно потребним капацитетима за пречишћавање отпадних вода (величина насеља, број становника, величина и карактер радних зона);
- Препорука је да се ППОВ руралних насеља граде као постројења за биолошко пречишћавање. Техничком документацијом ће се решити третман отпадних вода као и отпадних вода великих индустријских загађивача у насељима. Одлуком о изради Студије процене пројекта на животну средину ће се стећи услови за оцену могућег негативног утицаја ППОВ на животну средину;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати конкретни садржаји.

Извориште

За изворишта ван грађевинског подручја насеља реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- У складу са условима и правилима надлежних институција и јавних предузећа, дефинисати обухват плана и физичке карактеристике простора за изградњу у погледу габарита и опремљености потребном саобраћајном и комуналном инфраструктуром;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати конкретни садржаји.

У оквиру планираног извориште за снабдевање водом за пиће и за санитарно-хигијенске потребе, одредити три зоне санитарне заштите: шира зона заштите, ужа зона заштите и зона непосредне заштите. Заштитне зоне око изворишта дефинисане су Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник Републике Србије", број 92/08).

Акумулација

За планиране акумулације реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- У складу са условима и правилима надлежних институција и јавних предузећа, дефинисати обухват плана и физичке карактеристике простора за изградњу акумулације у погледу габарита и опремљености потребном саобраћајном и комуналном инфраструктуром;
- Предвидети акумулирање сопствених вода слива;
- Планским решењима обезбедити рад система и подсистема, ретардацију поплавних таласа и дневно и сезонско изравнавање вршне потрошње;
- Обезбедити повољан утицај на климу и животну средину;
- Заштитити квалитета воде, природе и животне средине;
- Планским решењима омогућити коришћење акумулације за рибарство и туризам, рекреацију и спортове на води, и др.;

- Одлуком о изради извештаја о стратешкој процени утицаја акумулације на животну средину, стећиће се услови за оцену могућег негативног утицаја изградње и експлоатације акумулацијена животну средину.

3.1.2.7. Смернице за израду планова детаљне регулације за комуналне објекте

Рециклажно двориште

У центру за рециклажу - рециклажном дворишту могу се сакупљати следеће врсте отпада:

- корисне компоненте комуналног отпада (папир, стакло, пластика, метални отпад),
- кабасти отпад,
- опасан отпад из домаћинства и
- грађевински отпад из домаћинства у количини мањој од 1m³.

Услови минималне техничке опремљености за рециклажно двориште су:

- ограда минималне висине 2,0 m са улазним вратима довољне ширине, која се могу закључавати;
- портирница;
- добро осветљење унутар круга и ван круга рециклажног дворишта;
- асфалтирана или бетонирана површина на местима где су постављени контејнери;
- асфалтирани пут одговарајуће ширине са ознакама смера кретања возила;
- затворени или наткривени простор одговарајуће величине за складиштење одговарајућих врста и количина опасног отпада;
- отворена наткривена површина и/или површина на отвореном за складиштење одговарајућих врста и количина неопасног отпада;
- посуде са песком и пиљевином;
- други материјали за упијање (апсорбенти);
- ватрогасни апарати;
- ручна средства за рад;
- лична средства заштите на раду;
- телефон.

Рециклажно двориште мора бити опремљено и са неколико контејнера за сакупљање и складиштење различитог материјала.

У оквиру комплекса, осим поменутих садржаја, се могу градити и други објекти у функцији основне намене, до дозвољеног индекса заузетости макс. 70% или индекса изграђености макс. 1,0¹⁷. Планирани објекти су макс. спратности П+Пк, евентуално и више, ако то захтева технолошки процес.

Комплекс треба да буде одговарајуће инфраструктурно опремљен, а по ободу локације, унутар ограде, треба формирати заштитни појас зеленила, од лишћарских врста претежно аутохтоног порекла. У склопу комплекса обезбедити мин. 30% зелених површина.

Комплекс центра за зоохигијенске службе градити у складу са Правилником о условима које морају да испуњавају прихватилишта и пансионци за животиње ("Сл. гласник РС" бр. 9/12).

¹⁷ У индекс заузетости, односно индекс изграђености се рачунају и поменути платои, платформе и надстрешнице

3.1.2.8. Смернице за израду плана детаљне регулације за енергетске објекте

Соларне електране

За соларне електране, као засебни комплекси већих капацитета који ће се прикључивати на високонапонску или средњенапонску мрежу, ван грађевинског подручја насеља, реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта-соларне електране: соларни колектори, трансформаторско и разводно постројење, пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу трафостанице 110/x kV и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Просторног плана;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.

Ветроелектране

За ветроелектране ван грађевинског подручја насеља реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта-ветрогенератора: стубови за ветрогенераторе, трансформаторско и разводно постројење, пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу трафостанице 110/x kV и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Просторног плана;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.
- Стуб на који се поставља ветроелектрана, градити као слободностојећи у складу са законским условима и прописима који важе за изградњу таквих објеката;
- Парк ветроелектрана се може градити на пољопривредном земљишту уз добијање сагласности надлежног Министарства за пољопривреду, трговину, шумарство и водопривреду;
- До сваког стуба ветроелектране обезбедити прилазни пут;
- Произведену електричну енергију из ветроелектране преко трансформаторског постројења конектовати у јавни електроенергетски систем;
- Електроенергетску мрежу која повезује ветроелектране са трансформаторском станицом градити подземно;
- Најмања удаљеност ветропарка од насеља и насељених делова треба да буде 500m, тј. у зависности од технологије ветрогенератора;

Енергетски производни објекти (биомаса, биогаз, комунални отпад, геотермална енергија и др.)

За енергетске производне објекте (биомаса, биогаз, комунални отпад, геотермална енергија и др.) ван грађевинског подручја насеља, за које грађевинску дозволу издаје министарство надлежно за послове грађевинарства, реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта: објекат који производи енергију (топлотну, електричну), пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови, трансформаторско и разводно постројење;

- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу трафостанице 110/x kV и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Просторног плана;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.

Смернице за израду плана детаљне регулације за трансформаторска постројења 110/x kV

Мин. парцела за изградњу комплекса трансформаторске станице 110/x kV и високонапонског разводног постројења треба да буде око мин. 100X100m;

- Обезбедити колски прилаз објекту мин. ширине 5.0m са постојеће приступне саобраћајнице и пешачки прилаз;
- Обезбедити прикључак на водоводну и канализациону мрежу;
- Колско-манипулативне и пешачке површине извести од бетона, бехатона и сл.;
- Све неизграђене и неизбетониране површине на парцели адекватно озеленити и хортикултурно уредити;
- Око комплекса поставити ограду на сопственој парцели или на граници парцеле у договору са суседом. Врата и капије на уличној огради не могу се отворати ван регулационе линије. Мин. висина ограде је око 2,0 m.

Смернице за израду плана детаљне регулације за линијски инфраструктурни електроенергетски објекат – далековод 110kV

- Далековод пројектовати и градити на основу Правилника о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV ("Службени лист СФРЈ", бр. 65/88 и "Службени лист СРЈ", бр. 18/92).
- Далековод се може градити на пољопривредном, шумском и водном земљишту у складу са Законом о енергетици.
- Око надземних водова 110 kV обезбедити заштитне коридоре за несметано функционисање електроенергетског објекта, а такође безбедно функционисање осталих објеката.
- На местима укрштања далековода са осталом инфраструктуром морају се поштовати услови надлежних предузећа имаоца инфраструктуре и технички прописи.
- Проводници, као саставни део далековода поставити на челично-решеткасте стубове.
- Стубове постављати на армитано-бетонске темеље.
- На местима укрштања далековода са осталом инфраструктуром морају се поштовати услови надлежних предузећа имаоца инфраструктуре и технички прописи.

3.2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Приоритети развоја су активности класификоване по појединим областима, које су планиране да се започну/врше/реализују у прве 4 године након доношења Просторног плана општине:

Мрежа и функција насеља и организација јавних служби

- Израда урбанистичког плана за насеље Ириг;
- Израда урбанистичког плана за насеље Врдник;
- Израда урбанистичког плана за насеље Јазак;
- Спровођење плана у погледу градње прописаних садржаја јавних служби по насељима.

Индустрија

- Технолошко, организационо и кадровско унапређење постојећих индустријских капацитета и активности, уз посебан нагласак на већу примену знања, иновација и "чистих" технологија;
- Обнављање постојећих и изградња нових капацитета за прераду производа пољопривреде, нарочито воћарства и виноградарства;
- Развој малих и средњих предузећа (мањих индустријских погона виших фаза прераде, нарочито у сеоским насељима, у циљу задржавања становништва);
- Развој предузетничке инфраструктуре;
- Активирање простора у постојећим радним зонама и стварање просторних могућности за изградњу радних зона у општинским насељима;
- Развијање система подстицаја, пре свега из домена локалне самоуправе, који треба да улагање у општину учине привлачнијим, у односу на друге општине из окружења.

Пољопривреда

- Израда и доношење Основа заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта;
- Развој виноградарства и воћарства;
- Успостављање система контроле квалитета у свим фазама производње, прераде и промета пољопривредно-прехрамбених производа, у складу са нормативима и критеријумима који се примењују у Европској Унији;
- Обнова старих винограда и реактивирање површина које су већ биле под овом културом, али су у претходном периоду искрчене;
- Подизање засада на новим површинама;
- Проширења површина под воћњацима
- Проширење прерађивачких и смештајних капацитета, као и реактивирање већ постојећих, а неискоришћених објеката.

Шуме, шумско земљиште и ловишта

- Повећање површина под шумама - оснивање нових шума (заштитни појасеви, засади за пчеларство, засади за фиторемедијацију, производњу биомасе...);
- Превођење изданаčkih шума и високи узгојни облик (конверзија);
- Формирање мреже заштитног зеленила на територији Општине у оквиру пољопривредног земљишта, викенд зона, путне и каналске мреже ради заштите од ветра, побољшања осталих климатских услова и доприноса повећању укупне шумовитости општине;
- Побољшање услова станишта дивљачи и развој ловног туризма.

Туризам

- Формирање центара за летњи одмор на језеру Међеш и Шелевренац;
- Реализација пројеката туристичког локалитета северно од хотела "Термал" на површини око 40 ha;
- Реконструкција и опремање планинарских објеката;
- Укључивање непокретних културних добара у туристичку понуду;
- Уређење и опремање туристичких локалитета уз очување пејсажних и еколошких вредности;
- Стварање услова за развој еколошког и руралног туризма, као приоритета развоја према Стратегији развоја туризма Републике Србије;

Саобраћајна инфраструктура

- Изградња сегментата обилазнице државног пута око Ирига као дела путног коридора Iб реда **бр. 21 (М-21)**, Нови Сад – Ириг – Рума – Шабац, кроз фазна решења;
- Важан сегмент саобраћајне матрице општине су и општински путеви које је потребно прилагодити новим захтевима доступности и опслуживање (изградња и реконструкција);
- Припремне активности и реализација изградње вишетрачног пута на правцу државног пута Iб реда **бр. 21 (М-21)**, Нови Сад – Ириг – Рума – Шабац.

Водопривредна инфраструктура

- Развој регионалних система, из којих ће се снабдевати највећи број насеља водом највишег квалитета из Дринског и Савског изворишта;
- Завршетак изградње канализационих система и уређаја за пречишћавање отпадних вода већих насеља;
- Израда Плана за проглашење ерозионих подручја на територији општине;
- Санација ерозионих и бујичних жаришта;
- Конзервација и рекултивација сливова, први приоритет имају сливови акумулација, као и уређење оних ерозивних сливова и бујица који угрожавају насеља, значајне привредне и инфраструктурне објекте и мелиорационе системе.

Енергетска инфраструктура

Гасоводна инфраструктура

- Завршетак гасификације насеља у општини : Ривица, Јазак, Мала Ремета и Врдник;
- Изградња прикључног гасовода и МРС за санаторијум.

Електроенергетска инфраструктура

У области електроенергетске инфраструктуре реализоваће се:

- Реконструкција 10 kV мреже и 20 kV на подручју ЕД "Рума"
- Изградња 20 kV ДВ (кабловског вода) - Иришки Венац
- Изградња 20 kV ДВ Нерадин - Гргетег - Мала Ремета
- Изградња 20 kV Врдник - Јазак - Мала Ремета
- Реконструкција ТС 10/0,4 kV на ТС 20/0,4 kV на конзумном подручју ЕД "Рума" на подручју Просторног плана

Електронска комуникациона инфраструктура

У области електронске комуникационе инфраструктуре иста ће се реализовати у складу са плановима развоја надлежних оператера.

Заштита животне средине

- Укључивање Општине у систем регионалног депоновања комуналног отпада;
- Санација и рекултивација депонија и сточних гробаља обухвату Просторног плана (у складу са Стратегијом управљања отпадом);
- Формирање локалног регистра извора загађивања са мониторингом воде, ваздуха и земљишта на територији Општине;
- Селектирање отпада на извору и увођење рециклаже отпада као процеса смањења количине отпада за депоновање;
- Обезбеђење неопходних мера заштите на општинској депонији до изградње регионалне депоније;
- Обезбеђење заштите од поплава, ерозија и клизања земљишта изградњом насипа регулацијом водотока и пошумљавањем косина.

Заштита природе

- Проглашење нових заштићених подручја (Фрушкогорски лесни плато);
- Ревизија режима и граница заштите Националног парка "Фрушка гора";
- Очување биодиверзитета укупног простора;
- Дефинисање управљања еколошком мрежом на подручју обухвата Просторног плана.

Заштита непокретних културних добара

Заштита непокретних културних добара реализоваће се кроз следеће активности:

- Наставиће се израда пројектне документације за угрожене појединачне споменике етнологије;
- Наставиће се истраживачки радови на манастирским комплексима, као и праћење радова на цигланама;
- Израдиће се пројекти манастирских комплекса за које недостаје техничка документација;
- Наставиће се радови на реконструкцији манастирских конака и црква;

- Израдиће се техничка документација за појединачне споменичке сакралне и профане архитектуре;
- Наставиће се обнова и реконструкција појединих знаменитих места и заштићених културно-историјских целина;

Реализација приоритетних активности за имплементацију Просторног плана може бити и допуњена/проширена ако се јаве инвеститори или концесионари за остала планска решења.

3.3. МЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ ТЕРИТОРИЈАЛНОГ РАЗВОЈА И КООПЕРАЦИЈЕ СА СУСЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

3.3.1. Територијални развој и кооперација са суседним јединицама локалне самоуправе

Мере за подстицање равномерног развоја територије општине Ириг, које произилазе из планских решења дефинисаних овим Просторним планом, првенствено се односе на валоризовање потенцијала, њихово планско унапређење и одрживо коришћење.

Основне мере се односе на:

- ефикасније спровођење процеса децентрализације дефинисањем надлежности на локалном територијалном нивоу;
- унапређивање социјалног развоја изградом и реализацијом пројеката у области науке, културе, туризма, образовања, спорта и рекреације и сл;
- ефикаснијој заштити животне средине и рационалнијем коришћењу ресурса, уз поштовање принципа одрживог развоја;
- спровођење функционалних веза са суседним општинама/градовима при реализацији заједничких пројеката;
- боље инфраструктурно повезивање насеља у Општини.

Целокупни простор општине Ириг ослања се у блиским, мањим или вишим степенима условљености и повезаности на суседне општине: Нови Сад, Беоцин, Рума, Ср. Митровица, Инђија, Ср. Карловци. Не може се рећи да су привредне, просторне, културне и друге интеракције између суседних општина до сада биле на нивоу који може да мотивише даљи развој ширег региона. Управо зато, неискоришћени потенцијали треба да буду активирани у планском периоду.

У планском периоду ће се појачати међуопштинске везе у циљу остваривања заједничких интереса који имају суседне општине. Потенцијали се односе, пре свега, према развоју саобраћајне и остале инфраструктуре, као и заједничке привредне, посебно туристичке, активности.

Привредна повезаност, везе у терцијарном сектору, као и саобраћајна интегрисаност чине да су простори општина у окружењу у међусобном утицају који се посебно огледа у следећим областима:

- Коришћење пољопривредних потенцијала за снабдевање ширег тржишта здравом храном, уз максимално ангажовање постојећих и развој нових прерађивачких капацитета;
- Развој малих и средњих предузећа која би могла задовољити потребе ширег тржишта;
- Дефинисање улоге и значаја државног пута I и II реда;
- Разматрање могућег заједничког дугоречног решавања водоснабдевања насеља у путем регионалног изворишта;
- Заједничко одржавање и унапређење електроенергетских система;
- Постизање рационалније и усклађеније мреже насеља у сврху равномернијег размештаја центара услуга, њихове децентрализације и приближавања корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења;

- Интезивирање инфраструктурне и различите функционалне везе и између великих сеоских насеља могућност развоја појединих комплементарних функција у једним односно другим насељима;
- Туристичка валоризација у регионалном смислу ће бити извршена у току партнерског интегрисања са туристичком понудом окружења;
- Рехабилитација угледа и значаја ловног туризма;
- Стални мониторинг животне средине на правцима могућег деловања извора загађења;
- Трајно или за дужи период решавање проблема депоновања комуналног отпада формирањем регионалне депоније;
- Решавање проблема дивљих депонија.

Заједничка сарадња на унапређивању еколошких критеријума у планирању, као и у привредним организацијама мора бити стратешко опредељење политика развоја ових општина, поготово са аспекта заштите емисионих утицаја индустријских зона.

3.3.2. Прекогранична сарадња¹⁸

Велики потенцијал развоја Општине омогућен је укључивањем у ЕУ инструменте, кроз које се реализују пројекти који су одобрени за финансирање из годишњих националних програма за Републику Србију. У зависности од предвиђених активности, пројекти се реализују из: Инструмента за претприступну помоћ (Instrument for Pre-accession Assistance - IPA): Национална ИПА, Вишекорисничка ИПА, Програми ЕУ и Структурни фондови.

Инструменти за претприступну помоћ (Instrument for Pre-accession Assistance - IPA)

Земље кориснице ИПА су подељене на две категорије: кандидати за чланство у ЕУ и потенцијални кандидати за чланство у ЕУ.

Током трајања Инструмента за претприступну помоћ, у периоду 2007.-2013. године, предвиђено је да земља потенцијални кандидат за чланство у ЕУ може прећи на коришћење свих компоненти уколико одлуком Савета добије статус земље кандидата за чланство у ЕУ и успешно имплементира Децентрализован систем управљања фондовима ЕУ (ДИС).

Иако је формиран као јединствен и кохерентан инструмент подршке, ИПА прави разлику између држава корисница. За разлику од оних држава кандидата које имају акредитован децентрализован систем управљања фондовима Европске уније (Decentralised Implementation System – DIS) и којима се помоћ пружа кроз свих пет компоненти, државама потенцијалним кандидатима и оним државама кандидатима који немају акредитован децентрализован систем управљања фондовима, помоћ се упућује само кроз прве две.

Од изузетне је важности напоменути да компоненте намењене државама кандидатима служе пре свега за то да припреме земље кандидате за коришћење европских фондова по приступању Унији.

1. Национална ИПА компоненте:

- 1.1. Помоћ транзицији и изградња институција,
- 1.2. Прекогранична сарадња,
- 1.3. Регионални развој,
- 1.4. Развој људских ресурса и
- 1.5. Рурални развој.

¹⁸ <http://www.evropa.gov.rs>

1.1. Помоћ транзицији и изградња институција

Ова компонента је кључна за све активности које су везане за изградњу институција и подршку транзицији у земљама потенцијалним кандидатима за чланство у ЕУ. Такође ова компонента обухвата важне аспекте *acquis communautaire* и омогућује учествовање земље која је потенцијални кандидат за чланство у Програмима Заједнице и у раду агенција.

1.2. Прекогранична сарадња

Ова компонента је доступна за обе групе земаља (кандидате и потенцијалне кандидате за чланство у ЕУ) и подржава прекограничне активности и иницијативе између једне или више земаља чланица ЕУ и једне или више земаља корисница помоћи. Такође, средства из ове компоненте биће усмерена и на подршку прекограничним активностима и иницијативама између две или више земаља корисница помоћи. Ова компонента подржава учешће земаља корисница помоћи и у транснационалним и регионалним програмима, у случајевима где је то могуће, са земљама чланицама ЕУ и трећим земљама.

У земљама Западног Балкана, ова компонента наставља да подржава регионалну сарадњу која је претходно била финансирана из средстава CARDS програма 2000.-2006. године.

Од 2004. године до данас, у Србији је финансијски подржано око 200 пројеката. Тренутно се у Републици Србији спроводи осам програма (6 програма прекограничне сарадње и 2 програма транснационалне и међурегионалне сарадње) - са Мађарском, Румунијом, Бугарском, Црном Гором, Босном и Херцеговином, Хрватском, Јадрански програм и програм "Југоисточна Европа".

Спровођењем програма на локалном и регионалном нивоу стварају се дугорочни лични контакти и везе између људи из заједница са обе стране границе, што представља темељ за даљу сарадњу и развој. Такође, кроз процес идентификовања пројеката, пријављивања за средства, као и током спровођења пројеката, партнери из Србије стичу драгоцену искуство у коришћењу фондова Европске уније јер се сви позиви за пројектне предлоге спровode у складу са правилима програма ЕУ за екстерну помоћ. Врсте пројеката који се финансирају су мали инфраструктурни прекогранични пројекти, пројекти економске сарадње, као и активности везане за заштиту животне средине, туризам, културу, пољопривреду, образовање, истраживање и развој, запошљавање, институционалну сарадњу...

1.3. Регионални развој

Уредба о спровођењу ИПА предвиђа да се кроз компоненту Регионални развој (ИПА компонента III) могу подржати пројекти у три области:

- Транспорт, односно инвестициони пројекти који се односе на повезивање и сарадњу између националних мрежа, као и између националних и транс-европских мрежа. У оквиру ове области искључиво се могу финансирати инвестициони пројекти минималне вредности од 10 милиона евра, односно и испод 10 милиона евра уколико се ради о припреми пројектно-техничке документације;
- Заштита животне средине, односно инвестициони пројекти који се тичу управљања отпадом, водоснабдевања, градске канализације и квалитета ваздуха, обнове контаминираних подручја и земљишта, одрживог развоја, као и енергетске ефикасности и обновљивих извора енергије. У оквиру ове области искључиво се могу финансирати инвестициони пројекти минималне вредности од 10 милиона евра, односно и испод 10 милиона евра уколико се ради о припреми пројектно-техничке документације;
- Активности које унапређују регионалну конкурентност и подстичу стварање одрживог запошљавања, пружање пословних и технолошких услуга, приступ ИТ, промовисање развоја технологије, истраживање и иновације, развој пословних мрежа и кластера, као и подршка локалној бизнис инфраструктури. У оквиру ове области могу се финансирати пројекти техничке помоћи, грант шема и инвестициони пројекти.

Припрема за ИПА компоненте III и IV није само у вези с алокацијом фондова, већ је главна сврха коришћења ових компоненти припрема Србије, као будуће државе чланице ЕУ, за програмирање, управљање и спровођење структурних фондова и

Кохезионог фонда који ће бити доступни након приступања Европској унији. Основни предуслови за коришћење ИПА компоненти III и IV су стицање статуса кандидата за чланство у Европској унији и акредитација децентрализованог система управљања средствима.

1.4. Развој људских ресурса

Уредба о спровођењу ИПА предвиђа да Компонента IV треба да поспешује јачање економске и социјалне кохезије, као приоритете Европске стратегије запошљавања у области запошљавања, образовања и тренинга, као и социјалне инклузије. Конкретно, подручје примене ове компоненте ће покривати следеће приоритете, који ће зависити од околности сваке од земаља корисника средстава: прилагодљивости радника, предузећа и предузетника; приступа запошљавању; социјално укључивање; партнерства, пактова и иницијатива; улагања у људски капитал и институционалних капацитета и ефикасности јавне администрације.

1.5. Рурални развој

Компонента која се односи на рурални развој намењена је земљама кандидатима у циљу припреме за имплементацију и управљање Заједничком пољопривредном политиком ЕУ.

Имплементација помоћи у оквиру ове компоненте доприноси одрживом развоју пољопривредног сектора и руралних области, као и успешнијој имплементацији *acquis communautaire* у области Заједничке пољопривредне политике. Такође, кроз процес за коришћење ове компоненте ИПА, земље кандидати за чланство у ЕУ се припремају за коришћење средстава из Европског пољопривредног фонда за рурални развој (*European Agricultural Fund for Rural Development -EAFRD*).

2. Вишекорисничка ИПА

Вишекорисничка ИПА представља део финансијског инструмента којим Европска унија подржава заједничке приоритете земаља кандидата (Хрватска, Турска, БЈР Македонија, Црна Гора и Србија, укључујући и Косово и Метохију у складу са Резолуцијом УН 1244) и потенцијалних кандидата за чланство у ЕУ (Албанија, Босна и Херцеговина).

Главне области Вишекорисничке ИПА су:

- Регионална сарадња,
- Развој инфраструктуре,
- Правосуђе и унутршњи послови,
- Унутрашње тржиште,
- Реформа државне управе,
- Демократска стабилност,
- Образовање, млади и истраживање,
- Тржишна економија,
- Нуклеарна безбедност и третман радиоактивног материјала,
- Привремене административне институције и резервна средства.

3. Програми ЕУ

Програми Европске уније представљају низ интегрисаних мера које су намењене јачању сарадње међу државама чланицама Европске уније у области европских политика за одређени период времена. Програми Европске уније се финансирају из заједничког буџета Европске уније, средствима која су намењена развоју различитих приоритетних области: заштита животне средине, енергетика, транспорт, развој предузетништва и конкурентност.

До 1997. године Програми ЕУ су били намењени искључиво земљама чланицама ЕУ, да би се од 2003. године на састанку Европског Савета у Солуну ови програми отворили и за земље Западног Балкана применом модела који је био прилагођен земљама које су у то време имале статус кандидата. Чланице ЕУ немају никакву обавезу за учествовање у Програмима ЕУ јер су за њих сва средства обезбеђена из буџета ЕУ, док је за земље кандидате и потенцијалне кандидате обавезна финансијска контрибуција за учествовање у програмима. Део финансијског учешћа који Република Србија плаћа за учествовање у Програмима ЕУ може се покривати из средстава Инструмента за претприступну помоћ (ИПА).

3.4. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

У имплементацији Просторног плана учествују:

- Општина Ириг, Ириг
- Министарство за инфраструктуру и енергетику, Београд
- Фонд за развој Републике Србије, Београд
- РС, АПВ, Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, Нови Сад
- РС, АПВ, Покрајински секретаријат за привреду, Нови Сад
- РС, АПВ, Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине, Нови Сад
- РС, АПВ, Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој, Нови Сад
- РС, АПВ, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водоприведу и шумарство, Нови Сад
- Фонд за капитална улагања АП Војводине, Нови Сад
- Фонд за развој АП Војводине, Нови Сад
- Покрајински Фонд за развој пољопривреде, Нови Сад
- Завод за заштиту споменика културе у Ср.Митровици, Ср.Митровица
- Покрајински Завод за заштиту природе, Нови Сад
- ЈП "Путеви Србије", Београд
- ЈП "Железнице Србије", Београд
- ЈП "Војводинашуме", Нови Сад
- ЈВП "Водевојводине", Нови Сад
- ЈП Национални парк "Фрушка гора", Сремска Каменица
- ЈП "Електромрежа Србије", Београд
- Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије д.о.о. "Електровојводина" Нови Сад, Електродистрибуција "Рума", Рума
- Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија", Дирекција за технику, ИЈ "Ср.Митровица", Ср. Митровица
- НИС-Нафтагас, Нови Сад
- ЈП "Србијагас", Нови Сад
- ЈП "Водовод Рума", Рума
- ЈП "Гас- Рума", Рума

3.5. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Даља разрада Просторног плана општине Ириг вршиће се израдом одговарајућих урбанистичких планова за планиране целине и зоне, а за простор Општине за који није планирана даља разрада реализација ће се вршити директном применом Просторног плана, у складу са Законом, датим правилима у овом Просторном плану и условима надлежних предузећа и установа у чијој је надлежности њихово издавање. Решења из овог Просторног плана неопходно је уградити у све урбанистичке планове, за које ће овај Просторни план представљати план вишег реда.

Остају на снази следећи плански документи, уколико нису у супротности са овим Планом:

- Генерални план Ирига ("Службени лист општина Срема", бр. 11/2005)
- Урбанистичко уређајна основа насеља Врдник ("Службени лист општина Срема", бр. 9/94).
- Урбанистичко уређајна основа насеља Јазак ("Службени лист општина Срема", бр. 1/95).
- План детаљне регулације на кат. парцели бр. 590 (одмориште "Санитас") у КО Ириг ("Службени лист општина Срема", бр. 28/2011).
- План детаљне регулације комплекса "Винарија Ковачевић" у Иригу ("Службени лист општина Срема", бр. 18/2010).

Овим Просторним планом ставља се ван снаге Просторни план општине Ириг ("Службени лист општина Срема" бр.13/11). По доношењу овог Просторног плана, неопходно је приступити реализацији планских приоритетних решења и пројеката, односно активности: доношење урбанистичких планова, прибављање неопходних дозвола, израда техничке документације, као и уређењу и изградњи.

Финансирање приоритетних решења и активности из овог Просторног плана, обезбедиће се из буџета, посебних фондова, донатора и спонзора, као и корисника и инвеститора и слично.

Б)ГРАФИЧКИ ДЕО